Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Tractatus de sacramento poenitentiae - Cod. Ettenheim-Münster 215

Zugmeyer, Martin

[Marmoutier im Elsass], 1712

Disputatio 2da

urn:nbn:de:bsz:31-118991

Visual Library

Disputatio 2da
De
Poenitentia ut Sacramento.

Poenitentia sub hac consideratione quoque ab effectu suo immediato vocatur sacramentum reconciliationis, quoque a parte magis sensibili, exomologesis seu sacramentum confessionis appellatur et ab antiquis quoque manuum impositio, a ceremonia cum qua administrari solet, et a S. Hieron. 2da post naufragium tabula, quia per eam homo saepius iterato eripitur a peccati naufragio. Stricte vero definiri potest 1mo Metaphysice per ipsius genus et differentiam: Sacramentum novae legis ex Christi institutione per modum iudicii remissivum peccatorum post baptisma commissorum. 2do physice per partes ipsius quasi physicas: Sacramentum novae legis ex Christi institutione constans dolorifera poenitentis accusatione, et legitima absolutione sacerdotis. Utraque definitio clara erit ex dicendis, ubi 1mo agetur de sacramento poenitentiae in se et eius partibus in genere. 2do de dolore. 3tio de confessione. 4to de satisfactione. 5to tandem de absolutione, quae pro more 5 quaestionibus expediemus, quas singulas ob materiae amplitudinem in solitos subdividemus articulos.

Quaestio 1ma
De
Sacramento poenitentiae in se et eius partibus in genere.

Quaeritur hic 1mo an et quando Christus instituerit sacramentum poenitentiae. 2do quomodo illud instituerit an scilicet per modum iudicii. 3. quae sit materia remota et proxima poenitentiae eiusque forma. 4to quaenam sint partes eius essentiales. 5to denique quinam effectus et quae illius necessitas.

Articulus 1mus.
An et quando sacramentum poenitentiae a Christo sit institutum.

Negavit olim Montanus ex Vico Pepuza in Phrygia, eiusque sectatores ab ipso Montanistae, Cataphryges et Pepusiani dicti ab initio quidem suae haeresis, Ecclesiam habere ullam potestatem per ritum aliquem exteriorem reconciliandi quoscunque peccatores; postea vero Novatus presbyter Carthaginensis eundem errorem paulo mitius persuasit Novatiano presbytero Romano, qui ex ambitione contra Cornel. factus antipapa cum Novato docuit Ecclesiam habere quidem potestatem dimittendi peccata leviora, quae proinde appellabant remissibilia —

non vero graviora ut idololatriam, homicidium et similia, quae dicebant irremissibilia.
Eandem fere haeresin innovarunt haeretici moderni, qui quidem admittunt aliquem ritum
in Ecclesia reconciliandi peccatores, negant tamen illum esse sacramentum proprie dictum a baptismo distinctum,
et plerumque volunt peccata post baptismum commissa remitti per solam fidem in merita Christi,
vel per baptismum non quidem iteratum, sed mente repetitum; absolutionem autem dicunt esse tantum an-
nuntiationem remissionis per memoriam baptismi et fidem factam, ut refert Bellarm. lib. 3.
c. 9. et 12. Contra quos sit

<u>Propositio 1ma.</u> Christus permanenter instituit, adeoque datur sacramentum poenitentiae in Ecclesia
ad reconciliandos proprios peccatores post baptismum lapsos.
Probatur 1mo authoritate Scripturae. Christus aperte promisit et dedit Apostolis, eorumque successo-
ribus potestatem remittendi quaelibet peccata post baptismum commissa, ergo instituit sacramentum poenitentiae.
Consequentia certa est, si enim Ecclesiae pastores ex Christi instituto et commissione potestatem habent remit-
tendi peccata post baptismum commissa, exercitium huius potestatis erit signum aliquod sensibile
ex Christi instituto stabiliter collativum gratiae, adeoque sacramentum poenitentiae. Talis enim potestas
non data est exercenda insensibiliter, sed modo sensibili Ecclesiae proportionato. Antecedens autem est
evidens ex Matth. 18. v. 18. ubi postquam Christus praescripserat ordinem correctionis delin-
quentium ex authoritate faciendam ab Ecclesia, subiungit: <u>amen dico vobis quaecunque</u>
alligaveritis super terram erunt ligata et in coelo et quaecunque solveritis super
terram erunt soluta et in coelo. Et eandem tum potestatem ipse solemniter contulit
Apostolis Joan. 20. v. 22. ubi insufflavit et dixit eis: accipite Spiritum Sanctum, quorum remis-
eritis peccata remittuntur eis, et quorum retinueritis retenta sunt, ergo Christus aperte promisit
et dedit Apostolis potestatem remittendi et retinendi peccata. Haeretici cum nihil quod
habeant, quod pro suo errore opponant, unice occupantur in effingendis pravis interpre-
tationibus ad vitandam vim apertam huius testimonii.

Dicunt autem 1mo generaliter: haec Christi verba non esse intelligenda de speciali potestate remittendi peccata,
sed tantum de potestate annuntiandi Evangelium et remissionem peccatorum iis qui crediderint. Sed
Refellitur 1mo quia [illegible] haec interpretatio evidenter repugnat ipsimet Christi verbis, aliud
enim est remittere et retinere peccata et aliud est annuntiare Evangelium seu remissionem
peccatorum. 2do, quia Christus alibi scilicet Matth. et Marc. ultimo dedit Apostolis potestatem
annuntiandi Evangelium per ea verba euntes in universum mundum praedicate, ergo hic
tradidit aliam potestatem. 3. sano sensui repugnat; quis enim dicat eum qui alterum
hortatur ad fidem et poenitentiam, remittere illi peccata. <u>4to.</u> si Christus hic dedisset Apostolis
potestatem tantum declarandi peccata remissa esse, potius debuisset dicere quaecunque soluta erunt in
coelis solvetis super terram.

Deinde quis n͂ videat Christum nil aliud hic imperasse Apostolis, quam ut declararent peccata illis esse remissa qui crediderint, et tum promissa insufflatione Spiritus S. eisdem dixisse quorum remiseritis &c. Denique hac interpretatione et gratiis gesta nil iuvat haereticos, quippe qui admittant baptismum esse verum sacramentum quamvis eum nil aliud esse velint, quam praedicationem excitativam fidei.

Sed vero Calvinus Christum hic loqui tantum de remissione peccatorum quae fit per baptismum, adeoque ex eo probari non posse poenitentiam esse sacramentum distinctum a baptismo, sed hoc effugium praeterquam quod peregrinum et violentum omnino sit evanescet ex propositione sequenti.

Probatur 2. ex Traditione. Ecclesia tam Graeca quam Latina iam inde a tempore Apostolorum administravit illum reconciliationis baptizatorum sacramentum proprie dictum a Christo permanenter institutum, nec haeretici potuerunt assignare alium authorem huius praxeos ergo &c.

2. SS. Patres unanimi sententia docent sacramentum poenitentiae esse a Christo institutum loco secundum cum capitulo ergo &c. innumera fere testimonia recensent inter alios Bellarmin. l. 1. c. 10. Rodes hic disput. 2. q. 1. sect. 1. § 2. aliqua referunt professore Posse plura inde decerpi maxime hic ar. 2. 3. denique Concilia Ecclesiae contrarium errorem semper proscripserunt. Sic error Montanistorum proscriptus est a Concil. Nicaen. 1mo, Rom. et Carthag. Lateran. relato c. firmiter de summa Trinitate constat: sess. 8. Florent. in litteris unionis et tandem contra modernos haereticos Trid. sess. 14. Can. 1. ubi anathema dicit ibi: qui dixerit poenitentiam non esse vere et proprie sacramentum pro fidelibus quoties post baptismum in peccata labuntur Deo reconciliandis a Christo Domino institutum. Can. 2. ibi anathema dicit dicens

Confirmatur ratione ut sacramentum novae Legis proprie dictum requiritur et sufficit, ut sit signum externum sensibile divinitus permanenter institutum ad significandam et conferendam gratiam, sed tale signum est ritus ille quo Ecclesia semper usa est ad reconciliandos peccatores ergo.

Probatur minor 1mo est signum sensibile, quia potestas a Christo collata Apostolis semper exercita est per signum aliquod externum hominibus conspicuum ex quo fideles intelligere possent sibi vi talis potestatis remissa peccata. 2. est signum divinitus institutum et annexam habens infallibilem gratiae promissionem ut aperte constat ex verbis Christi citatis, et constabit infra denique Christus instituit remedium aliquod et sacramentum pro remissione peccati originalis et eorum quae ante baptismum commissa sunt, ergo congruum fuit instituere in remedium pro peccatis post baptismum commissis, sed tale non est nisi sacramentum poenitentiae ergo. hinc facile deducitur contra Calvinistas et multos Lutheranos qui sua ad sacramentarios defecerunt videat

Propositio 2da. Sacramentum poenitentiae est sacramentum omnino distinctum a sacramento baptismi.

Probatur ex sancta Scriptura quia tribuit distinctam institutionem, diversum ritum, subiectum et effectum sed

sacrum poenitentia habet diversam institutionem ab institutione baptismi. Probo.
Obiicitur 1m. imo habet diversam institutionem, baptismus est institutus a Christo circa initium suae praedicationis, poenitentia vero sacramentum promissum est sub finem praedicationis et institutum post resurrectionem ubi dicit Apostolis loquenti.
2. baptismus institutus est in ablutionem per modum medicinae proxima, poenitentia vero per modum iudicii exercendi quod scimus.
3. baptismus institutus est pro iis qui necdum sunt in Ecclesia, poenitentia vero pro fidelibus baptizatis post baptismum relapsis iuxta illud Apostoli 1ma ad Corinth. 5. v. 12. quid mihi de iis qui foris sunt iudicare, hinc ibidem incestuosus, et act. 8. v. 22. Simon Magus. et alibi baptizati post baptismum relapsi non remittuntur ad baptismum iterum recipiendum, sed ad poenitentiam. Denique baptismus tollit tam reatum poenae quam culpae, non ita sacramentum poenitentiae. 4. Vide Trid. sess. 14. c. 2.

Confessarii authoritas: ss. PP.um quos referunt Bellarm. hic l. 2. c. 10. et Ixz. Rhodes disp. 2. q. 1. sect. 1. §. 2. ex quibus sufficiat S. Augu. qui Epist. 23tia ad Bonifacium ait. Si infans post baptismum propria incipiat habere peccata illa non regeneratione auferentur sed a baptizato poenitentia et reconciliatione sanari. hinc Chrysost. l. 3. de sacerdotio ait sicut reges et sacerdotes solum cum nos regenerant sed et postea condonandorum nobis peccatorum potestatem obtinent. merito proinde Trid. sess. 14. Can. 2. anathematizavit eos qui sacramenta confundentes ipsum baptismum esse poenitentiae sacramentum dixerint, quasi haec duo sacramenta distincta non sint, et poenitentia non recte a PP. dicatur 2da post naufragium tabula.

Poenitentia vocatur sacramentum nonnunquam et 2. de adulterinis coniugiis c. 16. sicut a Catechumeno factum est homicidium baptismus male abluit sic a baptizato.

Obiicitur imo cum Montanistis solus Deus remittere peccata, quo potestas remittendi peccata non est commissa ministris Ecclesiae.
Resp. D. ant. remittere peccata ex potestate principali et absoluta solus Deus, concedo; ex potestate ministeriali et delegata, nego ant. et consequentiam ... sub distinctione.
Inst. 1. S. Cyprianus l. de lapsis ait: solus Deus misereri potest, veniam peccatis quae in ipsum commissa sunt solus potest ipse largiri qui peccata nostra portavit. ergo nec ministerialiter aliter possunt peccata dimitti ab homine.
R. N. Consequentiam nam S. Cyprian. et alii PP. quando soli Deo tribuunt remissionem peccatorum, nil aliud volunt, quam quod remissio peccatorum non fiat ab homine ut causa principali et ipsa remissionis quia hic non remittit nisi vel minister sacramenti, et sacramentum remittat peccata mortalia tantum noverendo gratiam quae ignoscat.
Inst. 2. ad eum tantum spectat condonare offensam cui facta est iniuria sed in quibusvis peccatis.

iniuria fit soli Regi &c.

R. D. m. ad eum spectat cognoscere offensam ex propria authoritate C. m. ex potestate minis-
teriali tm̄ et delegata N. m. et quidem ne R. qd sub eâ distinctione. Sicut inde inferior
n facit iniuriam Regi, si ex commissione regis absolvat reum Laesae Maiestatis, sic ne
minri Eccliae iniuriam facit Deo, dum ipsius noe absolvit pctores rite dispositos.

Inst. 3. Cum Novatianis: sltm n oia pcta pnt remitti ministerialiter per
claves Eccliae qd &c. ans vide certum ex pluribus locis sacrae script: ubi aliquod pctm
post baptm commissa dnr irremissibilia.

R. D: ans n oia remitti pnt ex defectu debita dispositionis, qui in quibusdam impedit remissi=
onem C. ans. n oia pnt remitti ex limitatione vel insufficientia potestatis clavium N. ans et sqla.
Nec ait S. Ambros. l. ad Virginem lapsam c. 8. distinctionem n facit qui misericordiam
suam promisit oibus et relaxandi licentiam sacerdotibus suis sine ulla exceptione
concessit. Qd respondere debeat ad textus script. in sptem quorius dicitur e dispu-
tatio: q. 4. ar. 1.

Obj. 2. Chrus Joan. 20. dedit Aplis potestatem remittendi pcta eo modo quo ipse illa dimisit,
sed ipse dimisit pcta sine sacramento, qd et minri Ecclia sine sacramento ea dimittunt.
Probatur m. ex verbis Chri sicut misit me vivens Pater et ego mitto vos accipite &c. m.
certa e ex facto Chri quo Luc. 5. paralytico, Luc. 7. Magdalenae et alibi aliis
pcta dimisit sine sacramento.

R. N. m. neque illa probatur ex verbis illis sicut me misit &c nam haec verba n significant
Chrum quoad oia eodem plane modo misisse Aplos quo ille a Patre missus fuerat, aliqui
Apli et sui successores debuissent expiare pcta hominum, debuissent ea remittere p potestatem excell.
n vero ut minri tm et dispensatores mysteriorum Dei, qd falsum e, itaque verba illa
nil aliud significant qm qd ut Chrus a Patre missus fuerat ad conversionem hominum sic e Aplos
mittat, ut hos eorum opera redirent ad gratiam, infideles quidem p ministerium baptismi et
praedicationem, fideles p sacrm poenitentiae.

Inst. 1. Chrus conferendo Aplis potestatem remittendi pcta nullum designavit modum et
sacrm speciale, qd n dedit illis potestatem remittendi pcta p aliqd sacrm.

R. D: ans n designavit explicite formaliter et in specie esto ans. n designavit implicite con=
comitanter et in genere N. ans et conseqm. In sacris litt: n quidem exprimitur qualem
modum et sacrm Chrus determinavit pro hoc sacramento dubium tamen n e, qd eum revera determinavit vel
explicite, vel saltem concomitanter, virtualiter et implicite. nam hoc ipso qd Aplis dedit
potestatem remittendi pcta, satis indicavit hoc n debere fieri modo corporali interno; et=

erga quoscunque; sed ut hoc potestas exerceatur cum sufficiente cognitione peccatorum et debita
dispositione in poenitente, debet sacerdos ministri per modum sententiae quae habet remissionem peccatorum
seiungere vel ... sacramenti; adeoque ad minimum sacramentum implicite et in genere ...
meam et formam huius sacramenti scilicet dolorem, confessionem et absolutionem sacerdotalem.

Obiectio 2. Christus locutus habet remissionem peccatorum quemadmodum apostoli, qualem illi postea praedi-
carunt, sed non praedicarunt remissionem quae fieret per aliquod sacramentum, sed quae fieret per virtutem
tantum poenitentiae ergo etc. Probatur minor apostoli non aliter praedicarunt poenitentiam et remissionem peccatorum
quam eam quae facta fuit in lege veteri, sed in lege veteri poenitentia non fuit facta per sacramentum ut
docet Trid. sess. 14. c. 1. ergo etc.
Probatur minor Paulus actorum 20. v. 21. dicit se illam poenitentiam docere, quae a prophetis testimonium
habet act. 26. v. 20. et 22. Paulus praedicans poenitentiam dicit eandem poenitentiam praedicare
de qua prophetae locuti sunt ergo etc.

Respondeo negando minorem, ad probationem minoris distinguo antecedens. nam utique apostoli locuti sunt. prophetae verò dicit docere
de Christo eiusque religione, nisi quod in prophetiis praefiguratum fuit, et potuit legenti.
ex hoc autem potius inferri debet rationem poenitentiae distingui ab ea quae fuit in L. V. tamquam figuratum
a figura, adeoque debet esse praecellentior, sed hoc non fieret, si poenitentia in N. L. esset tantum virtus,
quae in veteri saltem concessa fuit quibusdam sufficiens.

Obiectio 3. in Lege veteri fiebat reconciliatio per poenitentiam ut virtutem tantum sine sacramento ergo
idem fieri debet in L. N. alias videretur quia reconciliatio in L. N. non debet esse difficilior quam
in lege veteri.

Respondeo negando consequentiam disparitas est quia in L. V. nullibi reperitur quod Deus dederit hominibus potestatem
remittendi peccata sensibiliter adeoque per sacramentum, quod tamen fuit in L. N. quod autem dicitur reconci-
liationem in N. L. non debere esse difficiliorem ~~in nova~~ quam in L. V. nihil omnino probat, imo est id
negari potest, quia ubi peccata graviora sunt, consequenter vel est reconciliatio sit magis ardua, sed in
L. N. ob perfectiorem cognitionem veritatis, et uberiorem gratiam peccata sunt graviora ordinarie
quod mirum non est si reconciliatio dicatur difficilior. Deinde et dato reconciliationem
in L. N. non debere esse difficiliorem quam in vet. nihil tamen inde sequitur, quia in L. N. non est tam
difficilis reconciliatio quam in veteri, ubi praeter perfectam contritionem requirebatur rigida
satisfactio per sacrificia, et tamen valde incerta erat quia non conferebatur ex opere operato.

Obiectio 3. sacramentum poenitentiae in L. N. non est sacramentum distinctum a baptismo ergo etc.
Probatur antecedens poenitentia N. L. praedicata est a Christo et Joanne Baptista, sed poenitentia ab illis
praedicata non est sacramentum distinctum a baptismo ergo etc.

Respondeo distinguo maiorem poenitentia ut est virtus in N. L. est praedicata a Christo et Joan. baptista concedo

ut sacrm̄. N. ꝑ. est gratia m sic distinguente. N. qd. Chrūs et Joan. baptista
praedicabant pœnitentiam, q requirit ad baptismum illa aūt ē in utrisq neqs ē Joan. et
Chrūs ante mortem poterat praedicare sacrm̄ pœnitentiae qd modo Joan. 20. post resur-
rectionem instituit.

Inst. 2. Chrūs qdo Joan. 20. post mortem suam dixit Aptis, accipite Spm̄ S. quorum
remiseritis nil aliud ipsis dedit qm̄ potestatem remittendi in fidelium pcta p baptismum qd
ibidem n instituit sacrm̄, distinctum a bapti sacrto.

Habet ans auth: S. Cyrill. qui hunc locum sic interpretat.

R. N. ans utrumqs. nam S. Cyrillus nil aliud in hunc locum docuit, qm̄ aplos
hic a Chrō accepisse remittendi potestatem pcta qm̄ exercerent erga infideles per
administraōem bapti, erga fideles vo in sacrto reconciliaōis. Deinde et si S. Cyrill.
hunc locum ē intellat de potestate remittendi pcta p baptum. Contraria tn sentia
ē cōmunis aliorum SS. PPūm, qui hunc locum intellunt de sola potestate clavium
remissiva pctorum post baptisma cōmissorum in sacro tribunali pœnitentiae ut Tridentinum
ait Sess.

Inst. SS. PP. pœnitentiam novae Legis passim apellant baptum qd.

R. D. ans appellant baptum sed laboriosum C. ans. apellant baptum absolute
quasi sacrm̄ pœnitentiae indistinctum sit a bapto N. ans et qd. appellant baptum pœni-
tentiam eo qd in suo effectu cum bapto aliqualiter conveniat, aperte tn eam a bapto distinguunt,
dum eam vocant baptum Lachrimarum laboriosum etc.

Inst. 3. baptus in sacris Litteris et SS. PPbus absolute dr sacrm̄ pœnitentiae. sic Luc. 3.
v. 3. Joannes dr praedicasse baptum pœnitentiae in remissionem pctorum. S. Fulgentius
l. de fide ad Petrum c. 30. vocat baptum sacrm̄ fidei et pœnitentiae, qd baptus et
pœnitentia absolute st unum idemqs sacrm̄.

R. D. ans vocar sacrm̄ pœnitentiae qa in bapto ut adultis pctoribus posit, ~~...~~ requirit
aliquis actus pœnitentiae C. ans. vocari sacrm̄ pœnitentiae in eo sensu qd idem sit sacramentum sacro
pœnitentiae N. ans et qd. S. Fulgentius et si qui alii eodem modo loquant volunt
tm̄ qd ad legitimam bapti susceptionem in iis qui pcta personale hnt, requirat
actus pœnitentiae virtutis iuxta illud Petri actor 2. pœnitentiam agite et baptizetur unusquisque vestrum
qd vo de Joan. dr n ē intelligendum qd ille praedicarit baptum qui sit sacrm̄ pœnitentiae,
sed qui provocaret ad pœnitentiam virtutem ut dictum ē de bapto ~~...~~.

Inst. 4. S. Augu. l. de nuptiis et concupiscentia c. 33. ait p lavacrum regeneraōis
n tm pctorum praeteritorum, sed ~~...~~ posteriorum admissorum veniam impetrari. qd S. Augu.
n agnovit sacrm̄ pœnitentiae distinctum a bapto.

R. N. qd. cuius falsitas manifesta est ex testimoniis illius hic in propositione cit.
hoc ipso loco nil aliud vult qm qd pcta post baptum futura p baptum remittant
remote tm et radicaliter, quatenus p baptum hom renovat ad reliqua pcta hoc. fit aper
p remissionis p sacrm poenitia obtinenda. Et hunc ee huius loci sensum patet
ex verbis quae ibidem addit: quia si prodesset et ante baptum poenitia nisi baptus
sequeret, et postea nisi baptus praecederet.

Obj 3. Script: loquens de effu bapti cum describit aliqd p fides praeteritum aliqd
p fides futurum, si baptus e proxime et immediate delet pcta post baptum futura
sicut delet praeterita. | ans. probat ex Epist. ad Titum c. 3. v. 5. salvos nos
fecit p lavacrum. et Marci 16. v. 16. qui baptus fuerit salvus erit.

R. N. etiam si valeret sequere baptum delere e illa pcta q committuntur in
actuali susceptione bapti, qa ima Petri 3. v. 21. e in psenti dr vos salvos
facit baptisma; imo sequere baptum delere pcta futura antequam sint, qd plane
absurdum. ipso ex modo loquendi scriptura nil aliud colligitr, qm qd a pctis
praeteritis liberant qui de facto baptizant, et a pctis praeteritis aliqdo liberandi
sint et salvandi qui suo tpre baptizabant, si debitam dispositionem afferent,
et alias religionis Christiana obligaões observabunt.

Propositio 3tia. Christus poenitia sacrm immediate instituit solum post suam
resurrectionem.

Probr ima pars. ex dictis propositione praecedenti qa Christus immediate dedit aplis potestm
remittendi pcta et promisit pcta in terris remissa p aplos e in coelo remissa fore,
qd immediate instituit signum tam morale qm sacrale vi cuius hoc potestas exerceret
modo proportionato fidelia vesti. difficultas sola e utrum Christus immediate e
instituerit confessionem qd ar. sexti et q. 3. explicabit.

Probr 2da pars qa dici n. pt. qd e ante adventum Christi poenitia fuerit sacrm,
et ubi Christus ante resurrectionem illud instituerit. qd. ans patet, qa et in anti-
qua Lege praecepta fuerit confessio e publica quorundam pctorum, nullibi tn facta
e promissio graa e remissionis consequenda p tale signum ex op. op. deinde et Christus
Matth. 18. v. 18. promiserat potestm solvendi et alligandi, eam tn n. nisi Joan. 20.
v. 22. solenni ritu contulit aplis. hinc Trid. sess. 14. c. 1. ait Dnus poenitia sacrm
proxime instituit cum a mortuis excitatus insufflavit in discipulos dicens accipite
spm s. quorum remiseritis &c.

Articulus 2dus.

Quomodo Christus instituerit Sacramentum Poenitentiae.

An vere per modum iudicii, ubi sacerdos ex potestate iudiciaria a Deo sibi commissa reum absolvat si absolvendum iudicavit, et negando illi absolutionem, si eum hac indignum censuerit, peccatorum vinculis irretitum detineat. hoc negant heretici nostri temporis, et ii qui admittunt poenitentiam esse sacramentum à baptismo distinctum, ne cogantur admittere peccata aliter remitti quam per solam fidem et ne cogantur talem confessionem peccatorum singularem de iure divino necessariam esse, contendunt, Christum dum dedit apostolis potestatem remittendi et retinendi peccata, non dedisse ipsis potestatem quae in causa cognitionem causae sententiam absolutionis tanquam iudices ferant, sed tantum illis contulisse facultatem annuntiandi per modum praeconis remissionem peccatorum iis qui vere crediderint sibi peccata per merita Christi remitti, et annuntiandi vindictam divinam iis qui noluerint credere remissionem sibi fieri per merita Christi, seque in posterum emendare.

Propositio. Sacramentum poenitentiae a Christo institutum est per modum iudicii.

Probatur imo. Tunc Christus instituit sacramentum poenitentiae per modum iudicii, si apostolis dando potestatem absolvendi et ligandi, remittendi et retinendi peccata constituerit illos iudices peccatorum, sed dando illis talem potestatem constituit illos iudices peccatorum: ergo. minor et certa eo ipso est instituit sacramentum poenitentiae administrandam per modum iudicii quo voluit apostolos in illius administratione procedere tanquam iudices qui ex causae cognitione sententiam ferrent eo modo quo eam ferendam esse iudicaverint.

Probatur 2o illi constituti sunt a Christo tanquam iudices peccatorum qui a Christo acceperunt potestatem solvendi peccatorum vincula et peccatores in iis detinendi prout faciendum esse iudicaverint sed Apostoli dum a Christo acceperunt potestatem absolvendi et ligandi, acceperunt potestatem absolvendi peccatores a vinculis peccatorum, et eum in iis detinendi prout ex causae cognitione iudicaverint faciendum esse, ergo a Christo instituti sunt tanquam iudices peccatorum. minor certa est quia ille iudex est qui non tantum alteri nuntiat sua vincula soluta et solvenda esse, sed ista ex sententia solvit. minor est manifesta ex testimoniis Evangelii ubi Christus Matth. 18 promisit, et Joan. 20 factis solenniter dedit apostolis potestatem solvendi et ligandi, remittendi et detinendi peccata, non utique caeco modo et sine cognitione causae aut quibuscumque peccatoribus, sed iis tantum quos ex praevia cognitione causae dignos reperierint, qui et vinculis solvantur, et detineantur.

Probatur 3o. potestas solvendi et ligandi, remittendi et retinendi peccata est potestas clavium,

tm Christus promisit Petro Matth. 16. v. 19. et postea Matth. 18. v. 18. promisit et
tandem Joan. 20. v. 22. contulit etiam reliquis Apostolis, quae potestas clavium non est facultas
concionatoria tantum, sed iudicialiter et ex authoritate delegata per absolutionem reserandi
aperiendi coelum, et per negationem absolutionis illud claudendi indignis, quod potestas remit-
tendi peccata non est concionatoria tantum, sed iudiciaria et authoritativa. Subsumo
sed talis potestas exerceri nequit prudenter in sacramento poenitentiae nisi cum cognitione
causae, quod exercetur ex institutione Christi per modum iudicii. Maior est certa quia Christus
Matth. 16. promittens Petro potestatem clavium per illa verba: tibi dabo claves
regni coelorum, officium huius potestatis explicando subiungit quodcunque ligaveris etc.
et hoc est quod Matth. 18. promisit et Joan. 20. contulit ceteris Apostolis potestatem ligandi
et solvendi, contulit ipsis potestatem clavium. Minor est evidens. quia claves non dantur
in signum potestatis qua quis declarare solum possit ostium esse apertum vel clausum, quod
potest quilibet hac potestate carens et [illegible] claves, sed dantur in signum potestatis, qua quis
ex authoritate aperire possit vel claudere ut constat ex ritu ordinationis ad officiarium,
et ritu politico, quo civitates Gubernatori claves offerunt. Ergo potestas clavium
non est potestas concionatoria tantum annuntiandi coelum esse apertum vel clausum, sed ex
authoritate illud reserandi per absolutionem a peccatis et claudendi per absolutionis
negationem adeoque cum haec potestas exerceatur in sacramento poenitentiae, hoc ratione consequenter
institutum fuit per modum iudicii quo postquam ex confessione poenitentis constiterit an peccata
ei dimitti vel retineri debeant, sententia proferatur, uti pro re decernenda videbitur.
Probatur 3. SS. Patres unanimiter docent sacramentum poenitentiae a Christo institutum esse per modum
iudicii quod [illegible]
[illegible] prolixe Bellarm. l. 3. de poenitentia c. 2. Rhodes disput. 2. q. 1. sect. 1
§. 2. Laim. de poenitentia c. 5. et alii ex quibus pauca haec clariora testimonia seligo:
S. August. l. 20. de civitate c. 9. in illud Apocal. 20. v. 4. vidi sedes et sedentes
super eas et datum est iudicium: ait: Iudicium hoc nullum melius accipiendum
videtur, quam id quod dictum est, quae ligaveritis in terra ligata erunt in coelo etc. S. Hieron.
in Epist. ad Heliodorum de sacerdotibus ait: absit ut de his quidquam sinistrum loquar,
qui Apostolico gradui succedentes Christi corpus sacro ore conficiunt, et qui claves regni
coelorum habentes quodammodo ante diem iudicii iudicant. S. Chrysost. cum pluribus
aliis locis tum maxime l. 3. de sacerdotio indiserte tradit, ubi: Pater inquit,
omne iudicium dedit filio suo: coelorum video omne iudicium a Deo filio sacerdotibus

traditum est, sicut unicè sententiam terrorum confirmat Deus qui dicit, quorum peccata remiseritis remittuntur eis. hinc merito post S. Cyprianum l. 4. Epist. 2. Antonii: Bernardum alii passim
DD. aiunt, sententiam Petri praecedit sententiam coeli, id est Deus in coelo absolvit pro rem quem sacerdotes vicarii iudices Christi per sententiam suam absolvunt: ac proinde auctor
libri de vera et falsa poenitentia — qui a Calechistnos Trid. et aliis quamvis dicitur,
S. Augu. c. 20. bene monet: spiritualis iudex, sicut non careat crimine nequitiae, oportet ut
sciat cognoscere quod debet iudicare. iudicaria est potestas haec postulata ex Christi
omnibus evidens est, siquidem ... quamvis et docere et supponere solum poenitentia et a ... iudicium
per modum iudicii.

Confirmatur ex absurdis. si exercitium potestatis remittendi et retinendi peccata nil
sit aliud, quam potestas annuntiandi remissionem, imo frustra omnino exercetur erga
surdos, et eos qui ex vi morbi mente capti nequeunt intelligere talem annuntiationem,
ideo exercitium illius potestatis est et temerarium et ... superfluum erga omnes poenitentes:
nam minister dum dicit remittuntur tibi peccata et id diceret absolute et ita loquitur plane
temerarie quia annuntiat ~~temerarie~~ remissionem sine dignus sit quod qui audit sive indignus;
et id diceret conditionale ut plerumque volunt haeretici, si scilicet credas ego annuntio tibi
remissionem, et tunc talis annuntiatio est superflua quia nil praestat peccatori, ille enim in-
dependenter ab hac annuntiatione scit, quod si crediderit, sibi remittuntur peccata, si vero non credi-
derit, non remittuntur. Item tabula aliqua haec verba gestiens: si credideris remittuntur
tibi peccata, si non credideris, non remittuntur: et Psittacus aut et Daemon haec verba pro-
ferens haberet eandem omnino potestatem, quam Christus cum praevia insufflatione ... tam
solemniter contulit apostolis; quia tabella, Psittacus et Daemon aeque sint tali modo
annuntiare remissionem peccatorum quam ipsimet Apostoli, quod etsi quidam haeretici ... ab-
surdum sit nemo non videt. Vide plura art. praeced. propositione ima.

Dices 1. neque Christus neque apostoli ullibi mentionem fecerunt huius potestatis iudiciariae quod
... autem est est nullibi de ea quidquam legeres praeter quam illud Joan. 20 quorum remiseritis
satis clare haec potestas inde eruitur cum nullo alius sensus iis verbis nisi ineptissime
fingi posset, sed praeterea Apostolus satis clare eam potestatem insinuat, quod ima ad Corint.
5. docet, se habere potestatem iudicandi non eos solum qui foris sunt ... et 2. ad Corinth.
5. v. 18. ubi manifeste asserit sibi et caeteris Apostolis datum esse ministerium reconciliationis,
et ut ibidem v. 19. ait: verbum reconciliationis et inter fideles quod idem satis constat ex iis locis,
ubi praecipitur confessio et legitur facta fuisse temporibus apostolorum, ea est non nisi in ordine ad
exercitium huius potestatis iudiciariae facta est ut videbimus q. 3. ar. 1.

Dices 2. potestas remittendi et retinendi peccata exercetur in baptismo. Sed in baptismo exercetur in foro iudicii. Ergo potestas remittendi et retinendi peccata non est iudiciaria. Resp. Christ. m. certa est quia per administrationem baptismi remittuntur peccata et per illius negationem retinentur. m vero probo, quia baptismus administratur per modum lavacri. Unde Trid. sess. 14. c. 2. ait: constat etiam baptismi ministrum iudicem esse non oportere.

Sed D.: m potestas remittendi et retinendi peccata originale et alia infidelium quae ipsi committunt dum in ecclesiam exercetur in baptismo. Cum potestas remittendi etiam peccata personalia fidelium post baptismum commissa est, m. et quasi m. sub eadem dispositione sunt. Christus in ecclesia reliquit duplicem potestatem remittendi peccata. Una est illa quam exercent sacerdotes et in necessitate etiam licite quilibet alii, qua eos qui inquinati sunt peccato originali et aliis personalibus, et redeunt, seu modo fiunt membra ecclesiae, et haec exercetur sine potestate iudiciaria per modum ablutionis qua homo mundatur a peccato originali non sua sed alterius voluntate commisso, et ab aliis peccatis in statu infidelitatis commissis, quo nondum erat subditus ecclesiae. De his enim peccatis non iudicat ecclesia, quod est mihi de iis qui foris sunt iudicare. Imo ad Corinth. 5. v. 12. Altera vero potestas illa, quam Christus specialiter contulit Apostolis Joan. 20. ad peccata fidelium remittenda et retinenda. Cum enim baptismus semel collatus iterari non possit, adeoque non sit in potestate ecclesiae ut per illius ministerium possit remittere, et per eius negationem retinere peccata fidelium, omnino congruebat ut Christus daret potestatem etiam ad haec peccata remittenda et eam re ipsa dedit exercendam in foro iudicii tum ob illius timore caveret relapsus frequens, tum quia peccata post baptismum cum graviora sint remedio non nisi difficiliori debent tolli, quam originale et personalia quae in infidelitatis caecitate commissa sunt. Ex his infertur effectum sacramenti poenitentiae esse remissionem peccatorum post baptismum commissorum, factam per modum sententiae iudicialis, adeoque sacramentum poenitentiae posse hunc effectum et ritum eius specialem bene definiri esse sacramentum novae Legis per modum iudicii remittens peccata post baptisma commissorum. [illegible]

Articulus 2us.

Quae sit materia et forma sacramenti Poenitentiae.

Quae de parte formali et singulis partibus materialibus huius sacramenti scienda sunt, hic infra ubi de contritione, confessione, satisfactione, et absolutione singulariter agetur, exponentur. Hic vero de materia et forma huius sacramenti generaliter tantum quaeritur quid in

in sacto poenitentiae habeat rationem materiae remotae seu circa quam versatur sacramentum, quod inde sit materia proxima seu ex qua tamquam parte materiali hoc sacramentum constituatur, et quod habeat rationem formae.

Propositio 1ma. Materia remota sacramenti poenitentiae nec est peccatum originale, nec alia ante baptismum commissa, sed et concomitantia baptismum et post ipsum commissa.

Probatur 1ma pars. Materia remota sacramenti poenitentiae dicitur ea sunt circa quae destruendam versatur sacramentum poenitentiae, sed hoc non versatur circa destruendum peccatum originale et personalia ante baptismum commissa. ergo &c. minor est certa ex Catechismo Trident. n. 19. ubi ait: ut ignis materiam ligna esse dicimus, quae vi ignis consumuntur, ita peccata quae per poenitentiam delentur huius sacramenti materiam recte vocari potest. minor

Probatur minor. Sacramentum poenitentiae est exercitium potestatis iudiciariae circa peccata ab iis commissa, qui ecclesiae iurisdictioni subiecti sunt, ut constat ex adversariorum praecedenti; sed peccatum originale et personalia ante baptismum commissa non sunt talia: ergo poenitentia sacramentum circa ea non versatur. deinde pro peccatis ante baptismum commissis Christus instituit remedium baptismi ergo ea non pertinent ad tribunal poenitentiae.

Probatur 2da pars. Omnia peccata deleri debent vel per baptismum vel per poenitentiam sacramentum in voto, sed peccata commissa in actuali receptione baptismi non delentur per baptismum: ergo deleri debent per poenitentiam. minor patet ex dictis ubi de baptismo cum obice suscepto, hic est enim imprimat characterem non tamen confert gratiam adeoque nec remittit peccatum obicis. deinde peccatum in actuali susceptione baptismi commissum est peccatum commissum ab homine subdito ecclesiae, hoc ipso enim quo homo fit actu subditus ecclesiae est subditus &c. sicut peccatum luxuriae quod quis mente committeret eo ipso dum vovet castitatem est sacrilegium ratione voti sic et peccatum commissum hoc ipso quo quis suscipit baptismum est peccatum hominis fidelis et subditi ecclesiae.

Probatur 3a pars. Sacramentum poenitentiae est 2da post naufragium tabula seu remedium universale pro omnibus peccatis fidelium. ergo omnia peccata post baptismum commissa sunt illius materia remota et quidem necessaria si mortalia sint et clavibus nondum subiecta, libera vero et sufficiens si venialia sunt vel clavibus iam semel subiecta ut dicetur infra ubi de confessione.

Obiicies 1mo materia sacramenti est pars illius: sed peccata non sunt ea pars sacramenti: ergo nec illius materia.

Respondeo: Distinguo maiorem ex qua. Concedo maiorem. circa quam destruendam sacramentum versatur. Nego maiorem et sic distincta minore Nego consequentiam.

Obiicies 2do quae sunt de iure divino obligant tam infideles quam fideles; sed confiteri mortalia est de iure divino. ergo ad confitendum obligantur et infideles etiam ante baptismum.

Respondeo: Distinguo maiorem quae sunt de iure divino universali lato pro omnibus absolute. Concedo. maiorem quae sunt de iure divino lato pro particularibus tantum et ex hypothesi suscepti baptismi. Nego maiorem et sic distincta minore Nego consequentiam. ergo sacramentum poenitentiae non est institutum pro omnibus peccatoribus tam infidelibus quam fidelibus sed tantum pro baptizatis

reloqui, obligaõ confitendi quaecunque sunt poenitentia n. ē lata pro oibus.

Obj. 3. Ergo tamen sacrum poenitentiae ē institutum pro solis pctis post baptismum commissis, sed pctm obicis n. ē commissum post baptismum sed in ipso baptismo quod n. pertinet ad sacrum poenitentiae.

R. D. ā pro pctis post baptismum commissis posterioritate temporis tm nãa C. m. posterioritate temporis tm, ita ut ante completam baptismi susceptionem et pctm et mora aliqua intercedat N. m et sic dicta ma C. cons. Tridentinum quo hoc obtio sumitur, sess. 14. c. 2. et quoad hanc specialem difficultatem circa pcta infra actum baptismi susceptionem commissa explicite nil statuit, quod autem ea recenseat inter maãn poenitentiae subiectum ē, imo ead. sess. 14. c. X. et 2. declarat oia pcta utcunque post baptismum commissa pertinere ad sacrum poenitentiae, pctm autem obicis ē saltem nãa posterius baptismo, tum quia sicut ipsi patet quomodo n. durat usque ad completam baptismi susceptionem, tum quia ē indigna susceptio baptismi adeoque tali modo solum quo baptismus susceptus ē completus; tandem quia ibidem C. 5. docet, ad tribunal poenitentiae esse referenda oia pcta fidelium Ecclesiae subditorum, pctm autem obicis ē pctm fidelis Ecclesiae subditi ut dictum est.

Inst. imo. hoc n. ē subditus Ecclesiae nisi quo baptismus ē actu completus, sed pctm obicis commissum ante baptismum actu completum quod n. ē pctm hominis subditi Ecclesiae.

R. permissa m. N. m nam pctm obicis cum sit indigna baptismi susceptio, licet incoeptum ante baptismum actualiter completum, continuatur tamen usque ad baptismi completionem, et sic saltem nãa posterius ē baptismo, deinde m. e negari potest, quia hoc ipso hoc ē subditus Ecclesiae quo fit subditus, fit autem subditus n. quo baptismus actu completus ē sed eo ipso dum completur, tunc ē imprimitur character tanquam Christianismi signum ad quem hoc baptismum tanquam ianuam ingreditur.

Inst. 2. tale pctm ē indispositio ad baptismum quod n. ē nãa posterius baptismo sed potius illum praecedit.

R. D. ans ē indispositio concomitans imo resultans ex actuali receptione baptismi C. cons. ē indispositio praecedens N. ans et consequentiam. cum talis obex sit ipsa actualis et indigna receptione baptismi, adeo n. ē prior baptismo, ut potius baptismum prioritate nãa supponat.

Inst. 3. dum quis baptizatur baptizatur infidelis. quod pctm commissum in actuali receptione baptismi ē pctm hominis infidelis et necdum subditi Ecclesiae.

R. D. ans baptizatur infidelis in sensu diviso id ē, qui immediate ante fuit infidelis C. cons. baptizatur infidelis in sensu composito id ē qui dum baptizatur ē infidelis N. ans et cons: sicuti ille qui dum ingreditur alienum territorium, delinquit, eo ipso ē incurrit et pertinet ad iurisdictionem illius territorii, licet immediate ante fuerit illi immunis,

sic qui in ipsa cāena Eulice delinquit, n̄ delinquit ut infidelis, sed ut fidelis Eulicus.

Inst. 4. Petm̄ tale petn̄ potest deleri p baptum postea reviviscentem ergo n̄ ē nāa pn̄tia.

Respondeo qui remittit debita in hanc usq diem, contracta remittit, n̄ contracta hodie ergo baptus remittens pcta usq ad baptum commissa, remittit ē pcta q ipsum concomitantur. H. ans et Philippicum dum qa talis baptus n̄ reviviscit nisi sublato p Sactum pn̄tiæ pcto obicis. dum qa bapts ē destinatus ex volte Chri ad delenda pcta q ipsum antecedunt, et ā baptizando retractantr ante baptum virtute illud actus 2. potentiam agite et baptizati &c. debitori autm ibi supponunt remitti debita ē huius diei ex libitu creditoris.

Inst. 5. effusio sanguinis Chri sufficiebat ē ad abolenda illa pcta q in ipsa effusione ā iudæis commissa st ergo ā posi baptus.

R. H. etiam disparitas ē qa effusio sanguinis Chri sufficiebat ē ad abolenda ōia totius mundi pcta tam ante illam commissa, qm post illam committenda, baptus vō n̄ ē remedium tam universale pctorum qa applicat pretium sanguinis Chri tm̄ ad delendum orgle et psonalia ante ipsum commissa, sicut pn̄tia illud applicat ad delenda pcta commissa ab eo, pro quo hoc capit ē fusius Eulia. reliqua hic aliās disputari solita ubi de māa qstionis.

Obs. ∫tio si petm̄ obicis tolli debeat p Sactum pn̄tiæ sequitur ē orgle et reliqua psonalia ante baptum commissa deleri p Sactum pn̄tiæ adeoq ē eius māam saltem qstionis ergo.

Probr sequel. petm̄ obicis st pt remitti p Sactum pn̄tiæ qn sit ē remittatr petm̄ orgle, et personalia q p baptum invalidum n̄ st deleta, qa unum petm̄ graue sine altero remitti nequit ergo.

R. D. m Obvoy qn sit remittatr orgle &c p operationem reviviscentis baptismi C. ans qn sit remittatr orgle &c. p operationem Sacti pn̄tiæ N. ans et qs.

Eodem instanti quo Deus intuitu Sacti pn̄tiæ remittit petm̄ obicis ē intuitu baptismi illius ... qm validi sn susceptis remittit pctum orgle et reliqua ante baptum commissa ita ut tē graā sanctificans procedat ab utroq Sacto ā bapto qm ut ē regenerativa, ā Sacto autm pn̄tiæ ut ē sanativa.

Propositio 2da māa proxima ex qua pn̄tiæ Sactum integre constituitr et intelligitur, st tres actus pn̄tis, dolor confessio et satisfactio. forma ē absolutio.

Probr de singulis ptbg quod et quomodo de iure divino ad Sactum pn̄tiæ pertineant, infra ubi de iis Seorsim q. 2. et sqq. hic interim sufficerit annotasse ēē dā propositio de fide sit, et clare definita in Trid. Ses. 14. c. 3. his verbis: Sunt quasi pn̄tiæ forma—

in illis ministri verbis posita est: ego te absolvo; ... et infra: sunt quasi materia huius sacramenti ipsius poenitentis actus, nempe contritio, confessio et satisfactio, qui quatenus in poenitente ad integritatem sacramenti, ad plenamque et perfectam peccatorum remissionem ex Dei institutione requiruntur, hac ratione partes poenitentiae dicuntur. Constabilem contra haereticos Can. 4. sub anathemate credendum definit.

Nec refert quod Concilium actus poenitentis appellet quasi materiam: nam valet Catech. Trid. hic n. 13. non ideo hi actus quasi materia a sancta Synodo appellantur, quia veram materiae rationem non habent, sed quia eius generis materia non sunt, quae extrinsecus adhibeatur, ut aqua in baptismo, chrisma in confirmatione.

Cum vero dicatur sacramentum poenitentiae per hos actus intrinsece constitui et integrari, quaestio est celebris hic, an omnes hi actus ad sacramentum poenitentiae requirantur essentialiter, prout quidem fit.

Articulus 4tus.

Quinam actus sint de essentia pro sacramenti Poenitentiae.

In hoc sacramento possunt considerari tria spectari partium genera, scilicet partes essentiales, integrales, et accidentales.

Essentiales sunt illae quae ita necessario requiruntur ad huius sacramenti constitutionem, ut una earum sublata ratio sacramenti pereat.

Integrales sunt illae quae quidem pertinent ad entitatem sacramenti totalem quam intrinsece integrant, sic tamen ut essentia sacramenti sine iis salvetur.

Accidentales sunt illae quae quidem in sacramento ordinarie reperiuntur, non tamen sunt de eius essentia aut integritate. His suppositis haeretici et illi qui admittunt poenitentiam esse sacramentum putant confessionem et satisfactionem adeo non pertinere ad hoc sacramentum, ut nec sint partes eius essentiales nec integrales. Sed de his videbimus q. 3. et 4. Inter Catholicos autem nemo fuit qui neget hos partes omnes requiri in hoc sacramento. D. Thom. in 4. dist. 16. Et Scotistae multi putant essentiam sacramenti poenitentiae consistere in sola absolutione, actus autem poenitentis requiri tantum ut conditiones seu dispositiones in ordine ad sacramenti effectum. Quidam Doctor Scotum dist. 14 q. 6. pro quorum sententia citat et sequitur Tapperus dist. 4 q. 2. cum aliis scholasticis. Solus contra essentiam sacramenti reponit in solis actibus poenitentis et absolutionem requirit ut conditionem tantum. Durandus putat partes essentiales esse tantum confessionem et absolutionem, contritionem vero et satisfactionem esse partes integrales. Denique recentiores aliqui in Gallia satisfactionem requirunt tamquam partem essentialem et ideo volunt eam debere praecedere absolutionem. Quorum sententia cum D. Tho. essentiam huius sacramenti constituit in dolore

et Confessione tanqm parte mãali ẽẽali, et absolutione tanqm parte fõali satisfacom requiritur, tanqm partem vero integrantem.

Propositio ima. Essentia adaequata sacramenti poenitentiae non consistit in sola absolutione neque in solis actibus poenitentis.

Probatur essentia adaequata sacramenti non consistit in sola fõa et sola mãa, sed absolutio sacerdotis ẽ sola fõa, actus poenitentis sola mãa ergo. maior supponitur tanqm certa dum ẽa ipsa ubi quaerit: tum docet essentiam compositi non consistere in sola fõa aut in sola mãa, liquet ex dictis de sacramentis in genere ubi ex Florent. et Trid. sess. 14. c. 2. dictum ẽ oĩa sacramenta essentialiter constitui ex rebus tanqm mãa et verbis tanqm fõa. minor vero supponitur ex modo dicti ac praecedenti et breviter probatur: Concil. Trid. sess. 14. c. 3. aperte distinguit mãam a fõa in sacramento poenitentiae et ait mãam ẽ actus poenitentis, fõam vero in absolutione sitam ẽ, ergo absolutio sola non ẽ essentia tota. Hinc Bellarm. lib. 1. c. 15. scotum et Durandum ait nostra sententia acquieturos ẽ si post Concil. Trid. viverent.

Confirmatur sacramentum poenitentiae a Christo institutum ẽ in fõa iudicii, sed nullum iudicium adaequate essentialiter constituitur per solos actus rei, et per solam sententiam iudicis ergo neque essentia sacramenti poenitentiae adaequate consistit in solis actibus poenitentis, aut in sola sententia absolutionis.

Obiicies imo. si ad essentiam sacramenti poenitentiae concurrant actus poenitentis, sequitur, quod poenitens absolvat seipsum et sit minister huius sacramenti, falsum consequens ergo.

Probatur sequela ideo sacerdos absolvit et ẽ minister huius sacramenti quia per verba absolutionis producit gratiam remissivam peccati, sed si actus poenitentis essent partes essentialis huius sacramenti, poenitens produceret gratiam remissivam peccati ergo.

Respondeo Distinguo maiorem ideo quia producit gratiam per modum iudicii habitu potestate a Christo gerentis cognoscendi causam poenitentis eamque absolvendi Concedo maiorem. quia simpliciter producit gratiam subintelligendo negatur ad minorem et quod. Etsi igitur poenitens concurrat per actus suos ad productionem gratiae, non ideo tamen ipse dici potest se absolvere aut ẽ minister huius sacramenti, quia universim in quolibet sacramento ille dicitur minister qui nomine Christi profert fõam et sic reliquas sacramenti partes determinat ad ẽẽ sacramenti.

Instabis: 1. solus sacerdos dicitur conferre et administrare sacramentum poenitentiae quod simpliciter solus producit gratiam remissivam peccati, ita ut actus poenitentis sint requisiti tantum dispositio ad gratiam applicandam.

Respondeo Dicitur Dominus administrare sacramentum poenitentiae in eo sensu quod ponat partem, cui non sola fõam et signum quo posita, ex ipsa et actibus poenitentis resultat tota essentia sacramenti. Concedo antecedens. Dicitur administrare sacramentum poenitentiae in eo sensu, quod ponat omnes partes eius essentiales. Nego antecedens et consequens. sacerdos dicitur administrare sacramentum poenitentiae eoque tanqm minister huius sacramenti ex potestate divinium conferat absolutionem qua cum actibus poenitentis faciat sacramentum essentialiter totum.

Inst. 2. Solus sacerdos ht. potestatem clavium, qo solus sacerdos constituit formam sacramenti.

Dor. qa forma sacramenti poenitentiae nil est aliud qm exercitium potestatis clavium, quae soli competit sacerdoti.

R. D. ans. forma poenitentiae ex parte sua claris adaequate sumpta est quoad exercitium potestatis.

Potestas clavium de se est potestas solvendi et ligandi, adeoque eius exercitium actuum praecipue consistit in absolutione, cum vero hoc fieri debeat per modum iudicii sacramentalis praesupponit confessionem seu accusationem doloris ex parte poenitentis sine qua iudex exercere non potest.

Inst. 3. Ex Concil. Trid. sess. 14. c. 3. sicut efficacia sacramenti poenitentiae praecipue sit absolutione consistit, videlicet concil. Coloniense c. 3. poenitentiae vel forma praecipue in absolutione consistit, qo illud totum confert sacerdos.

R. N. conseq. aliud est formam hoc praecipue consistere in absolutione, seu absolutionem esse partem eius principaliorem sicut sententia iudicis in iudicio, et aliud formam consistere in absolutione sola imo ex modo loquendi conciliorum manifeste concluditur essentiam sacramenti poenitentiae non consistere in sola absolutione sed et in actibus poenitentis.

Inst. 4. in aliis sacramentis actus suscipientis non sunt pars essentialis constituentes qo nec in sacramento poenitentiae. ans. patet. nam in baptismo vel in adultis dolor requiritur de peccatis vel et in extrema unctione, non tamen est de eorum essentia.

R. N. conseq. disparitas est qa actus suscipientis alia sacramenta non ingrediuntur conceptum essentialem eorundem, hic vero contritio et confessio cum sint de essentia iudicii reconciliationis, sunt etiam de essentia poenitentiae, deinde baptismus, extrema unctio, et alia conciliationi sunt ... integra sine actu doloris in suscipiente ut patet ex modi ... sacramenta administrari possunt non vero parvulis aut aliis sensu destitutis, quibus hoc sacramenta administrari potest non vero poenitentiae nisi constet de dolore et aliqua saltem confessione ut infra videbitur.

Obj. 2. forma poenitentiae eatenus forma est quatenus sacramentaliter significat reconciliationem, sed sola absolutio est signum sacramentale reconciliationis, qo ratio formae poenitentiae consistit in sola absolutione.

R. N. m. etsi absolutio magis determinate significet hanc reconciliationem, contritio tamen et confessio saltem prout subsistunt absolutioni, sunt materia proxima iudicii sacramentalis eandem quoque significant, sicut aqua in baptismo prout subsistit formae baptismali.

Inst. imo sola absolutio efficit reconciliationem qo sola eam significat.

R. N. ans. nam remissio datur a Deo non solum intuitu absolutionis sed et doloris et confessionis

Inst. 2. formam poenitentiae dari formam absolutionis, qo sola absolutio efficit reconciliationem

R. D. ant. dr formam absolutionis sm à pte principaliori et magis nota. C. cons. sm à solo praedicato essli. N. ant. et cons. Dr e forma formaliter confessionis formam poenitentiae, oriende tn n licet inferre pro solo, hoc formam consistere in solis actibus poenitentis, adeoque nec ex eo quod dicatur formam absolutionis quodam pro sententia sacramenti inferre licet.

Propositio 2da. Essentia adaequata Sacramenti poenitentiae consistit in dolore, confessione et absolutione.

Pbr. 1mo in iis consistit essentia adaequata Sacti poenitentiae quibus positis habetur ratio et valor Sacti poenitentiae et quorum deficiente non habetur, sed posito dolore et confessione sm materiam et absolutione sm formam habetur ratio et valor Sacti poenitentiae et horum uno deficiente non habetur. ergo.

Pbr 2do ratio Sacti poenitentiae consistit in eo quod sit Sacramentum per modum iudicii reconciliativi, sed posito dolore et confessione sm materiam, et absolutione sm formam habetur ratio iudicii reconciliativi, et aliqua ex his parte sublata non habetur. ergo. minor prima pars probatur quia ad essentiam iudicii reconciliativi nihil aliud requiritur quam confessio dolorosa rei, quae non historice tantum sed cum detestatione delicti fateatur offensam, ac tandem sententia favorabilis et absolutoria iudicis. 2da pars minoris eque certa est: quia sublata rei accusatione et absolutione non est iudicium, deficiente autem dolore non est iudicium sm reconciliativum.

Ptr 3. essentia Sacti poenitentiae adaequate consistit in materia et forma essentiali, sed dolor et confessio poenitentis sunt materia essentialis, absolutio autem forma essentialis Sacti poenitentiae quoad .. non de absolutione sm pte formali certa est, cum enim in Sacramento poenitentiae unica tantum reperiatur pars formalis, ea Sacramento essentialis esse debet.

Dbr igr de dolore et confessione: materia essentialis poenitentiae est dolor confessio et satisfactio sic ut volunt nonnulli quidam, est confessio tantum ut vult Scotus, est dolor sic et confessio et vult sententia communis. non primum, quia satisfactio est pars materialis integralis tantum ut mox dicetur, nec 2dum quia ad formam poenitentiae cum sit iudicium reconciliativum non sufficit quaelibet confessio, sed ea tantum quae sit coniuncta cum dolore, quo dolor sic et confessio sunt materia essentialis Sacti poenitentiae.

Obj. 1mo. materia essentialis Sacti poenitentiae debet esse aliquid sensibile sed dolor non est aliquid sensibile ergo

R. D. ma. non debet esse aliquid sensibile vel in se vel in alia sua parte C. ma. in se ~~tantum~~ sensibile N. et sub dist. min. N. cons. dolor internus sit sensibilis per confessionem aut alia signa quibus hoc manifestat se dolere, unde formam hoc dicitur sensibile sensibilis est unica eius pars et sit sensibilis in se sed tantum per exterioris operationes sic est materia poenitentiae ut simpliciter sensibilis dici debet.

Inst. saepe contingit ut sacramentum poenitentiae conferatur sine omni confessione, quoniam tali casu nec dolor erit sensibilis per confessionem, nec confessio erit materia sacramenti. ante videtur certum in casu quo moribundus sensibus destitutus datur absolutio.

R. D. ant. sine confessione singulari, seu enarratione peccatorum materialiter in sensu; C. ant. simpliciter sine omni confessione peccatorum facta, per signa saltem dubia N. ant. et sic non absolutio daretur nisi haberent signa aliqua saltem dubia, quae vicem confessionis supplerent et manifestarent dolorem ut infra videbimus q. 3. ar. 5.

Inst. 2. dolor est tantum dispositio ad recipiendam gratiam quae sine dolore potest subsistere dolor sacramenti, ac proinde dolor non est materia.

R. N. ant. est enim dispositio ad recipiendam gratiam, et sit pars sacramenti.

Inst. 3. dolor non est pars essentialis iudicii, quod nec sacramenti poenitentiae ac proinde est mera dispositio.

R. D. ant. iudicii cuiuscunque C. ant. iudicii essentialiter reconciliationis quale est sacramentum poenitentiae N. ant. et consequentiam.

Inst. 4. si dolor sit pars iudicii sacramentalis, concurrit etiam ad illius effectum producendum sanctificantem, quod est ...

Obi. in si concurrat ad productionem gratiae et ad eam concurrit sacramentaliter et ex op. op. et ex op. operantis tantum neutrum dici potest quod ...

R. N. m. et dico illum concurrere ex op. operato. non quidem prout praecise spectatur tantum se sed prout consideratur ut coniunctus cum absolutione cum qua et confessione facit totum sacramentum quod est causa moralis ex op. op. productiva gratiae.

Inst. 5. S. Thom. in 4. dist. 22. q. 1. ar. 1. et passim alii Theol. docent gratiam remissivam peccatorum in sacramento poenitentiae ex op. operato conferri per solam absolutionem sacerdotis tantum ex potestate clavium quod ad eius productionem ex op. op. non concurrit dolor et confessio poenitentis.

R. D. ant. per solam absolutionem tamquam causam immediatam et principalem qua actus poenitentis deterrentur ad conproducendam sacramentaliter gratiam C. ant. tamquam per causam solam et adaequatam N. ant. et ergo S. Tho. et alii Theol. dum dicunt vi clavium per absolutionem remitti peccata, favori hominis non ita intelligendi sunt, quasi vellent totum hunc effectum provenire a sola absolutione tamquam causa adaequata illius, ita ut actus poenitentis non concurrant ex op. op. sed tantum volunt quod absolutio sit causa principalis huius effectus, quia actus poenitentis ad illum non concurrunt ex op. op. nisi quatenus cum absolutione moraliter uniuntur, et per eam deferuntur ad esse sacramenti. quod ... declarat 3a parte q. 86. ar. 6. his verbis: sicut remissio culpae fit in baptismo

n. solum virtute sua, sed e virtute nostra, præcipue tamen virtute sua ex quo ipsa actio vitam recipit, ita et remissio culpæ est effectus pœnitentiæ, principaliter quidem ex virtute clavium, quas habet minister, secundario autem tamen actuum pœnitentis prout tamen hi actus aliquatenus ordinantur ad claves Ecclesiæ, et fit ex utroque unum sacramentum.

Quæst. 6. hinc sequitur quod est auditio confessionis generalis ad effectum sacramenti saltem requisita.
R. D. m. quod generalis est auditio tamen conditio sine qua confessio et sententia iudicis non est propria iudicialis C. m. tamen pars essentialis dicta sacramenti N. m. et sic distinctam nego. auditio non constituit partem distinctam sacramenti, sed moraliter est eadem cum confessione quæ audiri debet ut sit iudicialis.

Obj. 2do. SS. PP. sæpe remissionem peccatorum tribuunt solis actibus pœnitentis, ergo ad eam non concurrit absolutio tamen pars essentialis sacramenti.
R. D. ans. remissionem peccatorum quæ fit ex op. operantis per pœnitentiam vel sententiam C. ans. quæ fiat ex op. op. per sacramentum pœnitentiæ N. ans. et consequentiam. SS. PP. sæ dicunt lachrimas ~~contritionem cordis~~ abluere peccata contritionem cordis delere delicta etc. loquuntur de efficacia contritionis perfectæ extra sacramentum ut patet ex dictis disp. præced. q. 4 art. 1. etc.

Propositio 3tia. Satisfactio actualis ut sit pars moralis sacramenti pœnitentiæ est non pars essentialis, sed integralis tantum.

Probatur illa pars est integralis tantum sacramenti pœnitentiæ, quæ ita pertinet ad ententiam eius totalem ut non ea sublata subsistat essentia sacramenti sed talis est satisfactio actualis seu reipsa posita ergo.
Prob. m. per partes. 1mo satisfactio pertinet ad entitatem totalem sacramenti pœnitentiæ, quia ut ostenso præcedenti ostensum est satisfactio pertinet ad materiam proximam illius.
2. ita pertinet ad eius entitatem ut non sine ea salvetur essentia sacramenti: quia sine satisfactione actuali potest haberi effectus principalis sacramenti pœnitentiæ, id est remissio culpæ et reatus pœnæ quam æternæ, ergo sine satisfactione subsistit essentia sacramenti pœnitentiæ. Consequentia patet quia effectus principalis sacramenti haberi non potest, nisi illud sit essentialiter completum. Antecedens autem est de praxi Ecclesiæ, imo est hæc semper credidit moribundos a culpa et pœna æterna liberari quotiescumque absolutionem postquam fuerint confessi, tametsi nullam impleant satisfactionem imo ipsis non potuerit imponi pœnitentia.
2. Ecclesia neminem obligat ad repetendam confessionem postquam satisfactionem illam impositam ex impotentia vel oblivione non impleverit.
3. Ecclesia de facto ordinarie absolvit et expresse permittit celebrare vel communicare etiam ante impletionem satisfactionis ut patet ex Prop. damnatis ab Alex. 8. partim relatis supra ubi de communione, partim infra referendis etc.

Satisfactio de se tendit ad remissionem ordinarie pœnitentiæ ~~temporalis~~, talis quæ est effectus tamen secundarius sacramenti=

poenitentia, quae sine ea potest haberi efficaciter est essentialis sacramenti poenitentiae quatenus ut ar. sexti dixi
remissio realis culpae et poenae quoad aeternam ratione ordinarie realis poena temporalis
ad quam est tollendum sacramentum ratione ordinaria sacramenti poenitentiae, cum ordinetur ad plenam hominis
cum Deo reconciliationem, hinc sine satisfactione actuali non habetur integra confessio, et
adaequatus effectus sacramenti poenitentiae, adeoque ut definit Trid. sess. 14. c. 3. et can. 4. ad
integram sacramenti entitatem et perfectam peccati remissionem requiritur etiam satisfactio, quae non nisi
ut pars integralis et materialiter perficiens sacramentum.

Dixi in propositione satisfactio actualis, quia satisfactio virtualis seu in voluntate sacramentum virtuali
prout est votum implicita satisfaciendi divinae iustitiae, ac proinde amplectendi poenitentiam
pro peccatis rationaliter impositam, cum includatur in dolore, et servat virtualiter propositum
emendandi requiritur ad essentiam huius sacramenti non minus ac dolorisse aut confessio poenitentis,
ita ut sacramentum nullum sit nisi poenitens saltem implicite paratus sit satisfacere.

Obiicies 1mo. Ecclesia olim neminem absolvit aut ad sacram communionem admisit nisi prius
plene satisfecisset, quod evidenter [illegible] satisfactionem esse partem essentialem sacramenti et absolutionis
necessitatem eius essentialiter.

R. D. ant. neminem ob publica delicta publice poenitentem esto ant. neminem ob occulta
peccata privatim confitentem N. ant. et cons. Nam ecclesia olim ob publica quidem et
scandalosa peccata publicam poenitentiam imposuit, nec ordinarie prius eiusmodi peccatores solebat
absolvere quam publice satisfecissent, neque tamen id fecit in confessionibus privatis, immo et
in huiusmodi poenitentiis publicis, siquis ex talis poenitentibus durante adhuc poenitentia forte incide-
derat in periculum mortis absolvebatur etiam ante ad impletam poenitentiam ut ex S. Cyprian.
et aliis SS. PP. videbimus infra q. 5. adeoque ecclesia non censet satisfactionem esse partem essentialem.

Inst. 1mo Concil. Trid. sess. 14. c. 3. et can. 4. recenset satisfactionem inter partes essentiales
sacramenti poenitentiae, quod ex sententia ecclesiae est pars essentialis.

R. D. ant. recenset eam inter partes essentiales et partem integralem et rationem ad integ-
ram et perfectam remissionem peccatorum C. ant. ut partem essentialem et rationem ad essentiam
sacramentum sacramenti N. ant. et consequentiam. Concilium in utroque loco nil aliud docet quam
satisfactionem cum dolore et confessione ex Dei instituto requiri ad integritatem sacramenti,
plenamque et perfectam remissionem peccatorum, quoniam autem ex his sit pars integralis,
quoniam vero essentialis non definit.

Inst. 2. Concil. ibidem docet satisfactionem esse partem materialem sacramenti poenitentiae, sed pars
materialis sacramenti est de essentia sacramenti, ergo.

R. D. non docet esse partem materialem aliquam id est pertinentem ad materiam proximam sacramenti C. non esse partem

materialem essentialem sit. N. non est. D. majorem pars materialis essentialis. Concedo minorem partes materiales esse de essentia sunt. N. majorem et consequentiam. Sicut in homine v. g. caput et pectus, et hujusmodi sunt partes essentiales sine quibus potest simpliciter dici homo, sunt materiales essentiales, brachia vero, digiti, ungues et hujusmodi sunt sine quibus adhuc tamen manet ratio hominis sunt tamen partes materiales integrales, ita etiam in sacramento partes materiales quibus sublatis periret ratio sacramenti sunt essentiales, illa autem sine quibus salvatur essentia sacramenti, sunt partes tantum integrales. At talis est in sacramento poenitentiae satisfactio, neque aliud definivit Trid: quam quod sit pars materialis sacramenti.

Inst. 3. nisi satisfactio sit pars essentialis, etiam contritio et confessio non sunt partes essentiales, sed utraque sunt [illegible] sessio Concil. Trid. loc. cit. non aliter requirit contritionem et confessionem quam et satisfactionem.

R. N. consequentiam. Non est contrarium ex Concil. Trid. colligi potest contritionem et confessionem, aliter quam satisfactionem requiri ad sacramentum poenitentiae, quippe quod de hac tale nil definivit.

Inst. 4. ideo praecise contritio et confessio sunt essentiales sacramento, quia sunt illius materia, sed etiam Trid. est satisfactio est materia hujus sacramenti ergo.

R. N. m. Sed ideo sunt essentiales sacramento, quia sunt talis materia qua sublata tollitur sacramentum, secus est de satisfactione.

Inst. 5. deficiente satisfactione sacramentum poenitentiae non est idem, quod esset, si adderetur satisfactio ergo per [illegible] ratio.

R. D. ans. non est idem materialiter et integraliter. Concedo non est idem essentialiter et formaliter. Nego et consequentiam. deficiente satisfactione manet ratio sacramenti, sicut manet ratio hominis sublata ei manu, secus est de contritione et confessione.

Inst. 6. si sacramentum sine satisfactione essentialiter subsisteret, eo sublato suum effectum in [illegible] haberet, sed hoc est falsum. ergo. m. est certa hoc ipso est essentialiter [illegible] [illegible] suum effectum iuxta eum cum non possit esse validum et informe ut supponit [illegible] ubi de sacramentis in genere.

Obi. m. Script. et PP. plerumque exigunt satisfactionem tanquam necessariam ad remissionem peccatorum. sic Danielis 4. v. 24. peccata tua eleemosynis redime. et cum aliis PP. Tertul. [illegible] inquit ut [illegible] [illegible] l. de poenitentia c. 9. ait [illegible] [illegible] poenitentiam non implere, et delictorum veniam sperare, hoc est pretium non exhibere quo redimeris ergo.

R. N. m. et probationes sunt. quod Script. et PP. exigunt satisfactionem esse necessariam ad remissionem peccatorum, et loquuntur de remissione integra et quoad omnem poenam spectatam, et loquuntur de satisfactione proprie dicta, ut hic sumitur pro operibus quibusdam poenalibus a [illegible] dolore et confessione distinctis, quae imponuntur ad [illegible] poenae [illegible], sed sumunt eam minus proprie pro satisfactione culpae, quae fit dolore et confessione, sic eam sumit S. Augu. l. [illegible] homiliarum et eorum hom. 5. non sufficit poenitenti mores in melius commutare et a malis recedere,

nisi de iis quae male facta sunt, satisfaciat Deo per poenitentiae dolorem, humilitatis expressionem &c.

Inst. 7. Ergo satisfactio est proprie dicta reputanda actio poenitentiae in ordine ad effectum. Tunc peccata quoad reatum culpae et remittuntur sine actu poenitentiae, in ordine ergo ad hunc satisfactio. Resp. neg. Ant. plerumque sanctorum poenitentiae definiunt ad poenam, sic s. August. Epist. 108 poenitentia fidelium bonorum est quotidiana qua pectora tundimus et Tertul. loc. cit. exomologesis est humilificandi et prosternendi hominis disciplina cuius proprium est sacco et cineri incubare. ergo ex his Ant. neg. et Ratio quam apud hos est valde usitatum est definire per aliquas descriptiones, non sua essentia, sed per suos et proprietates actiones, quales in sacramento poenitentiae est poena illa quae perceptionem sacramenti sequitur, et illa maxime quae olim publice fieri solebat de qua Tertullianus videntur. Urg. ergo contra eorum satisfactio saepe est talis quae indulgens v.g. oratio mentalis ergo non est pars essentialis integralis sacramenti poenitentiae.
satisfactio
Resp. quia minor sacramenti datur et talis in se et naturalis, talis non est formaliter ut sacramentalis, ergo ad Resp. neg. ant. et Deo eam fieri satisfactionem in ordine ad sacramentum per actum sacerdotis imponentis poenitentiam quia natura sua talis fieri debet.

Inst. 1. partes essentiales est sacramentum se totas debent praesupponi forma, sed satisfactio sacramentum non praesupponitur a forma, quia vel plerumque sequitur non absolutionem, ergo etiam si imponatur ante absolutionem non est pars essentialis sacramenti. Resp. D. M. partes essentiales essentiales C. M. integrales N. M. et sic in forma eadem distinctione N. consequentiam. veritas solutionis constat ex expositis essentialibus, sic est ad rationalis intrinseca possit et antequam habeat omnes partes essentiales integrantes, partes aliunde, quae non aggregatur, addi supponitur non integraliter quia non praesupponitur forma ut ubi informatio est sacramentum moralis.

ergo a posteriori est verum est in sacramentis ubi informatio est sacramentum moralis.

Inst. 2. quod est posterius sacramento ultimate completo, non est pars integrans illius, sed ad quod sequitur modo eam et satisfactio est posterior sacramento ultimate completo ergo &c.
Resp. D. M. quod est posterius sacramento ultimate completo tam essentialiter quam integraliter C. M. completo tantum essentialiter N. M. et sic distinctam N. consequentiam. praecipue ponitur satisfactio sacramento est tam completi essentialiter quoad modum et formam essentialem sicut hoc est completum essentialiter ad quam per aggregationem incipiat partes integrantes. adde quod satisfactio eam incipiat per modo ante absolutionem dum imponitur et acceptatur.

Inst. 3. s. Tho. 3. p. q. 84. a. 1. ait ultimum complementum huius sacramenti est absolutionem sacerdotis ergo satisfactio sequens absolutionem est posterior sacramento simpliciter ultimate completo.
Resp. D. ant. ultimum complementum essentiale formale C. ant. integrale N. ant. et consequentiam, sicut iudicium completur essentiale per sententiam iudicis ita sacramentum poenitentiae per absolutionem, quod tamen non obstante utrumque non integrari potest per executionem poenae.

Instabis denique

Infert. denique sine satisfactione sacramentum poenitentiae potest esse integrum, quando non est pars ejus integrans.
Objicies in casu quo confessarius advertit poenitentem satisfecisse pro suis peccatis, aut velle lucrari indulgentias plenarias potest eum absolvere nulla ei imposita satisfactione quae tamen non videtur certum: quia sicut aequitas judicii postulat ut puniatur reus, ita exigit ut non puniatur qui poenam jam solvit, et nostrae velle satisfacere per indulgentias.
Respondent plures cum Suarez in his casibus non esse de integritate judicii sacramentalis ut imponatur et persolvatur aliqua poena, sed solum quod intelligitur adhuc durare realis poena juxta hanc sententiam ad obiectionem responderi potest, quaestionem antecedentem disputatione quaerens quod non est pars ejus integrans absolute et pro eo casu est eo quo realis poena aliunde deletur, confessio non est pars integrans ordinarie, et quod realis poena non supponitur aliunde deleri per confessionem. neque aliud ex contrario colligi potest, quippe quod non aliud requirat satisfactionem tamquam partem integralem nisi ad integram peccati remissionem est quoad poenam temporalem adeoque non nisi ex hypothesi quod remissa culpa supersit aliqua poena temporalis, quae cum ordinarie contingat satisfactio ordinarie requiritur tamquam pars integrans, quod est de casu extraordinario, de quo plura hic infra 97.
Inferes ex dictis reliqua quae reperiuntur in sacramento poenitentiae, ut sunt ex parte poenitentis petitio benedictionis, confessio generalis, verbis scilicet quae olim fuit prostratio, nunc autem ordinarie genuflexio, ex parte sacerdotis benedictio, orationes ante et post formam, impositio manuum et similes esse tantum ritus mere accidentales sacramenti poenitentiae, ratio est quia nec ex institutione Christi nec ex praecepto aliquo universali ecclesiastico praescripta sunt, adeoque et ordinarie hoc sacramentum sine his ritibus quoad fieri potest administrari non debeat, cum ex universali praxi Italiae et specialiter ex instructione ritualis [illegible] ubi de sacramento poenitentiae magnam authoritatem habeant, in capitulo recapitulatis, et alias [illegible] sine his omnibus administrari potest. unde praescindendo ab his ritibus mere accidentalibus et ut praecipue integrali hujus sacramenti vera est definitio supra sacramenti poenitentiae data initio hujus quaestionis

Articulus 5tus

Quinam sint effectus, et quae necessitas sacramenti poenitentiae.

Eadem hic quae alias praecedente disputatione disputari solent, quaeri posset scilicet an et quomodo per sacramentum poenitentiae reviviscant merita bonorum operum quae dictis in tr: de merito. praeterea ex dictis disput. praeced. supponitur
Supponitur imo datum indubitatum apud [illegible] solo sola ratio excepto, quod de [illegible] praesentem [illegible] providentia ordinem non [illegible] reatum culpae mortalis quin remittat reatum poenae

quoad aeterna, unde si per sacramentum poenitentiae remittantur peccata, dubium non est, quin etiam remittatur realiter poena quoad aeterna.

2do supponitur ex dictis sub q. 4. quod etsi quoque ob contritionem valde excellentem in sacramento poenitentiae tollatur realiter poena etiam temporalis, id tamen non fiat ordinarie, et praecise ex virtute sacramenti; sed dimissa per sacramentum reatu culpae saepe remaneat realiter poena temporalis per satisfactionem, et in purgatorio per satispassionem expianda, adeoque effectum sacramenti poenitentiae sectum immediate non esse remissionem poenae temporalis. quaestio igitur quoad imam artic. potissimum praecipue in eo est, an per sacramentum poenitentiae revera remittantur omnia peccata quoad reatum culpae et poenae aeternae ubi quadruplex error refellitur.

Primus rigidorum montanistarum qui absolute negabant ullum peccatum post baptismum commissum sacramentaliter remitti posse.

2dus Novatianorum qui paulo mitiores mordaro volebant minora tamen peccata debere posse sacramentaliter. 3

3tius modernorum haereticorum admittentium sacramentum poenitentiae, sed qui contendunt per illud peccata tamen declarari remissa et remittenda virtute fidei.

4tus Baii qui putabat per sacramentum baptismi et poenitentiae remitti tantum reatum poenae aeternae.

Propositio ima. Christus immediate sacramenti poenitentiae est vera remissio omnium peccatorum quorumcunque etiam gravium post baptisma commissorum quoad culpam et poenam aeternam.

Probatur imo ex dictis sub ar. 1. Christus instituit sacramentum poenitentiae dum Apostolis Joan. 20. dedit potestatem universalem remittendi quaevis peccata post baptismum commissa, ergo effectus immediatus hujus sacramenti est remissio quorumcunque peccatorum post baptisma commissorum, non solum quoad reatum poenae sed etiam culpae. Contra manifestae contra dictos errores omnes. nam hoc ipso quod Christus dederit Apostolis potestatem universalem et illimitatam remittendi peccata post baptismum commissa per sacramentum poenitentiae, certum est contra montanistas peccata per sacramentum remitti. 2do contra Novatianos remitti peccata omnia. 3tio contra modernos haereticos peccata non tamen declarari remissa, sed vere remitti per authoritatem a Christo delegatam. 4to contra Baium remitti peccata non solum quoad poenam aeternam sed etiam culpam, quia reatus poenae aeternae non est peccatum, neque de lege ordinaria est separabilis a remissione culpae ut supra dictum est dispul. praeced.

Probatur 2do authoritate SS. Patrum et Conc. relatorum sub ar. 1. et 2. expresse docentium quod Joann. 20 Apostolis tradita sit potestas in tribunali poenitentiae vere remittendi peccata per sententiam judiciariam ergo. hinc Trid. sess. 14. c. 1. relatis Christi verbis quorum remiseritis

ait tam insigni facto: verbis tam perspicuis potestatem remittendi et retinendi peccata ad reconciliandos fideles post baptismum lapsos, quemadmodum fuisse apostolis eorumque successoribus communicatam semper intellexit. hoc idem clarius expressit ibidem c. 3. et sess. 14. item can. 1. 3. et 9. ubi contra haereticos definit effectum sacramenti poenitentiae esse reconciliationem cum Deo, atque remissionem culpae, et absolutionem non esse tantum declarationem remissionis, sed veram remissionem ministerio sacerdotum iudicialiter factam. ergo.

Patet praecipue contra Baium ex decretis Pii 5ti Grego. 13. et Urban. 8. qui has propositiones damnarunt inter baianas 57. et 58. in peccato duo sunt, actus et reatus, transeunte autem actu nihil manet nisi reatus sive obligatio ad poenam; unde in sacramento baptismi aut sacerdotis absolutione proprie reatus peccati tantum tollitur. et 58. poenitens non vivificatur ministerio sacerdotis absolventis, sed a solo Deo, qui poenitentiam suggerens vivificat eum et resuscitat, ministerio autem sacerdotis solum reatus (scilicet, ut in mente Baii, sola poena) tollitur. ergo Ecclesia censet sacramentum poenitentiae operari non solum remissionem poenae, sed et culpae, et per gratiam sanctificantis collationem vivificare peccatorem, adeoque ex vi sui institutione esse sacramentum mortuorum, baptismum laboriosum et secundam post naufragium tabulam ut illud appellat Trid. loc. cit.

Obiectiones quae hic ex parte montanistarum et Novatianorum fieri solent soluta sunt dissert. praeced. q. 4. et hic ar. 1. praeterea cum Lutheranis et Calvinistis et Baio.

Obiicies imo scriptura et patres passim asserunt peccata a solo Deo remitti. ergo remissio culpae non fit efficaciter per sacramentum.

R. D. ant. a solo Deo ut causa absoluta principali et efficiente per gratiam sanctificantis per quam formaliter fit remissio C. ant. a solo Deo ut causa ministeriali tantum et instrumentali morali N. ant. et sic distincto consequente N. cons.

Inst. 1. homo non habet potestatem super animam alterius, ergo nec potest esse instrumentaliter per ministerium sacramenti delere peccata.

R. D. ant. habet propriam et principalem C. ant. moralem delegatam et pure ministerialem N. ant. et cons.

Inst. 2. patres comparant poenitentem Lazaro qui prius fuit a Christo resuscitatus quam ab apostolis fuit solutus, ergo non agnoscunt in sacerdotibus potestatem esse ministerialem tantum ad delenda peccata, sed tantum ad declarandam remissionem et solvendam a poena. ant. videtur certum ex S. Grego. hom. 26. Eum Lazarum discipuli iam viventem solvunt quem Magister iam suscitaverat mortuum, ex qua consideratione intuendum est quod illos nos debemus per pastoralem auctoritatem solvere, quos auctorem nostrum cognoscimus per suscitantem gratiam vivificare. et infra — Christus per se ipsum vivificat, ministris potestatem solvendi post vitam tribuit. viventes curare ministerio suo possunt sacerdotes non autem mortuos suscitare. ergo.

R. N. A. Sancti Patres hac comparatione nil aliud volunt, quam quod sacerdotes per potestatem divinum non possint absolvere peccatores, nisi eos saltem quasi mortuos Christus per auxilia gratiae excitantis interius excitet —

tae poenitendum. quare sufficiens significare hic n[on] signant conferre vitam spiritualem gratiae sanctificantis, sed solum motum gratiae actualis praevenientis et adiuvantis, ad hoc peccatores se incipiant movere, et prodire ex tumulo peccatorum se disponendo ad vitam spiritualem gratiae sanctificantis vi clavium obtinendam.

Arg. 3. S. Hieron. in Matth. 16 quodcunque ligaveris: officium sacerdotum novae legis comparat cum officio quod sacerdotes in lege veteri exercebant circa leprosos; sed sacerdotes legis v[eteris] n[on] sanabant leprosos, sed solum declarabant immundos et sanatos, ergo pariter.

R. D. Antecedens, comparat quoad aliqua, nego omnino; sicut olim sacerdotibus ostendi debebat lepra solum in ordine ad iudicium declarationis, ita in l[ege] N[ova] sacerdotibus per confessionem ostendi debet lepra, nego comparat absolute quoad omnia, sicut m[...] et glossa in [...] [illegible] S. Hieron. circa officium sacerdotum in N[ova] L[ege] solius manifestare [...] [illegible] quoad longum refert sedatam. hic l. 3. c. 4. [...] exigitur [illegible] adversus. diversitas autem inter officium utriusque sacerdotii patet ex S. Chrysost. l. 3. de sacerdotio c. 5. ubi ait leprum purgare seu verius dicam, haud purgare quidem sed purgatos probare iudaeorum sacerdotibus solis competebat. at nostris sacerdotibus non corporis lepram verum animae sordes non dico purgatos probare, sed purgare prorsus concessum est.

Obj. 2do sacerdos non aliter potest solvere peccatorem quam ligare, sed non aliter ligat peccatorem quam declarando eum esse ligatum siquidem non potest ipsum facere peccatorem et reum inferni, ergo nec aliter potest solvere quam declarando eum esse solutum.

R. N. [...] nam potestas solvendi exercetur per actum positivum quo sacerdos authoritate sibi delegata peccatum remittit, potestas autem ligandi solum in ordine ad peccatum exercetur negative erga indignos negando iis solutionem. S. Hieron. in c. 16 Matth. ideo ait, Christus ad terrorem malorum qui in praesens contemnunt immobile severitatis apostolicae iudicium praemisit, ut quos hi [...] ligaverint, ad [...] peccatorum nodis [...] ligaverint, et quos solverint hac veniam sibi recipiendo duxerint ad salutem, in apostolica iudicio sententia absoluti sint aut ligati.

Propositio 2da. Per sacramentum poenitentiae solum reatus remittuntur et ex parte poena temporalis et confert tranquillitas animi.

Probatur 1ma pars Concil. Trid. sess. 6. c. 14. docet poenitentiam baptizatorum post lapsum continere [...] confessionem et absolutionem continere et satisfactionem non quidem pro poena aeterna quae sacramento [...] una cum culpa remittitur, sed pro poena temporali quae non tota sicut in baptismo fit dimittitur ex quo sic arguitur: per satisfactionem satisfit pro poena temporali; sed satisfactio est pars sacramenti poenitentiae integrans, ergo per sacramentum poenitentiae remittitur saltem aliqua de poena temporali; deinde ex concil. poena temporalis per sacramentum poenitentiae non tota sic remittitur ergo saltem aliqua tota et ordinarie dimittitur saltem quoad partem.

Prob. 2da pars tum experientia tum ex eodem Trid. qd sess. 14 c. 3 inquit: res et effectus huius sacramenti quantum ad eius vim et efficaciam pertinet, reconciliatio est cum Deo, quam inter dum in viris piis et cum devotione hoc sacramentum percipientibus conscientiae pax ac serenitas cum vehementi spiritus consolatione consequi solet. Confirmatur. Cum vero tam hic quam praecedens effectus plurimum dependeant a majori dispositione poenitentis, et a majori et minori praestantia operum satisfactoriorum, hinc nisi de ea dicemus pro alia quaestione patet.

Propositio 3tia. Sacramentum poenitentiae re ipsa et in voto saltem implicito necessarium est necessitate medii et praecepti divini omnibus post baptismum graviter lapsis.

Prob. prima pars de necessitate medii Concil. Trid. sess. 14 c. 2 docet hoc sacramentum post baptismum graviter lapsis ad salutem ita esse necessarium, ut nondum regeneratis necessarius est baptismus, sed hic etiam necessitate medii re ipsa et saltem in voto ut supponimus ex dictis alibi de baptismo. Confirmatur.

Clar. August. S. Augu. qd proponit c. 50 homil. tom. ult. Christus frustra dedisset apostolis potestatem clavium si aliunde pateret relapsis aditus ad regnum coelorum quam per potestatem earundem clavium, sicut non nisi redivivi [illegible] cum magna fortitudine et certitudine quae [illegible] gubernatrices claves areis si aliunde in illam potest introitus quam per easdem claves, ideo ad reconciliationem in [illegible] necessarium est sacramentum poenitentiae saltem in voto. Hinc Trid. sess. 14 c. 4 etsi inquit contingat contritionem hanc charitate perfectam hominem Deo reconciliare priusquam sacramentum actu suscipiatur, ipsa tamen reconciliatio contritioni sine sacramenti voto quod in ea includitur non adscribenda.

Prob. 2da pars existit praeceptum divinum quo post baptismum graviter lapsus tenetur agere poenitentiam eo modo quo Christus eam in Ecclesia fieri instituit, sed Christus poenitentiam instituit per sacramentum poenitentiae, ergo dari praeceptum divinum graviter lapsos obligans ad susceptionem sacramenti poenitentiae. Hinc Trid. sess. 14 can. 1 et 5 anathema dicit non solum iis, qui negaverint confessionem sacramentalem institutam a Christo sed et iis qui negaverint illam ex lege divina necessariam esse ad salutem.

Prob. 3tia pars quod sufficiat votum huius sacramenti cum contritione perfecta tum ex dictis Disputatione praeced. q. 4 a. 2 et 4. tum hac ratione poenitentia sacramentum post baptismum relapsis necessarium est ut baptismus nondum regeneratis, sed nondum regeneratis sufficit baptismus in voto efficaci saltem implicito in aliquo actu perfectae charitatis. Ergo etc. Ubi [illegible] est quod ex communi sententia docet Laym. hic c. 3 n. 4. Verum quod sicut qui in casu necessitatis justificatur per votum baptismi, tenetur sub gravi peccato postea data occasione baptismum re ipsa suscipere, sic et qui per contritionem perfectam cum voto sacramenti poenitentiae justificatus est, tenetur postea suscipere re ipsa sacramentum. Ratio est quia sicut homo ante baptismum sic et relapsus ante actualem susceptionem sacramenti poenitentiae de lege Dei ordinaria non consequitur remissionem peccatorum nisi cum ordine, pacto et obligatione ad suscipiendum postea sacramentum et ad peccata sua subjicienda clavibus, quibus Christus omnia saltem peccata baptizatorum subjici voluit, ut dicebamus hic q. 3.

Colligitur imo. Si lapsis post baptisma sacramentum poenitentiae est necessarium necessitate medii et praecepti divini maxime id deberet colligi ex eo quod dederit apostolis potestatem solvendi et ligandi, remittendi et retinendi peccata, quia de hac necessitate nil aliud in scriptura reperitur, sed ex hoc loco [illegible]

Obtrum ex hoc loco nil aliud colligi, quam quod sacerdotes habeant quandam potestatem remittendi
peccata iis, qui eorum ministerio uti voluerint, non vero quod remissio peccatorum non possit aliunde
haberi, quam per virtutem clavium, ergo.

R. N. m. et utramque ans. namque licet verum sit z. dictum est, his verbis Christus Apostolos sibi
substituit veluti fidelium iudices ad quos tamquam vicarios suos deferrent omnia illa
peccata quae fideles sibi post baptisma coelum occluserunt. ut sic ex delegata sibi clavium
potestate illa remittendo fidelibus coelum aperirent, et retinendo coelum illis clausum
tenerent, prout faciendum iudicaverint; hoc autem totum frustraneum foret, si independenter
a virtute clavium fideles sibi possint aperire coelum.

Inst. vero sic. Rex substituit sibi iudices vicarios, qui authoritate regia iudicent
causas ad se delatas, non tamen coguntur subditi suas causas deferre ad eiusmodi iudices, sed
possunt sibi eligere arbitros, aut aliis modis lites suas componere, ergo sic Christus Apostolos
substituerit sibi iudices qui ex authoritate sibi delegata fidelium peccata remitterent,
nemo tamen tenetur eorum ministerio uti nisi velit.

R. D. ans. subditi non coguntur causas suas, quas habent inter se, deferre ad eiusmodi iudices
C. ans. causas quas habent cum rege ipso N. ans. et conseq. subditi non possunt componere
causas quas habent cum rege ipso, nisi eos adeant, quos rex suo loco substituit iudices,
peccata autem omnia sunt causa, quas cum Deo habemus, adeoque ea solvi non possunt nisi virtute
clavium Apostolis concessa.

Inst. 2. hinc sequitur, quod non possimus consequi veniam et de venialibus nisi per hoc iudicium
sacramentale falsum consequens ergo. sequela videtur certa quia et venialia sunt causa quas
habemus cum Deo ipso. At N. seq. quia potestas quae sacerdotibus ligandi et solvendi
est potestas clavium, qua loco Christi possunt aperire coelum, et illud indignis clausum
tenere, adeoque ex instituto Christi, quo Apostolis hanc potestatem contulit, non tenemur ad eorum
tribunal deferre nisi ea peccata, quae post baptismum nobis coelum occlusissent, eiusmodi
autem non sunt venialia, adeoque remitti possunt independenter a virtute clavium.

Inst. 3. saltem hinc sequitur neminem posse consequi veniam mortalium post baptisma commissorum,
nisi reipsa suscipiat sacramentum poenitentiae, falsum consequens ergo. sequela videtur certa
quia in casu posito subditi non possunt componere lites, quorum decisionem rex commisit
iudicibus sibi substitutis, nisi reipsa ad eos iudices accedant ergo etc.

R. N. seq. et utramque paritatem, quia ut dictum ubi de necessitate baptismi et sufficienter alibi,
Deus ut in malis sic et in bonis acceptat efficacem voluntatem pro ipso opere, ita ut qui
habet sinceram et efficacem voluntatem se sistendi ad tribunal poenitentiae hoc ipso in acceptatione
Dei censeatur se sistere, non sic est apud homines, qui interna non noscunt.

Obs. 2. Si baptizatis in mortale lapsis necessarium esset sacramentum poenitentiae et Deus post Christi
Ascensionem, Thomas post suam incredulitatem et alii Apostoli pro derelictione Christi in

passione debuissent suscipere hoc sacramentum, licet non susceperunt, ut colligitur ex S. Ambrosio dicente: Lacrymas Petri lego, satisfactionem non lego. etc.

R. N. seq. quia hi Apostoli per contritionem perfectam expiarunt sua delicta ante institutionem sacramenti poenitentiae.

Obj. 3. non potest dici Ecclesiam obligare praeceptum divinum suscipiendi sacramentum poenitentiae per contritionem actualem.

R. N. ass. nam Christus determinationem temporis quo hoc praeceptum obligat reliquit Ecclesiae, quaerens tamen passim Patribus omnibus, quod qui post baptisma graviter lapsus est, vi praecepti divini teneatur ad hoc sacramentum reipsa si possit suscipiendum non solum in articulo, aut etiam probabili periculo mortis, sed etiam extra tale periculum aliquoties in vita, quis enim sibi persuadeat quod si Ecclesia non determinasset tempus suscipiendi hoc sacramentum, peccator posset in suis sordibus haerere toto vitae tempore et sine reatu peccati negligere remedium tam salutare.

Propositio 2da. Praecepto ecclesiastico omnes fideles in mortale lapsi graviter obligantur ad sacramentum poenitentiae reipsa si possint. 1mo. quoties volunt suscipere sacram Eucharistiam. 2. in periculo mortis. 3. extra haec saltem semel in anno.

Prob. 1ma pars ex Trid. sess. 13. c. 7. et can. 11. relatis supra ubi de dispositionibus ad sacram Eucharistiam, hanc obligationem valde probabiliter multi cum Scoto et aliis antiquioribus extendunt ad eos omnes, qui in mortali existentes cogitant aliud sacramentum suscipere et administrare, quia hic stabilis cum requirat statum gratiae, quae non potest certius comparari quam per sacramentum quod [illegible] voluit Christus. Deinde fieri vix potest, ut quis existens in mortali tantum officiorum [illegible], [illegible] copiam [illegible] eam negligat dum debet suscipere et administrare unum ex aliis sacramentis.

Prob. 2da pars. ex cap. Agnovimus. 26. q. 6. ubi Caelestinus Papa improbans pravum usum denegandi sacramentum poenitentiae damnatis ad mortem, quibusdam [illegible] Galliae [illegible] irrepserat, ait: quid hoc rogo aliud est quam morienti mortem addere … salutem hoc adimit quisquis mortis tempore speratam poenitentiam denegaverit, ex quo a potiori colligitur obligatio suscipiendi hoc sacramentum in tali casu. Hinc C. Cum infirmitas de poenitentiis et remissionibus [illegible] medicis … ut cum eos ad infirmos vocari contigerit, ipsos ante omnia moneant et inducant ut medicos advocent animarum, quod decretum confirmavit Pius 5tus et insuper statuit, ut omnes medici dum promoventur jurent se observaturos hoc praeceptum, nec daturos medicinam nisi intra triduum adhibita fuerit medicina spiritualis, quod tamen intelligendum pro iis tantum casibus quibus medici cognoverunt aegrotum esse in periculo.

Prob. 3tia pars ex Concil. Lateran. sub Innoc. 3. cujus decretum C. omnis utriusque sexus de poenitentiis et remissionibus refert his verbis: Omnis utriusque sexus fidelis postquam ad annos discretionis pervenerit omnia sua solus peccata saltem semel in anno fideliter confiteatur proprio sacerdoti … alioquin et vivens ab ingressu Ecclesiae arceatur et moriens Christiana careat sepultura … Si quis autem alieno sacerdoti voluerit justa de causa sua confiteri peccata licentiam prius postulet et obtineat a proprio sacerdote, cum aliter ipse illum non possit absolvere. Ac his pro praxi circa praeceptum ecclesiasticum confessionis.

Infers 1mo hoc praeceptum non esse pure ecclesiasticum, sed quoad substantiam divinum, ecclesiasticum vero

quoad determinationem temporis annui: nam ut ait Trid. sess. 14. c. 5. post ... Ecclia per Lateranense
non statuit ut Christi fideles confiterentur, quoniam divino naturali jure institutum esse intellexerat, sed ut
praeceptum confessionis saltem semel in anno ab omnibus et singulis cum ad annos discretionis pervenis-
sent impleretur. quare ergo Ecclia potest tollere hoc praeceptum quoad determinationem temporis annui
tollere tamen non potest obligationem confitendi aliis temporibus.

Inferes 2. hoc praeceptum obligare sub gravi peccato. ratio est quia gravis poena adiecta legi
indicat legem obligare graviter, sed huic legi adiecta est gravis poena nempe excommunicatio et
privatio sepulturae ecclesiasticae, quae tamen a parocho infligi non debet inconsulto episcopo.

Inferes 3. hoc praecepto non obligari pueros ante annos pubertatis nisi malitia suppleat
aetatem, et graviter peccant antequam ad annos pubertatis a iure determinatos pervenerint, hi enim
censentur esse adepti annos discretionis; quare circa hos confessarius non tam ex annis, quam ex
qualitate educationis et ingenii iudicare debet, ut ex quinto docet Laym. hic c. 6. ubi plura ad praxin
tradit circa huiusmodi parvulos. Si quis tamen parvulus transgrederetur hanc legem non subia-
ceret poenae statutae ut colligitur ex cap: pueris de delictis puerorum ubi Gregorius q. ait.
pueros saepe delinquere, quorum tamen peccata nulla vel in rebus punienda videantur.

Inferes 4. hoc praecepto non obligari saltem per se eos adultos, qui sibi non sunt conscii peccati mortalis.
ratio est quia nec praeceptum divinum, nec ecclesiasticum obligat universaliter ad confessionem
venialium ut patet ex Trid. sess. 14. c. 5. ubi dicit venialia utiliter quidem in confessione
aperiri posse non tamen necessario aperienda esse. quod qui non habent nisi venialia non obligantur hoc praecepto
saltem per se, obligantur tamen per accidens ratione scandali et ad cavendam praesumptionem et peri-
culum indignae communionis, si quis enim toto anno quidem accederet ad communionem paschalem
non confiteretur, facile apud alios excitaret scandalum nimium de se praesumeret, et se
exponeret periculo indignae communionis, cum facile fieri possit latere eum peccatorum mortalium,
quae tamen ex ignorantia et nimia de se praesumptione in se non agnosceret. qui autem tamen
peccata mortalia tamen dubia sine dubio hoc praecepto tenetur, quia peccata dubia sunt materia necessaria
confessionis ut dicetur infra.

Inferes 5. huic praecepto non satisfieri per confessionem invalidam. ratio est quia ut satisfiat huic
praecepto ponendum est substantialiter quod Ecclesia instituit et praecepit, sed Ecclesia non praecepit confessionem
invalidam ponere. deinde hoc praecepto praecipitur ut quis confiteatur fideliter. hinc
merito damnata est ab Alexan. 7. haec inter damnatas ab illo propositio 14. qui facit
confessionem voluntarie nullam satisfacit praecepto Ecclesiae. verum qui facit confessionem valide
sacrilegam subiacet poenis quibus subiacent qui plane non confitentur. aliter dicendum est de iis
qui ignoranter faciunt confessionem invalidam v.g. confitendo non habenti iurisdictionem quam
putant esse approbatum, hi enim non subiacent poenis, et non satisfaciunt praecepto ut patet
ex propositione 29. damnatarum ab Alexan. 7. satisfacit praecepto annuae confessionis
qui confitetur regulari praesentato episcopo, sed ab eo iniuste reprobato.

Quaeres 1mo an Ecclesia huius praecepti tempus paschale fuerit definitum pro faciendo confessio.
R. neque a Concil. Lateran. neque a Trid. tempus paschale pro dictum est pro facienda annua
confessione, sed quovis anni tempore hoc praeceptum impleri potest ratio est quia utrumque Concil.
determinavit tempus paschale pro facienda communione, in praecepto vero confessionis hoc tempus non statuit
sed laudat tamen illud tempus magis opportunum ut videre est in Trid. sess. 14. c. 5. et Episcopi in
suis dioecesibus statuerunt, ut hoc confessio tempore paschali cum communione fiat.
Quaeres 2. An qui sub initium anni confessus venialia postea ante finem anni incidat
in mortale teneatur iterum ad susceptionem huius huius sacramenti eodem anno faciendam.
R. Probabilius est quod teneatur, ratio est quia praeceptum divinum utriusque cum sit tantum declaratio praecepti
divini non obligat ad confessionem venialium sed mortalium si quae intra annum commissa sunt
quod si quis v.g. sub finem decembris committat mortale habebit illud repetere per sacramentum poenitentiae,
ut sub initium anni fecisset liberam confessionem venialium tantum. sed tamen quidam episcoporum
synodus hic tales ab obligatione confitendi eximit.
Quaeres 3. a quo tempore incipiat annus pro susceptione huius sacramenti.
R. Si praecepti ~~ad finem dec~~ ecclesiae utriusque, non videtur aliter computandus quam ab initio Januarii
ad finem decembris, nisi quod communio videtur hoc tempus incipere a paschale ad pascha. ratio 1mo
potius est, quia hoc praeceptum simpliciter praecipit ut semel confiteamur in anno quo annus hic debet
sumi iuxta communem computationem quae fit a Januario ad decembrem. unde infert Sporer
loc. cit. eum satisfacere huic praecepto qui pro hoc anno confiteretur die 1mo Januarii,
pro anno autem sequenti die ultimo decembris. ita ut inter unam et alteram confessionem
intercederent duo anni integri, sicut satisfaceret praecepto recitandi officium, qui die Lunae
statim post mediam noctem recitaret totum officium illius diei, et die Martis paulo
ante mediam noctem pro illo horas persolveret. ratio 2da potius est quia de facto pastores per
ecclesiam ab uno pascha ad aliud non vero ab initio Januarii ad finem decemb. a suis subditis
exigunt confessionem, ita tamen ut praescindendo ab alio statuto dioecesano tamen illud tempus
quod intercedit inter unum et alterum pascha praefixum sit pro faciendo confessione hac lege scripta.
Quaeres 4. an qui existens in mortali toto anno non confessus teneatur adhuc confiteri pro eo
anno iam elapso. R. affirmative ratio est quia finis anni non est terminus quo posito cessat
obligatio confitendi peccatum mortale, sicut finis diei est terminus quo cessat obligatio leiunii eidem
affixi, sed potius est terminus quo posito incipit urgere talis obligatio, ita ut sine peccato non possit diutius
differri confessio, non est huic obligationi satisfiat quolibet anni tempore confitendo, ea tamen urget
sub mortali, nisi in fine anni ultra quem non potest licite differri, unde qui talis elapso
anno negligit occasionem suscipiendi hoc sacramentum toties peccat, sicut qui alteri debet pensionem
annuam pro ea quidem potest satisfacere quovis anni tempore, non tamen urget obligatio nisi in fine
anni quo elapso non extinguitur obligatio solvendi, unde sequitur, tali anno subsequenti teneri bis
ad hoc sacramentum suscipiendum, si peracta confessione pro anno praecedente debita iterum peccat mortaliter.

Quaeres 5. An praevidens impedimentum confessionis futurum pro reliquos undecim menses teneatur praevenire et confiteri mense primo anni.

R. affirmative. Lumque se non debet exponere periculo non implendi hoc praeceptum. Lumque hoc praeceptum obligat ad sumendum hoc semel in anno praecipiendum, lugis indetrale ut semibet anni ptm, qoqui praevidet se non posse illud implere uno ex undecim sequentibus mensibus, tenetur illud implere primo sub peccato mortali.

Quaeres 6. An confessio annua necessario debeat fieri proprio Parocho.

R. eam necessario fieri proprio parocho aut de illius consensu, vel superioris ejus sicut Episcopi vel Papae licentia alteri sacerdoti. Ratio prima patet, quia in verbis legis praecipitur hoc confessio fiat sacerdoti proprio, in consulta autem ejusdem Canonis sic legitur, si quis alieno sacerdoti confiteri voluerit prius licentiam postulet et obtineat a proprio sacerdote, cum aliter non possit ipse absolvere aut ligare. propterea Parochum teneri ad dandam hanc licentiam subditis si rogetur, sententia communis est cum S. Tho. in supplement: q. 6. ar. 3. ubi ait plures etiam sacerdos si non licet facilis ad praebendam licentiam alteri confitendi quia multi sunt adeo infirmi, quod potius sine confessione morerentur quam tali sacerdoti confiterentur, unde illi qui adeo sunt solliciti quod confessores per confessionem subditorum sciant, multis damnationis laqueum iniiciunt et sibi ipsis. Ratio 2da patet quia Episcopus et Pontifex eum eminenter sunt pastores suorum fidelium possunt et invitis Parochis sacerdoti alieno dare licentiam audiendi confessiones parochianorum ut reipsa factum est ab Innoc. 10. Clem. 10. et aliis Pontificibus qui priori saeculo confirmarunt privilegium mendicantium audiendi in suis Ecclesiis tempore paschali confessiones externorum et invitis parochis.

Quaestio 2da.

De Dolore ut est materia Sacramenti Poenitentiae.

Dolor est attritio quaedam displicentia et detestatio peccati cum proposito non peccandi de caetero. Trid. Sess. 14.

Per dolorem hic intelligitur actus virtutis poenitentiae praecipuus et contritionis, de cujus natura, divisione, efficacia et necessitate extra actualem susceptionem Sacramenti poenitentiae superiori disputatione actum est: hic de illo prout est actus assumptus et ad confessionem Sacramenti et elevatus ad gratiam ex opere operato conferendam.

Quaeritur 1mo utrum ad Sacramentum poenitentiae confessoris sit necessarius dolor formalis. 2do an is debeat esse contritio perfecta. 3tio quaenam attritio sufficiat, 4to an dolor sufficiens debeat esse universalis. 5o. an sit conjunctus proposito formali.

Articulus 1mus.

An ad confessionem Sacramenti poenitentiae sit requiratur dolor formalis.

Lutherus conformiter ad suum errorem quo sub initium suae apostasiae docuit poenitentiam non esse dolorem de peccatis praeteritis, contendit et in assertione articulorum contra bullam-

Dogmaticam Concisiōni damnatorum ar. 11. ad rōem et effēm Sacti. pœnitentiæ n̄ exigere dolorem. q̄ lībr. sententiā probarem, qd ex testimoniis supra ēt. Conc. Oecum. ; de facto hodie desecit ab ejus discipulis qui ut ostendit Bellarm. l. 2. c. 3. plerumq; hodie ad veniam et intra et extra Sactum obtinendam fatentur necium ē dolorem, sive hic dicatur nōria tm̄ dispositio pœnitentis ad recipiendam grāam ut plerique eorum volunt, sive dicatur ē pars essentialis Sacti; ut ex iis nonnulli admittunt, et nos q. praeced. ar. 4. ostendimus contra scholam.

his igr̄ remissis quæstio hic sola ē cum quibusdam Catholicis, qui putarunt ad Sactum pœnitentiæ sufficere dolorem mere virtualem de delictis qui sit ē actus Charitatis et mera volitas confitendi, et ē dolor de carentia doloris, q̄ ultima opinio post alios apud Laym. hic c. 4. n. 5. videtur probari ā Caramuele in Theologiā fundamentali morali n. 19. ubi videtur approbare factum confessarii qui fertur absolvisse matrem adulteram trium fratrum gratiani, Lombardi et Comestoris, confessam quidem sed dicentem se n̄ pōe dolere de adulteriis ex quibus filios tam insignes genuisset, postquam tamen iussa est dolere, qd de peccato dolere n̄ possit; contra quos sit.

Propositio. — dolor formalis distinctus ā quocunq; virtuali in Sacto pœnitentiæ absolute requiritur n̄ solum ad effectum sed etiam ad essentiam illius.

Probatur 1ma ex Trid. ad effectum Sacti. pœnitentiæ requiritur motus proprius pœnitentis seu actus pœnitentiæ proprius, sed ex eodem Trid.: hic actus debet ē dolor formalis immediate et directe versans de peccato commisso. ergo ad effectum Sacti absolute requiritur dolor formalis.

mi. ē certa ex sess. 14. c. 1. et 4. ubi docet clarē sine proprio motu contritionis seu actu pœnitentiæ neminem in mortale lapsum iustificari pōe in Sacto pœnitentiæ aut Baptismi. mi. autem constat ex eodem c. 1. et 4. ubi hunc modum contritionis definit primam animi dolorem, ac detestaōem de peccato commisso cum proposito emendaōis, qd utique intelligi n̄ pt de dolore virtuali tm̄.

Confirmatur ad remissionem pcti sive intra sive extra Sactum obtinendam, est requiritur actus quo voluntas ā pcto efficaciter avertatur, ut ostensum ē disputatione superiori q. 5. sed quilibet aliquis actus distinctus ā dolore formali ē insufficiens ad voluntatem confitentis efficaciter avertendam ā pcto ergo.

Probatur mi. p partes nam imo actus Charitatis in hoīe qui ē memor suorum pctorum n̄ sufficit ad hanc aversionem, qā ut dictum ē locomotor cit.: pctor memor suorum pctorum n̄ pt hēre actum perfectæ charitatis qn hoc ipso doleat et detestetur pcta commissa p pœnitentiam formalem. 2do qui dolet qd de pctis dolere n̄ pōit n̄ dolet de pcto nec ab eo avertitur p veram illius detestaōem, sed retinet oīno complacentiam de pcto, cui qā inordinato affectu adhuc adhæret, praetendit se n̄ pōe veram illius displicentiam elicere, aut ab eo averti ad Deum. 3tio qui solum hēt voluntatem confitendi n̄ eo ipso hēt odium pctorum, cum de iis fieri possit confessio p modum nudæ narraōis, adeoq; voluntas simplex confitendi de se n̄ avertit hoīem ā pcto, nisi conjuncta sit cum dolore formali.

Probatur 2da pars. Concil. Trid. sess. 14. c. 3. et can. 4. declarat contritionem seu dolorem formalem de pctis ē partem Sacti pœnitentiæ, sed hic dolor n̄ pars integralis tm̄, sed essentialis ut q. praeced. ar. 4.

Dotum ē; qd aliqs sine qtritione pōst hbri offy qsalis smti pōenltiae, sicut hbri pt sine satisfaōe, qd falsum ē ex modo dictis.

Obj: imo ad iustificaōis grām extra smtm obtinendam sufficit actus charitis. ergo ē ad eandem obtinendam in smto.

R: D: añs sufficit in eo qui n̄ ē memor suorum pctorum et n̄ [illegible] ht moram ea fōaliter detestandi. C: añs in eo qui ē memor et ht moram ea detestandi, N: añs et qs. Charitas perfecta ēsi sola sufficit gōm ad delenda pctā, cum tn̄ in eo qui ht qficiam pctorum suorum et moram ea fōaliter detestandi n̄ pōit ēē vera et perfecta charitas, ut dictum ē disput. praeced. q. 5. qā qiuncta sit cum fōali detestaōe pctorum, hinc n̄ sufficit in eo qui vult suscipere smtm pōenltiae, talis ē hoc ipso memor ē suorum pctorum quo velit ea qfiteri. Eadē qd institutio Christi q tum perpetua traditione, tum maximè ex declaraōe Concil. Trid. et Florent. in smto exigat dolorem fōalem.

Obj 2do. dolor quo quis dolet qd de pctis dolere n̄ pōit ē vera attritio, sed attritio sufficit ad iustificaōem in smto ergo.

R: N: m. nam attritio vera n̄ minus ac qtritio debet versari imediatè circa pctm tanqm obtm suum mōale et illud retractare, dolor aūm quo quis dolet se dolere n̄ poē, n̄ versat circa pctm, sed ut supponit retenta qplacentia de pctō, dolet se illud n̄ detestari. Si tn̄ qtingat ut saepè qtingit apud simpliciores, ut quis verè aversetur pctā, habeatq sincerum ppositum ea vitandi, nec tn̄ habeat dolorem quendam sensibilem, quem pro cordis aviditate cliceret n̄ pt, ut optaret, etsi doleat qd dolere n̄ pōit, dubium n̄ ē, qn talis sit sufficienter dispositus.

Obj 3. hoc ipso quo quis intendit qfiteri censetur ē htre dolorem de pctō, qd qui accedit ad qfessionem cum sola intentione qfitendi et suscipiendi smtm pōenltiae sufficienter ē dispositus.

R: omisso antecte N: qs. etsi ē de devotis et benè instructis ordinariè praesumendum sit, eos n̄ qfiteri sine fōali detestaōe pctorum, et sic fōalem detestaōem pctorum apud eos ordinariè qiunctam ēē cum volte qfitendi, inde tn̄ n̄ sequitur, sufficere ad rōem smti et eius effectum, ut quis intendat tm̄ qfiteri, nam intentio qfitendi praecisè n̄ dehbat qfessionem, ut sit humilis et vera sui accusaōo, ut sit reconciliativa, et pars iudicii smtlis, ad hoc ē deht̄r p dolorem fōalem sine quo ē pura narraōo.

Inst. hinc sequitur qd dolor nārio debeat praecedere qfessionem, quae repugnat sntiae salis qmuni quā dicunt sufficere si dolor imediatè praecedat absolutionem ergo.

R: N: sequel. etsi ē dolor sequatur qfessionem, habet tn̄ ab eo sufficienter detestari pctā ut sit pars iudicii reconciliativi; qā dolor cum qfessione sive eam praecedat, sive sequatur qstituit mōam qsalem huius iudicii, melius tn̄ ē et nāli ordini qformius si dolor praecedat, et ex eius impulsu sequatur qfessio.

Inferes. cum pecare mortaliter qui qfitetur pctā purè venialia sine dolore fōali:

ratio est, quia irritum facere sacramentum est peccatum mortale, si aliqui confiteri peccata venialia sine dolore formali irritum
faciat sacramentum, quia non ponit materiam debitam sacramenti confitentem. Quaeritur 2do an ad hoc peccatum evitandum sufficere
si quis doleat de uno tantum et altero ex iis quae confitetur, quia sic habet dolorem formalem ad sacramentum eiusque
effectum necessarium, nec obstat quod talis dolor non sufficeret in confessione mortalium, quia unum mortale
sine altero remitti nequit, non sic est de venialibus.
Dices dici non potest quod quis debeat esse dolor in confessione venialium, quia contritio est sacramentum salvum et
attritio ea delet extra sacramentum. Resp. Negans nam sufficit attritio quae extra sacramentum ad ea delenda
non est sufficiens iuxta dicta.

Articulus 2dus.

An dolor in sacramento poenitentiae debeat esse contritio perfecta.

Contritionem perfectam ad sacramentum poenitentiae requirunt ex antiquioribus ante Tridentinum: Durandus,
Albertus, Bonaventura, Medina, Gabriel, Petrus Soto, Caietanus, Adrianus, et ante hos Magister
sententiarum, qui ideo voluit absolutionem sacerdotis non esse proprie absolutivam sed
declarativam tantum quia supponebat poenitentem per praeviam contritionem perfectam debere iusti-
ficatum esse. Post Tridentinum contritionem perfectam ad sacramentum poenitentiae requirunt Antonius
de Dominis apostata, Jansenius Episcopus, Sylvius, Launoyus, Opstraet, Lupus, Servaques,
et recentius Episcopus Castoriensis in celebri libello cui titulus amor poenitens, Genetus in Theologia
morali Tomo 1 c. 5. q. 9. Juenin, Contenson et novissime Augustinus Ledrou Episcopus Porphy-
riensis. Alii ex antiquioribus, ut Victoria, Dominicus Soto, Vega, Ledesma putarunt
contritionem perfectam per se loquendo necessariam esse, per accidens tamen sufficere attritionem scilicet si quis
poenitens attritus credit se esse contritum, et invincibiliter putet attritionem sufficere. Contraria vero
his omnibus opinio communissima est inter omnium nationum theologos, qui tamen inter se dissentiunt de necessitate
aliqualis amoris ad sufficientiam contritionis imperfectae, omnes tamen conveniunt ad sacramentum poenitentiae non
requiri contritionem perfectam, quae procedat ex amore in Deum benevolo, et extra sacramentum iusti-
ficativa est cum voto sui.

Propositio 1ma. Ad sacramentum poenitentiae non requiritur contritio perfecta, sed sufficit imperfecta.
Probatur 1mo haec propositio a pluribus huius sententiae theologis ex Tridentino sess. 14. c. 4. ubi postquam
sacra synodus declaravit attritionem esse motum bonum et impulsum Spiritus S. subiungit: Et quamvis
sine sacramento poenitentiae per se ad iustificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in
sacramento poenitentiae impetrandam disponit. + Verum supposita veritate historiae Concilii Tridentini
quam conscripsit Pallavicinus postea cardinalis, qui eandem inscripsit hic locus pro thesi proposita
nihil probare videtur. Nam dictus cardinalis l. 12 c. 10. notat, quod dum materia de contritione
fuerat agitata in concilio contra haereticos, et quidam ex praelatis ac theologis fuerunt delegati
ad formandum conceptum seu formam decreti contra haereticorum errores circa contritionem, aliqui
ex iisdem DD. voluerunt decreto inserere quod attritio concepta ex turpitudine peccati et metu gehennae
non solum honesta sit, sed quod solum sacra synodus contra haereticos definiendum sibi proposuerat,
sed et sufficiat ad sacramenti constitutionem, quia sine aliquo dilectionis in Deum motu esse vix potest

Cum vero foan: Amilionus Episcopus dulelang monuisset folgodici huiusmodi dolorem de peccatis
sine amore Dei vix quippe poss. iussu Concilii decretum edi non extat reformatam sufficit
fuerit, ac vocerba per sufficit.) sublata, alia huic fuerit substituta dispositione dispont, ex quo facto
concludit idem Cardinalis quod mens Concilii colono nequaquam fuerit definire quod attritio, sive
ea quae non sit conjuncta cum aliquo amore proxime sufficiat vel saltem concursus efficiat sacramentum,
saltem quod sacra synodus contra hereticos definire voluerit talem attritionem ex metu inferni
honestam esse, et remote saltem disponere hominem, ut ea excitatus ad se redeat, Dei misericordiam
imploret, et obtineat auxilia quibus eum pertingat ad dolorem ex motivo amoris Dei suscipiendi,
atque ita gratiam per sacramentum obtineat. Quare ab hac probatione hic abstrahitur.
Probatur thesis 2do. negative nihil est asserendum circa partes et dispositiones requisitas ad essentiam et
fructum sacramenti, nisi quod ex sacris litteris, et traditione colligi possit, sed quod ad essentiam et
fructum sacramenti poenitentiae necessaria sit contritio perfecta neque ex sacris litteris, neque ergo ex non est certa
quia ubi agitur de sacramentis eorumque valore, omnia pendent ab arbitraria Christi institutione, hoc autem nonnisi
ex sacris litteris et traditione colligi nobis innotescit. Minor vero patebit ex solutione obiectionum.
huius argumenti efficacia non levis est, quia onus probandi hic incumbit adversariis qui statuunt neces-
sariam obligationem habendi contritionem perfectam in sacramento, quod nemo admittere tenebitur, quamdiu
talem obligationem Adversarii non probent ex sacra Scriptura et traditione.
Probatur 3tio. Christus sacramentum poenitentiae utpote sacramentum mortuorum ita instituit, ut in eo vi clavium
per absolutionem scilicet in quantum Trid. sess. 14. c. 3. huius sacramenti vis praecipue sita est,
sacerdos peccatori ex opere operato nomine Christi remittat, et saltem remittere possit peccata jam
nondum remissa, ergo Christus ad hoc sacramentum non requirit contritionem perfectam, saltem illius qui potest
et dispositionem necessariam poenitentis. antecedens constat ex modo dictis quaestione praecedenti ar. 4. ubi
est de effectu immediato sacramenti poenitentiae et amplius constabit ex dicendis infra quaestione 5. ubi de forma
huius sacramenti dicitur contra hereticos eam non esse tantum declarativam, sed vere collativam remissionis.
Consequentia vero omnino certa est quia si ad sacramentum poenitentiae necessaria esset contritio amore Dei benevolentiae
perfecta, tunc peccata nunquam possent ipsa per se et ex opere operato remitti per absolutionem sacramentalem;
si enim poenitens habet contritionem perfectam et non sit, si eam non habeat, non poterit iustificari
per absolutionem sacramentalem, quia non afferet saltem essentialem sacramenti et dispositionem ad iustificationem
simpliciter necessariam, ut volunt Adversarii; si vero poenitens habeat contritionem perfectam, per
eam iustificabitur antequam proferatur absolutio et sacramentum essentialiter compleatur, ergo in sententia
Adversariorum nullus poenitens iustificari potest ex opere operato vi absolutionis sacramentalis.
Propositio 2da. Contritio imperfecta est cognita ut talis sufficit ad remissionem
peccatorum in sacramento consequendam ~~et~~ etiam in articulo mortis.
Probatur ille dolor est cognitus, et in articulo mortis sufficit ad sacramentum poenitentiae, qui ex institutione

Christi absolute sufficit ad efficaciam et effectum internum sacramenti poenitentiae alicui contritio imperfecta
ex institutione Christi absolute sufficit ad sacramentum poenitentiae, ergo sufficit in articulo mortis.
Et agnoscatur tamen imperfecta. Nam potestas modo dictis, nam non certa est quod quod ex
institutione Christi ad efficaciam et fructum sacramenti sufficit, sufficit per se et independenter ab ignorantia
et errore suscipientis, et proinde casu.
Contra haec est praecedens propositio: Ecclesia manifeste supponit ad sacramentum poenitentiae non
requiri contritionem perfectam sed sufficere etiam in articulo mortis imperfectam quod est
probatur. Imo Ecclesia passim docet in sacramento poenitentiae vi absolutionis ex opere operato vere
remitti peccata ut constat ex dictis q. praeced. ar. 5. Sed hoc docere non posset si ad sacramentum
poenitentiae requireret contritionem perfectam, quae iuxta sententiam Ecclesiae iustificat ante
absolutionem ut constat ex dictis disput. superiori q. 1 ar. 2 §. 10.
2do Ecclesia pro quovis casu hortatur ad poenitentiam et motivis contritionis imperfectae
quod illa sufficit. Antecedens patet ex S. Ambros. qui l. ad Virginem lapsam c. 8. ingt. poenitentiae
sic agi. Si tibi ante oculos ponas de quanta gloria cecideris et de quo l. vitae nomen
tuum deletum sit. Ecclesia passim et alii.
3tio Ecclesia passim supponit moribundos posse salvari per absolutionem sacramentalem cum aliquo
dolore, cum quo sine absolutione salvari non possent, ergo supponit etiam in articulo mortis
sufficere cum sacramento dolorem imperfectum. Antecedens constat ex S. Augu. qui in Epistola
ad Honoratum graviter invehitur in ministros Ecclesiae, qui tempore pestis et incursionis hostilis
fugiunt et animas sibi concreditas perire permittunt, quae virtute clavium salvari potuissent;
ex c. agnoscantes de consecratione dist. 4. et c. agnovimus causa 26. q. 6. dicit sacerdos
salutem homini adimere qui eidem mortis tempore denegaret poenitentiam. Denique ex Trid. quod
sess. 14. c. 7. relaxat reservationes casuum, et omnibus sacerdotibus facit liberam faculta-
tem absolvendi moribundos, neque ex defectu absolutionis pereat, quod supponit cum aliquo
dolore imperfecto salvari posse moribundos per absolutionem sine quo salvari non possent,
alias non tam sollicite curaret eiusmodi moribundis absolutionem dare, et enim tali
casu moribundus haberet contritionem perfectam et non haberet, si haberet, salvaretur sine absolutione,
si non haberet Ecclesia non posset providere sacerdotibus ut impertirent absolutionem
quam decet rarior dispositio.
4to Ecclesia passim in Catechismis instruit fideles de sufficientia contritionis ~~imper-~~
imperfectae, ut est omittam doctrinam in Catechismo nostrae Dioecesis anno 1691
editam et alios innumeros aliorum Episcopatuum, evidentissime id docet Catechismus
Rom. ex decreto Trid. et iussu Pii 5ti pro universa Ecclesia editus, in quo praeter alia

loca quae ad hanc rem faciunt clara sunt verba in eiusdem editione parisiensi n. 47. posita:
ex fidei catholicae doctrina ab omnibus credendum et constanter affirmandum est, si quis ita animo
affectus sit, ut peccata admissa doleat, simulque in posterum non peccare constituat, etsi eiusmodi
dolore non afficiatur qui scilicet extra sacramentum sit ad impetrandam veniam satis esse possit, ei tamen cum peccata
sacerdoti rite confessus fuerit vi clavium scelera omnia remitti ac condonari. quo pro contraria
sententia nihil ~~efficacius~~ evidentius dici potuisset.

Obj. imo. S. script. a peccatore ut veniam obtineat exigit charitatem perfectam, quae est per
effectum contritionem. ante probatur verbum ex 1. ad Corinth. 13. v. 1. et seqq. si charitatem non habuero nihil sum.
et 1. Joan. 3. v. 14. qui non diligit manet in morte etc.

R. D. ant. ut veniam obtineat extra sacramentum C. ant. in sacramento N. ant. et sub eadem dist. dist.
cons. nam ideo extra sacramentum requireretur charitas aut contritio perfecta, sacramentum vero nil suppleret pro hu-
mana infirmitate seu ut modo dictum est ex Catechismo Romano. praeterea loca cit. nil
minus probant quam necessitatem charitatis aut contritionis perfectae intra sacramentum poenitentiae, de quo
ne cogitabant quidem apostoli locis cit. ne somniavit quidem. utrumque autem locum varie interpretantur sancti
patres et scholastici. nam alii eos explicant non de defectu privativo seu negativo charitatis
sed de actu positivo contrario charitati et quidem charitati non Dei sed proximi ita ut sensus sit
si odio habeam proximum quamvis alios boni faciam nil mihi prodest, maneo in morte quae
interpretatio est S. Cypriani l. de unitate ecclesiae S. August. tr. 6. in Joan. et 10. et aliorum certa
etenim quod utraque apostoli loquitur quando de charitate videlicet proximi, Paulus quidem ut ait S.
Hieron. in prologo ad hanc epist. quia scripsit ex occasione contentionum quae ad invicem erant
inter Corinthios ut patet ex eiusdem epist. c. 1. v. 10. Joan. autem aperte loquitur de charitate
proximi ut patet ex contextu ait enim: hic nos cognovimus quoniam translati sumus de morte ad vitam
quoniam diligimus fratres, qui non diligit manet in morte, omnis qui odit fratrem homicida est.
alii magis generaliter locum Pauli cum S. Prospero l. de vita contemplativa c. 1. explicant
de necessitate charitatis habitualis seu gratiae sanctificantis in ordine ad meritum vitae aeternae
ut facile patet ex contextu: si omnem substantiam meam dedero in cibos pauperum, charitatem autem non
habuero nil mihi prodest etc. quod sit haec Pauli verba non possunt intelligi de necessitate charitatis actualis
ad quemcumque actum bonum, alioquin vera forent propositiones damnatae in constitutione Unigenitus 10ma 31ma et 12ma con-
natae tollens inter quas quidem haec continebat nullum actum esse bonum qui non ex charitate actuali
perfecta in Deum procedat. bene notandum est haec distinctio et ratio.

Obj. iio. apud Ezechielem c. 18. et locis aliis cit. Deus a peccatore requirit conversionem in
toto corde, cor novum, sed hoc fieri non potest sine charitate perfecta ergo.

R. D. mai. requirit conversionem perfectam id est integram peccati detestationem ita ut hoc peccatum non solum
detestetur et statim ei adhaereat C. mai. perfectam conversionem quae fiat ex motivo perfectae charitatis N. mai.
et sic dicta n. N. 91.

Obj. 2. non iustificari hominem nisi quod Deo placeat, sed Deo placere non potest sine charitate perfecta ergo.
R. D. mai. quod Deo placeat in ordine ad gratiam sanctificantem obtinendam C. mai. quod placeat saltem merito

digno seu actu quodam seipso extra sacramentum iustificativo. Atq. consequentia [permissâ m.] R. N. q. ad hoc ut quis afferat dispositionem a Deo institutam ad recipiendam vi sacramenti gratiam iustificantem non requiritur charitas illa perfecta, quam [requisitam] extra sacramentum requiritur ad meritum bonorum operum. ut constat ex object. 1. circa Bapt. hic supra.

Inst. 3. ut quis iustificetur est in sacramento debet habere voluntatem placendi Deo per mandatorum observationem. atqui hoc fieri non potest sine actu perfectae Charitatis ergo.

R. N. M. potest enim quis habere voluntatem ~~placendi~~ observandi mandata ex motivo obtinendi beatitudinem aut alterius virtutis distinctae.

Inst. 4. ut quis iustificetur debet perfecte converti ad Deum, sed hoc fit per solam Charitatem perfectam benevolam Dei ergo. R. D. M. per solam Charitatem extra sacramentum C. m. intra sacramentum N. m. et sic dicto consequente N. q. perfecta Charitas omnino fuit ad iustificationem ante Christi merita sacramentum bapti et poenitentiae fuerunt instituta, nunc autem post eorum institutionem defectum perfectae habitus Charitatis supplet virtus sacramenti, unde ortum illud axioma: sacramentum de attrito facit contritum non quidem in eo sensu quod actus attritionis* fiat, sed quod sacramentum superveniens attritioni suppleat eius insufficientiam, et conferat veniam peccatorum quam attritio per se praestare non potest.

Obj. 2do SS. Patres in poenitentia requirunt Charitatem tamquam necessariam ad obtinendam veniam ergo contritionem perfectam requirunt.

Ans. prob. ex S. Augu: cum sermone alibi sum serm. 7. de tempore dicente; poenitentia certam non facit nisi odium peccati et amor Dei ex S. Gregor. in librum primum Reg. C. 15. ut peccator sit fructum quaestionis cum totius intentionem ad iustitiam per amorem dirigit. Sic et S. Thom. 3. parte q. 83 ar. 6. ait actus virtutis poenitentiae est contra peccatum ex amore Dei &c.

R. D. ans. requirunt Charitatem ad obtinendam veniam extra sacramentum C. ans. ad eam obtinendam intra sacramentum subdistinguo requirunt Charitatem aliquam initialem, imperfectam, seu amorem concupiscentiae C. verum ans. perfectam sive amorem benevolentiae erga Deum ut in se et propter se dilectum Nego. et conseq. neque aliter intelligenda sunt testimonia hic allata, ut enim Patres loquuntur de poenitentia perfecta extra sacramentum iustificativa, et etiam si loquantur de poenitentia sacramento, non requirunt charitatem perfectam seu benevolentiae, sed imperfectam tantum seu concupiscentiae, qualem requirit Trid. sess. 6. ut videbimus in sequenti.

Obj. 3tio Concil. Florent. in decreto unionis et Trid. sess. 14. C. 3. Stabili- unt partes ac sacramentum poenitentiae necessario requirit contritionem ergo non sufficit attritio.

R. D. ans. requirit contritionem generice prout abstrahit a perfecta et imperfecta C. ans. requirit perfectam N. ans. et conseq.

Inst. 1. Trid. sess. 14. c. 4. ait contritionem fuisse quovis tempore necessariam ad impe- trandam veniam peccatorum, sed hic loquitur de contritione perfecta extra sacramentum

*accedente Sacra- mento mutetur in se et fiat actus contritionis

iustificativa, quod de eadem e loquitur ubi contritionem requirit in parte sacramenti N. m.
qui loco citato agens contra haereticos qui negant quod ad remissionem peccatorum
requiratur detestatio eorundem, et volunt sufficere propositum vitae novae
docet: peccata numquam remissa fuisse sine dolore quodam de iis concepto, quare nomine
contritionis ibi in genere sumit pro quovis dolore de peccato praeterito. Deinde efficit, etsi
loqueretur de contritione perfecta, inde tamen inferri potest quod de eadem loquatur, ubi agit
de parte sacramenti poenitentiae.

Inst. 2. Concil. Trid. nomine contritionis utitur in eadem significatione in qua illo utuntur Script.
et Patres; sed hi hoc nomine utuntur pro contritione perfecta. quod m. videtur certa
ex illo psalm. 50. Cor contritum ex Vega, Dominico Soto, qui in Trid. fuerunt
Concil., quorum uterque l. 13 in Trid. c. 14. ait in quo e contritio non tamen apud scholasticos,
sed in translatione Script. et apud graves illius PP. antiquos, eosque nomine non quoslibet
cuiusque dolor de peccatis, sed perfectus tantum et sufficiens ad iustificationem appellari.

R. N. m. nam Script. et PP. et Patres hoc nomine indifferenter utuntur in genere pro quovis
dolore et afflictione aliunde illata ut sumitur in illo psalmo contritio et infelicitas
in viis illorum. adeoque sera et stricta eius significatio desumenda e ex consequenti
alia particula declarativa ut fit in Trid. sess. 14. c. 4. C.

Inst. 3. Concil. cit. c. 3. can. 4. loquitur de ea contritione quae proxime disponit ad iusti-
ficationem quod ex modo loquendi colligitur quod requirat contritionem perfectam praesertim
quia contritio imperfecta non disponit proxime ad iustificationem, antecedens autem constat ex
eo quod ibi loquatur de contritione quae fit per noviter sacramenti, adeoque loquitur de contritione
proxime dispositiva ad gratiam

R. D. ant. loquitur de contritione quae proxime disponit ad iustificationem et intra
et extra sacramentum C. ant. de eaque disponit proxime extra sacramentum N. cons. et contritionem
sacra synodus ibi per nomen contritionis universim intelligit contritionem illam
quam c. 4 definit dolorem animi et detestationem de peccato praeterito, haec
autem si charitate perfecta sit e extra sacramentum disponit proxime ad iusti-
ficationem, secus si sit imperfecta ut docet Concil. ibidem.

Inst. 4. contritio de qua loco cit. agit Trid. debet proxime disponere
ad iustificationem tam extra quam in sacramento, sed contritio imperfecta non potest proxime
disponere e in sacramento quod nullatenus loquitur de contritione imperfecta.

Obi.m dispositio proxima ad iustificationem e dilectio Dei, sed talis n e
in attritione ergo &c.

R. N. m et Obiois. Ad D. dispositio proxima extra sacramentum e dilectio
Dei et quidem perfecta C. m intra sacramentum sub Dispositio e dilectio aliqua inco-
ata saltem et imperfecta C. iterum perfecta et benevola N. m et D. m
in attritione n e dilectio benevola et perfecta C. m imperfecta et
inchoata, saltem si attritio talis sit ut in sacramento sufficiat N. m et q.
extra sacramentum requiri Charitas Dei perfecta tanquam dispositio proxima
et de congruo meritoria iustificationis, a vero intra sacramentum, quia sacramentum
citra meritum poenitentis ex op. op. applicat merita Christi, et sic supplet
perfectam illam dispositionem extra sacramentum requisitam, ita ut Deus
intuitu meritorum Christi contentus sit minori dispositione poenitentis, quam
n acceptaret extra sacramentum ubi iustificatio fit tm ex op. operantis.

Inst. 5. Concil. nullibi definit attritionem sufficere, ergo quando locis
citatis requirit contritionem, intelligendum e de contritione perfecta.

R. D. ant. nullibi definit explicite C. ant. implicite et virtualiter
N. ant. et conseq. igr quando sit de illo modo loquendi quo Concil.
c. 4. dicit quod attritio tl. p se extra sacramentum neminem valeat ad iustificationem
perducere, tn ad Dei gratiam in sacramento impetrandam disponat, ex quo tn
alias Theol. implicitam Concilii definitionem pro sufficientia attritionis in
sacramento eruere conantur ut dictum e, aliunde nil omnino certum e quod Concil.
sufficientiam attritionis in sacramento, saltem si iuncta sit cum aliquali amore
[illegible] supposuerit, [illegible] implicite doceat et

Uno quidem ~~in hac parte~~ id aperte supponit sess. 14. c. 3., c. 6. et can. 1.
can. 9. & ubi docet effectum huius sacramenti et absolutionis sacerdotis ee veram
remissionem peccatorum, hoc autem docere n potuisset si supponeret contritionem
perfectam de se ~~aut~~ iustificativam requiri ad sacramentum poenitentiae. Nt e remissio
peccatorum potius eet effectus contritionis quam absolutionis ut in supposore dictum e.

2do. quod iuxta Cardinalem Pallavic. l. 12. historia Trid. c. 10 iam fuerat
conceptum decretum quo declararet attritionem n solum ee honestam, sed & sufficere=

ad sacramenti huius contritionem quae vix concipi potest sine aliquo dilectionis in Deum motu, idque deinde non alia ex causa mutatum est quam quia deprehensum fuit falsum esse quod non possit concipi sine aliquo dilectionis in Deum motu, quo iuxta mentem Concilii attritio saltem si coniuncta sit cum aliquali dilectionis in Deum motu ad sacramentum sufficit.

3tio quia Conc. c. 3. declarat contritionem esse materiam sacramenti poenitentiae et immediate post cap. 4. explicat quidnam intellexerit c. 3. per contritionem, dum ait contritionem esse dolorem et detestationem de peccato praeterito, eamque postea dividit in perfectam et imperfectam, quod dum c. 3. et cap. 4. declarat contritionem esse partem sacramenti, per contritionem intelligit dolorem de peccato praeterito prout abstrahit a contritione perfecta et imperfecta adeoque utramque agnoscit saltem sufficientem ad sacramentum.

4to sub finem capitis 4ti agnoscit plures theologos ante Trid. docuisse, quod attritio in sacramento sufficiat, eos tamen minime corrigit sed potius reprehendit haereticos maxime Lutherum, qui falso calumniatus sit hos catholicos scriptores quasi tradidissent sacramentum poenitentiae absque bono motu suscipientium gratiam conferre.

Resp. 6. ante Trid. nemo theologorum asseruit attritionem sufficere ad justificandum cum confessione et absolutione sacramenti poenitentiae eiusque fructum consequendum, quod Conc. concess. non potuit patrocinari antiquioribus huius sententiae DD. Reg.

R. N. ant. quod aliqua attritio ad sacramentum sufficiat, seu non requiratur contritio perfecta, docuerunt antiqui omnes sic S. Thom. in 4tum dist. 22. q. 2. ar. 1. ait: remissio peccatorum aliquando ipsum praecedit sacramentum quando scilicet praemittitur perfecta contritio, aliquando autem in ipso sacramento efficitur, quia quando aliquis accedit ad confessionem attritus et non plene contritus, si obicem non ponat, in confessione et absolutione sibi gratia et remissio peccatorum datur.

Scotus relatus a Dupasquier hic disput. 3. q. 6. inter alia ait: sacramentum poenitentiae potest digne recipi ab attrito, et hoc tali attritione quae non sufficeret per modum meriti ad iustificandum et tamen hoc posito quomodo hoc sacramentum sit instrumentum ad graam inam. Similia tri duo scholarum principes passim docent alibi; hos postea imitati eadem docuere innumeri alii apud Arsdekin, Tom. 2do editionis novae coloniensis pagina 79. et novissime apud Aug. Michel in discussione theologica de attritione et contritione pag. 255. &c.

Inst. 7. si Trid. supposuisset et docuisset sufficientiam attritionis, Tapper
Canus, Driedo, Sotus qui interfuerunt Concilio, et hanc doctrinam de sufficientia attri-
tionis post Trid. primitus invexisse, cum hanc antea [illegible] tradidissent, sed
hoc non fecerunt cum [illegible] et dubitanter proposuerint, ergo credibile non est concil.
supposuisse doctrinam de sufficientia attritionis. Antecedens est verum, nam ex aliis
eorum scriptis, sic Canus [illegible] de poenitentia ait: quod attritio sufficiat, quamvis
verum sit, non est tamen adeo certum et tutum, ideoque hanc sententiam tenens certum relinqu-
ens incertum ponit contritionem esse [illegible], sicut habent alii.
R. Novissime ad hoc palmare argumentum contritionistarum citatus [illegible] pag.
244 negando suppositionem quod hi authores interfuerint illi concilio aut scripserint
post Concil. et ostendit omnes fuisse mortuos ante annum 1564 quo finitum
est concil. Trid. videlicet Tapper anno 1559. Canus 1560. Sotus 1560
ut patet citatis authorum libris 1560. respondetur 2do eos non dubitasse
de sufficientia attritionis quae [illegible] cum aliquo amore saltem imperfecto probant
requirens extra sacramentum, sed de attritione ex [illegible] inferni vel poenae sola
qua audiens absolutionem non est poenitens qui diceret se non poenitere peccatum. Deinde
est Canus admittit nostram sententiam veram esse, quamvis contritionem [illegible] nostram [illegible].

Inst. 8. Concil. Trid. sess. 6. c. 6. inter dispositiones ad justificationem reponit dilectionem
et tribuit can. 3. anathema [illegible] eos qui dicerent hominem sine praevenientis Spiritus
inspiratione [illegible] diligere posse sicut oportet, ut ei justificationis gratia conferatur
quod expresse requirit contritionem perfectam.

R. N. quia Concil. Trid. loc. cit. non requirit nisi dilectionem aliquam initi-
alem et imperfectam quae non constituit contritionem perfectam. Adducit [illegible] sic:
Cristo attritio non sufficit ad suscipiendum digne baptismum, sed longe minus ad
sacramentum poenitentiae. Consequentia certa est, quia ad sacramentum poenitentiae quo remittuntur peccata
fidelium maiori cum cognitione et ingratitudine commissa requiritur [illegible]
saltem aequalis dolor ut in baptismo.

R. N. antecedens, cuius contrarium aperte constat imo ex fine institutionis baptismi: nam
baptismus est primum sacramentum mortuorum a Christo eo fine institutum, ut supponeret
[illegible] conferret remissionem originalis et actualium ante baptismum commissorum
quo ad eum digne recipiendum Christus non exigit talem dispositionem, quae =

antecedenter ad baptismum, ejusque completum operari remissionem peccatorum, ut facit contritio perfecta. unde S. Thom. 3. p. q. 64. ar. 4. in ⊙: ait, baptismus confert justitiam, quia ad hoc est specialiter institutus ut per ipsum peccatorum sordes mundentur, juxta illud ad Ephesios 5. mundans lavacro aquae. 2do Concil. Trid. sess. 6. c. 6. recensens omnes dispositiones poenitentiae ante baptismum agendas non requirit contritionem perfectam, sed tantum amorem aliquem initialem, qui utique ex tali [illegible] non facit nisi attritionem. hinc S. Thom. in 4 [illegible] dist. 6. q. 1. ar. 3. absolute asserit, ad hoc ut homo se preparet ad gratiam in baptismo recipiendam praeexigitur fides, sed non charitas, sufficit perfecta: sufficit attritio praecedens, etsi non sit contritio.

Inst. 1mo S. August. l. de fide et operibus c. 10. et l. de catechizandis rudibus c. 3. docet: catechumenos debere instrui in utroque praecepto charitatis Dei et proximi, et haec praecepta ab iis observanda esse, quo baptismum non possunt suscipere sine charitate et contritione perfecta.

R. N. cons. quod est S. Aug. velit docere catechumenos debere observare haec praecepta [illegible] minimum non est, cum sint praecepta realia quae semper obligant, cum vero affirmativa sint nec obligent pro semper, non sequitur quod S. Aug. ideo voluerit catechumenos hoc ipso dum baptizantur debere elicere actum perfectae charitatis erga Deum, alias eodem jure [illegible] deberent elicere actum amoris erga proximum.

Inst. 2do S. Aug. eodem l. citato c. 22. ait: in vita christiana gratis colendum esse Deum, quod est charitate colere, quia in ea mens humana renovatur ad imaginem Dei, quo cum catechumenus per baptismum ineat vitam christianam et renovetur ad imaginem Dei, tenetur tunc Deum colere actu perfectae charitatis.

R. N. cons. nam S. Aug. agit hic de christianis post baptismum et per gratis colere nihil aliud vult quam quod non debemus colere Deum propter mercedem temporalem ut olim Judaei. Idem constat ex ipsis verbis quibus ibidem haec [illegible] ex Christi adventu [illegible] agit, ut iam [illegible] gratia quae [illegible]

& Patriarchis et prophetis nota erat majo[r] [?] cessores omnibus gentibus nequis-
quam Deum nisi gratis coleret in temporalia promia sua servitij sed propter
i[n]fta[m] foelicitatem, sed solam vitam aeternam in qua ipso Deo frueretur ab
illo desiderans.

Inst. 3. Trid. sess. 14. c. 1. in baptizatis graviter lapsis ait: rationem poenitentia[e]
quae, perversitate abiecta tantam Dei offensionem cum peccati odio et pio animi
dolore detestari, sed baptizati non pro pio animi dolore detestari peccatum,
ut est offensa Dei sine contritione perfecta ergo.

R. N. m. non est illud detestari ut est offensa Dei qua creatoris, redempt-
oris iudicis, vindicis, et beatificatoris nostri, qui dolor constituit contritionem
tantum imperfectam.

Inst. 4. attritio concepta ex timore amittendae beatitudinis et metu inferni
est actus inordinatus et turpis ergo insufficiens ad sacramentum baptismi et poenitentiae *

R. N. ans. cuius falsitas constat ex dictis disputatione praeced. q. 4.
ar. 5.

Quaeritur ultimo utrum in dolore sacramenti et periculo aeternae damnationis
debemus sequi opinionem tutiorem. et supponitur ex tr. de conscientia et
sacramentis in genere, sententia requirens ad sacramentum poenitentiae contritionem
perfectam est tutior ergo.

R. D. m. debemus sequi opinionem tutiorem nisi minus tuta longe
probabilior sit et ab Ecclesia concessa quoad praxin C. m. si minus tuta magis
quam probabilis sit et ab Ecclesia concessa quoad praxin N. m. et dist. cons.

N. constat. Alexander 7mus in bulla speciali, renovante *juxta mul-
Ecclesia permisit docere et practicare sententiam quae dicit attritionem esse sine
amore sufficere, ergo a potiori sine omni erroris periculo practi-
cari poterit sententia nostra, quae admittit attritionem sufficere
ad sacramentum sed tamen ut conjuncta est cum aliquali amore saltem imperfecto
ut dicitur artic. sequenti. 10. Maij 1717.

*juxta multorum opinionem

= xx2f xyg15 = 8u = a = 873 = 647x9 = xxx43 =
943945 = xxxo3 = 94x = xx49 = x12f 62f349#4x.

Antig 3tig

1712. 20. februarij. [illegible]

Art. 2us.

An Attritio ut sufficiat ad fructum poenitentiae debeat esse conjuncta cum aliquo amore Dei imperfecto.

Suppono ex dictis imo: amorem Dei alium perfectum alium imperfectum: Perfectus est charitas illa proprie dicta Theologica seu amor benevolentiae, qua Deus super omnia diligitur praecise propter seipsum prescindendo ab omni mercede et bono nostro. Imperfectus seu amor concupiscentiae est ille quo Deus super omnia diligitur ut nostrum bonum et ut finis noster ultimus in cujus fruitione concupiscimus quiescere.

Attritio est detestatio peccati, et dolor animi ex motivo supernaturali alio quam amoris Dei perfecti, cum proposito non peccandi et spe veniae.

Suppono 2o dolorem de peccatis non esse nisi attritionem, quotiescunque procedit ex alio motivo inferiore quocunque distincto a motivo charitatis benevolae in Deum. Sic dolor quo detestor peccatum quia est offensivum Dei creatoris, Redemptoris, Benefactoris, Judicis, Sanctificatoris et glorificatoris mei, et nunquam aliter intenditur, non erit nisi attritio.

Suppono 3o posse quempiam dolorem de peccatis propter eorum turpitudinem, et propter poenas temporales et aeternas praecise, qui separatur sit ab omni amore Dei etiam imperfecto, ut si quis doleret de peccato praecise quia est inductivum malorum temporalium v.g. belli, famis etc. et quia est inductivum cruciatuum aeternorum, ignis tenebrorum et aliorum suppliciorum infernalium et Purgatorialium, quae dicuntur poena sensus, et plerumque a rudibus longe magis apprehenduntur, quam poena damni, quae consistit in privatione visionis beatificae; et si quis detestaretur peccatum v.g. Luxuriae quia turpe est homini esse more brutis [illegible].

poena sensus est cruciatus ignis et tormentorum sensu perceptibilis; poena damni est carentia visionis Dei in [illegible].

His suppositis sit [illegible]

Vers. Ista Conclusio

quaeri solet de sufficientia attritionis ad sacramentum poenitentiae. alii censent ad sacramentum poenitentiae sufficere omnem attritionem honestam et supernaturalem etsi seiunctam ab amore in Deum, alii vero cum Scholasticis communiter requirunt ut attritio includat aliquem amorem erga Deum saltem imperfectum, quem initialem seu inchoatum vocant.

Propositio 1ma ad iustificationem in sacramento poenitentiae obtinendam requiritur ut attritio includat amorem erga Deum saltem inchoatum et imperfectum.

Probatur 1mo ex Concilio Tridentino ex quo sic fit formaliter argumentum 1mo. Concilium Tridentinum requirit aliquem amorem saltem initialem et imperfectum ad hoc ut quis veniam peccatorum per baptismum consequatur, quod a pari dicendum est, amor necessarius est ad veniam peccatorum post baptismum commissorum obtinendam per sacramentum poenitentiae. consequentia a paritate indubitata est, quia ad impetrandam veniam peccatorum quae post baptismum cum maiori cognitione et maiori ingratitudine commissa sunt non requiritur minor dispositio quam ad remissionem peccatorum quae ante baptismum cum minori cognitione illumque et non infirmitate spirituali. Antecedens autem videtur manifestum ex sess. 6. c. 6. ubi concilium enumerans dispositiones ad primam illam iustificationem requisitas ait: disponuntur autem ad ipsam iustitiam, dum excitati et adiuti divina gratia fidem ex auditu concipientes libere moventur in Deum credentes vera esse quae divinitus revelata et promissa sunt . . . . . et dum peccatores se esse intelligentes a divinae iustitiae timore quo utiliter concutiuntur ad Dei misericordiam se convertendo in spem eriguntur, fidentes Deum sibi per Christum propitium fore, illumque tamquam omnis iustitiae fontem diligere incipiunt ac propterea moventur adversus peccata per odium aliquod et detestationem, hoc est per eam poenitentiam quam ante baptismum agi oportet. ex quo loco arguitur omnis sic

2do: Concilium sic ut inter dispositiones ad iustificationem per baptismum impetrandam requirit poenitentiam quae procedat ex amore aliquo quo peccator incipiat diligere Deum tamquam fontem et authorem iustificationis nostrae, sed talis amor est amor concupiscentiae et imperfectus, ergo Concilium inter dispositiones. maior est evidens ex textu ubi ait quod peccatores incipiunt diligere Deum et ideo moventur adversus peccata et poenitent, adeoque requirit poenitentiam quae procedat ex amore etc.

m Non enim modo dicitur amor concupiscentiae seu imperfectus est ille quo diligimus Deum ut nobis bonum, sed amor quo diligimus Deum ut fontem iustitiae seu authorem gratiae et iustificationis nostrae, est amor quo diligimus Deum ut nobis bonum; ergo amor ille quem requirit hic Concilium est amor imperfectus qui ideo dicitur inchoatus seu initialis, quia est gradus proximus ad amorem perfectum benevolentiae.

2. Concilium citatum sess: 6. can: 3. anathema dicit illi, qui dixerit, sine praeveniente Spiritus Sancti inspiratione atque eius adiutorio hominem credere, sperare, diligere aut poenitere posse sicut oportet, ut ei iustificationis gratia conferatur; ergo ad consequendam iustificationem sive intra sive extra sacramentum requirit dilectionem aliquam, quae ad iustificationem aeque necessaria sit, ac fides spes et poenitentia. Item Concilium cap: 6 inter dispositiones ad iustificationem requisitas absolute haud non minus dilectionem recenset quam fidem spem et poenitentiam.

3. Refert Cardinalis Pallavicinus l. 12 historiae Tridentinae c. 10 quod in sess: 14 dum consultabatur de attritione iam fuerit conceptum decretum quo declararetur: quod attritio quae ex turpitudinis peccati consideratione, et ex gehennae et poenarum metu procedit, si voluntatem peccandi excludat non solum non faciat hominem hypocritam . . . verum etiam sufficiat ad sacramenti huius constitutionem . . . Cum sine aliquo dilectionis in Deum motu esse vix queat etc. quod decretum deinde reformatum est postquam Aemilianus Episcopus Tudelensis monuerat falso supponi quod talis attritio non possit concipi sine aliquo dilectionis in Deum motu, et ut nunc habetur ibi: c. 4. loco illorum verborum: verum etiam sufficiat etc. subrogatum est: hominem ad gratiam in sacramento poenitentiae impetrandam disponit etc. ex quo sic fit argumentum: Concilium iuxta relationem huius Cardinalis voluit absolute definire, attritionem ex metu inferni et turpitudine peccati conceptam sufficere ad sacramentum, idque ideo quia supponebant tali attritioni semper adiunctum esse aliquem amorem Dei, comperta autem falsitate huius suppositi hoc decretum mutavit, ergo Concilium ad attritionem ut sufficiat ad sacramentum, requirit, ut sit coniuncta cum aliquo amore Dei; non autem requirit amorem perfectum benevolentiae, alioquin non maneret, non esset attritio; ergo requirit aliquem amorem imperfectum tantum.

Obiic. II: Ob et praecipui Thli volunt attritionem ut sufficiat ad sacrm poenitiae et remissionem pctorum debere ee quamdam cum aliquo amore Dei, sed n requirunt amorem pfectu qui qstituat qtritionem pfectam, go requirunt amorem aliquem imperfectum &c. — pr Obi brevi inductione. Sic S. Augu: l. de vera et falsa poenita c. 9. ait: Sine amore nemo unqm gratiam invenit, nec veniam asecutus e. Serm. 4. de temp: Poenitiam certam n facit nisi odium pctti et amor Dei. S. Chrysost: Hom: 4. in Epistolas ad Corinth. Cum peccaveris ingemisce n qd poenas daturus sis, sed qd Deum Deum tuum offenderis tam benignum tam te amantem, ut Filium pps suum pro tua salute tradiderit. Sit S. Tho: 3. pte q. 86. ar. 3. in cpre ad veram poenitiam requirit ut displiceat pctm qa e contra Deum super oia dilectum. Schol: in Ltbm Dist: 18 q. 3. in reportatis ait: ad hoc ut attritio sit sufficiens ex congruo ad receptionem gratiae, oportet qd sit volitia detestatio, atque hoc poeniteat n solum propter timorem poenae, etsi n sit cum amore, n disponit ex congruo. Tunc S. Franc. Sales. l. 2. de amore Dei poenitia inquit, quae n excludit amorem Dei, quamvis eum nondum includat, bona e et desiderabilis, sed imperfecta, et nequit nobis dare salutem, donec fuerit cum amore mixta. quae et similia tt forte explicari point de poenitia pfecta extra sacrm iustificante, cum tn hi ll loquerr omo unvalite, videntur intelligi debere de poenitia in sacrto iustificante, et de amore imperfecto qui attritionem in suo ee relinquat.

Confirr rdoe attritio ut sufficiat ad sacrm poenitiae debet includere affectum ad pctm, includere propositum servandi oia Dei mandata et disponere hoem ad receptionem gratiae sanctificantis, sed hoc n videtur fieri pole, nisi attritio quaedam sit cum amore aliquo initiali &c.

Obiicitur 1m. Si procedat attritio ex solo metu poenae, facillime, et ferme ordinarie videtur servilis, servilis, nisi ex amore beatitudinis, et gratitudine, obedientia, aut alia virtute includente aliquem amorem Dei, erigatur ad amorem

Justitia. Deinde in proposito servandi omnia Dei mandata includitur voluntas servandi mandatum illud maximum de amore Dei, quia poenitens non potest habere propositum servandi Dei mandata nisi initialiter amet Deum. Denique dispositio ad sanctificantem gratiam debet eidem esse proportionata, sed sine aliquo amore attritio non videtur esse proportionata gratiae sanctificanti, quae est ipsa charitas habitualis, vel connexa gratiae, et saltem ab ea inseparabilis.

Obj. 1. Solus timor poenarum separatus ab omni amore est imperfectus seu servilis qua talis ex S. Augu: sufficit ad iustificationem, ergo nullus requiritur amor cum attritione.

Prob. ant. S. Augu. serm. in psal. 127 ait: timore facit quisquis boni facit non timore amittendi bonum illud, sed timore patiendi illud malum, non timet ne perdat amplexus pulcherrimi sponsi, sed timet ne mittatur in gehennam; bonus est iste timor, utilis est; ergo attritio ex tali timore concepta sufficit ad iustificationem cum sacramento.

R. N. ant. et probationem: nam loquitur de timore quidem qui est sine amore, non sufficiat ad sacramentum, de se bonus est: nam ut ait ibidem S. Augu.: timent quidem sed non amant iustitiam, cum autem per timorem se continent a peccato fit consuetudo iustitiae, et incipit quod durum erat amari, dulcescere Deus et iam incipit homo iuste vivere non propterea quia timet poenas, sed quia amat aeternitatem. Igitur talis timor utilis est ad profectum in bono non vero ad sacramentum.

Inst. 1. ex mente S. Augu. talis timor sufficit ad baptismum cum fructu suscipiendum, ergo et ad sacramentum poenitentiae.

Prob. ant. S. Augu. l. de catechizandis rudibus c. 5 disquirens plura hominum genera qui ad baptismum accedunt ait: quidam eorum qui gehennae metu fiunt Christiani: ergo etc.

R. N. ant. et probationem, quando S. Doctor ait aliquos fieri Christianos seu baptizari ex metu gehennae, non loquitur de metu puro suppliciorum excludente omnem etiam initialem amorem Dei in quo est beatitudo nostra, sed potius per talem gehennae metum intelligit amorem beatitudinis, cum ibidem dicat tales fieri Christianos ex desiderio regni coelestis.

Inst. 2. si dolor conceptus ex solo metu cruciatuum infernalium —

seiunctus ab amore n. sufficeret ad iustificandum peccatorem in sacramento, Confessarii n. deberent peccatores excitare ad detestationem peccati proponendo iis rigorem extremi Judicii, gravitatem suppliciorum a quibus e contra exemplum Christi, praxin SS: PP., et totius Ecclesiae quorum certe e non fuit. Christus terruit peccatores proponendo poenas inferni ubi vermis eorum n. morietur, et ignis n. extinguetur. Sic passim SS: PP. ~~patres~~ peccatoribus incutiunt timorem poenarum infernalium. R. N. A. Lege mus non tantum talis timor de se n. sufficiat proxime ad sacramentum, utilis tamen est, ut per illum peccatores imo quasi ex amore beatitudinis aut titimoriae includente aliquem amorem Dei poeniteant. Quod explicat S: Grego: l. 2. moral: c. 143. Janua electorum Ecclesia simplicitatis sua et rectitudinis viae timore inchoat, sed charitate consumat, cui tunc e funditus a malo recedere cum ex amore Dei coeperit iam nolle peccare. Idem tenet Trid: ~~loc.~~ loc. cit. Sess. 6. c. 6. ~~[illegible]~~ [illegible]

Obj. 2. Si praeter attritionem ex timore poenarum quaestiones requiratur aliquis Dei amor, nulla foret praerogativa Ecclesiae quoad remissionem peccati prae statu Legis Mosaicae quoniam videtur repugnare legis gratiae statui qui n. dat hominibus difficiliora praecepta quam status legis mosaicae quod est.

Repugnantia videtur certa quia praeter onus confitendi leges subire ~~[illegible]~~ ~~tendi~~ absolutioni sacerdotis requireretur insuper eadem perfectio doloris, quae in lege antiqua ante institutionem sacramenti, quo facilitata e poenitentia Christianorum.

R. D. m. si requiratur amor perfectus benevolentiae C. m. si requiratur imperfectus tantum seu concupiscentiae, eius indistinctus ab actu doloris, N. m. et quoniam m. sub eadem distinctione N. conseq.

In Lege antiqua praeter arduas admodum satisfactiones necessarius erat actus perfecti amoris, hic difficillimus, nunc autem n. requiritur nisi amor imperfectus cum sacramento adeoque dici n. potest melior fuisse conditio Judaeorum quam nostra.

Inst. imo ex dictis tamen ad iustificationem etiam extra sacramentum requiritur amor Dei ut fontis omnis iustitiae, sed talis amor sic constitut-

contritionem perfectam, quae ex nobis in nova lege cum sacramento requiritur contritio perfecta.

Obiicies: non ille amor constituit contritionem perfectam quo diligimus Deum ut in se bonum, sed qui diligit Deum ut fontem omnis iustitiae, diligit Deum ut in se bonum; ergo amor quo diligimus Deum ut fontem iustitiae constituit contritionem perfectam.

Respondeo: Negando maiorem; neque enim et Doctores non ille amor constituit contritionem perfectam quo diligimus Deum formaliter et praecise ut in se bonum abstrahendo ab omni commodo nostro, sed quo diligimus Deum quomodocumque etiam ut in se bonum nobis concupiscendo illius bonitatem, et eam referendo in nostrum commodum. Distinguo minorem et similiter distincta negatur consequentia. Non possumus equidem amare Deum ut nobis bonum et ut fontem nostrae iustitiae, quin ex parte obiecti materialis quomodocumque amemus Deum ut in se bonum, non tamen eum amemus amore formali benevolentiae qui constituat contritionem perfectam nisi praecise in bonitate Dei ut in se bono, et praescindamus ab omni commodo nostro.

Instabis 2. Trid. sess. 6. c. 6. in baptizando tantum requirit amorem quo is feratur in Deum praecise ut in se bonum, et ut in se est summe amabiliter sanctus et iustus, non vero ut nos iustos facit, ergo si ex hoc loco probatur necessitas amoris, poenitens debet habere amorem perfectum qui constituat contritionem perfectam.

Respondeo: Negando antecedens; non Concilium ibi tantum iubet catechumenum ut Deum diligat tamquam fontem omnis iustitiae, e quo scilicet omnis iustitia nostra vocata seu gratia sanctificans ad nos derivatur. Quod liquet tum ex eo quod ipsa illa expressione nomen iustitiae adhibetur pro gratia sanctificante, ut patebit legenti, tum quia Concilium hic a catechumeno non exigit amorem alterius rei, quam illius cuius fidem praecipue ab eodem requirit, sed requirit a catechumeno fidem in Deum praecipue ut iustificatorem et redemptorem nostrum, cum dicat: fidem ex auditu concipientes libere moventur in Deum credentes ... illud in primis, a Deo iustificari impium per gratiam eius, per redemptionem quae est in Christo Iesu.

Instabis 3. per dilectionem Dei simpliciter intelligitur amor Dei perfectus. Sed Concilium ibidem can. 3. inter alias dispositiones ad iustificationem simpliciter et absolute ponit dilectionem, ergo requirit amorem Dei perfectum.

R. D.m intell. amor Dei perfectus nisi aliunde constat sermonem
esse de aliquali tantum et imperfecto amore esto m. si constat sermonem
esse de amore imperfecto A.m et D.m simpliciter concedit dile-
ctionem illam, quam explicavit c. 4 ibidem. C.m aliam quamcunque
N.m et contra. Sensus eorum, quae concil. pro canones contra
contra haereticos desumendus est ex doctrina quam in praecedentibus capi-
tibus explicat, quod in Concil. Can. illo 3. loquatur de dilectione
imperfecta tantum constat tum ex praecedenti c. 6. et aliis, tum ex actis concilii,
hom ut refert Cardinalis Pallavicinus l. 8. c. 3. Patres in concil. solum
urgebant ut fidei et spei iungeretur aliquis amor, ut in dispo-
sitione ad iustificationem insereretur aliquis actus charitatis, quae vox
aliquis ut notat idem Cardin. ibidem c. 4. aperte indicat in Concil.
non fuisse sermonem de actu perfecto charitatis.

Obiicies 3. Trid. sess. 14. c. 4. docet attritionem quae ex gehennae
et poenarum metu concipitur, si voluntatem peccandi excludat et sit coniuncta
cum spe veniae ad Dei gratiam in sacramento poenitentiae impetrandam
disponere, ergo solus metus poenarum citra omnem amorem Dei sufficit
ad sacramentum poenitentiae.

R. N. consequentiam quia Trid. hic supponit talem metum coniunctum esse
cum amore illo initiali quem ad iustificationem requisierat prae-
cedenti sess. 6. c. 6. quod dicendum videtur ne sancta synodus arguatur
inconstantiae et contradictionis, et hic non loquitur de dispositione proxima,
quae tamen sufficiens per se sacramenti immediate disponat peccatorem ad
veniam ut colligi videtur ex actis Concilii ut refert Pallavic.
cit. hic in ima Basse et ar: praecedenti.

Inst. 1. Concil. sess. 6. c. 6. non requirit amorem praedictum, sed
tantum timorem qui a sacra script. et SS. PP. dicitur initium dilectionis
ergo et hic sess. 14 dicitur docere solum metum citra amorem
sufficere et propterea arguitur contradictionis.

R. N. ant. quod enim concil. praeter timorem poenarum requirat aliquem amorem
Dei satis constat ex modo loquendi quo sess. 6. c. 6. dicit peccatores
per timorem salubriter concuti, ut se ad misericordiam Dei pro venia
impetranda convertant, tum ex consideratione misericordiae divinae
se erigunt in spem per Christi merita consequendi veniam, et sic incipiunt-

amare Deum tanquam fontem e quo iustificationem suam sperant, atque ex tali amore moveantur ad detestationem peti; unde Concil. Et non videtur amorem distinguere â spe et poenitentia, cum hunc aperte distinguat â timore, cum timori tribuat initium conversionis, amori vero eiusdem perfectionem. Deinde in Concil. non quaerebatur utrum ad iustificationem peccatoris requireretur timor, sed an praeter timorem requireretur aliquis amor; adeoque dum Concil. declarat ad iustificationem intervenire aliquem amorem non loquitur de timore.

Inst: 2. Si Concil. loc. cit. requirat amorem distinctum â timore, sequitur, quod ad hoc sud peccator alteriùs iustificetur per sacramentum, praeter caeteros aliquos actus fidei, timoris, spei et poenitentiae debeat elicere aliquem actum explicitum et formalem amoris, consequens videtur falsum et contra praxin Ecclesiae quae non solet exigere in confessionali talem amorem â poenitente.

R. N. Sequel. nam ut mox dicam longe probabilius videtur quod non requiratur actus aliquis formalis et explicitus amoris distinctus â spe, et actu poenitentiae procedentis ex motivo amoris. neque hic Concil. videtur requirere talem amorem formalem, sed nil aliud requirat quam ut peccator incipiat diligere Deum ut fontem gratiae sed hoc ipso quod quis considerat Deum ut misericordem, et largifluum fontem iustificationis nostrae, concipiat spem veniae, et eliciat dolorem de peccatis vel sit gratiarum Deo quod nos tam benignus revera incipit diligere Deum et bene erga illum affici, tametsi nullo actu formali amoris in illum feratur, quo dicat amo te super omnia Deus quia tam erga me misericors es etc. talis enim actus virtualiter continetur tum in actu spei quo considero et spero Deum mihi propitium, tum in actu poenitentiae, quo detestor peccatum ut offensivum Dei erga me tam benigni.

Inst. 3. Concil. non minus distinguit amorem â spe et poenitentia quam â timore servili: atqui quod si requirat amorem diversum ab hoc timore, requirit etiam amorem distinctum â spe et poenitentia. ans videtur certum quia citata sess. 6. c. 6. et can. 3. non minus explicite seorsim â spe et poenitentia recenset amorem quam timorem: ergo etc.

R. N. ans et retorqueo: Concil. passim inter dispositiones ad iustificationem seorsim ab aliis actibus recenset fidem et propositum vitae novae, inde tamen non infertur quod ad iustificationem sit requirat actus formalis fidei et propositi-

Cum sæpè sufficiant hi actus virtualiter inclusi in actu spei et pœnitentiæ. igitur
ratio cur Concil. dicat requirere amorem distinctum à timore suppliciorum non est, quia
requireret amorem seorsim à timore, sed tum quia in concilio non quærebatur de necess=
itate timoris, sed amoris, tum quia timorem ponit tanquam quæstionis initium, cui
postea succedat spes cum amore et detestatio peccati ex amore qualicumque, non autem ponit
talem successionem et distinctionem inter spem et amorem.

Obiicies: denique si Trid. requireret aliquem amorem distinctum à timore initialem,
Alexan: 7. non potuisset, bulla desuper edita anno 1667 permittere sententiam
scholasticorum quæ negat necessitatem alicuius dilectionis, et quam affectat hodie inter schol=
asticos communiorem, et deinde prohibet ne qua ei censura inuratur. quam non fuisset admissibilis
Resp. D: non si Concil. requireret definitivè et clarè C. non si requirat implicitè tantum
et magis subtiliter N. non et omissa maiori D. ad: non requirit talis amor certo certitudine
fidei definita C. non requiritur magis subtiliter ad mentem Trid: ex quo theologicè
eruitur N. ad. et dici potest Alexan: in cit. bulla non permittere sententiam eorum qui
nullam omnino dilectionem etiam implicitam putant requiri hoc est planè non potest dici sensum
inter scholasticos qui communissimè requirunt saltem aliquem amorem implicitum, neque nos
plus exigimus, quod ut clarius fiat. fit

Propositio 2da. ad hoc ut attritio sufficiat ad iustificandum in sacramento,
non requiritur ut sit iuncta cum aliquo amore formali et explicito, sed sufficit ut
procedat ex motivo amoris qualiscumque.

Probatur imo probatur ex Concil. Trid: ad hoc ut attritio in sacramento iustificet nihil aliud
requirunt, quam ut sit iuncta cum aliquo amore initiali et imperfecto, sed hoc ipso
quod attritio eliciatur ex motivo amoris qualiscumque, v.g. quia offendisti Deum creatorem
beatificatorem etc. quamvis absit amor formalis et explicitus, est tamen iuncta cum amore
imperfecto et initiali ergo etc. Consequentia maior patet: ex dictis pro priori propositione citatis.
minor Probatur talis attritio imponet est actus amoris implicitè formali ergo iuncta est cum tali amore
Antecedens est certum: nam talis attritio est actus illius virtutis ex cuius motivo formali
elicitur, sed ut supponor elicitur ex motivo formali charitatis imperfectæ ergo etc.
Deinde ad eandem omnino virtutem pertinet amare Deum esse beatitudo nostra, et odisse
ea quæ sunt contraria Deo ut est beatitudo nostra, ergo actus quo detestor peccatum quia contrarium
Deo ut est beatitudo mea, non minus est actus amoris qualiscumque quam ipsemet amor quo
formaliter amo Deum ut beatitudinem meam.

Probatur 2. ad hoc ut attritio sufficiat in sacramento requiritur et sufficit ut dolorem de peccato,=

contrij ē offensa Dei, sed attritio pt detestari aut dolere de pecto ut ē offensa
Dei absqz eo qd sit conjuncta cum formali amore complacentiæ qd cē.

offensa ē iniuria aliena dignitatis, auctoritatis, e amicitia violatæ

In sess: 14 Trid: qd sess: 14. c. 4. ait eam poenitentiam ē baptismus (adeoque non minus
a confitentibus) sit fuisse necessariam, quæ tantum Dei offensionem cum sibi odio
et pio animi dolore detestarentur, unde Cardinalis Pallavic: l. 12. historiæ Trid:
c. 12. ait, in sacra synodo poenitentiam habitam fuisse tantum in fructuosam, si dolor
non est propter Dei offensam. Ad 2ᵘᵐ dicitur, qd non minus licitè possunt per veram
attritionem intra sacramentum possunt detestari pctm prout ē offensa Dei quâ autho-
ris gratiæ, remuneratoris, benefactoris nostri &c. ē sine formali amore complacentiæ, ejus
ac proinde intra sacramentum sine amore formali benevolentiæ pariter per actū contritionis
detestari pctm ut ē offensa Dei quâ summe in se boni, sed hoc pm sine amore formali
ut suppono ex dictis Disp: praecedenti: q: 3. sub finem.

Obiicies. Alexan. 7. in decreto suo de attritione sententiam quæ negat qd ad
attritionem sufficientem in sacramento requiratur aliquis aliquis amoris formalis permittit teneri, doceri
et praedicari erga poenitentes, et sub poena excommunicationis latæ sententiæ et summo Sedi
reservatæ prohibet ne quis eam notet aliqua censura et censura Theologica, sed
talis ē nostra propositio, qd sine periculo teneri et praedicari pt. In præterea constitu-
tionis bulla, in ea ē loquitur Pontifex de illa sententia quæ negat necessitatem aliquotis
amoris, et hodie inter scholasticos communior ē, sed hoc non pt intelligi de alia sententia qm
ea quæ negat necessitatem amoris formalis, vix ē reperiuntur qui negant necessitatem aliquis
amoris virtualis prout includitur in virtute spei qua volumus eximi ab inferno et ā beati-
tudine ex.

Ad intelligendam nostram sententiam ē mediam inter duas extremè oppositas, quarum una ad
dolorem in sacramento sufficientem cum Episcopo Castoriensi et aliis quibusdam theologis
requirit amorem proprium benevolentiæ saltem virtualem, ut velit dolor eliciatur de
pctō qa ē offensivum Dei in se summè boni absque ulla relatione ad nostrum commodum.
altera quæ olim quorundam nimis laxè nimis de attritione sentientium
quæ putat dolorem in sacramento justificare posse etsi procedat ex puro metu cru-
ciatuum, modo non positive excludat aliquem amorem Dei imperfectum, etsi
talem neque virtualiter includat, maximè si eliciatur ex metu poenarum temporalium
hujus vitæ. Inter hasce media nostra opinio asserit attritionem ut in sacramento sufficiat
debere saltem continere amorem virtualem, ita ut eliciatur non solo intuitu poenæ, sed ob
offensam Dei ut ē bonum nostrum. Hinc pro proxi-

Inst. 2 seu Argr. 2. Si contingat ut Sacerdos moneri poenitens de eliciendo dolore suadendumque ut eliciat contritionem perfectam, si aliunde reperiatur satis instructus et capax ad eam eliciendam; quia haec non solum extra omnem controversiam est optima dispositio ad gratiam, sed et disponit peccatorem ad sacramentum cum maiori fructu suscipiendum. Si vero poenitens sit adeo rudis, ut ei contritio perfecta persuaderi nequeat, potest eum proposito rigore iudicii et poenarum infernalium, dominio et liberalitatem paulatim disponi ad attritionem, sed tunc curandum est ut dolorem de peccato concipiant et tandem eliciant ex aliquo motivo amoris imperfecti v.g.: quia offenderunt Deum qui damnare et salvare potest Deum benefactorem et ut sic, quod ait S. Grego: l. 3 moral. c. 4 iz cujusmodi rudes rectitudinis suae vias timore inchoant, sed charitate consument.

Articulus 4tus.

Qualis debeat esse dolor sacramentalis.

Congeruntur hic breviter proxima apud alios quaestiones de conditionibus requisitis, ad hoc ut dolor sufficiat ad sacramentalem poenitentia cuiusque effectum; quae cum praecise praeter controversiam, et fere ab omnibus eodem modo resolvuntur, non opus est diu iis immorari.

NB. autem 1mo quod dolor de peccatis potest esse et efficax, et inefficax.

Inefficax est simplex aliqua displicentia de peccato peracto, quae tamen non serio includat aut efficaciter propositum peccandi.

Efficax vero est, quo quis tam serio detestatur peccatum, ut cum tali detestatione incompossibilis sit voluntas peccandi.

2do dolor efficax potest esse et naturalis et supernaturalis. naturalis est si fiat a voluntate sibi soli sine auxilio supernaturali relicta ex motivo pure naturali v.g.: quia peccatum repugnat rectae rationi, reddit hominem similem bruto et causat infamiam etc. supernaturalis est, procedens a voluntate per supernaturale auxilium gratiae elevata, ex motivo supernaturaliter cognito v.g.: quia peccatum est offensivum Dei Creatoris Redemptoris Auctoris gratiae etc.

3tio potest esse et universalis et particularis. universalis est, quo eliciatur ex motivo universali cui subsunt omnia peccata quae quis commisit; potest autem esse universalis et aequivalenter, ut si de singulis peccatis eliciatur dolor singularis ex speciali motivo. Dolor autem praecise particularis dicitur ille qui eliciatur ex motivo singulari, cui non subsunt omnia peccata v.g.: doleo de peccato furti quia contrariatur virtuti iustitiae.

4to denique potest esse verus, si vel sit efficax et ipsa, supernaturalis et universalis.

existimaret qdm, si fiat falso putat ee efficax supernalis, quaeritur igr an ad effectum sacrti requiratur dolor qui reipsa sit efficax, supernalis et <u>univlis</u>. pro quo

<u>Propositio</u>. ad effectum sacrti poenitentiae requiritur dolor qui vere sit efficax, supernalis, et univlis, nec sufficit si tm existimetur talis.

<u>Pbr</u> talis dolor requiritur ad effectum sacrti poenitentiae, qualis requiritur ad remissionem peccatorum, sed ~~nec~~ talis debet ee efficax supernalis ergo etc.

Pbr m sacrtm poenitentiae ex sua institutione et effectu e sacrtm reconciliationum peccatoris cum Deo, ut expresse docet Trid. sess. 14. c. 3., et supponitur ex dictis disputat. praeced. ar. 5. ergo ad illud requiritur talis dolor, qualis ad remissionem peccatorum.

<u>Pbr m</u> quoad iram ptm ex Trid. sess. 14. c. 4. ad hoc ut dolor disponat ad remissionem pcti requiritur ut voltem pcti peccandi excludat, ergo debet ee efficax.

<u>Pbr 2da pars</u>. ex Trid. sess. 6. can. 3., et Concil. Arausicon. can. 4. et 7. ad hoc ut quis poeniteat sicut oportet, ut ei iustificationis gratia conferatur, necesse e eum praeveniri, et adiuvari inspiratione spus s., eiusque adiutorio, ergo ad remissionem pcti requiritur dolor supernalis. Deinde dolor ad remissionem pcti requiritur tm dispositio ex pte subiecti naturalis ad recipiendam gratiam iustificationis, sed ad hoc requiritur ut dispositio sit eiusdem ordinis cum gratia sanctificante ergo. m certa e qa ois dispositio debet ee eiusdem ordinis cum forma, cum igr gratia sanctificans, quae e forma nra iustificationis sit entitative supernalis, e dolor ad eam disponens supernalis ee debet.

Pbr 3. pars. de dolore univli, imo qa sacra script. totam dolorem requirit ut Ezechi. c. 18 v. 21 <u>si impius egerit poenitentiam ab oibus pctis suis quae operatus est ita vivet</u>. 2. ad remissionem pctorum mortalium de qbus hic agit, requiritur dolor quo retractentur vel detestentur oia pcta quae quis commisit sive ea hic et nunc cognoscat, sive de iis non amplius recordetur; sed non retractantur oia pcta, nisi quis vel de singulis singulatim cognitis eliciat singulares actus doloris ex motivis poenitentiis, vel qd sufficit de oibus confuse tm cognitis eliciat dolorem aliquem univlem ex motivo qd se extendat ad oia pcta commissa, ergo ad remissionem pctorum requiritur dolor univlis. m e evidens.

<u>Maior pbr</u> qa iuxta praesentem divinae providentiae ordinem nullum remittitur pctm, nisi quis de eo doleat, ut suppono ex dictis de poenitentia virtute q. 5. et aliunde unum mortale non remittitur sine altero ut supponitur ex tract. de peccato et iustificatione.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

qd ul quis qd ul quis ꝯqueror verum pctorum mortalium vult elicere dolorem quo retractet oia pcta mortalia needum expiata. adeoqȝ dolor univalis.

Quodsi sufficiat unus dolor univalis de oibus mortalibus, ꝯstat tum ex eo, qd e alia sntm sufficiat unus actus expressus ꝯtritionis pro oibus pctis, sit delendis tum qa in sntto sufficit unicus actus absolutionis qui se extendat ad oia pcta, adeoqȝ sufficit e unus actus doloris.

Dixi tn requiri dolorem univalem de pctis mortalibus, secus e e de pctis venialibus, cum e horum unum sine altero remitti possit, hinc ut quis plura venialia habens, alicuius venialis remissionem obtineat, remanente reatu aliorum, n requirit ut de illis oibus eliciat dolorem univalem, sed sufficit si dolorem specialem de illo quidem habeat, modo hic efficax sit et supernalis. unde ulterius sequitur qd cum n trasgrediat, modo hic efficax sit et supernalis. unde ulterius sequitur qd cum n trans=ritur ea ꝯfiteri, potest aliquis instituere ꝯfessionem in qua ex motivo poenit. efficacis tn et supernatli doleat, et se avocet de aliquibus venialibus, [redacted] consequenter absolutionem obtineat remanentibus tn aliis; hinc tota ꝯpositio intelligenda e quoad dolorem univalem univalem de pctis mortalibus, pro quorum remissione sntm poenitentiae imario institutum e;

Pbr denique 4ta pars quod n sufficiat talis dolor existimatus. Suppl: et Concilia requirunt dolorem supernatalem et procedentem ex impulsu spus S: sed dolor qui p errorem putat efficax, supernalis et univalis, n e ex impulsu spus S: qd Erg. deinde error e invincibilis n supplet id qd e de necessitate medii, unde qui putaret tn se ee baptizatum, cum revera n sit, salvari n posset, nisi obtinde susciperet votum bapti qd cum a pari ad remissionem pctorum mortalium requiratur verus dolor efficax supernalis et univalis, ꝯsequenter invincibiliter existimem me habere talem dolorem, n tn iustificor, nisi eum reipsa habeam.

Confirmatur [struck: ...] illa mea n e sufficiens in sntto poenitentiae, super qm n pt singulariter cadere sna absolutionis, sed supra ꝯfessionem q fit cum dolore t inefficaci e naali, t poenitentia tn n pt cadere sna absolutionis, qo talis dolor n sufficit.

Pbr m in illam mam n pt cadere sna absolutionis, circa qm verificari n pt, atqui sna verificari n pt Ergo &c:

Pbr m sna sntti poenitentiae signat remissionem pctorum, sed hanc signare n pt vere qdo dat ꝯfitendi qui e dolet tn inefficaciter, e tn naaliter, e n de oibus pctis gravibus, qa in oibus his casibus nequit ꝯferri remissio pctorum qo &c:

Obiicio. dum sntm e ꝯstat integrum, qdo est essentiam supernaturium. Pbl.

hunc sit qfties n ponit obex gratiae, qd sit de integrum esi n ponat dolor efficax supernaalis et univalis reipsa modo poenitens invincibiliter putet se habere talem dolorem. Contra procedit certa qa qui invincibiliter putat se habere talem dolorem cum tn reipsa n habeat n ponit obicem gratiae qd eam accipit, et sic sntm cpaliter erit integrum sine dolore efficaci supernaalic.

R. D: idem ptem antis et hunc sit qfties n ponit obex nec deest aliqua pars sntli essalis C. tamen qfties n ponit qdm obex sed aliunde deest aliqua pars sntli Nam et qfessiom. qui accedit ad qfessionem cum errore invincibili quo putabat n requiri dolorem efficacem supernaalem et univalem, et putat se talem habere cum revera n habeat, n ponit qdm obicem saltem positivum qa n peccat, sed nullum sntm suscipit qa n ponit aliquam eius ptem essalem.

Inst. imo. Dolor efficax supernaalis et univalis n est mera tm dispositio poenitentis, sicut dolor in baptismo, qd qui qfiteretur sine tali dolore potest facere sntm validum, et recipere eius effectum saltem postea qdo supplet talem dolorem ut fit in baptismo sine dolore.

R. N. ans. cuius qtrarium satis qstat tum ex Trid. sess. 14 c. 3. et can. 4. ubi dolor vocatur pars sntli, n qdm e pars integralis tm qd essalis, tum ex dictis hic q. 1. ar. 4.

Inst. 2. dolor ideo praecise requiritur ad sntm efficax poenitentiae, ne qfessio sit mera narratio historica, sed habeat verom raoem accusaois, sitque pars iudicii, atqui ad hoc sufficit dolor inefficax naalis et partlis de iis tm pctis quae quis qfiteretur tmetsi se n extendat ad ea quorum n recordatur, qd ad essiom sntlis n requiritur dolor reipsa efficax.

R. N. m. sed ideo maxime requiritur ut illa accusao cum absolutione habeat raoem iudicii reconciliativi, et sufficiat ad remissionem pctorum, sed n habet essaliter raoem iudicii reconciliativi, nec ex sua institutione sufficeret ad remissionem pctorum, si ad iudicium illud sntale sufficeret dolor qui n disponat ad graom, sed qpossibilis sit cum pctis mortalibus, talis aut e dolor inefficax naalis et partlis.

Inst. 3. ad hoc ut sntm sit iudicium essaliter iudicium reconciliativum requiritur et sufficit dolor qui moraliter cognosci potest, sed dolor revera efficax et supernaalis cognosci n pt. qd talis n requiritur ut ad hoc ut sntm habeat raoem iudicii reconciliativi.

R. Ntm possumq̃ ē de tali dolore ss̃tm moraliter ā certi si ex pte n̄ra prestiterimq̃ que ad eum requirunt, qsq̃ ē faciendi qd ē in se n̄ denegat gratiam ut eius talis dolor sit verè supernaturalis. pte dn̄ de eo certi eē n̄ possumq̃ hinc illud Ecclesiastici 5. v. 5. de propitiatio pctō noli eē sine metu.

Obj. 2. qfessio in qua quis ex ignorantia invincibili l aliam ob cām inculpabilem omittit se accusare de aliquo pctō mortali ē sufficiens ad qstituendum s̃mtm validum q̃ ē dolor qui se extendit ad pcta que quis oblitus sit, sufficit ad valorem s̃mti.

R. N. q̃. disparitas ē qā qfessio formaliter tn̄ integra n̄ ē indispositio ad grām, cum possimq̃ grām qsequi ē sine qfessione; dolor aūt l inefficax l naturalis l partialis tn̄ ē indispositio ad grām, adeoq̃ repugnat fini intrinseco s̃mti pœnitentiæ qd ex sua institutione essentialiter ē collativum grāæ adeoq̃ requirit qfessionem ex pctis quia huic fini qtrariantur ex his

NB Infertur 1ᵒ n̄ pōe dari s̃mtm pœnitentiæ validum et informe ex defectu doloris. l ē dolor verè talis, qui sit efficax supernaturalis, et universalis excludens oē pctm mortale, et tū s̃mtm n̄ solum erit validum quoad effectum nisi aliunde qd deest, sed ē qferet effectum. l n̄ talis dolor, et tū n̄ solum n̄ qferet effectum, sed ē erit essentialiter invalidum, qā ad hoc ut s̃mtm pœnitentiæ in sua essentia validum sit, requiritur dolor qui sit dispositio ad infusionem grāæ, ad qm̄ s̃m oēs suas ptes ptes intrinsecas vi institutionis sue ordinatur

Infertur 2. hoīem qui qfessus ē sine dolore l efficaci l supernaturali l universali se extendente ad oīa pcta mortalia oīno teneri eandem repetere qui denuo invincibili fecisset. rāo ē qā talis qfessio n̄ solum informis ē et infructuosa, sed ē essentialiter invalida. hinc merito damnata ē ab Innoc: 11. hoc im damnatas ab eo propositiones 5. 7 probabile ē ad s̃mtm pœnitentiæ sufficere attritionem naturalem modo honestam. hinc ē can. fratres de pœnitentia dist. 5. Innoc. 2. pœnitentiam que fit cum dolore inefficaci l n̄ universali se extendente ad oīa mortalia appellat pœnitentiam falsam. Falsa aūt n̄ pt habere rāonem s̃mti; aliqui ita qui taliter qfessus et absolutus postea de pctis eliceret dolorem efficacem supernaturalem et universalem, n̄ ideo justificatur nisi l p actualem susceptionem l votum efficax s̃mti. . . nec obstat S. Thom. in 4tum dist: 17 q. 3. ar. 4 ubi dicit doce=

pōt aliquem sine legitimo dolore (: licet uxioli :) suscipere sacrum absolutionis, quin tñ consequar fructum eius donec postea supplendo defectum doloris tollat obicem. hoc ē reuocauit tamen ipsemet dist. 23. q. 1. ar. 4. dux in supplemento q. 29. ar. 3. in qua ubi expresse docet qd possibile etiã ē qd fit de essentia sacri poenitentiae sit sequar eiusdem e effectus. ideoqz iuxta S. Tho: sacrum poenitentiae ñ pōt valide suscipi cum informiter ex defectu doloris.

Articulus 5tus.

An et quale propositum ñ peccandi adiunctum habere debeat dolor sacrlis.

Propositio 1ma dolor sacrlis ñ ē sufficiens qui ñ hēt secum propositum ñ peccandi de cetero, etsi sola venialia clauibus subiiciantur.

Prob. Conc. Trid. ad sacrum poenitentiae requirit dolorem qui excludat voluntatem peccandi in posterum, sed talis exclusio ñ pōt ēē sine proposito ñ peccandi de cetero ergo e. Deinde ad sacrum poenitentiae requiritur dolor efficax etsi sola venialia apperiant in confessione, sed dolor ñ ē efficax nisi contineat propositum ñ peccandi e venialiter in eo genere venialium de quibus dolet ergo e. ideo denique Catechismi Trid: ē quãl amicus reconciliet amico utcunqz offenso requirere voluntas cum ñ amplius offendendi, ergo ā pari ad sacrum poenitentiae qd ē spiritualis reconciliationem requirit propositum qd ad hanc reconciliationem disponat.

Obj. in confessione venialium nemo pōt elicere efficax propositum ñ peccandi de cetero ergo tale propositum ñ requiritur ad dolorem sacrlem.

R. ob. ant. nemo pōt efficaciter proponere id qd sibi ē impossibile, sed vitare oïa peccata venialia ē impossibile ut supponit ex tra: de grã ergo e.

Sunt aliqui qui misso ordinis me D: m vitare oïa peccata venialia collective ē impossibile C. distributive N. m et C. D: et dicunt qd propositum in hoc casu formari de vitandis venialibus prout in exercitio committenda & vitanda occurrunt, cum ergo ñ occurrant collective sed oïa, sed distributive, eoqz modo singulatim vitari possint, valeant pōt efficaciter formari propositum ea sic oïa vitandi. Sed ne involvamus nos illi difficultati in tra: de grã proponi solita quomodo verum sit, qd sine speciali grã privilegio ñ possint vitari oïa venialia collective quin sit aliqd singulare qd vitari ñ possit. hinc

R. ob. D: m id qd sibi ē impossibile absolute et physice esto m qd sibi ē impossibile tm moraliter seu difficile N. m et D: m vitare oïa venialia ē impossibile physice N. m

moraliter subrogo ē impossile sm se praecise ex raōe dti V: m. pauidens et raōe circum-
stantiarum extrarum vg: Taedii et nimia defatigaōis in continua pugna et raōe subtra-
ctionis auxiliorum efficacium quae ob culpas nras n. tā copiose conferunt V. m. et ss.
niqz vitare oīa venialia sltm ex se et pse possile ē, adeoqz pt quis sibi efficaciter
proponere sltm conditionale vtt. qtm est ex ipso ea oīa evitare.

Propositio 2da. Propositum simile tt ordinarie debet ē explicitum
et foale, sufficit tn quandoqz virtuale tm et inclusum in dolore efficaci.

Pbr 1ma pars ex locis sacraescript; Conciliorum et ss. PP. relatis supra ubi de
poenitentia virtute [n. 123.] q. 5. ex oibq sufficiat Trid: qd sess. 14 C. 4. dolorem ad
sacrm poenitentiae requisitum definit detestaōem de peccato commisso cum proposito non peccandi
ubi plane videt requirere propositum explicitum a dolore distinctum, qa propositum
virtuale in ipsa detestaōe includit adeoqz Concil. n. explicite meminisset de
proposito nisi requireret propositum a dolore distinctum. hinc ibi illi qz
qui putant propositum virtuale ordinarie ad dolorem sacrm moneat qd populus
sit instruendus sit de proposito explicite faciendo.

Pbr 2da pars. Fieri pt ut quis habeat dolorem efficacem ex motivo univli cui re-
pugnat peccatoqz futura ac praeterita, et tn ex naāli oblivione, l. defectu scientiae,
aut invincibili ignorantia qua putet n. requiri propositum explicitum omittat tale propositum,
Sed n. ē verisile qd talis poenitens n. justificetur p sacrm poenitentiae cui ut suppono
aliunde nil deest, qd propositum virtuale aliqdo sufficit. dico tn aliqdo, qa si
quis cogitans de peccatis commissis sibiqz, et habens morem elicendi propositum foale
illud n. eliceret periculum ē, ne ipsius dolor n. sit satis efficax, adeoqz insufficiens
tum quod se tum quod propositum in ordine et ad venias.

Obj: ad sacrm poenitentiae ss. requirit dolor foalis, qd ē ss. propositum foale.
Rsa. Videt certa cum script: sacra, Concilia et PP. de utroqz eodem modo loqui
videntur? dist. aliter ē Concilia et PP. loquuntur de dolore ac de proposito, cum ubiqz
dolorem absolute requirant tqm ptm sacrti, et aperte explicent qualis debeat
ille dolor, nimirum afflictio et detestatio animi de peccato &c; aliqui ita dolorem
distinguat ob dialectico actu cumqz foalem exigant; n. sic loquuntur de proposito, neqz
explicant an requiratur foale, an vo virtuale sufficiat.

Propositio 3tia. ad propositum virtuale requirit ut dolor sit talis, quem tt
n. admitteret peccatum si occasio illud perpetrandi offerret.

Probr. ad virtuale propositum ut sufficiat ad sacramentum necesse est ut avertat voluntatem efficaciter ab omni peccato mortali, et saltem ab iis venialibus quae quis confitetur in ordine ad recipiendam desuper absolutionem si confessio fiat de solis venialibus, sed hoc non fit nisi voluntas sive doloris quem habet ita sit constituta, ut non admitteret mortale peccatum, etc. Tum certum est quia nisi efficaciter averteret voluntatem ab omni mortali et saltem ab iis venialibus quae quis subjicit clavibus in ordine ad absolutionem non adest dispositio sed potius impedimentum ad effectum sacramenti, adeoque nec potest esse pars sacramenti. Tum per se patet si enim voluntas sive doloris quem habet non ita constituta sit, ut data peccandi occasione a peccato abstineret non efficaciter aversa est ab ejusmodi peccatis. Ex his.

Infertur imo quod propositum de emendatione mortalium non minus ac dolor concipiendum sit ex motivo universali. Ratio est. tum quia propositum conceptum de mortalibus ex motivo tantum particulari non extendente ad omnia mortalia de se compossibile sit cum voluntate peccandi mortaliter, ut si quis doleret de commisso incestu ob nimiam ejus specialem turpitudinem legi naturali repugnantem, et ex hoc motivo proponeret illud vitare haberet emendationis propositum compossibile cum aliis mortalibus v.g. neglectu missae die dominico, sed propositum compossibile cum voluntate peccandi mortaliter non potest esse pars sacramenti; cum non positive excludat voluntatem peccandi quod tamen Trid. requirit, etc.

Infertur 2. quod si quis confiteretur mera venialia in ordine ad recipiendam desuper absolutionem, nec de omnibus quantum est ex parte sui haberet efficax propositum emendationis saltem virtuale non solum graviter peccaret sed et redderet sacramentum nullum. Ratio imi est quia subjicere formae sacramentali aliquid tamquam illius materiam, quod non potest esse materia illius, est grave peccatum saltem si scienter fiat, ut si quis apponeret hostiam papyraceam cum triticeis consecrandam. Sed qui confiteretur venialia in ordine ad absolutionem sine serio proposito ea emendandi subjiceret absolutioni aliquid tamquam materiam quod non potest esse ejus materia, etc. Unde patet ratio ad 2dum quia qui subjicit formae materiam indispositam, non facit sacramentum validum atque etc.

Dixi tamen si quis ejusmodi peccata exponat in ordine ad obtinendam desuper absolutionem: secus est enim si talis aliqua venialia exponeret in ordine ad absolutionem, et alia tantum ad sui confusionem, et prestandam confessario meliorem notitiam suae conscientiae, ut solent exponi tentationes et alia ejusmodi; tunc enim valide fieret sacramentum, modo haberet efficax propositum de iis quae confitetur in ordine ad absolutionem. Ratio hujus est tum quia non tenemur omnia venialia confiteri in ordine ad absolutionem, tum quia unum veniale sine altero remitti potest.

Quaeres an ad hoc ut propositum sit efficax teneatur quis velle vitare occasiones

proximas. — R. affirmative quod peccat mortaliter, non vero quoad occasiones

venialium. Probatur ex Can. falsas de poenitentia distinctione 5ta. ubi Grego.
in Concilio Romano ait: falsas poenitentias dicimus nisi milites, et negotiatores et alicui
officio deditus quod sine peccato exerceri non potest negotium derelinquat, et officium deserat.
Et ibidem Can: fratres. Innoc. 2. monet presbyteros ne falsis poenitentiis laicorum
animas decipi et in infernum pertrahi patiantur: falsa autem poenitentia est, cum poenitens
ab officio et curiali et negotiali non recedit, quod sine peccato agi nulla ratione prevalet.
Hinc Innoc. 11 in decreto contra 65 propositiones damnavit has 3 sequentes. 61.
Potest aliquando absolvi, qui in proxima peccandi occasione versatur, quam potest, et non vult
dimittere, quinimo directe et ex proposito quaerit aut ei se ingerit. 62. pro-
xima occasio peccandi non est fugienda quando causa aliqua utilis aut honesta non fugiendi
occurrit. Similis est 63. et plures ibidem. de quibus infra ubi de absolutione.

Quaestio 3tia.

De confessione.

Confessio prout juxta fidem catholicam altera sacramenti pars est, ex doctrina
catechismi Triden: hic n. 50 recte definiri potest: Sacramentalis accusatio propriorum
peccatorum facta legitimo sacramenti poenitentiae ministro ex intentione obtinendi
eorum absolutionem.

Dicitur 1mo accusatio sacramentalis ut distinguatur a qualibet alia historica et profana nar-
ratione peccatorum.

Dicitur 2do propriorum peccatorum scilicet post baptisma propria voluntate commissorum
quia seipsum nemo nisi alterius peccata sacramentaliter confiteri, unde quando confessio fit per
interpretem, non est confessio interpretis sed illius pro quo praesens loquitur.

Dicitur 3tio sacerdoti facta legitimo ministro: hoc confessio sacramentalis distinguitur a confessione
interna quam soli Deo facimus, et externa facta coram non habente legitimam
potestatem absolvendi.

Dicitur 4to denique ex intentione absolutionis quo declaratur finis intrinsecus confessionis nempe pro
venia quam quis confitendo intendere et sperare debet. unde si diceres speciem ca-
pita confiteri, et est tentatio quo Confessario declarans petendi consilii
peccata confiteri, et est remedium causa. hinc S. August. serm. 4 de verbis Dñi: confessio est per quam morbus
latens spe veniae aperitur.

Ad confessionem sic sumptam tres passim requirunt Doctores conditiones seu qualitates quasdam vulgari illo tetrasticho comprehensas.

Sit simplex, humilis confessio, pura, fidelis.
Atque frequens, nuda, discreta, libens, verecunda.
Integra, secreta, lachrimabilis, accelerata.
Fortis et accusans, et sit parere parata.

1mo simplex id est sit verbis ingenuis, quibus peccata non palliemus, sed simpliciter exponantur. 2do humilis sit cum magna animi demissione coram Deo, et debita corporis compositione coram ejus ministro. 3tio pura sine circumstantiis inutilibus. 4to fidelis sine mendacio. 5to frequens, tam accuratius et fructuosius fieri potest. 6to nuda, id est aperta sine confusione. 7mo discreta, seu expressa verbis honestis. 8vo libens id est voluntaria ex intentione reconciliationis, non ex respectu et timore humano, ne aliis causa destituatur requisitis conditionibus. 9no verecunda ne fiat impudenter cum risu sed potius cum rubore quodam. 10mo integra, scilicet quoad speciem, numerum et circumstantias graviter aggravantes. 11mo secreta facta soli confessario. 12mo lachrimabilis: ut signo aliquo manifestet dolorem internum. 13tio accelerata: quanto mox ut post commissum aliquod peccatum grave habet occasionem confitendi. 14to fortis ut vincat inordinatum timorem et pudorem. 15to accusans, ut sibi peccatores et non aliis imputet peccata, nec alias se vane excuset. 16to parere parata. ut confitens paratus sit ad ea omnia quae sibi a confessario legitime imponuntur. ut restitutiones, satisfactionem, remedia peccatorum, fugam occasionum etc. quae conditiones etsi pertineant ad confessionem pie faciendam, plerasque tamen earum non officiant effectum confessionis. hinc a S. Carolo Borromeo in instructionibus confessariorum et aliis passim Doctoribus revocantur ad has quinque. 1mo ut sit voluntaria. 2. ut sit integra. 3. ut sit diligens praemisso debito examine ex cujus defectu voluntario sacramentum redditur invalidum ~~cujus~~. 4to fidelis. 5to obediens. quas conditiones exponemus tantum sequentibus articulis. praecipue autem integritatem postquam necessitatem ejus ex institutione Christi fuerit explicata sit.

Articulus imus

An Confessio sacramentalis ex Christi instituto necessaria sit ad salutem poenitentis. Quibus persuasum est in catechismo Romano ... n: 45: quod hoc sacramentum ...

pietatis et religionis in Italia summo Dei beneficio conservatum est, id magna ex parte confessioni tribuendum est, hinc nulli mirandum est hanc generis hostes et ministros impietatis suae eam oppugnare sic conatum esse. non 3tio iam Ecclesiae saeculo confessionem cum toto sacramento poenitentiae diminuere conati sunt Montanistae et Novatiani. Paulo post et Audiani exigebant tantum confessionem peccatorum levium. Deinde Messaliani peccata dimittebant sine omni confessione, quos postea saeculo 14to imitatus Wicleff negavit confessionem ex Christi instituto introductam aut necessariam esse ad remissionem peccatorum et volebat esse institutum mere ecclesiasticum. quem errorem in concil. Constant. damnatum paulo post circa annum 1450 renovavit Petrus Oxoniensis damnatus a Sixto 4to tandem eundem amplexi sunt haeretici moderni omnes, qui tamen inter se diversimode sentiunt de confessione videre est apud Bellarm. de poenitentia l. 3. c. 1. ubi omnes tamen in his tribus fere conveniunt 1mo requiri aliquam confessionem generalem sed sine expressione singulari peccatorum. 2do. confessionem prout privatim fit apud sacerdotem cum enarratione singulorum peccatorum quorum quis conscius sibi est esse quidem usum vetustissimum, et utilem ad meliorem instructionem, consolationem et emendationem poenitentium. Sed 3tio. hanc confessionem non esse iuris divini, sed ex mera ordinatione ecclesiastica introductam, adeoque nullatenus necessariam ad sacramentum poenitentiae et remissionem peccatorum, et sic oportere omnibus esse liberam, cum ut loquitur Calvinus l. 3. instit. c. 4. §. 12. a nemine sit exigendam, sed iis tantum commendandam, qui ea scopus habere intellegant. Contra quos.

Propositio. Confessio singularis peccatorum mortalium quorum quis post diligens sui examen conscius sibi est ex institutione Christi necessaria est ad sacramentum poenitentiae et remissionem peccatorum.

Prob. 1mo Christus Matth. 16 et 18. promisit, et Joan: 20. reipsa instituit sacramentum poenitentiae per modum iudicii in quo sacerdotes tamquam substituti iudices Christi auctoritate peccata remitterent dignis et negando absolutionem retinerent indignis, ergo Christus instituit confessionem sacramentalem coram ministro poenitentiae de singulis peccatis gravibus quorum quis conscius sibi est faciendam. Antecedens supponitur tamquam certum ex dictis hac disputatione q. 1. ar. 2. Consequentia vero est evidens nam nemo nisi imprudenter et temerarie iudicat incognita causa, cum omnis iudicare sit ferre sententiam qualem exigit causa diiudicanda, hinc nemo iudicare potest in causa quam non cognoscit iuxta illud proverb: 12. v. 17. qui loquitur: id est iudicando enuntiat, quod novit, judex-

Justitia ē. qd si Apli eorumq successores â Chro dicta verba acupere secum si:
quorum remiseritis & retinueritis &c. instituti sint Judices qui & solvant & retineant
pctō fidelium, prout faciendum esse iudicaverint, q̄fessio singularis saltem pctorū
mortalium quae retineri debent divino necessā ē ad exercitium clavium, adeoq ad
remissionem pctorum in sacto poenitie obtinendam. q̄tra manifesta ē qa
sine tali enarratione pctorum sacerdotes cognoscere nequeunt, an pcta solvere
an vō retinere debeant.

Obii 2do Confessio singularis pctorum tpore Aplorum in usu erat tqm necessā
ad remissionem pctorum, qd talis ē ex instituto Chri. q̄tra videt plane
evidens, qa n̄ ē Aplorum instituere aliqd medium simpliciter necessarium ad remissionem
pctorum, sed hoc solius Dei ē, qd si tpore Aplorum q̄fessio singulorum
pctorum fuerit in usu tqm necessā ad remissionem pctorum omnino dicendum ē,
eam n̄ ab Aplis, sed â Chro fuisse institutam. ab Aplis vō tm promulgatam.
Ant. aūt q̄stat ex pluribus locis script: sacrae, et imo q̄dem act: 19. v. 18: multi
credentium veniebant q̄fitentes et annuntiantes actus suos et multi ex iis qui
fuerant curiosa sectati q̄tulerunt libros et q̄busserunt &c. ubi p̄ h̄ actus suos
n̄ ut somniat Luth: intelliguntur miracula, sed pcta, seu iuxta editionem syriacam
q̄fitebant offensas suas vel potent Calvin: et praecipui Luth: apud Bellarm:
hū l. 3. c. 4. nec dici pt eos q̄fessos eē tm generaliter, dum expressè habet
in textu syriaco renuntiabant offensas suas et q̄fitebant id qd fecerant ubi operi
~~vetat~~ insinuat declaratio specialis delictorum. neq dici pt eosd. tam arduam
q̄fessionem fuisse facturos, nisi scivissent eam tu fuisse necessā ad remissionem
pctorum.

2do idem ptr in Epist. 1 Joan. c. 1. v. 9: si q̄fiteamur pcta nra fidelis ē et iustus
Deus ut remittat nobis pcta nra et emundet nos ab oi iniquitate. ubi primus
Apls n̄ dicit si agnoscamus in nobismetipsis nos tqm pctores, ut fingunt haeretici
sed, si q̄fiteamur, seu manifestemus pcta nra coram iis qbus Chrus dedit potestatem
ea solvendi & ligandi ut narrat idem Evangelista c. 20. v. 23. deinde loquitur
de q̄fessione pctorum singulorum, nam loquitur de q̄fessione vi cuius emundat
nos Deus ab oi iniquitate si vel oia pcta q̄fiteamur. denique aperte docet
talem q̄fessionem eē q̄ditionem necessā cui promissa sit â Deo venia: ideo ē
Deus fidelis dr et iustus dum pcta q̄fitentibus remittit, qa stat promissis et
posita q̄ditione requisita dat veniam; adeoq q̄fessio pctorū in usu erat tqm

nõria ad veniam et hinc
Ex̃tio Jacobus in Epist: sua c. 5. v. 16. ad hanc qfessionem fideles adhortans
ait: qfitemini ergo alterutrum peccata vestra. id est non promiscue singuli singulis, ~~confitemini~~
sed ille qui venia indiget, qfiteatur illi qui veniam administrare potest. nam sic
illam vocem alterutrum explicant Origenes, Augu: Chrys: Beda. Bernard. etc.
apud Bellarm: loc. cit: et patet ex simili loco 1. Pet: c. 4. v. 10 unusquisque
sicut accepit gratiam in alterutrum illam administrantes sicut boni dispensatores
multiformis gratiae Dei etc. ubi vox alterutrum non significat quod sine discrimine omnes
eodem ministerio sibi invicem ministrare debeant, sed singuli et ministrant.
et ministrari sibi faciant gratias eo modo quo Christus ordinavit et ministeria
distribuit. solis autem sacerdotibus a Christo et postea per apostolos ordinatis qfessum
e ministerium audiendi et et absolvendi et retinendi peccata ut qstat hinc ex institutione
hujus sacramenti Joan. 20. tum e contra Calvin: ex illo Apost. 2. ad Corinth. 5.
v. 19. dedit nobis ministerium reconciliationis ... posuit in nobis verbum reconci=
liationis, pro Christo legatione fungimur. ergo Apostolus Jacobus loc. cit: non loquitur de
quacunque qfessione quae fit fratri offenso ad obtinendam ab eo veniam, sed
de qfessione sacramentali.

Probatur 3. SS. PP: in singulis Ecclesiae saeculis agnoverunt qfessionem singu=
larem peccatorum ex Christi instituto necessariam ad remissionem peccatorum: quod etc. omnes
prolixe probant Bellarm. loc. cit: a capite 6. Tornely hic dissertatione sua
q: 1. Hail: 2. et 2. Jaym. hic c. 5. et alii passim ex quibus pauca clariora hic
adduxisse sufficiat. sic imo saeculo S. Irenaeus l. 1. c. 9. describit exhomologesin
seu qfessionem plurium mulierum quae cum Marco haeretico peccaverant et l. 3.
c. 4. narrat quod ipsum Cerdonem haereticum in Ecclesia exhomologesin fecisse
saepius postea a fide Ecclesiae relapsus fuerit. non autem credibile est Cerdonem
et aliis haereticis infectos sic peccatorum suorum qfessionem in Ecclesia facturos fuisse
nisi sensissent eam ad peccatorum veniam ex divino instituto necessariam fuisse.

2do saeculo Tertull. l. de poenitentia c. 10. graviter reprehendit eos qui ex verecun=
dia quadam subtrahebant se in qfessione et ima alia subjungit: si quid humanae
notitiae subduxerimus, proinde Deum celabimus? an melius est damnatum
latere quam palam absolvi? Ecclesia hic per totum librum loquitur.
Origenes hom. 3. in Leviticum ait: si quid in occulto egerimus, si quid in sermone

solo, et quae intra cogitationum secreta commisimus cuncta necesse est publicari cuncta proferri ... si in verba prorumpimus et ipsi nostri accusatores simus, nequitiam diaboli accusatoris nostri effugimus, et hom. 2. in Luc. si revelaverimus peccata nostra non solum Deo sed et his qui possunt mederi vulneribus nostris delebuntur peccata nostra &c. hinc

3tio saeculo S. Cyprian serm. de lapsis: Confiteantur, inquit, quaeso singuli delictum suum, dum adhuc qui deliquit in saeculo est, dum admitti ejus confessio potest, dum satisfactio, et per sacerdotes facta remissio apud Deum grata est.

4to saeculo S. Ambr. l. 2. de poenitentia: Si vis justificari fatere delictum tuum, solvit enim criminum nexus verecunda confessio peccatorum. S. Hieron. in commentario ad c. 16 Matth.: quomodo ibi /: in lege veteri :/ leprosum sacerdos mundum vel immundum facit, sic et hic alligat, vel solvit Episcopus et presbyter, cum pro officio suo peccatorum audierit varietates, sciat qui ligandus sit, quive solvendus. et in Commentario ad c. 10 Ecclesiastae: si quem serpens diabolus occulte momorderit, si quis percussus est non egerit poenitentiam, nec vulnus suum fratri et magistro voluerit confiteri, et magister qui habet linguam ad curandum ei prodesse non poterit, si enim erubescat aegrotus medico vulnus aperire, quod ignorat medicina non curat. denique S. Augu. l. 50. homiliarum hom. 12: Neque enim quia pius est et misericors, vult ut delicta confiteamur in hoc saeculo ne pro illis confundamur in futuro ... non est moneo judicio purgandum, quod fuerit confessione purgatum. ergo ut iam suo tempore egit

S. Basilius in regulis brevioribus n. 288. necessario iis peccata aperiri, quibus credita est dispensatio mysteriorum Dei, siquidem eodem modo hanc in poenitentia et veteres illos cernimus fecisse. &c.

Ex 4. perpetua traditio et praxis Ecclesiae et conservata per decreta conciliorum tum nationalium, in quibus fere mundi partibus celebratorum, tum generalium aperte supponit confessionem esse rationem a Christo institutam &c.

Ubi autem quod in innumeris fere Conciliis provincialibus ut Laodiceno, Carthagi: 3tio, Cabilonense 1. et 2. Turonensi 3. Moguntino, Wormatiensi &c. varia decreta facta sunt de modo tradendi confitentes, de imponendis poenitentiis, de tempore confitendi &c. neque in ullo reperitur confessio tamen inducta fuisse. Sicut nec in quatuor illis generalibus Lateran: in quorum confessionis determinatio facit ad semel annum. Constant. quod sess. 8 et 15. damnavit Wiclefum quod diceret

Confessionem iure huō introductam &. Item in Florent: qd opertam Eccliæ
doctrinam de necessitate confessionis ex præcepto Chri declaravit et tradidit
Armenis, neque denique in Trid: qd necessitatem confessionis ex præcepto Chri
solum propugnavit contra modernos hæreticos, adeoque oia illa concilia suppo=
nunt necessitatem confessionis ex præcepto Chri. ac proinde Trid: merito
anathema dixit contrarium sentientibus sess. 14. can. 6. 7. et 8.
Confirmatur breviter ratione quia Ecclia non potuit instituere et per se præcipere confessionem
singularem oium peccatorum ~~oium~~ tanquam necessariam ad eorum remissionem, qd hoc ipso
qd, ut vidimus, talis confessio semper fuerit in usu tanquam necessaria, asserendum est eam
immediate a Chro institutam fuisse. Ob.
Obi. aliquis qd est Scholii et plurium antiquorum apud et cum Rodes hic disputat
2. q: 4. Sect. 4. §. 3. Dum quia Ecclia non potest statuere signa quibus annexa sit
promissio veniæ; sed tale signum est confessio ut constat ex dictis qd &c. Item quia
doctrina confessio oium peccatorum quorumque occultorum facienda hoi est res adeo ardua et
difficilis, ut non videatur præcipi posse nisi a solo Deo, qui eam præcipiendo ope
gratiæ suæ tolerabilem reddit. hinc S. Augu. tra: 49. in Joan: ait: ut confiteris
Deus facit magna gratia vocando.
2do præceptum singulariter confitendi oia peccata quorumque occulta est onerosum
tam arduum est, ut non sit credibile illud fuisse ubique recipiendum maxime a viris
principibus sub initium Eccliæ nisi fuerit institutum fuisse a Deo, fuit enim
generaliter receptum ab ipso mox Eccliæ exordio ut constat ex dictis hucusque,
qd non est credibile illud esse præceptum humanum.
3tio Ecclia in legibus a se latis dispensare potest et sic est earum aliqua, in qua
non dispensatum est saepius, et est desuetudo locum non habuit, sed circa præceptum confit-
endi peccata nunquam locum habuit dispensatio et desuetudo nec dispensare potest, quia
non est ab hoibus sed a Deo. denique illud præceptum est immediate a Chro cuius nullus alius
author assignari potest, quoque est certum. ... est evidens et manifesta fides nobiscum,
Obj. imo cum Calvino ante Innoc. 3. qui in concilio Lateran: sub initio
sæculi 13tii tulit præceptum de annua confessione, nullum extitit præceptum
confitendi, qd Chrus eam non instituit tanquam necessariam.
R. N. ans. cuius falsitas aperta est ex testimoniis Script. sacræ SS. PP. et conciliorum
huc usque allatis. neque Innoc. 3. aut alius quicunque Pontifex reperit imo ipse

aut instituisse confessionem, sed constat Pontifices et Episcopos in CC. congregatos legem
aliquid ordinasse circa confessionem, cum tamen supposuerunt legem a Christo factam inde-
terminate praeceptam, nihil aliud praestiterunt quam quod aliqua constituerint
quae ad maiorem eius reverentiam, utilitatem et frequentationem attinebant. imo
tandem Innoc. 3. non tulit, sed tantum innovavit legem annualem confitendi, quippe
quae iam fuerit tempore SS. Gregorii Nysseni et Chrysost: ut ex iisdem ostendit Bellarm. l. 3. c. 8. et 9.

Inst. imo. si institutio et praeceptum confessionis a Deo simpliciter ab Ecclesia
sed a Christo usus confessionis et eius omissio non penderet ab Ecclesia, sed talis
pendet ab Ecclesia ergo &c

Probatur min. Ecclesia modo praecepit confessionem, modo illius usum prohibuit. ergo &c
Probatur ant. antequam prodirent Novatiani nulli erant in Ecclesia confessarii, sed
tum modo constituti sunt quando Novatiani negabant Ecclesiae potestatem puniendi et
absolvendi peccatores. ergo &c.   ant. videtur certum nam Socrates l. 5. historiarum
c. 19 scribit quod ab illo tempore quo Novatiani se ab Ecclesia sciunxerant, adjunxerant
dum eos excommunicare qui tempore persecutionis Decianae lapsi sunt, Ecclesiarum Episcopi
ordinaverint ut in singulis Ecclesiis presbyter quidam poenitentiae praeesset, coram
quo qui post baptismum lapsi fuissent peccata sua confiterentur.

Resp. D. ultimum ant. nulli erant confessarii ad confessiones publicas C. ant.
privatas N. ant. et cons.   historia Socratis nihil aliud docet quam quod tempore
persecutionis Decii instituta fuerit confessio publica, qua illi, qui postquam
ob metum persecutionis susceptam in baptismo fidem deseruerant, volebant
Ecclesiae reconciliari, publice coram omnibus delictum suum confiterentur; et eiusmodi
confessionibus specialis aliquis poenitentiarius praefectus fuerit, qui eiusmodi
poenitentibus congruas satisfactiones publice imponeret, idque factum est dum
ob incredibilem copiam eorum qui suscepto baptismo metu mortis ad idololatriam
relapsi sunt. ut hoc modo publice repararent scandalum; simul ut sic
Ecclesia clarius ostenderet suam in puniendis peccatoribus potestatem quam tunc negabant
Novatiani

Inst. 2. Sozomenus historiarum l. 9. c. 35. et Nicephorus l. 12. c. 28. eandem
historiam referentes, dicunt ad tale munus poenitentiarii ex presbyteris unum selectum
fuisse, qui esset probatae vitae et sit taciturnus et servans secretum, et fidela=

ordinae n̄ pt intelli de cfessione publica ad qm aliqs n̄ requirit sacerdotum.

R. N. cs. non in eiusmodi cfessionibus n̄ oia pcta publicari debebant, sed ea tm quae publice et cum fidelium scandalo cmissa fuerant; nam antequam publice poenitentes procederent ad publicandum peccatorum, ea priora cfitebant privatim poenitentiario, et quae ex iis occulta erant, sub sigillo servari debebant. quae autem publica et scandalosa fuerant, ea deinde t ex iussu poenitentiarii ab ipsomet poenitente, et hoc rogante ab ipso poenitentiario coram oi Eccla propalabant. ut ex Niceph. Sozomeno Cassiodoro et aliis hystoricis ad longum docent Bellarm. lib. l. 3. c. 14 et alii.

Inst. 3. sltm ex hac hystoria manifestum in singulis Ecclis fuisse unicum sacerdotem ab Epo cstitutum qui poenitentibus poenas imponeret, eosqe reconciliaret Eccla, qd n̄ erat si in usu alia cfessio auricularis sed sola publica pro pctis publicis.

R. D. ans fuisse unicum sacerdotem pro pctis et poenitentiis publicis. C. ans unicum sacerdotem simpliciter, ita ut n̄ fuerint alii cfessarii pro pctis occultis N. ans et cqm. Ex eo qd li ausitas ob cas ordinata fuerit talis poenitentia publice facienda, proq qdam pctis sub certo quodam poenitentiario n̄ magis inferri pt li n̄ fuisse alios sacerdotes qui privatim peccantibus sltm poenitentia privatim administrarent, qm ex eo qd hodie Epi in singulis cathedralibus procasibus sibi reservatis substituant poenitentiarium publicum, inferri poss n̄ e alios cfessarios. hinc S. Ambros. l. 2. de poenitentia c. 9 scribit multos li fuisse qui libenter cfitebant sacerdotibus privatim, sed iuxta novum illud statutum publice in Eccla id facere recusabant.

Obj. 2. Nectarius patriarcha Constantinopolitanus cfessionem abrogavit iuxta Sozomenum l. 6. c. 16. Socraten l. 5. c. 19 et alios, eumqe in hac abrogatione secuti st Epi Orientales oes qd cfessio n̄ e ex instituto et praecepto divino.

R. D. ans abrogavit confessionem publicam tpre Novatianorum et persecutionis Deciana paulatim in Ecclas inductam C. ans. abrogavit cfessionem sacram et secretam N. ans et sltm, dicta cquente N. cqm. Neqe Nectarius, neqe ullus aliquis ipsius cmunionis Eccla Catholica abrogavit aut abrogare potuit cfessionem sacram secretam, neqe haec unqm desiit in Eccla orientali; sed abrogavit poenitentiam publicam, idqe prudenter, tum qa mi ex pte cessaverat motiva ob quae talis cfessio publica fuerat in Ecclam introducta, tum qa ex eius praxi plura scandala

orta fuerant.

orta fuerant, et nominatim Constantinopoli abrogari coepit ob factum mulieris quae praeter alia peccata, quorum a poenitentiario jussa fuerat publicam confessionem facere incaute propalavit sacrilegium cum illius Ecclesiae diacono commissum, ex cujus criminis publicatione cum non solum turpis infamia illius Ecclesiae ministris inureretur, sed gravis etiam tumultus populi contra clerum concitaretur ut referunt iidem historici merito Patriarcha motus est ad eam abrogandam.

Inst: 1. eam confessionem abrogavit Nectarius quam S. Chrysost: ejus successor improbavit, sed hic improbavit etiam confessionem secretam ergo etc.

Probatur minor ex pluribus testimoniis S. Chrysost: qui hom. 2. in psalm. 50 sic ait: peccata tua dicito ut deleas illa, si confunderis alicui dicere quod peccasti, dicito ea quotidie in oratione tua, non dico ut confitearis conservo tuo qui exprobret, dicito Deo qui curat ea etc. hom: 21. ad populum antiochenum monet confessionem soli Deo faciendam esse etc.

R. N. minorem et probationis solutionem. S. Chrysost. in primo loco reprobat confessionem publicam ubi peccata poenitenti publice exprobrabantur ibidem enim pergit non cogit te ut in medium procedens quae peccavimus annuncies: ubi apertum est eum loqui de illa confessione publica qua coram omni populo peccata publicabantur. in 2do autem loco dicit etc. cum loqui de catechumenis, illa enim est homilia inscripta oratio ad illuminandos id est baptizandos, qui non tenentur confiteri ante baptismum. quod idem S. Doctor aliis locis confessionem suadet et improbat, de tali confessione publica loqui dicendus est aliàs contrariabitur ipsimet, nec haeretici qui confessionem peccatorum secretam semper laudat, ac dicunt esse utilem.

Inst. 2. S. Chrysost. hom. 4. alias de poenitentia. et hom. 31. ad Hebr: ac hic et saepe alibi suadet ut soli Deo confiteamur in oratione, non lingua sed in conscientia memoria quo non solum catechumenos sed omnes et alios fideles eximit ab omni obligatione confitendi criminalia sacerdotibus.

R. N. consequentiam. in his et locis nil aliud agit S. Chrysost: quam ut dissuadeat confessionem illam theatralem, quam prius fideles tenebantur facere, non in ordine ad absolutionem solum, sed ad publicam confusionem, eo fine ut publica ejusmodi exprobratione luerent peccatorum poenam. ad quem finem recte monet S. Chrysost: non esse necessarium ut quis peccata sua publice confiteretur, sed satis esse ut quis illa saepius confiteatur Deo, et studeat adjunctis aliis bonis operibus pro iis satisfacere.

[illegible] poenitentia

per hoc enim non excludit necessitatem sed confitendi peccata sacerdoti et secrete sacerdoti;
imo eam saepissime inculcat et imperat ut patet ex hom. 30. in genes. ubi ait: quando
in magnam horam hebdomadam pervenimus, ubi maxime iciunii cursus intendimus,
magis sinuandae sunt preces, faciendaque diligens et pura confessio peccatorum ubi
sine dubio loquitur de ea confessione quae in hebdomada sancta fiebat sacerdotibus
ut constat ex S. Gregor. Nisseno, Gratiano et aliis apud Bellarm. hic l. 3. c. 84.
Idem sanctus hom: 33. in Joan: ubi multis monet ut nunc confiteamur Deo minores
peccata nostra nisi velimus ea aliquando universo orbi patere in tremendo Dei
judicio. quod idem docet l. 3. de sacerdotio c. 5 ubi probat peccatores teneri
se curae sacerdotum submittere ex potestate quae datum sit a Deo sacerdotibus judicium
in peccatores et quae peccata retenta non sint discernendi sed prorsus purgandi legem
animae plura vide apud Bellarm. l. 3. c. 9.

Object. 3. Socrates et Sozomenus abrogationem confessionis a Nectario factam
ista referunt, ut dicant per decretum Nectarii quemlibet sua conscientia relictum esse
quod confessio secreta sit abrogata fuit.

R. N. Conseq. nam supposito esse quod talia verba fuissent in decreto Nectarii de
quo tamen passim dubitatur, per ea nil aliud intelligendum est, quam quod eo tempore nemo
amplius obligatus fuerit suam confessionem coram omnibus quasi e theatro explicare
et quod tamen nil omnino detrahitur obligationi coram sacerdote in foro secreto confessionis
peccata sua confitendi. hoc ex eo evidens est quod S. Chrysost. locis supra dictis minime
improbet, et abroget confessionem a Nectario abrogatam, et nihilominus tamen urget
saepissime obligationem confitendi sacerdotibus.

Object. 4. SS. PP. plerumque docent hominem per solum dolorem et confessionem soli
Deo factam justificari, quod non agnoscant necessitatem confessionis auricularis.

R. N. Conseq. SS. PP. dum praedicant tantum vero contritis non excludunt ne-
cessitatem habendi votum confessionis. quod idem dicendum est ad illud quod obiiciunt
PP. plura praescribere remedia salutis post commissum peccatum ut eleemosynas
jejunia etc. non est putandum esse PP. voluisse remissionem peccatorum per ejusmodi opera
fieri posse seorsim a sacramento poenitentiae aut ejus voto cui includitur obligatio confitendi.

Articulus 2dus.

Quaeritur scil. de integritate materiali confessionis sacramentalis.

Suppono 1mo integritatem confessionis in genere consistere in eo quod quis explicite vel implicite se accuset de omnibus, de quibus se accusare tenetur. hoc duplex distingui solet materialis scil. et formalis. Confessio materialiter integra dicitur illa qua quis reipsa et explicite clavibus subiicit ea omnia quae absolute tenetur confiteri ita ut nihil aut culpabiliter aut inculpabiliter taceat. Confessio formaliter integra dicitur illa, qua quis in sui accusatione sacramentali ob legitimam causam se accusat explicite de aliquo vel aliquibus eorum quae alias absolute confiteri deberet, ut si quis ex ignorantia vel oblivione invincibili aut alia causa inculpabili non manifestat expresse et singulariter aliqua peccata vel aliquid, quae tamen in genere et implicite confitetur vel voce vel signo alio se accusando de omnibus peccatis.

Suppono 2. quod etsi peccata iam semel clavibus rite subiecta et sola poenitentia remissa sufficiens Confessionis integra, nequaquam tamen pertineant ad integritatem materialem confessionis quae explicanda peccata denuo commissa; cum enim peccata semel remissa non redeant ut supponimus ex tract. de peccatis, hinc neque necesse est propter ea denuo adhibere remedia. unde Benedictus 14 in extravag. cuius ~~titulus~~ cunctas de privilegiis docet quod etsi quoque utile sit et multis saepe suadendum ut peccata iam semel confessa iterato confiteantur, obligandum tamen esse nullus qui dicere ad id teneri seclusa alio ~~peccato~~ pacto, voto, vel obligatione speciali.

Suppono 3. ex dictis tract. q. 1. art. 3. quod peccatum originis in actuali susceptione baptismi commissum pertineat ad integritatem materialem confessionis facta post baptismum. quaeritur hic ergo 1mo an ad hoc ut confessio sit materialiter integra teneamur vel consultum sit confiteri venialia. 2 an teneamur aperire omnia mortalia post baptismum commissa necdum clavibus subiecta, quoad eorundem speciem et numerum. 3. an circumstantias in eadem specie notabiliter aggravantes. 4. an peccata dubia. pro quo suppono

Suppono 4. speciem actuum aliam et speciem aliam moralem. specie est quae unum peccatum quoad entitatem physicam ab alio differt non vero in malitia morali &c.

homicidium quo quis alium occidit fuste vel gladio vel sclopeto. *moralis est*
quia unum peccatum ab alio differt in ratione peccati ut furtum homicidium et hoc
repetitur ex diversa oppositione actionis vel omissionis cum diversis praeceptis et
diversis virtutibus aut est ex diverso modo quo opponitur eidem virtuti; et saepe
reperitur omnino diversa in eadem actione physica v.g. in homicidio quod fit in loco
sacro vel in ordine ad furtum est triplex species malitia homicidii furti et
sacrilegii de quo plura ubi de peccatis.

Suppono 3. ex dictis ubi de actibus humanis quod inter circumstantias actuum humanorum
alia sunt, quae nec speciem mutant, nec eorum malitiam in eadem specie aggravant,
ut si quis semel certo die, vel loco non speciali furatus fuisset. *alia* quae speciem
mutant, cum nimirum peccatum propter talem circumstantiam opponitur speciali virtuti
aut praecepto. sic si scienter occidatur Clericus, circumstantia personae occisae
facit ut occisor non committat simplex homicidium sed sacrilegium. *alia* denique
quae quidem speciem non mutant, sed in eadem specie peccatum aggravant itaque notabiliter
vel leviter tantum ut si quis parum vel multum furetur intra quantitatem quae sufficit
ad peccatum mortale.

Propositio 1ma. peccata venialia tantum et sola sufficiens potestas clavibus
subjici, non tamen sunt materia necessaria ac proinde nec de integritate materiali confessionis sacramentalis.
Prob. ex Trid. quod sess. 14. c. 5. solam priorem his verbis docet: *peccata venialia
quibus a gratia Dei non excludimur, et in quae frequentius labimur, quamquam recte et
utiliter et citra omnem praesumptionem in confessione dicantur, quod piorum usus
demonstrat, taceri tamen citra culpam multisque aliis remediis expiari possunt etc.*
Confirmatur peccata venialia tantum non excludunt a gratia et gloria, sed tamen vere peccata et
tamen a Deo remitti ut supponitur ex tract. de peccatis, sed absolutum potentia virtutis ut suppono
ex disput. praeced: q. 2. quod tantum non sint materia necessaria confessionis possunt tamen clavibus uti-
liter subjici et earum virtute deleri.

Obj. imo peccata venialia sunt materia necessaria confessionis, seu sunt de integritate ejus
materiali.
Probatur antecedens quod Christus instituens sacramentum confessionis Joan. 20. dixit quorum remis-
eritis peccata remittuntur eis est de omnibus peccatis quod sicut ex hoc loco oritur necessitas
confitendi mortalia, ita oritur etiam obligatio confitendi venialia.

R. N. consequentiam. non ut habetur ex traditione Ecclesiae et declaratione conciliorum

Christus hoc loco dedit Apostolis potestatem vice sua remittendi quolibet peccata tam venialia quam mortalia et non obligaverit fideles nisi ad ea peccata confitenda quae retardant ab aditu coeli nec dimitti possunt nisi virtute clavium quibus coelum aperitur.

Obj. 2. Christus non dedit Apostolis potestatem retinendi venialia cum de se non claudant nobis coelum, ergo nec dedit potestatem ea remittendi.

Resp. N. consequentiam ex eo enim quod Christus non dederit Apostolis potestatem proprie retinendi venialia nil aliud sequitur nisi quod non sint necessario confitenda ad tribunal sacerdotum, ut hi illa remittant vel retineant, non vero sequitur ea non posse dimitti per claves, cum potestas remittendi illimitate concessa sit Apostolis ad omnia peccata de quibus habetur debitus dolor et emendationis propositum; potestas vero retinendi proprie se non extendat ad ea peccata nisi quae nobis coelum claudunt. Dixi etiam non concessam esse potestatem proprie retinendi venialia nam quod sacerdos possit negare, ut potest et debet, absolutionem confitenti venialia sine debito dolore non dicitur proprie ea retinere cum aliunde independenter a clavibus deleri possint. ex his

Infertur quid sentiendum sit de illo dogmate reverendi Joannis Duverger qui sub nomine Abbatis Sancti Cyrani inter alia nova dogmata quorum plura damnata sunt ab Innoc. 10. anno 1645. docuit improbandam esse frequentem absolutionem a venialibus qualis usitata est in Monasteriis et apud omnes Christianos confessionem venialium non fuisse in usu; cum tamen Trid: confessionem venialium expresse probet ab usu piorum. De quo plura Arsdekin in Controversiis modernis pagina mihi 243.

Quod dictum est de peccatis venialibus videtur extendi posse ad imperfectiones quas appellant positivas et privativas, haec est raro sine aliquo veniali deliberato fiunt. adeoque non sine quadam turpitudine morali vel cuius Deo displicent et poenitentiae virtute retractari ac proinde per claves condonari possint.

Cavendum tamen est ne ejusmodi culpae leves in ordine ad absolutionem clavibus subjiciant sine vero dolore, et quantum est ex nobis serio et efficaci proposito emendationis, cum ut dictum sine tali dolore et proposito saltem de eorum aliquo vel aliquibus concepto poenitentiae sacramentum ~~aliquibus~~ dubio certo profanaret et nullum fieret. Unde Casuistae monent ut Confessarius quando advertit solum venialia confitentem non habere de iis sufficientem dolorem et animum emendandi, vel ei suadeat ut se accuset de aliquo peccato iam satis confesso de quo certo doleat, vel ommoveat ad dolorem et emendationis propositum serio concipiendum de aliquo vel aliquibus eorum quae-

fui et non confiteri proponendo ei efficaciter quoddam notitia, quae in hunc finem in promptu habere debet.

Propositio 2. Ad Confessionem sacramentalem materialiter integram necesse est, utcumque Sacerdoti distincte exponantur singula peccata mortalia post baptismum commissa needum subjecta clavibus, idque quoad eorum species morales et numerum.

Dicitur Confessio materialiter integra esse ea qua quis confitetur illa omnia, quae absolute est ex institutione Christi confiteri tenetur; sed ex institutione Christi de lege ordinaria praescindendo scilicet a casu necessitatis et alterius causae legitime excusantis poenitens absolute tenetur distincte exponere singula peccata etc. ergo.

Probatur ex Script. Sacra, Traditione et consensu PP. superiore articulo relatis ex quibus tale simplex fiat argumentum.

Ex Script. Tradit. et PP. confessio sacramentalis ideo requiritur, ut sacerdos cognoscat an peccata remittere vel retinere possit aut debeat, ut proinde congruam satisfactionem imponere et idonea emendationis remedia praescribere possit; sed ad hoc sufficit sola illa confessio in qua distincte quoad speciem et numerum explicantur eidem sacerdoti omnia mortalia post baptismum commissa et needum clavibus rite subjecta ergo.

Major patet inductione testimoniorum Sacr. Script. Conc. et PP. quae ob hanc potissimum rationem asserunt necessitatem confessionis. Minor liquet certe enumeratione peccatorum. nam nisi explicentur eidem sacerdoti omnia mortalia quoad speciem et numerum sacerdos non poterit ferre judicium sententiae congruens statui poenitentis vel non poterit imponere congruam satisfactionem aut praescribere remedia idonea emendationis cum ad haec omnia requiratur notitia peccatorum mortalium omnium quantum fieri potest quoad eorum species et numerum. Item ipse Calvin. admittit verum esse quod poenitentes obligentur ad talem confessionem si verum sit quod Apostolis auxerit veram potestatem remittendi et retinendi peccata et pro his imponendi satisfactiones congruas.

Confirmatur ex Trid. quod post concil. Lateran. relatum c. omnis utriusque sexus de poenitentiis et remissionibus. Sess. 14 c. 5 inquit: ex institutione sacramenti poenitentiae universa Ecclesia semper intellexit institutam esse a Domino integram confessionem peccatorum et sacerdotes suos ipsius vicarios in Ecclesia esse ordinatos ad quos omnia=

mortalia crimina non in genere duntaxat sed in specie et sigillatim despondenda; quod ibidem Can. 6, 7, et 8 sub anathemate credendum et observandum praecipit.

Obijcies imo Deus impossibilia non iubet, nec Ecclesia talia iubere potest, sed enumeratio singularis omnium peccatorum est impossibilis, ergo etc.

non videtur certa quia peccata nostra sunt innumera et excedunt non solum memoriam sed etiam intellectum iuxta illud psalmi 18 vers. 13 delicta quis intelligit ab occultis meis etc.

R. D. min. confessio singularis omnium peccatorum tam venialium quam mortalium quoad eorum numerum determinatum et mathematicè certum esset impossibilis, conf. min. confessio singularis omnium mortalium quoad eorum numerum moraliter certum peccati talis post adhibitam moralem diligentiam in examine conscientiae, nego min. et subsumptum et sic distinguendo etiam et consequentiam. Etsi peccata leviora et impossibilia quoque tot sint, ut eorum numerus determinate et mathematice certus teneri vix possit, hoc tamen non ita facile contingit in mortalibus quae confiteri tenemur. Deinde neque Christus neque Ecclesia exigunt aliam fieri confessionem coram sacerdote quam talem, qualem exigit Calvin. l. 3. instit. c. 4. §. 18. fieri debere coram Deo, qua scilicet peccator non tantum in genere dicat: peccator sum, sed qua singillatim confiteor omnia mortalia quorum post moraliter diligens examen recordor, sive eorum numerum determinate sciat, sive confuse tantum et indeterminate quod non est impossibile.

Inst. imo. Christus à peccatoribus quos absolvebat non exigebat talem confessionem qua distincte confiterentur singula peccata quorum post diligens examen conscientiae recordabantur, ergo nullo minus exigere eam debent eius ministri.

R. N. cons. disparitas est quod Christus non absolvebat sententialiter, sed per potestatem excellentiae sine sententia: tum quia per suam omniscientiam cognoscebat conscientias poenitentium adeoque non indigebat singulari enumeratione peccatorum ad cognoscendum statum poenitentium, hoc autem indigent eius ministri ad iudicium sententiae competenter ferendum.

Inst. 2. talis confessio non potest exigi à poenitentibus saltem sine mandato Christi sed Christus nullo modo mandavit ut eiusmodi confessio fiat suis ministris, ergo etc.

Obiicitur praecipuè ex antiquis scholasticis ut Alensis, Hugo à S. Victore,

S. Bonaventura et alii negarunt a Christo institutam et praeceptam esse hanc numericam peccatorum enumerationem quod C.

R. N. m. et D.: Scholastici antiqui negarunt eam esse a Christo praeceptam immediate et explicite, et non solum quoad substantiam sed etiam quoad modum confitendi secrete et publice. Con. Negarunt eam a Christo praeceptam mediate, seu implicite et sine ullo quoad substantiam. N. antiqui et q. nemo horum D. negavit quod confessio numerica peccatorum introducta fuerit authoritate Christi, sed putabant eam non esse a Christo praeceptam nisi implicite, indirecte et generaliter, dum tantum eam non praeceperit, nisi dando Apostolis potestatem remittendi et retinendi peccata quae sine distincta et numerica peccatorum confessione ordinarie exerceri nequit.

Quod iidem dicunt confessionem ab Apostolis praeceptam, nil aliud volunt, quam quod obligatio confitendi a Christo instituta, et eius authoritate ab Apostolis publicata tradita fuerit.

Inst. 3. S. Ambros. l. 10 in Lucam c. 96. relatus a Gratiano de poenitentia distinctione 1ma can. lavent: ait lavent lachrymae delictum quod voce pudor est confiteri. quod S. Ambros. non tenemur confiteri distincte omnia peccata sua sacerdoti.

R. N. quia S. Ambros. hoc loco non loquitur de poenitentia sacramento, sed de ea poenitentia quam Petrus egit antequam sacramentum fuerat institutum, de lachrymis auscultando: verba eius sunt: Petrus doluit et flevit, non invenio quod dixerit, invenio quod fleverit, maluit Petrus suum auxisse peccatum et infirmiorem fatendo, quam gravarem negando, et ideo flevit: verecunda lachrymae sine horrore cum quem verecundia loquuntur. Lavent lachrimae delictum quod pudor est confiteri. Ubi loquitur de sacramento poenitentiae, loquitur de eo casu quo quis peccatum aliunde confessorio non notum solis lachrimis verecunde confiteri.

Inst. 4. Gratianus dist. 1. de poenitentia in proemio distinctionis, ait: sunt qui dicunt quemlibet sine confessione facta Ecclesiae Dei sacerdotali iudicio veniam criminis posse mereri. Et ibidem can. quamvis sub fine ait: quibus authoritatibus et firmamentis utraque sententia satisfactionis et confessionis innitatur, in medium breviter exposuimus, cui autem harum potius adhaerendum sit lectoris iudicio reservatur, utraque enim fautores habet sapientes et religiosos viros. Go-

Apud Gratiani quaestio de necessitate confessionis numericae fuit perplexa.
Rx. R. confirmatur, quod Gratianus agnoverit necessitatem dictae confessionis patet ex tota illa distinctione prima de poenitentia, et praesertim ex cit. c. quoniam, ubi refert verba Leonis de abrogatione confessionis publicae, ubi Pontifex sic loquitur: sufficit illa confessio quae primum Deo offertur, tum et sacerdoti: licet demum plures ad poenitentiam provocari, si populi auribus non publicentur conscientia confitentis. Igitur Gratianus locis citatis non movet quaestionem de necessitate confessionis, sed solum illam controversiam, an peccata vi solius contritionis sine confessione realiter suscepta remitti possint, quod quidam tunc affirmabant, quidam negabant.

Inst: ibidem can. quidam Gratianus ex Theodoro Cantuariensi refert, quod quidam soli Deo peccata debere confiteri dicant ut Graeci, quidam vero sacerdotibus ea confitenda esse percenseant: ergo saltem apud Graecos confessio numerica peccatorum non putabatur esse de iure divino.

R. D: graecos apud graecos schismaticos esto, apud fideles graecos N. confirmatur, quod apud graecos semper in usu fuerit confessio sacra et dicta peccatorum tamquam ex praecepto Christi constat ex PP. graecis supra relatis et recenter ex Jeremia patriarcha Constantinopolitano in censura confessionis augustanae ubi ait, peccatores sic demum perfectam consequi suorum peccatorum curationem, si peccata omnia, omnesque eorum partes recensuerit et confessus fuerit. Dixi tronsellnom verba Theodori Cantuariensis bene commode explicari de illa quaestione qua olim disputabatur an peccata venialia clavibus subiicienda essent. Idem R. cum est quod refert ex Concilio Cabilionensi. Denique quod ex Glossa obiici solet, confessionem singularem peccatorum ab Ecclesia esse institutam, falsum est, et ut passim hic ostenderunt Catholici irrepsit in textum Glossa.

Obj 2: in lege nova remedium veniae non debet esse magis arduum quam in veteri, sed si in lege nova ex praecepto Dei ad veniam obtinendam requiratur confessio specialis et numerica omnium mortalium, remedium veniae esset lege difficilius quam in veteri quippe ut videtur certa quia in lege antiqua non requirebatur talis confessio.

R. permissam D. m et eius probationem. Imo igitur negari potest quod remedium veniae in lege nova debeat esse facilius quam in veteri, cum et peccata in lege nova ob pleniorem cognitionem, et uberiorem gratiam contra quam peccatur graviora sint quam in=

antiqua, videtur omnino congruum, ut paulo difficiliori medicina curarentur. Ideo negari non potest quod in antiqua lege fuerit praecepta confessio singulorum peccatorum, cum expresse legatur Numerorum c. 5. v. 6.: vir sive mulier cum fecerint ex omnibus peccatis quae solent hominibus accidere, et per negligentiam transgressi fuerint mandatum Domini confitebuntur peccatum suum. Idem libro Levit. 5. v. 5. ubi et ex textu hebraico ostendit Bellarm. lib. 3. c. 3. Judaei iubebantur aperte confiteri peccatum suum quod fecerant. neque aliud insinuant innumera alia loca veteris testamenti ubi monentur Judaei ad confessionem peccatorum vel Ecclesiastici 4. v. 24. c. 31. pro anima tua ne confundaris dicere verum et in confessione adducens gratiam et gloriam non confundaris confiteri peccata tua etc. ex quibus omnino manifestum Judaeos debuisse sua peccata confiteri et testatur Burghaber controversia 75. hoc idem adhuc in usu esse apud eos qui legem antiquam post [?] intellectam servant. facilior tamen in lege nova ~~veteri~~ est venia quia praeter confessionem non praecipiuntur poenosa illa sacrificia, et ardua satisfactiones quae in lege veteri. Ex his.

Antequam ad confessionem sacramentalem necessario praerequiri diligens examen conscientiae ratio est tum quia Trid. sess. 14. c. 5. requirit confessionem eorum peccatorum mortalium, quorum quis post diligentem sui discussionem conscius est, tum quia totius necessarium est medium ad finem, cuius finis necessarius est, sed examen conscientiae est medium necessarium ad hoc ut quis faciat confessionem formaliter integram, quia sine nulla esset confessio et per consequens [illegible] peccatum si quis ex culpabili defectu in examine conscientiae non faceret confessionem integram formaliter. diligentia autem in examinando debet esse moralis, id est talis qualis in negotio magni momenti adhiberi solet ab hominibus industriis et praeterea correspondeat dispositioni et statui confitentis, qui enim confitetur saepius et est conscientiae timoratae tantum ad hoc non tantum diligentiae requirit, quantum ab eo qui rarius confitetur. an et quomodo circumstantiae in hoc examine inveniendi sint a confessario dicetur disput. 3. celebris hic quaestio restat an circumstantiae quae speciem peccati non mutant, sed tamen in eadem specie aggravant vel minuunt pertineant ad integritatem formalem confessionis? quare sit

Propositio 3tia. Circumstantiae in eadem specie notabiliter aggravantes vel minuentes peccatum sunt de integritate formali confessionis et proinde necessario aperienda.

Probatur ex Cap: Deus qui de poenitentiis et remissionibus, ex cap. Omnis utriusque sexus ibidem, et ex Trid. sess. 14 c. 5. Confessio peccatorum necessaria est ut sacerdos de eorum gravitate recte iudicare et congruam satisfactionem imponere possit, sed hoc fieri non potest nisi per aperiendas circumstantias in eadem specie notabiliter aggravantes vel minuentes, quod erat demonstrandum. Probatur minor quia ex omissione unius talis circumstantiae sacerdos in gravissimum errorem deduci potest, et sic in facto ferre falsum iudicium, ut si quis furatus 10 millia aureorum diceret se commisisse furtum in materia sufficiente ad peccatum mortale minime probet confessario sufficientem instructionem ex qua sine errore de tali furto rite iudicare possit, quod erat demonstrandum. Similiter ex cit. cap: Deus qui: iubet ut confessarii considerantes circumstantias quibus sua facit peccatum notabiliter augere vel minuere possunt, et competentem poenitentibus poenitentiam imponant, prout viderint eorum saluti expedire! hinc canones 2. 3. ex poenitentiis decreverunt diversas satisfactiones iuxta maiorem vel minorem malitiam peccati in eadem specie.

Probatur 2. Concil. Trid. loc. cit. declarat ea in confessione aperienda esse quae animum gravius sauciant et periculosiora sunt, sed circumstantiae in eadem specie notabiliter aggravantes gravius sauciant animum et saepius nocent multo periculosius quam circumstantiae quae speciem variant vel numerum augent, quod ex mente Trid. sunt aperiendae circumstantiae notabiliter aggravantes. Maior manifesta est, imo quia longe gravius peccat qui ex loco profano furatur 1000 aureos, quam qui ex loco sacro surripit unum florenum. 2do unica circumstantia notabiliter aggravans aliquis peccatorem facit deteriorem et magis odibilem Deo quam 20 mortalia specie vel numero distincta, sic qui una vice furatur 10000 aureorum longe deterior fit, quam qui vigesies furatur vel tamen efficaciter voluit furari unum aureum etc.

Probatur 3. illa sunt materia necessaria confessionis propter quae peccatum aliquod potest reservari ab episcopo vel summo Pontifice, sed hi possunt sibi reservare, et saepe reservant peccata propter circumstantias in eadem specie notabiliter aggravantes, quod erat demonstrandum. Minor certa est quia Ecclesia non potest reservare peccata propter aliquam malitiam quae non sit materia necessaria confessionis, hinc non potest reservare venialia: quod si Ecclesia reservare et peccata propter graviter circumstantias notabiliter in eadem specie aggravantes, signum est illas circumstantias habere malitiam quae non sit materia libera sed necessaria confessionis.

non (?) constabit ex eo quod reservari possit, et de facto a quibusdam e nostra dioecesis Episcopis reservata fuerit v.g. copula clericorum et incestus in primo et secundo gradu quin reservent copulam saecularium et incestum in tertio gradu quae peccata non habent diversas species malitiae sed tantum mortale [illegible] in eadem specie.

Contra denique ex absurdis: si ad integritatem materialem confessionis necessaria declaratio circumstantiarum in eadem specie notabiliter aggravantium, sequeretur primo poenitentem incestuosum teneri ad explicandum gradum consanguinitatis in quo sit, saltem admissis, cum iuxta plerosque Theologos incestus saltem in primo et altero gradu non differant specie morali. 2. qui alteri effodisset oculos et amputasset omnia membra satisfaceret dicendo se alterum graviter mutilasse. 3. qui edicto iniusto bona totius reipublicae abstulisset satisfaceret dicendo se commisisse peccatum mortale: item sequeretur neminem teneri accusare se de consuetudine, v.g. concubinatus, nisi confessarius interrogaret, quod est possibile; absolute non tenetur confiteri, hoc neque tenebitur aperire confessario interroganti, cum hic non habeat ius plura interrogandi quam ea quae poenitens tenetur confiteri; haec autem omnia absurda sunt, et ultimum quidem damnatum ab Innocentio XI in propositione 58.

Objicies primo non debet poenitentibus imponi obligatio quae non est ex institutione et praecepto Christi; cum iam aliquod praeceptum confessionis sit satis arduum, sed quod circumstantia in eadem specie notabiliter aggravantes debeantur confessione aperiri non habetur ex institutione et praecepto Christi ergo.

R. N. minorem et dico quod sicut ex institutione Christi poenitentiae infertur possit institutionem esse Christo et praeceptam confessionem omnium peccatorum gravium quoad numerum et circumstantias speciem mutantes ut etiam contra haereticos admittere debent, plene est ex eadem inferri potest praeceptam esse confessionem circumstantiarum notabiliter aggravantium. nam ideo ex institutione Christi poenitentiae eruitur confessionem omnium peccatorum gravium quoad numerum et circumstantias speciem mutantes a Christo esse institutam, quia, ut ait Trid. sess. 14. c. 5. sine illis neque peccata a poenitentibus integre aperiuntur, nec iudicibus innotescunt, et fieri non potest ut sacerdotes de gravitate criminum recte iudicare, et poenam quam oportet pro illis imponere possint; sed eadem haec ratio valet pro confessione circumstantiarum graviter aggravantium ut constat ex dictis in probatione prima.

Inst. 1mo Si ex institutione et praecepto Christi tenemur confiteri circumstantias in eadem specie notabiliter aggravantes, id deberet constare ex Trident: et doctoribus Ecclesiae sed ex his potius contrarium eruitur ergo

R. N. min. quoad utrumque, patet nam traditio quoad hanc obligationem clara videtur per antiquos Ecclesiae Canones in Codice ... relatos et maxime ex Canone Gratiani distinct. 5. de poenitentia ubi ex S. Augu: sine dubio iuxta Ecclesiae praxim tunc usitatam docet Gratianus non modo circumstantias speciem mutantes, sed etiam in eadem specie notabiliter aggravantes sacerdoti aperiendas esse; doctores autem Ecclesiae circa hanc difficultatem ut aliunde ex libris, satis apparet ex Trid: loc. modo citat: unde catechismus Rom: ex eiusdem Trid: decreto et doctrina compillatus tit. n. 62 et 63. clare asserit, iuxta Conc: Trid: doctorem et Ecclesiae traditionem non solum gravia peccata explicanda esse, verum etiam illa quae peccatum circumstant, et eius gravitatem valde augent et minuunt.

Inst. 2. Conc. Trid. sess. 14 c. 5. declarans quae nam circumstantiae aperiendae sint, facit tantum mentionem de illis quae speciem mutant: ergo iuxta Ecclesiae doctrinam non tenemur confiteri circumstantias in eadem specie aggravantes.

R. D: ans. facit mentionem explicite contra haereticos de illis tantum quae speciem mutant C. ans. implicite N. ans. et conseq. Conc. Trid. ut refert Card: Pallavic. l. 12. c. 10 nullibi voluit definire quaestiones inter catholicos controversas quippe quod convenerat ad solas haereses damnandas, non item ad scholasticorum sententias definiendas, quare tunc eidem sufficiebat explicite reiicere errorem illorum qui, ut ibid. dicit synodus putabant confessionem circumstantiarum quae speciem mutant ab otiosis hominibus excogitatam fuisse, aut unam tantum circumstantiam confitendam esse, nempe peccasse in fratrem etc. nil quod voluit explicite definire de confessione circumstantiarum in eadem specie aggravantium, unde etiam in hac difficultate nil de fide certum est. quo tamen non obstante mens Concilii Trid. circa obligationem confitendi circumstantias in eadem specie tantum aggravantes satis colligitur, tum ex allato discursu quo Conc. probat circumstantias speciem mutantes aperiendas esse, tum ex testimonio Catechismi Trid.

Inst. 3. Si ex eo quod confessarii recte iudicare debeant de peccatis confitentium, et servare aequitatem in imponendis poenis sequeretur esse confitendas esse circumstantias–

in eadem specie tantum aggravantes. Conc. Trid. non minus intulisset ex hac ratione, hos circumstantias esse confitendas, quam intulit confitendas esse circumstantias speciem mutantes, atqui Concil. ex hac ratione solum intulit esse confitendas circumstantias speciem mutantes, et tacuit de aggravantibus, quod signum est ex dicta ratione nil inferri posse pro obligatione confitendi circumstantias mere aggravantes.

R. N. seq. nisi non minus intulisset, nisi habuisset speciales et iustas causas abstrahendi a circumstantiis in eadem specie tantum aggravantibus. C. seq. nam si habuerit iustas causas decernendi de his circumstantiis N. seq. mi. et consequentia. N. q. nempe ex eo quod sacerdotes recte iudicare et aequitatem in imponendis poenis servare debeant, ex inferri tam confitendas esse circumstantias notabiliter tantum aggravantes, ac inferri confitendas esse circumstantias speciem mutantes; hoc ultimum ac illo tempore explicite bene intulit S. Synodus, de priori autem iustis ex causis tacuit: forte ne damnaret ut suspectos saecul. PP. Catholicos qui tunc id negabant et alios strenue decertabant contra haereticos, et ne se immisceret litibus scholasticis.

Arg. 4. ex eo quod Concil. explicite definierit confitenda esse omnia peccata mortalia quorumque memoriam habet, recte inde eius non confitenda esse venialia, quod est, ex eo quod explicite docuerit confitendas esse circumstantias speciem mutantes et tacuerit de iis quae tantum aggravant, bene infertur Concil. nullatenus voluisse circumstantias mere aggravantes esse confitendas.

R. N. q. disparitas est tum quia ubi docet mortalia esse confitenda, rationes expresse excipit venialia quae hac sine culpa taceri et multis aliis remediis expiari possunt, tum quia ratio specialis quam Conc. dicit ad tribunal poenitentiae deferenda esse omnia mortalia ut agnoscant sacerdotes, an ea remittere vel retinere debeant, non pugnat pro necessitate confitendi venialia quae retineri nequeunt. Longe aliter se res habet de circumstantiis in eadem specie notabiliter aggravantibus, nam has Concil. non solum non excepit, sed est ob paritatem rationis quae habent cum circumstantiis speciem mutantibus saltem implicite reposuit inter ea quae pertinent ad integritatem materialem confessionis.

Arg. 5. Trid. Concil. expresse excepit circumstantias in eadem specie aggravantes ab obligatione confitendi, quo nullatenus insinuavit ~~illas~~ eas esse confitendas.

Prob. Concil. cit. c. 5 postquam declaraverat circumstantias speciem mutantes esse confitendas deinde subdit; constat nil aliud in ecclesia a poenitentibus exigi; quia

R. N. ans. et Abbas quaestionem. non verba ex concil. detruncata minus fideliter referunt, sed ex contextu evidens est ea verba: nil aliud exigi: non referri ad circumstantias, sed ad peccata oblivione sepulta, et impositam eidem objectionem quam haeretici dicunt confessionem omnium peccatorum et commissionum offensiorum, est omnino impossibilem, quia impossibile est recordari omnia peccata: cui Conc. respondet impium esse hoc dicere, cum in ecclesia nil aliud exigatur, quam ut quisque ea mortalia confiteatur quorum post diligentem sui discussionem meminit, reliqua vero quae diligenter se examinanti non occurrunt in eadem confessione inclusa esse intelliguntur.

Inst. 6. Concil. hic nil aliud exigit a poenitentibus quam ut confiteantur omnia mortalia quorum post diligens sui examen recordantur, sed possunt confiteri omnia mortalia licet non exprimant circumstantias in eadem specie tantum aggravantes, ergo Conc. hic excludit circumstantias illas a necessitate confessionis.

R. D. m. [struck out] quam ut confiteantur omnia sua mortalia integre, ut sufficienter innotescant confessario in ordine ad rectum iudicium eorum satisfactionem, et salutaria remedia praescribenda C. m., nil aliud exigit nisi ut confiteantur sua mortalia sine hac integritate N. m. et sententiam distinctam N. conseq. etsi enim Conc. simpliciter hic videatur dicere nil aliud exigi a poenitentibus quam ut confiteantur sua mortalia, intelligendum tamen est de confessione mortalium eo modo facienda quo eam ibidem fieri praecipit, nimirum integre ad formandum rectum iudicium in ordine, quod sine expressione circumstantiarum saltem notabiliter aggravantium fieri nequit.

Obj. circumstantiae in eadem specie tantum aggravantes sunt nullo modo inexplicabiles, ergo Concil. loc. cit. eas non minus excludit a necessitate confessionis quam peccata quorum non recordamur. ans. videtur certum quis enim explicabit vehementiam sui affectus, quis durationem v. g. odii an duraverit per centum aut per quadraginta instantia?

R. N. ans. circumstantia in eadem specie utcumque leviter aggravantes esto ans. circumstantia valde notabiliter aggravantes N. ans. et sub eadem distinctione conseq. ipse terminus notabiliter aggravantes qui in hac quaestione ubique adhibetur satis indicat sermonem nostrum intelligendum esse de circumstantiis quae peccato intra eandem speciem addunt tantam malitiam quae nullo modo notari, seu adverti ac proinde explicari possit; hoc enim non sequitur uno vel altero instanti diutius duravit uno vel altero gradu fuit intensior. Dicere tamen solum quod peccato intra eandem speciem tantam malitiam addunt ut fere eam saltem aequivalet pluribus mortalibus, et valde notabiliter excedat intensionem durationem et modum —

quo illud aliàs ordinarie fieri solet. ut si quis furaretur n. quantitatem q aliàs sufficit ad plura mortalia. et si quis p plures horas continuas perseveraverit in odio proximi et turpi delectatione.

Obj. 3. S. Thom. in 4. dist. 16. q. 3. ar. 2. quaestiuncula 5. ait: aliqui dicunt, qd n. sint necessario confitendae nisi circumstantiae ad aliud genus et speciem peti mortalis trahunt. et hoc probabilius e. ergo ex D. Thom. solum e circumstantias intra eandem speciem e notabiliter aggravantes n. e de integritate confessionis.

Resp. generaliter Thomistae cum Gonet h. l. disp. 10. n. 58. et dicunt qd S. Doc. tum asserit circumstantias probabilius n. e necessario confitendas nisi peccatum et ad aliud genus et speciem mortalis trahat, a necessitate confessionis voluit tantum excludere eas circumstantias, q peccato addunt malitiam aliquam mere venialem, ut si quis jejunet in die festo ergo ut ibidem subdit S. Thom. venialia n. st de necessitate confessionis, sed tantum mortalia. n. ergo excludit S. Doctor eas circumstantias q sic aggravant peccatum ut ei malitiam quandam mortalem conjungunt specie et numero, stricte loquendo ind. non addant. Sed has circumstantias ad illas revocat, q peccati genus et speciem mutant, qa circumstantia valde notabiliter aggravans, ut tale peccatum plus quam numero videatur differre ab aliis peccatis, quae in sui secundum genere modo ordinario committi solent. ex his

infeRes 1. e circumstantias minuentes in confessione aperiri debere n. solum eas q speciem mutant, sed probabilius e eas q in eadem specie valde notabiliter minuunt malitiam. ah. ratio ima prima e tum qa conc. Trid. expresse docet confitendas e circumstantias speciem mutantes. tum qa alioquin confessarius graviter deciperetur. ut si quis aliquem occiderit in bello justo, et ad necessariam sui defensionem, et in confessione simpliciter dicat, se homicidium commisisse; confessarius talem actum iudicabit peccatum mortale cum nec veniale sit. ratio 2da probatur videtur eadem qa circumstantia valde notabiliter minuens peccatum, valde notabiliter variat iudicium confessarii tum in ordine ad absolutionem et retentionem peti, tum in ordine ad imponendam satisfactionem. sic sine dubio confessarius aliter se debet gerere cum eo qui valde brevi tempore quam cum eo qui valde diuturno inhaesit gravi odio et turpi delectatione aliter cum ea quae ex melancholia et ex mera inopia consensit in adulterium, quam cum illa quae id quaesivit ex mera pravitate. monent tamen recte authores hujus sententiae qd omissione fieri potest, ut ex omissione circumstantiae in eadem specie tantum minuentis confessio fiat invalida, qa malitia

quae in sui manifestatione apparet gravior, includit malitiam ultra peccata exprimenda, et adeoque nulla pars peccati taceri, neque scientia gravior et iniuriosa sit poenitens, cedat suo iure et ultro se eidem submittat. Hinc in casu proposito simpliciter suadent mulieri ut fateatur adulterium sine excusatione incestus etc.

Infertur 2. in confessione moraliter integra aperienda esse peccata de quibus quis prudenter dubitat, an illud commiserit, an fuerit mortale, et an illud iam fuerit confessus. Ratio est quia ex Conc. Trid. tenemur confiteri peccata, quorum post diligens examen conscientiam habemus etc. Deinde extra rationem iustitiae et maxime est circa sacramenta in dubiis tutior pars eligenda est ut supponitur ex dictis ubi de conscientia dubia. Quod licet quidam disputant de peccatis negative dubiis, id est quando ex neutra parte habeo motivum prudens an peccaverim nec ne, haud magni momenti est; et est talis angitur meris scrupulis, et hic observandum est quod docet [illegible] ubi de conscientia scrupulosa, necesse eiusmodi scrupulos esse reiiciendos, et formandam conscientiam practice certam; et casus sit tantum apud prudentes impossibilis videtur. Non enim videtur fieri posse ut quis prudens dubitet an peccaverit nec ne, quin habeat saltem aliquam rationem pro utraque contradictionis parte; si est pro neutra parte habeat ullam rationem, hic non dubitat sed ignorat an peccaverit, quod apud rudiores saepius contingere solet: quo in casu haec observanda sunt.

1mo si quis ignorat an peccaverit, et si peccaverit, non videtur ullatenus obligari ad confessionem, cum non obligetur ad confessionem peccati alicuius, si nullam omnino rationem habeat credendi, quod illud commiserit. 2. si sciat quod peccaverit, ignorat autem an peccatum fuerit grave et leve, tenetur ad confessionem, quia periculo certo salutis, providendum est de remedio certo, deinde talis in hoc casu tenetur ad positive assecurandum statum amicitiae cum Deo, quem scit violasse, ignorat vero an graviter an leviter. Non tamen opus est ut confiteatur tale peccatum tamquam dubium, sed poterit illud etiam solum simpliciter subiicere iudicio confessarii. 3. si sciat se peccasse graviter, sed ignoret an peccatum iam fuerit confessus, tenetur illud confiteri, quia ut suppono, nullam habet rationem ob quam prudenter credat se praecepto confessionis satisfecisse. Quae omnia etiam intelligenda sunt de circumstantiis peccatorum speciem mutantibus et malitiam notabiliter aggravantibus.

Infertur denique ad integritatem materialem confessionis requiri ut poenitens confiteatur numerum et speciem moralem cum debitis circumstantiis omnium mortalium quorum memoria est,

ei confessario aliunde iam nota sunt. ratio est, quia non notitia confessarii sed accusatio
poenitentis facta in ordine ad absolutionem est pars sacramenti poenitentiae, in quo casu non videtur
sufficere ut quis signo aliquo generali accuset se de pluribus peccatis aliunde in specie
notis confessario vel si quis daret confessario schedam in qua notasset omnia peccata et
postea non subiungeret de his aliquo me accuso. 2do si quis ob nimiam pec-
candi frequentiam nesciat numerum peccatorum, tenetur fateri tempus a quo in tali
peccandi frequentia versatus est, sic plurium annorum concubinarius tenetur aperire
per quot annos in tali miseria vixerit, exprimendo etiam diversas peccatorum species.
3. qui confitetur peccata scandalosa, et aliunde damnosa, tenetur saltem vel satis-
aperire numerum eorum, quibus scandalo fuit et alios nocuit, vel quot circiter
fuerint quibus turpi sermone et detractione nocuit. Denique si quis ad pa-
randam confessionem confitetur peccatum quod ignorat, et dubitat an commiserit, debet simul aperire
aliquod peccatum certum, ut probabat materiam certam absolutionis etc.

Articulus 2us

An et quae causae excusent ab integritate materiali confessionis.

Suppono imo integritatem materialem confessionis ordinarie requiri ad valorem
sacramenti poenitentiae. ratio est tum quia ut saepe dictum est sacramentum poenitentiae a Christo Domino est
institutum per modum iudicii, in quo fideles peccata sua accusarent in ordine ad
absolutionem et retentionem, sed ad hoc requiritur ut sit integra confessio; 2o quo-
dum quia confessio cum ex se ordinetur ad remissionem peccatorum, ut valida sit debet saltem
ex se talis ut disponat ad remissionem peccatorum, sed ordinarie et extra casu
necessitatis certo non disponit ad remissionem peccatorum nisi integre fiat. 3o quia
est certa est, quia unum peccatum mortale non potest dimitti sine alio, ergo et unum sine
alio non potest valide subiici clavibus in ordine ad absolutionem; hinc Tridentinum sess. 14.
c. 5. post Concil. Cabillonense 2dum, Lateranense, Florent. et multa alia
monet; quod qui in confessione mortalium scienter aliqua reticerent, nihil divinae
bonitati per sacerdotem remittendum proponerent. Sed quaeritur hic an materialis
integritas confessionis adeo necessaria sit, ex Christi institutione essentialis sacramento poenitentiae,
ut sine illa non fieri in ullo casu valide et licite ad remissionem. pro quo-

Suppono 2. causas quae confessionem materialiter integram impediant, bene revocari posse universaliter ad duo genera scilicet impossibilitatem physicam et moralem. impossibilitas physica est ea qua quis absolute et simpliciter impeditur facere confessionem materialiter integram, talis est in infirmo, muto, vel peregrino qui nec per se, nec per scripturam, vel interpretem potest exponere singula sua peccata. item tempore instantis pugnae ubi militibus non est potestas singula peccata aperire confessario &c. impotentia moralis est magna difficultas exponendi, et recipiendi omnia et singula peccata; hoc est eo casu dicitur, quod quis possit quidem absolute confiteri singula sua peccata, sed ex tali confessione timet sibi, vel aliis imminere grave malum &c. v.g. infamiam gravem, mortem &c. his suppositis sit

Propositio ima. Essentia sacramenti poenitentiae salvari potest cum confessione formaliter tantum integra.

Probatur. institutio et praeceptum divinum confessionis fidelibus non plus exigunt, quam exigat ejusdem institutionis et praecepti interpres infallibilis Ecclesia, sed haec docet ad essentiam et fructum sacramenti poenitentiae non semper requiri confessionem materialiter integram sed saepe sufficere formaliter tantum integram &c. Minor certa est; nam quid Christus in institutione sacramenti poenitentiae quoad confessionem a fidelibus exigat aliunde nosse certe non possumus quam ex interpretatione Ecclesiae, quae non tantum scripta sed et tradita revelata custodit. [illegible] [illegible] [illegible]. Conc. Trid. sess. 14. c. 5. ad valorem sacramenti poenitentiae ex parte confessionis nihil aliud requirit, quam ut integre quisque confiteatur ea peccata, quae post diligentem sui discussionem meminerit se Dominum Deum suum mortaliter offendisse et ibidem subiungit: reliqua peccata quae diligenter cogitanti non occurrunt in universum eadem confessione inclusa esse intelliguntur, pro quibus fideliter cum propheta dicimus ab occultis meis munda me &c. Item docet Ecclesia absolvi posse et debere moribundos qui unum tantum vel alterum peccatum, vel etiam nullum distincte confiteri possunt, modo vel voce, vel signo quodam generaliter se accusent et doleant de peccatis ut videbimus propositione sequenti; quo Ecclesia docet ad sacramentum poenitentiae posse quandoque sufficere integritatem tantum formalem. cum hac tamen restrictione ut si postea quis possit confiteri distincte peccata in confessione etiam inculpabiliter omissa, teneatur ea in proxima confessione aperire. ut patet ex decreto Alexan. 7. qui 11.am propositionem a se damnatam anno 1665 damnabit hoc ordine 11.am peccata in confessione =

omissa seu oblita ob instans periculum vitae, aut ob aliam causam, non tenemur in sequenti confessione exprimere.

Propositio 2da ab integritate materiali confessionis sacramentalis excusat impossibilitas.

Probatur 1. Deus in nullo casu obligat ad aliquid per se impossibile, ut supponitur tract. de legibus et Trid. sess. 6. can. 18. et c. 11 ubi ex Concil. Arausican. S. Augu. Augustin. et aliis dicitur: Deus impossibilia non iubet, sed iubendo monet et facere quod possis et petere quod non possis, adiuvat ut possis; quod si quis posset aliquando explicare sua peccata, et per aliquam impotentiam physicam impediatur quominus distincte posset explicare omnia, censendus est talem posse satisfacere praecepto divino confessionis et suscipere sacramentum poenitentiae.

Probatur 2. Ecclesia saepius praecepit dare absolutionem sacramentalem moribundis, qui voce vel signo quodam generaliter se accusant et dolent de peccatis, si aliter integre confiteri non possint, ergo impossibilitas physica excusat ab integritate materiali.

Probatur antecedens 1mo ex Concil. Arausican. 1mo quod can. 12 sic loquitur: subito obmutescens prout statutum est, baptizari aut poenitentiam accipere potest si voluntatis praeteritae testimonium verbis aliorum habeat, aut praesentis in suo nutu. 2do ex Concil. Carthagi. 4. c. 76: ubi Ecclesia sic praecipit: is qui poenitentiam in infirmitate petit, si casu dum ad eum sacerdos invitatus venit oppressus infirmitate obmutuerit vel in phrenesim versus fuerit, dent testimonium qui eum audierunt, et accipiat poenitentiam. Similia ex S. Leone, Augu. aliisque et conciliis [illegible] referunt Casuistae inter alios Laiman hic c. 8. Hinc in rituali romano titulo de ordine administrandi sacramentum poenitentiae praecipitur ut infirmus absolvatur, si confitendi desiderium per se vel per alios ostenderit. Ergo Ecclesia praecepit. Ex his

inferunt similiter Casuistae sacramentum poenitentiae posse valide et licite administrari quibuscunque, quae impotentia physica faciendi, vel audiendi confessionem materialiter integram, non vel unum aut alterum peccatum in specie exponere, et fiat confessio generalis omnium peccatorum voce vel signo quodam, si aliunde urgeat praeceptum suscipiendi sacramentum poenitentiae vg: tempore paschali, vel probabili periculo vel certo mortis; unde hoc modo solent absolvi milites paulo ante periculosam pugnam, vel instante naufragio. Item perpetuo muti qui peccata sua scribere vel aliter aperire non possunt, quam signis quibusdam

se de sensu in genere sed a peccatore. Item peregrini qui scientes non habent breviter explicandi aliquem confessarium sui idiomatis peritum, de quibus plura Lain: loc. cit. et passim alii. ubi tamen omnes hi duo ponenti, imo extra casum necessitatis solem confessionem nec licite nec valide fieri posse. Dices: si taliter afflictus habeat occasionem faciendi confessionem materialiter integram ad eam faciendam omnino teneri.

Dices confessio materialiter integra est ex institutione sacramenti poenitentiae ita necessaria est, quam aqua in baptismo panis in Eucharistia, sed baptismus sine aqua, et Eucharistia sine pane, in necessitate conficere non possunt, ergo etc.

R. N. m. cuius contrarium constat ex sententia Ecclesiae quae ut ex utraque professione colligitur institutionem sacramenti poenitentiae sic interpretatur, ut confessionem materialiter integram non exigat esse, sed tantum ordinarie de eius essentia. igitur confessio materialiter integra a Christo quidem instituta est, et praecepta sed non nisi pro iis ubi fieri potest.

Propositio 3tia impotentia moralis quoque excusat ab integritate materiali confessionis.

Probatur praeceptum faciendi confessionem materialiter integram, est divinum quidem, est tamen mere positivum, sed in praeceptis divinis mere positivis excusat saepe impossibilitas moralis ipso facto. m. e certe non praeceptum confitendi singula est ex iure naturae, sed positivum ex institutione Christi in lege nova cum potestate clavium introductum. m. vero constat ex sacris litteris ubi saepe a Christo excusari actus qui fiebant contra praecepta mere positiva Dei ex morali impossibilitate servandi: sic Christus excusavit discipulos, quod ex difficili fame vellebant spicas sabbatho. Davidem quod ex simili causa cum sociis comederit panes propositionis, qui vi legis divinae solis sacerdotibus concedebantur; sic excusabat laborem qui fit die sabbatho ad cavendum notabile damnum ut sic assignabat in Evangelio. unde generaliter docent theologi praecepta Dei positiva, ac proinde praeceptum faciendi confessionem materialiter integram non obligare cum gravi damno vitae, famae aut bonorum et maxime spiritualium ex quo.

Confessarii possunt licite fieri confessionem formaliter tamen integram, et voluntarie omittere aliquod et aliqua peccata confitentes, urget praeceptum confessionis, et illa tunc debet non potest fieri cum integritate materiali sine gravi incommodo confessioni vel ipso poenitentis, et=

Confessarii, & est communis DD. ob quem potest confessionem fieri formaliter tantum integram imo quando confessoris v.g. sive resistit, ne si plurium confessiones integras exciperet, cum infirmiorum gravi damno sui et plurium aliorum, qui exinde destituerentur administratione sacramentorum. 2. Si quis prudenter timeat ne confessarius frangat sigillum confessionis et exinde poenitenti & aliis oriatur grave damnum. 3. Si quis rationabiliter timeat ne ex confessione alicuius peccati confessarius capiat ansam provocandi & sollicitandi poenitentem ad peccatum. 4. Si poenitens & confessarius prudenter timeret ne si fiat integra confessio deprehenderentur male tractandi a circumstantibus haereticis, in quibus et talibus casibus, qui prudenti iudicio confessarii in praxi discernendi relinquuntur, potest ex quorumdam confessariorum opinione fieri confessio formaliter integra tantum, modo hoc potest quaerenti.

imo ut sit necessitas confitendi hic et nunc, alias confessio debet potius differri ad eas circumstantias, ubi tale incommodum non timeretur. 2. ut non tantum habeatur levis suspicio, sed prudens timor non cuiuscunque sed gravis damni. 3. ut tale incommodum sit confessioni extrinsecum nec oriatur ex ipsa natura confessionis ut est v.g. nimia verecundia confitendi peccatum tale, timor infamiae apud solum confessarium, hoc est cum sint incommoda confessioni intrinseca quorum [illegible] in huius sacramenti institutione intendisse videtur, non sunt causa sufficiens dividendi confessionem. 4to denique ut non taceat nisi illud peccatum, ex illa circumstantia ex cuius manifestatione tale incommodum timetur.

Quod vero attendum sit de casibus illis particularibus: ut an liceat tacere crimen ne manifestetur complex peccati, an liceat dimidiare confessiones in magno concursu populi, an liceat tacere reservata, an denique liceat absolvere moribundum qui nec petiit confessarium nec signo aliquo certo manifestet voluntatem confitendi [illegible].

Obiicies imo in nullo casu est dimidiare nam Eucharistiam consecrando tantum in una specie, quoniam praeceptum consecrandi in utraque sit mere positivum, quo nec est dimidiare confessionem aut absolvere poenitentem tantum ex parte confessum.

R. N. cons. disparitas est imo quia in consecratione Eucharistiae secundum id quod fieri sufficiunt de huius essentia simpliciter est consecratio utriusque speciei, confessio autem materialiter integra non sunt de essentia sacramenti poenitentia, quod hoc sine illa subsistere potest. 2 quamquam liceat consecrare in una tantum specie, perspecto docuit Ecclesia quod non liceat quodque absolvere tantum dimidiatae confessiones, non docet, sed potius contrarium praecipit Ecclesia. ut constat ex utraque propositione superiori.

Obj. 2. Concil. Trid. sess. 14. c. 5. dicit eos qui aliqua scienter retinent
nil divinæ bonitati p sacerdotes remittendum proponere, qd n pt valide absolvi
qui voluntariè aliqua tacet.
R. D. ant qui scienter aliqua reticentes verecundia & alio incomodo confessi
oni intrinseco C. ant ex iusta cā, et gravi incomodo confessioni extrinseco N. ant et
sub dist. dicto concede sequ. ostion. Concil. loquit tm de iis qui nullam habentes
iustam caam aliqd omittendo tenent facere confessionem materialiter integram, et
aliqua omittunt ex aliqua inordinata verecundia ut patet ex rae qm ibidem
subdit ex S. Hieron. dicens: Si erubescat ægrotus vulnus medico detegere, qd
ignorat medicina n curat.
Inst. 1. in tali confessione in qua e ex iusta cā quædam tacentur nullum pctm
remittitur; qd n administrat valide et licite.
Obj. ant. in tali confessione n remittunt illa pcta, quæ n aperiunt, ergo nulla remittit.
Conseq. certa e qa in præsenti rerum ordine nullum pctm grave remittitur, qn sil
oīa remittant, qd si illa n remittunt quæ clavibus n subiiciunt nullum dimittit.
R. D. ant. Obiecti, n remittunt directe et p se C. ant. n remittunt indirecte
et concomitanter N. ant. et cons. pctm dr remitti directe, qdo remittitur per
se imediate prout explicite subiicit clavibus, dr aūt dimitti indirecte, qdo rem-
ittit propter coniunctionem cum aliis quæ explicite subiiciunt absolutioni, et vi
illius directe remittunt, hoc aūt fit qdo pœnitens cum dolore universali de oibus
suis pctis aliqua eorum directe explicat, alia vō ex iustis cāis reticet, paratus
tn e illa confiteri qdo cessaverit periculum gravis incomodi ex cuius innocentia tacet.
tn e pœnitens oīno dispositus e ad consequendam absolutionem illorum pctorum, q
aperte confitet, qa facit oīa ad quæ hic et nc tenet in ordine ad consequendum fructum ab-
solutionis, hunc aūt n pt consequi, qn e alia in confessione legitime tacita vi gratiæ
concomitanter remittantur.
Inst. 2. si pcta in confessione suppressa sit cum aliis remitterent saltem indirecte,
pœnitens n teneretur aperte confiteri cessante periculo postea qd ea reticuit, qsequens
e damnatum ab Alexan. 7. inter propositiones prohibitas damnatas anno 1665. propone
3ia. qd signum e talia pcta n remitti.
R. N. sequel. qm non in tali casu eiusmodi pcta remittunt sub tacito quodam
pacto, et voto ea cessante morali impossibilitate, exponendi iudicio confessarii in ordine
ad accipiendam desuper pœnitentiam saltem, eo fere modo quo pcta extra sacramentum —

remitteri per confessionem perfectam cum obligatione ea confitendi sacramentaliter, quod si postea non fiat, peccatum quidem prius remissum non redit quoad culpam sed novum aeque grave committitur.

Instantia 3. non tenemur confiteri peccata semel vere remissa, quod vel talia peccata non vere remittuntur, seu non tenebitur poenitens ea denuo confiteri.

Respondeo. Distinguo antecedens: peccata semel remissa absolute, et directe vi absolutionis sacramentalis, concedo antecedens; peccata remissa indirecte tantum, et sub pacto seu voto ea subiiciendi clavibus, nego antecedens et consequentiam. omnia peccata gravia tenemur semel subiicere iudicio sacramentali, etsi aliunde vere remissa sint, ut supponendo ex dictis hic art. 2. et saepe alibi.

Articulus 4tus

Quomodo possit et debeat fieri confessio sacramentalis.

Quaeritur 1mo an confessio debeat fieri secrete vel possit fieri publice, 2. an debeat fieri voce humana vel fieri possit scripto. 3. an confessio facta per Epistolam sacerdoti absenti sit valida. 4. an debeat fieri per interpretem in casu quo urgente praecepto confessionis poenitens non potest habere confessarium sua linguae peritum etc.

Propositio 1ma. Confessio publica ex parte poenitentis potest esse valida, et quoque laudabilis, ordinarie tamen debet fieri secrete soli confessario.

Probatur Concilium Tridentinum sessione ... confessionem publicam quoque bene fieri posse in ordine ad absolutionem, cum tamen nec a Christo praeceptam neque facile ab Ecclesia exigi posse etc. ait enim pateat ex his ipsius verbis sessione 14 c. 5. sub finem. quoad modum confitendi secrete apud solum sacerdotem, etsi Christus non vetuerit, quin aliquis in vindictam suorum scelerum et sui humiliationem, cum ob aliorum exemplum, tum ob Ecclesiae aedificationem delicta sua publice confiteri possit, non est tamen hoc divino praecepto mandatum, nec satis consulte humana aliqua lege praeciperetur etc.

Confirmatur ad valorem sacramenti ex parte poenitentis nihil aliud requiritur, quam ut peccata sua cum dolore et proposito manifestet sacerdoti, sed hoc fieri potest et per publicam et per privatam confessionem etc. quod tamen ordinarie secrete fieri debeat, exigit Constitutio praxis Ecclesiae, quae publicam confessionem quondam in locis usitatam ob varia incommoda merito abrogavit ut dictum est hic articulo 1mo.

Obijciunt Scholastici

Circ. 1.

Obj. cum scholo qui olim videtur docuisse confessionem publicam esse contra naturam iudicii sacramentalis: iudicium sacramentale debet esse secretissimum ex natura sua, ergo confessio publica non potest esse pars sacramenti.

R. D. ant. debet esse secretissimum quoad sigillum, quo qui audiunt confitentem strictè teneri eius peccata non ulterius publicare C. ant. debet esse secretissimum id est secretissimè exerceri ex natura sua N. ant. et cons. Christus instituendo sacramentum poenitentiae instituit quidem confessionem sed non determinavit an debeat fieri secretè an vero potius publice unde confessio sacramentalis utroque modo valide fieri potest, ita tamen, ut sive fiat publicè sive secretè, ii qui eam audierunt ex iure naturali teneantur ad secreti sigillum aliis.

Inst. nemo propalare publice sua peccata est contra ius naturale, quod quilibet potest servandi suam famam; ergo confessio publica peccatorum non potest esse pars sacramenti.

R. D. cons. non potest esse pars sacramenti ex praecepto stricto tenendo confessionis ex promissione Christi et Ecclesiae N. cons. neque Christus determinate instituit, neque Ecclesia universalis unquam praecepto positivo determinavit ut confessio fieret publica, sed id relinquitur devotioni fidelium; et licet in quibusdam locis talis confessio ordinata fuerit, id tamen numquam in Ecclesia universaliter receptum fuit tamquam de praecepto, imo recte a Leone Papa fuit abrogatum ut videri potest can. quoniam 89no de poenit. dist. 2.

Inst. 2. illa confessio est nec permissive potest esse pars iudicii sacramentalis, per quam peccata subtrahuntur foro interno, et fiunt materia fori externi, sed hoc fit per confessionem publicam; ergo. min. videtur certa, quia peccata mox ut publica sunt, non pertinent amplius ad forum internum sed externum quod est.

R. D. min. per quam peccata subtrahuntur foro interno quoad culpam et reatum poenae aeternae C. min. per quam subtrahuntur dumtaxat quoad poenas externas et saeculares N. min. et subdistincta min. N. cons.: duplex in Ecclesia forum est seu iudicium; unum pure internum et sacramentale, in quo solus sacerdos est iudex, poenitens vero accusator, reus, et testis; ad hoc pertinet peccatum quoad reatum culpae et poenae aeternae, neque huic iudicio quoad utrumque hunc reatum subtrahi possunt peccata sive sint publica sive secreta. alterum forum Ecclesiae est externum seu publicum non sacramentale in quo Ecclesia habet potestatem corrigendi peccata publica per censuras et alias poenas ecclesiasticas; quare ad hoc pertinet peccatum praecise quoad reatum poenarum talium=

quia tunc confessio publica transferat petam ad forum publicum quoad poenam externam
illud tamen minime subtrahit foro interno quoad absolutionem culpae. ut patet ex dictis.

Propositio 2. Etsi confessio sacramentalis valide fieri possit scripto et aliis signis,
ordinarie tamen non fit licite nisi viva voce.

Probatur 1ma pars, quia ea potest valide fieri confessio, per quam potest fieri accusatio declarativa
peccatorum, sed haec potest fieri scripto et alio signo sensibili ut constat ex praxi Ecclesiae
circa mutos, moribundos etc. ergo.

Probatur 2. pars. SS. PP. et Theologi plerumque et docent et supponunt confessionem
sacramentalem fieri debere verbaliter seu viva voce ergo etc. Antecedens

Probatur antecedens S. Chrysost. hom. 10 de poenitentia ait: in poenitentis corde contritio, in
ore confessio, in opere tota humilitas satisfactio. idem passim supponunt et
docent alii PP. quos quaere apud alios. Sed et Concil. Florent. in decreto unionis
dicit confessionem oris esse materiam poenitentiae, quidem aperte supponit Trid. sess. 14.
c. 5. et praxis totius Ecclesiae non ab institutione sine confessio verbalis in usu fuit
ut colligitur ex locis scripturae hic ad ... cit. recitatis ... etc.

Fieri tamen ordinarie non fit licite: nam extra casus in quibus ob impossibilitatem
physicam non potest fieri confessio viva voce, plerumque concedunt casuistae id fieri
posse fieri posse imo si poenitens blaesus, naso truncatus, et aliis enormiter
balbutiens difficulter intelligi possit. Si aegrotus nimium fatigaretur vocali
recensione peccatorum. 3. si quis timeat v.g. haereticos non longe distantes locum
coram sacerdote verbaliter omnia sua peccata enarrandi, in quibus et similibus casibus
poterit sacerdos accepta charta poenitentis peccata legere, et postea poenitentem
breviter tamen et in genere dicentem: de omnibus his me accuso, absolvere. quod
idem aliqui concedunt fieri posse in casu quo poenitens nimium erubescit peccatum
aliquid turpe oretenus aperire. Sed

Notandum hic inter Dominicanos et PP. Societatis potissimum circa initium praecedentis
saeculi summa contentione agitata fuisse, an confessio valide fieri possit per litteras
absenti sacerdoti, si coram ipso postea nulla tenus renovetur de qua quaestione
prolixe tractant Gonetus hic disp. 12. art. 4. Godoy disp. 2. § 4.
sectione 2. et 3. 2. quod in hac difficultate praxim gerimus breviter exponere.

Propositio 3. Confessio per Epistolam et internuntium facta sacerdoti absenti

nequaquam valet nisi postea coram sacerdote aliquomodo renovetur.

Prob. Conc. Trid.; PP. et passim canones antiquiores, qui alia docent et supponunt quod ex institutione Christi confessio fieri debeat coram tribunali sacro seu coram sacerdote iudice quod est Conc.

Prob. ass. Trid. sess. 14 c. 2 ait: Christus eos qui se post baptismum crimine aliquo contaminaverint non iam repetito baptismo ablui, sed ante hoc tribunal tamquam reos sisti voluit. hoc idem docent plerique PP. hunc cusque citati maxime S. Hieron. Augu. Chrysost. et alii qui ad sacramentum poenitentiae applicant praeceptum illud divinum quo olim leprosi tenebantur se ostendere coram sacerdotibus, de quo multa videri possunt apud quem consulas 88 de poenitentia distinctione 1. ubi expresse improbatur confessio quae fit absenti per nuntium et per litteras.

Confirmatur ex decreto Clementis quinti qui anno 1602 in congregatione generali sacrae inquisitionis damnavit ad minus tamquam falsam temerariam et scandalosam hanc propositionem: Licet per litteras seu internuntium confessario absenti peccata sacramentaliter confiteri, et ab eodem absente absolutionem obtinere. Et sub excommunicatione latae sententiae soli Pontifici reservata prohibuit, ne unquam tamquam aliquo casu probabilis defendatur aut ad praxim deducatur. Decretum integrum videri potest inter declarationes Cardinalium ad cap. 5. sess. 14. Conc. Trid.

Hic dici potest eam propositionem non damnatam esse quoad utramque partem, sed tamen quoad membrum posterius quo dicitur posse talibus poenitentibus a confessario absente conferri absolutionem: hoc est resio non solum esse reprobata est ab ipso Clemente octavo, sed etiam ab eius successore Paulo 5to anno 1605 et eodem anno per speciale decretum congregationis eiusdem ipsa fuit expungi è tomo quarto Francisci Suarezii.

Optimo absolutio sacramentalis valide dari potest absenti etsi postea non repetatur in praesentia poenitentis quod sicuti confessio sacramentalis fieri potest absenti.

Probatur ass. absolutio ex institutione Christi datur per modum sententiae iudicialis, sed in iudiciis humanis possunt absolvi et damnari absentes per sententiam iudicis scriptam quod est sententia.

Pr. 2. ass. Absolutio in D. datur per modum sententiae iudicialis quoad aliqua. Verum quoad omnia etiam et quoad ea non convenit. Sacramentum poenitentiae in eo convenit cum iudiciis humanis, quod ante absolutionem praerequiratur aliqua accusatio poenitentis, et quidem ex praecepto Christi quoad fieri potest explicita omnium peccatorum. in multis autem disconvenit ab iisdem: ut quod in iudicio sacramentali sit idem reus, accusator et testis qui credendum est tam in his quae pro se, quam quae contra se affert. quod non procedatur ex rigore iustitiae quod sit iudicium conciliationis et reconciliationis, sit summe secretum, et denique ubi homines ex dilatione dilationem faciat erga poenitentem praesentem.

Inst. 1. Ecclesia saepe concessit absolutionem absentibus, quo ex mente Ecclesiae a sacerdoti
absolutio data absenti. … vides certum nom[en] Baronij in historia Ecclesiastica ad
annum 1094. … Thomam Cantuariensem litteris petiisse et accepisse
absolutionem ab Alexan. 3. … in Conc. … anno 1092 conces-
serunt absenti Roberto Epo Cenomanensi absolutionem litteris rogatam, qu[o]
idem fecit Gregorius 7. Epo Lincolniensi in Anglia etc.
R. D. aut concessit absolutionem canonicam a censuris C. aut sacramentalem a culpa
culpa et poena aeterna N. aut … neque plus probant allata exempla
tunc Epi rogabant et accipiebant tantum absolutionem a censuris, unde Alexan. 3.
Thomam Cantuarien: remittit ad sacerdotem aliquem discretum pro absolutione
sacramentali ut notat ibidem Baron: .
Inst. 2. valet absolutio a censuris absenti data, ergo et absolutio a culpa
culpa.
R. N. cons: disparitas est, quia absolutio a censuris pertinet ad forum Ecclesiae externum,
qui per omnia similis est foro politico, adeoque et erga absentes exerceri potest. Secus
est de absolutione sacramentali ubi ut notat … quam poenitentem Christus voluit
poenitentem et praesentem, ut de suis peccatis salubriter erubescat, et sic veniam
mereatur.
Obj. 2. potest imo debet dari absolutio moribundo, qui in absentia confessarii et
confessus sua peccata, et petiit confessarium et aliis ostendit votum confitendi, qui postea
amittat usum rationis nec potest praesenti confessario ullum dare signum sui voti;
ut supponitur ex ac. praeced. ergo in aliquo casu valide fieri potest confessio sacerdoti
absenti qui postea … Confirmatur videtur certa quia … confessio facta in
absentia confessarii perinde se habet ac si aegrotus absenti confessus fuisset per litteras.
R. N. … non confessio … moribundi … fit absenti sacer-
doti, sed praesenti per … ut requirunt decreta superiori … cit.,
… circumstantium in praesentia poenitentis advenienti sacerdoti signat votum
confitendi et signa doloris a poenitente edita. unde Clemens 8. de hoc casu
interrogatus ab Epo Armacano respondit se in superiori decreto nullatenus
voluisse hunc casum comprehendere. … dentes pro obligatione confitendi
per interpretem …

Propositio 5ta. Obligatio qd: sitm in periculo mortis poenitens teneatur confiteri, si poit per interpretem, quod nesciat habere confessarium sui idiomatis.
Probatur quilibet ratione in tali discrimine ex lege naturali tenetur saluti suae modo quo pt. tutiori consulere. qua ratione si periculum sit qd quis non tollat contritionem perfectam, tenebitur similiter confiteri per interpretem. nec valet timor levis infamiae, qm talis incurrit apud interpretem et confessarium, qa uterque tenetur aequaliter ad sigillum etc.

Articulus 5tus.

Resolvuntur reliqua dubia practica circa confessionem formalem.

Quaeres imo an habens casus reservatos poit licite dimidiare confessionem.
Status quaestionis in hoc casu valde frequenti est: an debeat poenitens alia peccata gravia habens aliquod reservatum poit sacerdoti non privilegiato omnia reservata confiteri solum non reservata, et an poit superiori aut alteri habenti potestatem absolvendi a reservatis confiteri solum reservatum, et ab eo similiter absolvi. Dico similiter absolvi, nam dubium non est, qm poit audere superiorem, et dicere se habere reservatum casum, et ab eo obtinere licentiam confitendi tale peccatum cuicunque sacerdoti; in hoc enim casu non absolvit superior similiter a peccato reservato, sed tollit tm reservationem eius.

R. Negative. ratio est qa confessio non pt. dimidiari aut fieri solum integra nisi in casu impotentiae physicae et moralis, sed in tali casu non supponitur adesse impotentia physica et moralis, qa etc. inde passim inferunt casuistae, qd surgeat necessitas confitendi v.g. tempore paschali et ante officium etc. nec poit audiri superior aut alius habens potestatem a reservatis, poenitens debeat confiteri omnia sua peccata gravia et reservata eidem confessario, cum alias non poit cognosci status poenitentis in ordine ad absolutionem. qd vero circa absolutionem a reservatis in hoc aut aliis casibus observandum sit dicetur disputatione sequenti.

Quaeres 2. utrum extra periculum mortis in magno concursu positum liceat audita tm parte confessionis absolvere poenitentes.

R. Negative. ratio est, qa talis concursus extra periculum mortis non facit impotentiam physicam et moralem confitendi integre moraliter. hinc Innoc. XI. anno 1679. damnavit hanc propositionem contrariam: et similiter absolvere dimidiate tm confessos ratione magni concursus poenitentium qualis pt. contingere in die festivitatis magnae aut indulgentiae.

Quaeres 3. an qui in casibus quibus licite fit confessio tantum formaliter integra v.g. in articulo mortis, naufragii etc. habet mortalia et venialia quae non potest omnia confiteri satisfaciat praecepto confitendo tantum venialia.

R. Negative. ratio est quia praeceptum debet quantum fieri potest impleri in necessariis; mortalia autem sunt materia necessaria quod est etc.

Quaeres 4. an ad integritatem confessionis liceat et necesse sit nominare complicem.

Proponitur res in casu: Titius cum unica sorore sua confessario cognita commisit incestum: quaeritur an possit et teneatur huius peccati speciem declarare, cum id fieri non possit sine infamatione suae sororis. pro quo

supponitur 1mo certum id non licere, imo si Titius possit confiteri apud alium, qui complicem non cognoscat, aut si possit sine gravi incommodo differre confessionem donec talem confessarium reperiat. 2do si hoc peccatum alias sit rite confessus, et nunc faciat tantum confessionem generalem. 3tio si peccatum quod est grave ex parte complicis sit tantum veniale ex parte poenitentis ut fieri potest in alio casu. 4to. Si ex illa declaratione complicis prudenter timeatur grave detrimentum distinctum a levi illa infamia quae notitiae apud confessarium per notitiam quae dabitur sub sigillo. Si enim liceat tacere proprium peccatum si ex eius confessione timeatur grave detrimentum, a fortiori licebit tacere peccatum ex cuius confessione timetur grave detrimentum complicis. igitur quando confessarius advertit poenitentem paratum esse ad nominandum complicem sine necessitate, prohibere debet, et monere id non posse fieri sine peccato. Longe minus fas est confessori de complici curiose inquirere sine necessitate. hinc Durandus dist. 16. q. 4. ait eos peccare mortaliter qui inquirunt de circumstantiis non necessariis ad confessionem ut deveniant ad cognitionem personae cum qua aliquis aliquid peccavit. quaestio ergo sola est an quis teneatur aperire complicem quando eius manifestatio huic et non necessaria est ad manifestationem peccati vel gravis circumstantiae.

R. affirmative cum S. Thom. in 4tum dist. 16. q. 3. ar. 2. quaestiun. 5. Bonavent. et aliis communiter contra Navarrum, Marsilium, Armillam, Marum.

Ratio est 1mo quia hoc expresse docuit S. Bernardus in formula honestae vitae ubi ait de nullo sinistre loquaris quamvis verum sit aut manifestum nisi in confessione, et hoc, ubi non potes aliter manifestare peccatum tuum. 2do quia exigit reverentia sacramenti vel potius servari materialis integritas confessionis, quam ut vitetur levis illa infamia complicis. actio poenitentis stantis in tribunali poenitentiae peccatum suum integre accusantis, ergo quod illud

explicari n. pt. nisi manifestet complicem, pt veli suo iure sicut qui in foro externo hbt ius aliquem accusandi, hbt e ius indicandi complicem; et complex illud dispendium famae sibi imputare dbt, cum se ultro socium fecerit talis criminis. Denique si quis ptr manifestaoem complicis teneret et poss a confessione ptti abstinere donec ouolio liberiore poti peccandi, imo si coniuges Parocho nolint poenitentiam prosequi suum ius confitendi proprio parocho, nec unqm tenerent confiteri abusum matrimonii et alia eiusmodi ptta @.

Dices nulla e legitima ca infamandi proximum, qd nemo tenet aut pt aperire crimen si inde immineat infamia complicis.

R. D: ans nulla e extra legitimum iudicium, ct ans in iudicio legitimo N. ans et Cql: qui se ultro facit reum et complicem alicuius criminis coram se Iudiciali iudicio it quotale crimen cognosci dbt, adeoque n relinet ius ad suum pttm in tali iudicio taceat. dixi esse ans qa ut ex comuni sentia beni sic docent du Hamel l. 4. summarii dissert. 3. c. 5. n. 8. Laim. hic c. 8. n. 13. postulat ordo correctionis fraternae ut delictum complicis intra et extra confessionem aperiri poss in ordine ad eius correctionem, dummodo id n infamandi sed emendandi animo fiat ubi hoc curandum e ne fraus aliqua l error lateat, hinc iidem monent raro credendum e poenitentibus aliorum ptta sine necessitate declarantibus.

Dices 2. obligao n declarandi pttm complicis e iuris naturalis. qd p legem positivam n pt e obligao illud aperiendi in confessione.

R. D: ans obligao n pt declarandi extra legitimum iudicium et ex animo infamandi C. ans in legitimo iudicio aut ex animo emendandi N. ans et Cql: deinde maiori charitatis obligaoe tenemur nram suam famam qm proximi, hac tn n obstante tenemur aperire nra delicta qd @.

Quaeres 5to. an delinquat contra integritatem confessionis qui uni confessario confitetur ~~mortalia~~ et alteri postea sola venialia.

R. Negative contra Sylvestrum et Navarrum antiquos. rao e, qa poenitens confessario imo n tenet confiteri venialia, ergo a n confessario ad confiteri n prohibet qd @. plerumque tn talis praxis involvit aliquam deordinaoem, qua quis mutando confessarium pro mortalibus, eundem si audit pro venialibus, qa magis aestimaoem suam apud confessarium qm profectum spiritualem intendit, imo fieri pt ut talis peccet mortaliter, si id racum faciat ut liberius poss committere ptta mortalia.

Qu: 6. an et quale pttm sit mentiri in confessione, et qdnam impediat valorem sacramenti.

Mendacium potest esse circa res non pertinentes ad confessionem, v.g. nomen, patriam, parentes: et circa materiam liberam confessionis ut: peccata venialia, et mortalia iam confessa, nisi monente confessario mortalium iam confessorum necessaria esset ad cognoscendam consuetudinem alicuius peccati, sit est mendacium circa haec mortalia esset circa materiam necessariam sicut si siceret circa mortalia necdum confessa.

R. per se loquendo mentiri in confessione circa materiam necessariam sic est peccatum mortale sacrilegii, impediens effectum et valorem sacramenti nisi ante absolutionem retractetur. econtra in materia voluntaria tamen et impertinente ad confessionem est veniale tantum non impediens valorem sacramenti. Ratio est, quia decipere confessarium eiusque iudicium facere erroneum in materia gravi et violare integritatem confessionis est peccatum grave, decipere autem in materia levi est peccatum leve. Ita qui mentitur in materia necessaria deficit gravitate ... potest tamen fieri ut quis etiam in materia levi peccet graviter ut si mentiatur ex contemptu, et confitetur solum aliquod veniale quod non commisit. hinc

Inferes illum peccare graviter qui confitetur peccatum de quo dubium quod fuit certo se commisisse et dicit numerum incertum pro certo in peccatis mortalibus, et interrogatus negat quod habeat consuetudinem huius et illius peccati gravis. econtra vero eum non peccare [illegible] qui dicit se velle confiteri generaliter et omitteret unum et alterum peccatum mortale iam confessum. Dixi praeterea nisi ante absolutionem retractetur, sicut cum vero dolore et aperiat confessario tale mendacium, quod apud eiusmodi mendaces plerumque difficulter contingit, unde tales qui in confessione circa materiam necessariam ex proposito deliberate mentiuntur, sicut confessarii in tali mendacio deprehendantur ad aliquod tempus remittendi videntur, nisi forte videris ex mera insipientia et a confessario facile induci posset ad tale mendacium in eadem adhuc confessione serio detestandum.

Quaeritur .7. an moribundus absolvi possit qui nec verbis, nec signo aliquo doloris confessionem petiit.

Distinguit hic casuista inter eos moribundos qui dum sani erant vivebant in vera religione frequentabant sacramenta, et ducebant vitam moraliter probam; et eos qui prius et erant heretici et si etiam in catholica religione ducebant vitam perversam, aut per exempli gratia sunt in duello letali, ebrietate, blasphemia et sibi flagrante crimine. quod his ultimis non danda sit absolutio in casu proposito, fere omnes conveniunt. De prioribus autem [struck out] qui usque ad finem christiane vixerunt.

R. Affirmative Gobat. tr. 7. aliis alphabeto confessariorum casu sign. n. 6... Lambur. in methodo expedita confessionis l. 2. c. 10. § 1. Salmer et multi alii ex societate. ex ordine S. Francisci Bonagratia verbo absolutio n. 5. ubi=

ut refert Gobat. loc. cit. n. 602. benignam suam opinionem extendere videtur ad eos qui male vivunt, imo ad eos qui in articulo mortis tam cito rapiuntur, ut humanitus vix alteri possint. item Marchantius, Lapez et alii passim. ex Dominicanis ascribitur S. Antonino in citato in Sacerdotali Rom. pag. 62. de quo mox dicet. e nostris tam prolixe suo more suo problematice tamen defendit Caramuel in Theologia fundamentali c. 2. n. 1348 et testatur eam non plane improbabilem vocat Albertus Raslerus citatus a Gobat loc. cit. eidem quoad praxin favent ex aliis passim favet Stelzger hic disput. 47. ar. 6. n. 3. ex aliis Professoribus clericis regularis et praecipue Genetus in morali gratianopolitana tom. 4. tr. 6. c. 12. q. 5. ubi absolutionem, quam alii in hoc casu sub conditione dandam esse censent, docet absolute conferendam esse ex his patet.

1mo quia Sacerdotale Romanum Venetiis impressum anno 1560. ut refert Moring apud eundem Genetum, ex S. Antonino ut ait Philippus Fenig in amico fideli usque ad mortem sive resolutionibus moralibus in gratiam moribundorum anno 1683. Argentinae cum approbatione revisis, vel de reimpressis sic loquitur fol. 62. talis infirmus amissa loquela et usu rationis: in primo casu si bene vivebat ut bonus fidelis . . . debet praesupponi contritio, et quamvis non petierit signa, faciente aliquo confessionem generalem pro eo ut fit pro populo, sacerdos faciat absolutionem a suis peccatis et poenis, et potest iniungere circumstantibus aliquid pro ipso ec.

2do quia eadem praxis praescripta est per statuta sinodalia in Dioecesi Lemovicensi anno 1630. c. 10. his verbis: poterit quoque idem applicari remedium ei qui in dicto discrimine statim capitur non petita poenitentia, nulloque signo confessionis edito si Christiane vixit. idem ferunt ordinasse Gregorium 15tum pro sua dioecesi quando adhuc erat archiepiscopus Bononiensis in memoriali confessariorum Bononiae edito. adducunt alii authoritatem S. Augustini qui in fine libri 1mi de adulterinis coniugiis ait, de paenitentibus vero baptizandis, qui etsi implicati sint adhuc conjugiis adulterinis, antequam suscipiant baptismum, subito incidunt in articulum mortis, nec pro se respondere possunt, et postea subiungit: quod autem baptismatis, eadem reconciliationis est causa, si forte poenitentem finienda vita periculum praeoccupaverit. Sed ut ibidem bene advertit Genetus S. Doctor loquitur de catechumenis, qui sibi petierunt baptismum. Denique aliqui hanc suam sententiam confirmant ex facto Clementis Papae, qui fertur sub conditione absolvisse, aliquem operarium, quem e suo palatio=

videbat cadere ex fabrica S. Petri.

Rnt negative Cardinalis de Lugo, Suarez, Isambert, [illegible] Salisburgenses et alii quamplurimi apud et cum Gobath disput. 12. n. 80. Rhodes, Laymann, Abelli, Pichomel [illegible] ex his praecipue rationibus.

Imo quia contra decreta Pontificum Leonis, Eusebii, et rituale Rom. authoritate Pauli 5ti editum, et testimonia [illegible] relato hic ex 3. opposone [illegible] [illegible] permittunt baptizm, et similiter poenitentiam moribundo ut [illegible] ministrare nisi sacerdos ex aliquo signo et circumstantium fide dignorum testimonio cognoscat moribundum petiisse sentiam, ergo [illegible] universalis sententia videtur quod non debeat dari absolutio moribundo qui nullum exhibet signum doloris et [illegible] [illegible]. Ratio. De fide est, quod ad hoc ut valide detur absolutio et sit licite praerequiratur in poenitente confessio peti et confessio aliqua sensibilis, quae sit et [illegible] materialis [illegible] [illegible] [illegible] quorum [illegible] sententiam, et [illegible] conditio absolute variatur [illegible] [illegible] [illegible] cum non possit ferri sententia iudicialis sine aliqua [illegible] accusatione, sicut non potest esse sub conditione conferri baptismus sine aqua et alia [illegible] [illegible] dubia aut [illegible]: ergo nec absolute nec sub conditione dari potest absolutio, ubi nullum omnino apparet signum doloris vel confessionis in ordine ad absolutionem [illegible]. Tunc [illegible] est apud Gobath loc. cit. [illegible] societatis prohibitum est recentissime ne doceant hanc propositionem moribundus [illegible] nullum signum det, aut dederit contritionis, adeo ut sacerdos nec sciat, nec prudenter putare possit praecessisse sensum aliquem confessionem absolvi potest. [illegible], nec prudenter putare possit praecessisse sensum aliquem confessionem absolvi [illegible] qua prohibitione ut recte contra Gobath [illegible] [illegible] burghaber contrariam [illegible] [illegible] [illegible]; non solum prohiberi ne talis sententia doceatur, sed et ne practicetur; tum quia talis prohibitio facta est praecipue ad praxin tollendam huius sententiae, tum quia doctrina moralis est regula praxeos, ergo proscripta regula prohibetur et praxis.

[illegible] difficile est respondere ad argumenta prioris sententiae. Ad imum est respondent [illegible] doctrinam libri sacerdotalis Venetiis editi, quoad hanc [illegible] non esse [illegible] Italiae, sed [illegible] rituali Rom. adiectam ex speciali sententia Italiae [illegible] [illegible] [illegible], ad cuius usum editus est ille libellus, cum contrarium clare colligatur ex rituali Romano iussu Pauli 5ti pro tota Italia edito. Item respondetur ad factum [illegible] [illegible] et factum Gregorii 13ti dum adhuc erat [illegible] [illegible] Bononiensis haec est [illegible] [illegible] authoritatem [illegible] [illegible] privatorum. Ad factum Clementis qui respondet Cardinalis de Lugo apud Gobath loc. cit. se post diligentem inquisitionem Romae desuper factam reperisset totam esse fabulam.

Dices ex moribus moraliter probis et vita christiane acta colligi pot, qd talis moribundus interne doleat de suis pctis, et habeat voltem confitendi si violentia morbi permitteret, qd pt absolvi saltem sub conditione.

Rnd. Negando cons. qa ad hoc ut fiat sententia iudicialis n sufficit ut aliquis interne tm velit facere accusaonem sensilem, sed oino requirit ut fiat accusaio ipsa aliquo modo sensilis in ordine ad sententiam iudicialem, et aut de fide qd absolutio sit sententia iudicialis.

Dices iterum in tali hoie voltas interna confitendi e satis sensilis per ante actam vitae probitatem, qd pt sufficere ad constituendam maam sacri. ans videtur certum qa vita prius christiane acta e signum sensile et quo prudenter colligitur, qd hoo in tali extremitate, velit adhibere remedia a Christo instituta, hinc e tali moribundo danda extrema unctio, etsi nullo signo eam petierit. R.

R. permisso antecedente, dist. cons. aliud e e intentio t voltas suscipiendi sacrum, et aliud e confessio q sit maa sensilis huius sacri; esto igr qd voltas suscipiendi sacra in tali hoe fiat sensilis, et patis credibilis ex ante acta vita probitate, cum tn ad susceptionem sacri poenitentiae in poenitente n sufficiat sola intentio illud recipiendi, sed insuper absolute requiratur aliqua confessio sensilis, hinc et illa intentio suscipiendi sacra in articulo mortis sufficiat, ad hoc ut tali hoi detur extrema unctio, in qua ex pte suscipientis nil requirit praeter intentionem saltem habitualem, nullatenus tn videtur danda absolutio, qa vita Christiana et interpretative sumi pot pro volte suscipiendi sacra nullatenus tn est raon accusaois sensilis in ordine ad absolutionem.

Dices denique p absolutionem in tali casu consulitur moribundo, et p conditionem si sis es capax: absolutioni adiectam consulitur reverentiae sacri, qd pie dari pot absolutio sub conditione eiusmodi moribundo.

Rnd. Neg. ans quoad utrumque. nam moribundo n consulitur p formam sacri sine maa ulla prolatam. neque dubitandum e quin Deus tali hoi, si indigeat, et capax sit ad eliciendam aliquam contritionem imperfectam ad effectum sacri absolute necessariam, daturus sit gratiam eliciendi contritionem perfectam iustificantem, si tamen n poterit amplius elicere attritionem, e n poterit iuvari absolutione. neque hoc modo consulitur reverentiae sacri, nam conditio sic adiecta n impedit qn committat sacrilegium grave, qui eam ex intentione faciendi sacrum profert sine maa sensili saltem probabiliter sufficiente.

Quaeres 3ᵘᵒ qd sit tali moribundo n gdm volenter signa q dehabet sibi petitionem absolutionis, aut saltem generalem aliquam accusationem, qualia st tunsio pectoris expressa petitio confessarii vel notans sub motis labiorum, suspiria elevatio manuum et oculorum ad coelum, intentus intuitus crucifixi et alterius piae imaginis, affectus in sacerdotem, fixus aut alia eiusmodi signa, num talis potest absolvi sub conditione.

R. affirmative ratio e qd in extrema necessitate sub conditione administrari pot sacra cum mora dubia et saltem probabilissima eiusmodi signa in hoc moraliter probe st mora dubia aut saltem petitionis absolutionis, similis qu.

Addim qa saepe evenit ut moribundus volens signare suum desiderium absolutionis et poenitentem se accusandi, n post dare aliud signum qm aliqd ex praedictis, qd confessarius in tali casu prudenter praesumere poterit, qd eiusmodi signa edant in ordine ad manifestandum desiderium absolutionis et tam signa confessionis, qm moribundus aliter n pot facere. Sensum. ans. Abbat. Marchantius ex sua experientia cum e incidisset in subitum morbum qui facultatem loquendi ei abstulit, suspiriis et gemitibus conabatur signare ~~signum~~ petitionem confessionis ipse si e circumstantibus n fuerit perceptus eam petere, similia referens de aliis qui hoc suum desiderium manifestare voluerunt per intuitum crucifixi etc.

Quaeres denique 9ⁿᵒ proponet quomodo iteranda sit confessio.

R. 1ᵐᵒ confessiones et validae et invalidae ex parte poenitentis et confessarii aliqdo ipsum fuerit qd sit de necessitate sacramenti ut si confessio facta sit sine dolore et proposito, sine sufficienti praevio examine per negligentiam mortaliter malam, si voluntarie reticuit peccatum grave sine iusta causa, si confessarius caruerit debita iurisdictione et poenitens fuerit in excommunicatione reservata, et confessarius n audierit peccata, inter somnum etc.

R. 2ᵈᵒ Confessio iteranda e et ex integro et ex parte, prout defectus confessionis afficiat totum confessionem sacramenti, et hac integra permanente obligat poenitentem ad aliqd partem repetendum. ut si integre confessus oblitus sit alicuius circumstantiae, n tenetur reconfiteri nisi illud peccatum, sine quo talis circumstantia davibus subiici nequit.

Quaestio 4ta.
De
Satisfactione.

Satisfaõ 1mo genericè sumit pro quacunq actione qua quis facit debitũ suũ, seu q̃d̃ facere dbt. hoc sensu dr. satisfacere quis suo officio. 2do paulo strictius sumit pro aõe iustitiæ, qua ponit æqualitas inter ius passivum seu debitum unius et ius activum seu prætensionem alterius. in hac acceptione satisfaõ e comprehendit restitutionem. 3o. strictè sumpta prout differt à restitutione, e aõ compensativa iniuriæ alteri illatæ; sic sumpta respicit proximè psonam iniuria affectam cui proinde satisfieri dbt., esti hæc ex tali iniuria nullum passa sit damnum; dum è contra restitutiõ e redditiõ rei vg. pecuniæ alienæ q̃m quis iniustè eg. p mutuum vl iniustè vg. p furtum detinuit; hæc proximè respicit rem alienam, eiusq officium e cavere damnum ex detentione rei alienæ. dr. aũt satisfaõ aõ compensativa, ut disting à satispassione, q e perpessio supplicii aliunde inflicti in ordine ad reparaõem iniuriæ alteri illatæ. sic fur p suspendium, ac in purgatorio n satisfaciunt sed satis patiunt. agit hic de illa satisfaõe tm q intercedit inter pœnitentem et Deum, eaq aõ compensativa iniuriæ Deo p pctm illatæ. hæc alia dr. satisfaõ pro culpa, eaq ipsa dolorifica pcti retractaõ, prout p eam pœnitens dependenter à diva q̃ordaõe facit q̃tm pt. pro diluendo reatu culpæ. alia dr. satisfaõ pro pœna et hæc q̃sistit in aõbq quibusdam virtuosis à dolore et q̃fessione diversis, quas hõ suscipit in ordine ad diluendas pœnas tpales pcto quoad culpam remisso debitas. et hæc sola e huius loci: subdividit in sacrtalem et n sacrtalem.

Sacrtlis e executio bonorum operum à q̃fessario intra sacrtm pœnitẽ iniunctorum in ordine ad satisfaciendum pro pœnis pcto quoad culpam remisso divina iustitia debitis. Non sacrtlis e voluntaria susceptiõ eiusmodi bonorũ operum extra sacrtm in eundem finem. Lutherani et Calvinistæ ut impune peccandi licentiam faciant docent peccata oĩa post baptism q̃missa p pœnitm e potiq p solam fidem ex solis Chri meritis quoad utrumq reatum tam pœnæ qm culpæ sibi remitti integrè, ac proinde satisfaõem humanam nullatenq à Deo exspectam=

sed potius Christo iniuriosam esse. qui errores imis duobus articulis refellentur. 3tio examinabuntur conditiones ad satisfactionem requisitae. 4to resolventur quaesita practica circa satisfactionem sacramentalem. 5to denique agetur de satisfactione per indulgentias.

Articulus imus.

An remisso per poenitentiam reatu culpae et poenae quoad aeternam, semper remittatur omnis poena temporalis.

Suppono ex dictis ubi de effectibus baptismi, quod per baptismum remittatur non modo reatus culpae sed et poena tam temporalis quam aeterna. quaestio proinde sola est an remissio peccatorum post baptisma commissorum prout obtinetur per poenitentiam ita adaequata sit ut cum reatu culpae omnis et poena remittatur. certum autem est ex dictis sub disputatione ima q. 4. par. 2. quod remisso per poenitentiam reatu culpae mortalis iuxta praesentem divinae providentiae ordinem infallibiliter et remittatur poena tam damni quam sensus quoad suam aeternitatem; dubium et non est quin Deus post baptismum poenitentibus cum reatu culpae omnem et poenam condonare possit, cum id ex sola eius voluntate pendeat. quaestio itaque in eo tantum vertitur an Deus de facto cum reatu culpae poenitentibus omnes et poenas temporales semper remittat. pro qua sit

Propositio. dimissa per poenitentiam culpa et reatu poenae qua aeternae saepe remanet reatus ~~culpae~~ poenae temporalis, et in hac vita, et in purgatorio persolvendus.

Probatur 1mo ex sacra scripturae et perpetua ecclesiae Catholicae traditione constat, peccata per poenitentiam quoad culpam et reatum condonata a Deo saepe castigari.

Probatur 2do ex universim ex Tridentino. sess. 14. c. 8. ubi sic habet: sancta synodus declarat falsum omnino esse, et a verbo Dei alienum, culpam a Deo nunquam remitti quin universa et poena condonetur; perspicua enim et illustria in sacris litteris exempla reperiuntur, quibus praeter divinam traditionem hic error quam manifestissime revincitur. quae

Probatur 3tio inductione sic Exod: 32. leguntur multa hominum millia divino iussu interiisse propter adorationem vituli, cum tamen sine dubio peccatum illud multis fuerit remissum quoad culpam, cum Deus ipsemet dicat se peccatum illud dimisisse iuxta precem Moysis Numeror. 14. Deus tamen licet per Moysis intercessionem populo reconciliatus decrevit omnes qui exierant de Aegypto morerentur in deserto.

propter murmur exceptis Josue et Caleb qui non murmuraverant. ibidem c. 20. et Deuteron. 32. Moysi et Aaroni decernitur mors in deserto, in vindictam diffidentiae de eliciendo aqua ex petra, quamvis dubium non sit quin utrique post illud peccatum in gratiam redierint. Denique 2. Reg. c. 12. David post obtentam a Deo veniam homicidii et adulterii punitus est morte filii. et ibidem c. 24. post remissam culpam quam contraxit ex numeratione populi accepit optionem in poenam illius delicti eligendi bellum famem et pestem. hinc S. Gregor. l. 9. moral. c. 27. in hoc Davidis exemplo ait: David audire post confessionem meruit, Dominus transtulit peccatum tuum, et tamen multis postea cruciatibus afflictus est, quia Deus delictum sine ultione non deserit, aut enim ipse homo hoc in se punit, aut hoc Deus in hoc vindicans percutit. Similia passim docent alii Patres ex quibus sufficiant hic S. August. et Chrysost. quos Calvinus non sine gravi iniuria ad suas partes trahere conatur. mens quidem S. August. evidens est ex tr. 124. in Joan. ubi inquit: productior est poena quam culpa, ne parva putaretur culpa, si cum illa finiretur et poena, ac per hoc temporaliter hominem detinet poena, quem ad damnationem sempiternam reum non detinet culpa. et in psal. 50. Veritatem dilexisti, id est impunita peccata eorum etiam quibus ignoscis non reliquisti, sic misericordiam praerogasti, ut servares et veritatem, servatur misericordia quia homo liberatur, et veritas quia punitur. S. Chrysost. autem hom. de poenitentia et confessione ait: ne peccantes et inulti manentes efficeremur deteriores, non remisit nobis supplicium, sed hoc vidit manifeste, quod non puniri non minus damnosum sit peccanti ipsi, propter hoc imposuit poenam. plura de illo ar. sexti.

Denique quod idem doceat universalis Ecclesiae traditio, ex eo constat, quod ab ipso Ecclesiae initio poenitentibus certae poenae fuerint impositae ad praeteritorum peccatorum vindictam et praeveniendas poenas alias a Deo infligendas. hinc Trid. sess. 14. c. 8. neque vero inquit securior ulla via in Ecclesia Dei unquam existimata fuit ad amovendam imminentem a Domino poenam, quam ut haec poenitentiae opera homines cum vero animi dolore frequentent.

Confer rationes quas ibidem assignat Trid. imo quia exigit ratio divinae iustitiae ut aliter a Deo in gratiam recipiantur qui ante baptismum per ignorantiam deliquerunt, aliter vero ii qui semel a daemonis servitute liberati per baptismum scientes templum Dei violare, et Spiritum S. contristare non formidarunt. quod decet ut quibus Deus [illegible]

ignoscit post poenitentiam, et reservet aliquam poenam. Rdo decet divinam clementiam ne ita nobis absque ulla satisfactione peccata dimittantur, ut oratione audita peccata leviora putantes spiritui S. contumeliosi in graviora labamur, quod fecit ut Deus intentatis quibusdam poenis temporalibus et post iustificationem sustinendis a relapsu homines retrahat, et coerceat. plura de his ubi de purgatorio.

Obiicies imo. neque Deus neque Ecclesia antiqua inflixit poenitentibus poenas in vindictam peccati praeteriti et quoad culpam remissi, sed tantum ad cavenda scandala et ut monerentur iustificati ad cautelam in futurum sicut parentes corrigunt filium non ut multam delicti persolvant sed animentur ad meliora. quod neque ex script. sacra neque ex tradit. probari potest remanere quandoque poenam temporalem luendam in vindictam peccati remissi quoad culpam.

R. N. ant. cuius falsitas aperte constat imo ex eo quod Deus infligens eiusmodi poenas saepe testetur eas infligi in vindictam peccati praeteriti, et sicubi punivit Davidis adulterium 2. Reg. 12. v. 12. dicit enim Deus se ideo Davidi decrevisse eas afflictiones quia commisit tale delictum. ubi vero indixit Israelitis mortem in deserto Num. 14. v. 34. adiecit, se id facturum, ut Israelitae portent iniquitates suas, et sciant ultionem divinam etc. Rdo Deus multos punivit morte subita; ergo non frustra infligi ad cautelam vitae futurae. deinde SS. PP. al. aiunt haec mala infligi in poenam peccatorum quod idem sentit Ecclesia de poenis in sacramento poenitentiae imponi solitis ut constat ex locis citatis.

Inst. 1. S. Chrysost. hom. de poenit. et confessione verbis supra cit. subiungit: propter hoc imponit nobis poenam, non de peccatis sumens supplicium, sed ad futura nos corrigens etc.

R. N. cons. nam S. Chrysost. ibid. tales poenas expresse appellat ultionem supplicium, et punitionem peccati; et alibi ut Concio: 3ta de Lazaro docet, quod ultro debemus assumere poenas et supplicia de peccatis hic, ieiunia, eleemosynas et alias afflictiones, ne a Deo nos poenae maneant in altera vita, sed cum fiducia hinc proficisci in aeternitatem ut videbimus cum de Sacti.

cum igitur dicto loco subiungit quod Deus imponendo poenas non sumat de peccatis supplicium non potest intelligi, ut verba sonare videntur, quod illa poena non infligantur in punitionem delictorum praeteritorum, sic enim apertissime contradiceret sibi. Vult igitur tantum docere, quod Deus puniendo nostra peccata praeterita non tam intendat vindictam peccati, quam nostram utilitatem, qua in futurum et cautiores et poenis maneamus immunes.

Inst. 2. S. Augu. l. 2. de peccatorum meritis et remissione c. 33. et 34. docet ea mala quibus Deus amicos suos spiritualiter affligit, et materiam virtutis, quae non sit supplicium peccati. R. N. qd. iniurium est asserit S. Augu. id enim non negat, sed potius affirmat locis pro assertione citatis. deinde non contendimus omnia mala spiritualia esse punitione peccatorum quippe quae saepius contingunt hominibus ab utroque reatu iam purgatis quin cujusmodi fuerunt B. ~~Beatissimae~~ Virginis dolores. vel hoc mala non habent eadem poena, sed et materia patientiae neque repugnat ut eadem mala infligantur in poenam peccati et sint ad exercitationem virtutis quo sensu ait S. Augu. l. 13. de civit. c. 6. mors procul dubio est poena nascentis et peccati retributio, sed tamen pro pietate et iustitia pendatur, sit gloria renascentis, et aliquo impetrat, ut nihil retribuatur peccato.

Inst. 3. Ezechiel. c. 33. v. 12. impietas impii non nocebit ei, quacumque die conversus fuerit ab impietate sua. item omnium iniquitatum eius non recordabor ergo sed Deus recordaretur iniquitatis, et hoc noceret impio est post veram poenitentiam si spiritualiter puniret peccata iustificatorum per poenitentiam, quae quamvis Deus quosque immittat mala spiritualia haec tamen nullatenus habent eadem poena.

R. D. tamen non nocebit impietas, et non recordabor illius in ordine ad vitam et poenam aeternam C. tamen in ordine ad poenam aliquam spiritualem quae iusti post veniae remissionem non castigantur ut inimici, sed ad reparationem iustitiae satisfaciunt ut filii N. tamen et sic dictam M. S. qd. itaque ut plures hoc loca explicant, dicunt iis nil aliud significari, quam quod Deus post conversionem peccatoris non recordetur, aut imputet peccata in ordine ad poenam et vitam aeternam, quo non obstante verum est hominem saepe remanere obnoxium poenae spiritualis in ordine ad reparationem iustitiae ut patet ex allatis exemplis script. sacrae: quod autem hic sit sensus textuum citatorum colligitur ex contextu: nam est ibid. v. 15. et 16. ubi Deus eandem promissionem repetens inquit: si impius egerit poenitentiam, vita vivet et non morietur, peccata non imputabuntur ei, sed vita vivet ergo ubi sine dubio agitur tamen de remissione poenae aeternae. 2do. Deus ibid. saepius ait impietatem peccatori converso non offuturam esse sicut bona opera non profutura sunt iusto, si per peccatum statim iustus, sed quamvis bona opera non prosint iusto ad vitam aeternam si in peccatum grave lapsus eidem moriatur, prosunt tamen illi quoad mercedem aliquam spiritualem ut constat ex innumeris propè exemplis sacrae scripturae et probant SS. PP. apud Bellarm. de poenitentia l. 4. c. 11. ergo similiter etsi peccata remissa quoad culpam non noceant saluti aeternae, reddunt tamen hominem obnoxium

poena temporalis nisi hac per poenitentiam valde perfectam deleatur. hinc si quis omnino
contenderet in locis cit. peccatori converso promitti impunitatem e(t) ... cum aliis dicimus
post ibid. sermonem esse de conversione peccatoris undequaque perfecta, ad hanc autem requiritur
ut hoc ultro satisfaciat divinae iustitiae, unde mirum non est si Deus taliter converso
dicatur promisisse, quod neque temporaliter velit eum punire.

Inst. 4. Ad Rom. 8. v. 1. dicit Apostolus: nihil ergo damnationis est iis, qui sunt in Christo Jesu,
sed si remissa culpa remaneret aliquod reatus poenae temporalis, remaneret aliquid damnationis ergo
R. imo sequitur maior cum enim talis poena temporalis sit potius evasio damnationis, non potest dici damnatio.
si vero ut volunt haeretici vox damnationis improprie sumatur pro quacunque poena temporali
R. 2do D. maior nihil damnationis est iis qui per baptismum iustificati et Christo incorporati
sunt C. maior, qui per poenitentiam sunt iustificati subdistinguo si poenitentia non fuerit omnino perfecta
et sufficiens est ad diluendum omnem reatum poenae N. maior et D. minor si remissa culpa
per baptismum remaneret reatus poenae temporalis, remaneret aliquid damnationis in iustificatis
per baptismum C. minor si remissa culpa per poenitentiam N. maior et conseq. Apostolus loquitur hic
de baptismo ut facile colligitur ex contextu totius capitis, hinc est Trid. et alii Patres
hunc locum afferunt pro demonstranda baptismi efficacia ad delendam omnem e(t) poenam.
de eodem est baptismo loquitur Tertul. quod C. de baptismo. c. 5. ait; exemplo reatu
eximitur et culpa poena.

Inst. 5. peccata per baptismum remittuntur quoad culpam et poenam omnem, quod est pari
modo per poenitentiam.
R. N. consequentiam disparitas est imo quia per sacram script. doctrinam Christus et ex
praxi perpetua Ecclesiae quae nemini baptizatis poenitentiam imposuit, constat hoc privilegium
baptismo concessum esse, nihil vero tale habetur de sacramento poenitentiae et ratio. Ideo quia ut ait
Trid. sess. 14. c. 8 non decuit ut pari facilitate et impunitate recipiantur in gratiam
qui ante baptismum ex ignorantia peccarunt et ii, qui semel per baptismum iustificati in gratiam
sunt contumeliosi sunt. denique 3tio quia ut ait S. Chrysost. hom. 24. in Joan.
per baptismum tamquam sepulchrum sepelitur vetus homo totus, et inde totus novus renascitur,
talis autem renascentia non fit per poenitentiam.

Inst. 6. Christus remisit peccata adulterae Joan. 8. v. 11. Magdalenae Luc. 7.
et ibid: c. 23. Latroni. Marci 2. paralytico, nec tamen ab iis exigebat satis-
factionem pro poena temporali, quod hac est per poenitentiam una cum reatu culpae simul remittitur.

R. N. conseq. quam Christus ex potestate excellentiae, et intuitu perfectioris poenitentiae, aut posita jam satisfactione quam poterat agnoscere in eiusmodi peccatoribus, et aliàs ex speciali gratia liberaliter poterat unacum culpa condonare omnem poenam; inde tamen non sequitur id fieri circa omnes peccatores, maximè cum Scriptura commendet satisfactionem poenalem ut videbimus ar. sequenti.

Obj. 2do. Christus abundè satisfecit pro cunctis totius mundi peccatis, ergo hoc ipso quod ex Christi meritis dimittatur nobis culpa et poena aeterna, dimittuntur etiam et poenae omnes.

R. D. ant. abunde satisfecit quoad sufficientiam, id est procuravit pretium satisfactionis Conc. ant. quoad efficientiam seu applicationem illius pretii in singulos homines N. ant. et conseq. Christus quidem comparavit suis meritis sufficiens pretium satisfactionis, illud autem reipsa non applicatur singulis infinitè, aut etiam finitè ad tollendas omnes poenas temporales, nisi homo sibi id applicet per opera satisfactoria, itaque reddat ipsum sui efficacem.

Inst. 1. hoc Christi merita satis applicari per fidem et virtutem poenitentiae, ergo sola poenitentia per se delet omnem reatum poenae temporalis.

R. N. conseq. quia virtus et fides poenitentiae loquendo per se non includunt satisfactionem, ut constat ex dictis et amplius patebit ex dicendis contra haereticos.

Inst. 2. sola poenitentia ut distincta à satisfactione delet reatum culpae et poenae aeternae, ergo etiam reatum poenae temporalis.

R. D. ant. ut distincta à satisfactione actuali Conc. ant. à satisfactione intentionali seu in voto N. ant. et conseq. ut quis obtineat remissionem culpae et poenae aeternae debet saltem paratus esse et ad satisfaciendum et saltem ad satispatiendum in ordine ad reparationem divinae justitiae.

Inst. 3. facilior est remissio poenae temporalis quam aeternae, ergo si per solam poenitentiam ut ~~[illegible]~~ distinctam à satisfactione actuali remittatur poena aeterna, etiam sola poenitentia sine satisfactione intentionali remittet poenas temporales.

R. N. conseq. quam disparitas quia poenitentia iuxta praesentem divinae institutionis ordinem remittit poenam aeternam propter sui incompossibilitatem cum poena aeterna ~~[illegible]~~ hoc ipso est quod poenitentia remittat reatum culpae, et faciat ex inimico amicum et haeredem regni coelestis, non ideo debet remittere reatum damnationis aeternae, talem autem repugnantiam neque ex natura sua, neque ex divina ordinatione habet cum poena temporali.

Inst. denique poenitentia tollit causam poenae temporalis, ergo etiam tollit poenam temporalem.

aĩs pott qã tollit reatum culpa, hic aũ ẽ caã poena tp̃lis, qtã videtr certa
qã sublata caã tollitr effus.
R. N. cslo. qmvis ẽ realis culpa sit caã in fieri poena tp̃lis, ñ tñ ẽ caã illius
in conservari, adeoqs realis poena tp̃lis pservere pt sublata culpa ut filius
vivere pt sublato patre.

Arts 2us.

An et quomodo hõ pro poena tp̃li satisfacere poit, et quõre ad id teneat.

Suppono 1mo satisfaoem aliam ee perfectam, et ex rigore iustitiae aliam vero
perfectam seu ñ ex rigore iustitiae. Perfecta dr ea, qua satisfit pti laesae
ad ~~om~~ omnimodam aequalitatem ex bonis propriis ñ alio titulo creditori debitis,
nec fundatr in liberali condonaoe, et gratuita acceptaoe creditoris. Talis
fit, qdo ab aliqua contumeliosa inter duos dignitate aequales compensatr per
aliam contrariam q habeat tm honoris qtm alia habebat contumeliae. Imperfecta
ẽ ea q ñ fit iuxta oes conditiones iustitiae stricte dictae; scilt et ñ fiat ad aequal-
itatem, et ex bonis alio titulo creditori debitis, et sltm dependeat a liberali
acceptaoe ptis laesae. Talis fit Eg: cum pars laesa q passa ẽ iacturam 1000
aureorum sibi patitr satisfieri per cessionem bonorum laedentis, aliqui illa bona
talem summam minime conficiant, et si pars graviter laesa a subdito in ordine ad satis-
faoem ñ exigat nisi levem aliquam humiliaoem, qm si faciat subditus satisfaciet
seu imperfecte, qa facit tm qtm exigitr tn infra aequalem. agitr hic de imperfecta
satisfaoe, perfecta ẽ ñ reperitr inter hoem et Deum ut alibi dictum ẽ.

Suppono 2do. Satisfaoem imperfectam poe fieri et de condigno et de congruo tm.
Satisfaão condigna hic dr ea, q qmvis ñ fiat iuxta oes conditiones iustitiae stricte
dictae, tn in raoe satisfaois, et pse, et moraliter ht tm valoris qtm exigit.
fiet si Deus remissa culpa et poena aeterna pro pctõ mortali exigeret ut poenitens
et per horam pateretur in purgatorio, et per tres annos patientr febrem ~~morbum~~
morbum corporalem, si poenitens id praestaret, diceretur satisfacere et sltm satis-
pati de condigno, qa facit qtm exigitr. qmvis ñ satisfaceret nisi dependenter
a gratia adiuvante, et a divina liberalitate in poenam condonante, ac proinde
ñ ex rigore iustitiae. Satisfaão congrua dr illa q nec adaequat poenam absolute
debitam, nec eam q ex Dei liberalitate minuta statuta ẽ, fundat tn aliquam
congruitatem, qua decet ut misericorditer acceptetur a Deo. Sic [illegible] pdicto [illegible]:

poenitens ante absolutam triennium sollicitiorum, talem morbum nonnihil impatienter sufferret, posset tamen dici satisfacere de congruo. Hisce suppositis

Quaeritur an homo satisfacere possit pro poena temporali, de satisfactione enim pro culpa et poena aeterna agitur in tractatu de Incarnatione. Negant autem absolute Calvinistae cum suo duce hominem Deo ullatenus satisfacere posse pro poenis peccatorum, et ut videre est apud Bellarm. hic l. 4. c. 14. et sectatoribus petulanter irrident opera bona quae a poenitentibus ultro assumi, et a confessariis imponi solent ad satisfaciendum Deo. Lutherus eiusque sectatores, quamvis non admittant nomen satisfactionis, concedunt tamen posse praeveniri manum Dei, et quibusdam operibus bonis averti castigationes temporales huius vitae nam piaculares in alia vita non credunt. Baius negavit hominem Deo posse satisfacere de condigno pro poenis temporalibus. Denique disputant inter se Catholici utrum sit aliquod praeceptum extra sacramentum poenitentiae satisfaciendi in hac vita pro reatu poenae temporalis. Affirmant Canus, Valentia et alii. Negat communitas Theologorum.

Propositio 1ma. Potest homo in hac vita remissa sibi reatu culpae et poenae aeternae vere satisfacere et de condigno pro poenis temporalibus.

Probatur 1ma pars Sacra Script. et SS. PP. tribuunt ieiunio, eleemosynae et aliis bonis nostris operibus vim vere satisfactivam pro peccatis, sed dici non potest quod haec opera nostra habeant vim satisfactivam pro reatu culpae et poenae aeternae, hanc enim vim, et quidem de congruo tantum habet solus dolor et detestatio peccati, quae ex Scriptura Sacra et SS. PP. et Conciliis: potest in hac vita homo vere satisfacere pro poenis temporalibus peccatorum.

Probatur maior inductione 1mo quoad Sacram Script. sic Tobiae 4. v. 11. Eleemosyna a peccato liberat et non patietur animam ire in tenebras. Danielis 4. v. 24. peccata tua eleemosynis redime. Proverbior. 16. v. 6. misericordia et veritate redimitur iniquitas. Isaiae 1mo v. 17. Lavamini mundi estote... subvenite oppresso... et si peccata vestra fuerint ut coccinum, ut nix dealbabuntur. Item in novo Testamento Matth. 3. v. 8. facite fructum dignum poenitentiae. 1ma ad Corinth. 11. v. 31. Si nosmetipsos diiudicaremus, non utique iudicaremur. Dum iudicamur autem a Domino corripimur ut non cum hoc mundo damnemur. Idem confirmatur exemplis Ezechiae, Ninivitarum, Davidis et qui poenitentes pro poenis satisfecerunt.

2do SS. PP. eandem veritatem perpetuo docuerunt, ut per singula saecula ostendit Bellarm. l. cit. c. 9. et ex ipso Layn. de sacramento poenitentiae c. 15. et alii passim ex quibus hic adduxisse sufficerit August. et Chrysost. quos haeretici iniquissime loquentes sanctos irritant. Itaque S. Chrysost. hom. 10 in Matthaeum ad illa =

verba facite fructus dignos poenitentiae, subdit: quo autem modo fructificare poterimus:
utique si peccatis adversa faciamus; aliena rapuisti, incipe donare propria; longo
es tempore fornicatus, non perpetuam continentiam saltem paucorum dierum ~~[illegible]~~
abstinentiam meditare. etc. deliciis antea et temulentia affluebas, ieiunio et
aqua potu utrumque compensa. Serm. 4. de Lazaro ut igitur panes non sumus in suam
quisque conscientiam ingrediatur, cunctisque delictis diligenter excussis condemnet animam
sub hoc patiatur, puniat, affligat, cruciet suam ipsius mentem, supplicium a se ipso
exigat, per poenitentiam, per confessionem, per ieiunium, per eleemosynam, per continentiam
et charitatem ut possimus omnes omni modo hic depositis peccatis multa cum fiducia
illuc proficisci. S. Augu. in psalm. 44. puniendum est peccatum, si puniendum non
esset, peccatum non esset, non vis ut Deus puniat, tu puni. Alt. 50. hom. hom. ult. c. 17.
non sufficit mores in melius commutare et a factis malis recedere, nisi et de his quae facta
sunt satisfiat Deo per poenitentiae dolorem cooperantibus eleemosynis etc.

Conclusio. Homines etc. ex quibus Trid. sess. 14. c. 8 et 9. docet quod per bona opera, aut
malorum perpessionem possimus Deo satisfacere pro poenis temporalibus remissa culpa
residuis et can. 13. et 14. contrarium asserentibus anathema dicit.

Contra ratio est quod homo in statu gratiae existens mereri sibi a Deo augmentum
gloriae, quod a fortiori remissionem poenarum temporalium.

Obj. 2da pars Contra Baium ex dictis est quod remissa culpa proprie satis-
facere pro poenis temporalibus, easque compensare, redimere etc. quod satisfacere de
condigno. Consequentia patet quia sicut solum meritum condignum simpliciter et proprie
meritum dicitur, ita et satisfactio sola illa quae fit condigne, proprie satisfactio vocatur,
praesertim cum scriptura et Patres eam exprimant per voces redimere compensare etc.
Pius 5. Gregor. 13. et Urban. 8. damnarunt propositiones 59 et 77 quarum ultima Baius asserebat satisfactiones iustorum laboriosas non valere expiandam
de condigno, sed tantum de congruo poenam temporalem remissa culpa restantem.

Conf. satisfactio illa condigna dicitur, quae moraliter aequivalet poenae temporali a Deo statutae
Sed satisfactiones quas Deo exhibemus possunt esse moraliter aequales eiusmodi poenis temporalibus etc.

Obj. 3. poena illa finita sit, quod possit adaequari per satisfactiones finitas. ratio est
cur nulla satisfactio purae creaturae culpam et poenam aeternam peccati mortalis
adaequare possit sola est, quod talis culpa et poena est infinita adeoque pro poena finita

satisfieri pt. imo p[rim]us actus satisfactorii iustorum excedere reatum poenarum
temporalium iuxta illud Jobi 6. v. 2. utinam appenderentur peta mea qbus iram merui,
et Calamitas qm patior in statera, quasi arena maris haec gravior appareret;
sine forte cum Tulia relaxat poenas temples ex satisfactoribus iustorum qui iis indigebant.
Obj. imo S. Petrus prioris suae Epist: C. 1. V. 18 dicit: n corruptibilibus auro et
argento redempti estis, sed pretioso sanguine quasi agni immaculati Christi. q[uo]d nra Elee=
mosina et alia opera nil possit ad redemptionem poenarum temporalium.
R. N. qt. nam Aplus mutatenus hic agit de redemptione poenarum temporalium, sed de
grae qua infideles a sua infidelitate p sola Christi merita sine acceptione personarum
efficaciter vocati st ad gratiam fidei et conversionis loge integre hic est, si Patrem
invocatis eum qui sine acceptione personarum iudicat sm uniuscuiusque opus, in timore
conversamini temporis incolatus vestri, scientes qd n corruptibilibus auro et argento redempti
estis de vana vestra conversatione paterna traditionis, sed pretioso sanguine Christi..
per ipsum estis fideles. Itaque Aplus loquitur hic de sola redemptione a culpa
et morte eterna, ac qm redemptionem nra opera n concurrunt sltm de condigno.
qd am ibidem agnoscat cooperationem et efficaciam nrorum operum ad salutem, evidenter
insinuat, dum ait Deum nos iudicare sm uniuscuiusque opus.
Inst: imo. si per opera nra possemus satisfacere Deo pro poenis temporalibus, nos
ipsi sltm ex pte essemus redemptores nri absurdum et falsum ergo qd C.
R. D. m essemus ex pte redemptores nri eo sensu, qd Deo ob merita Christi nos
adiuvante cooperemur ad nram salutem C. m. in eo sensu quo Christus dr et e redemptor
nr N. m et sltm dista m N. qstiam. Christus dr redemptor nr qtus ex suis prijs
posuit pretium abundantissimum quo plenissime satisfacerit divinae iustitiae pro oibus
mundi petis tam quoad culpam qm poenas oes, ipse e e propitiatio p petis nris
1. Joan. 2. et hoc sensu nequaqm possumus dici redemptores nri, possumus tn alicus
tales dici qtus ut ait S. Augus. tr. 72 in Joann. operanti in nobis Christo coop=
eramur sltm salutem nram et iustificationem. S Cooperamur am ad nram salutem
ante iustificationem qdm ope divinae gratiae nos congrue disponendo p poenitentiam ad
iustificationem; post iustificationem am p bona opera qbus Deo adiuvante e condigne mereri
possumus applicationem meritorum Christi tam in ordine ad satisfaciendum pro poenis
temporalibus, qm merendum augmentum grae et gloriae.
Inst: 2do. remissio petorum saepissime in scriptura dr gratis fieri qd n fit, ss si
opera nra satisfactoria.
R. D. ans dns remitti gratis quoad culpam et poenam aeternam C. ans. quoad poenam=

Ipsilem supposo di fieri gratis in eo sensu qd gratia excitans et adiuvans nos ad satis=faciendum deo gratis, et opera nra a Deo gratis aucpleri in ordine ad satisfactionem, cum aliis titulis a Christo exigi possunt. Caeterum. Non remitti gratis eo sensu qd opera nra nullum habeant valorem ad redimendas illas poenas. St. ants. ex pluribus distinctione. At qs. Solutionem hanc tradit Trid: qd licet haereticorum objectionem praeoccupans sess. 14. c. 8 inquit: neque vero ita nra e satisfactio haec qm pro peccatis nris exsolvimus, ut n sit p Christum Jesum, nam qui ex nobis tanqm ex nobis nil possumus, eo cooperante qui nos confortat oia possumus, ita n habet homo unde glorietur, sed oīs gloriatio nra in Christo est.

Inst. 3. totus valor nrorum operum exhauritur per augmentum gloriae, qm sit p ea possumus obtinere remissionem poenarum temporalium. Ants. videt certum qd augmentum gloriae qd iustus meretur p bona opera longe dignius e his operibus.

R. D. ants. operum nrorum ut sunt meritoria C. ants. ut sunt satisfactoria N. ants et conseqm. Duplex enim e valor bonis iustorum operibus ut e illa valent ad meritum gloriae sive valent ad redimendas poenas tples quibus a gloria retardamur. Et dici pt qd Deus opera iusti n augeat in ordine ad meritum gloriae quamdiu adhuc expianda restant poenae tples.

Obs. 2do. n pt hō condigne satisfacere pro culpa, et poena aeterna, qe ei pro poena tpli.

Pbri quia ideo n pt satisfacere pro culpa qa inter hoem et Deum offensum n e aequalitas, sed eadem n e quoad satisfactionem pro poena ergo etc.

R. N. qs. ratio (primaria) e cur hō n possit condigne satisfacere pro culpa ea qm e; qd satisfactio pro culpa exigat aequalitatem personae satisfacientis cum persona offensa quae reparat honorem personae offensae p dehonorationem seu humiliationem personae satisfacientis, ita ut dehonoratio personae satisfacientis debeat adaequare injuriosam dehonorationem personae offensae qd inter hoem et Deum nunqm fieri pt, eo qd humiliatio personae satisfacientis infinita dignitat injurioso dehonoratione Dei, nil tn tale reperitur in satisfactione pro poena tpli, qm Deus statuit finita satisfactione luendam.

Inst. 1. compensatio q offertur pro poena e tpli peccati mortalis sub respicit ordinatur ad offensam ex parte Majestatis offensae infinitam ex qua talis poena resultat ergo e, qd e ad satisfactionem pro poena tpli requirit in satisfaciente aequalis dignitas cum persona offensa.

R. D. ants.

R. D. ant. ad illam offensam at iam remissam quoad culpam et poenam infinitam esse
ant. ordinari ad illam ut adhuc perseverantem quoad culpam et poenam infinitam. Neg. cons.
satisfactio hominis pro poena temporali non tam ordinatur ad expiandam offensam, quam ad resolvendam
illam poenam temporalem quam Deus post liberaliter remissam culpam et poenam aeternam
statuit a poenitente iuxta conditionem suam et facultatem temporaliter expiandam sicut subditus
cui Rex liberaliter condonato iniuria laesae Majestatis et poena eadem omnino iure debita
sustineret, ut levem aliquam poenam subiret, proprie loquendo non amplius compararetur in
expiando crimine laesae Majestatis quod Rex condonavit, sed tantum in exsolvenda levi mulcta
quam rex debito alias satisfactioni substituit, et contemperavit statui satisfacientis.
Inst. 2. ut satisfactio pro poenis temporalibus fiat de condigno debet esse aequalis eiusmodi
poenis, sed nequit esse aequalis quod a.... m. siquidem certa nam poena huius vitae sunt longe
inferioris ordinis et minores poenis purgatorii adeoque sequuntur esse aequales aut condigna
nisi a Deo liberaliter augeantur, et sic sint satisfactio tantum congrua.
R. D. m. debet esse aequalis et ipse et moraliter C. m. sit absolute et ipse N. m. et dist.
dista me N. q. sicut ad meritum condignum gloriae non requiritur aequalitas abso-
luta, realis quam alii appellant arithmeticam seu inter entitatem operum nostrorum et prae-
mium, sed sufficit aequalitas moralis quam proportionis seu Geometricam: alias vero
gloriam de condigno mereri possent; sic nec ad satisfaciendum de condigno pro poenis
purgatorii requiritur illa aequalitas absoluta inter opera nostra et acerbitatem poenarum
illarum, sed sufficit moralis, quae in eo consistit, quod dignum sit tale opus ut Deum moveat
ne poenas purgatorii infligat maxime cum vis satisfactoria non repetatur praecise ex
acerbitate poenae sed maxime ex pretio morali quod habent opera nostra ex libertate sua
et aliis virtutibus quibus in hac vita fiunt.
Inst. 3. satisfactio aequalis debet fieri per opera quae nullo alio titulo sunt debita, sed omnia opera
nostra mille titulis sunt debita Deo, ergo non constituunt satisfactionem aequalem et moraliter.
R. D. m. satisfactio perfecta quae fit ad rigorem iustitiae C. m. imperfectam N. m. et
dist. me sub eadem distinctione N. q. omnia quidem bona nostra opera aliis titulis sunt propria
et Deo, cederet tamen illis in rem quoniam alias nec ratio meriti daretur.
Propositio 2da. in foro poenitentiae recte imponuntur satisfactiones in ordine ad
expiandas poenas temporales, idque iuxta institutionem divinam.
Probatur imo ex sacra Script. et Conc. Trid. Deus remissa per poenitentiam culpa et poena
aeterna ordinarie reservat, et a poenitentibus exigit satisfactionem temporalem, quae sacerdos
exigere potest, et ex divina institutione debet ordinarie talem iniungere poenitentibus.
Probatur 2do quia sacerdos ex institutione divina in administratione huius sacramenti non agit auctoritate

propria, sed ut instrumentum Christi, ut ministri et vicarii substituti, qui se conformare debent iudicio iudicis principalis. quod si vero principalis Deus ordinarie poenitentes exigat a poenitentibus satisfactionem, sacerdotem eandem ordinarie exigere debebit et sacerdos.

Probatur 2do finis adaequatus in quem Christus instituit sacramentum poenitentiae est, ut hoc per illud reconciliet Deo et integre liberet a peccato tam quoad culpam quam quoad poenam, sed hoc sacramentum ordinarie non fit liber a peccato quoad poenas spirituales nisi per condigna aliqua satisfactione, quod finis adaequatus ad quem institutum est sacramentum poenitentiae exigit ut a substituto Christi iudice decernatur poenitenti poena aliqua spiritualis. ma. est certa ex dictis ar. praeced: hinc SS. PP. et CC. ubique docent satisfactionem ex divino instituto necessariam esse non solum ad integram peccatorum remissionem, sed etiam ad integritatem sacramenti poenitentiae; sic Tertul. l. de poenitentia c. 9.. quam peccare ingrate est poenitentiam non adimplere, et veniam sibi tollit integram: delictorum sustinere ideo inspectore; hoc est pretium non exhibere et ad mercedem manum mittere, hoc est poenitentia compensatione Deus redimendam proposuit impunitatem.. satisfactio confessione disponitur, confessione poenitentia nascitur, poenitentia Deus mitigatur. S. Chrysost: hom. 31. de poenitentia: in poenitentis corde contritio, in ore confessio, in opere fructifera satisfactio, similia habent passim alii PP. qui praeterea et Trid: sess. 14 c. 2. poenitentiam merito appellant baptismum laboriosum.

Probatur 3. Christus confessoribus Apostolis potestatem administrandi sacramentum poenitentiae non solum dedit eis potestatem solvendi sed etiam ligandi simul, sed per hanc potestatem ligandi intelligitur non solum potestas retinendi peccata, sed etiam potestas in hoc sacramento poenitentes ligandi ad aliquam poenam spiritualem quod ... ma. est certa imo ex perpetua Ecclesiae praxi, quae ab ipsis statim temporibus Apostolorum poenitentibus iniunxit satisfactiones, legem ex ordinatione Christi. vide S. Cyprian. serm. de lapsis conqueritur quod suo tempore quidam sacerdotes . . . Contra Evangelii vigorem contra Domini ac Dei legem non exigerent a poenitentibus veram satisfactionis medicinam.

2do SS. PP. ex his Christi verbis passim colligunt praeceptum divinum satisfactionis sacramentalis. sic inter alios quos refert Bellarm. l. de satisfactione c. 5. Leo imus Epist. 91 ad Theodorum inquit: mediator Dei et hominum hanc praepositis Ecclesiae tradidit potestatem, ut et confitentibus actionem poenitentiae darent, et eosdem salubri satisfactione purgatos ad communionem admitterent. hinc post Concil. Lateran. 4. relatum c. Firmiter de summa Trinitate; Florent. in decreto unionis

Doctrinā Chri de satisfacõe proponit Trid. sess. 14. c. 8. his verbis. Debent ergo sacer-
dotes pro qualitate criminum quenientes satisfaões imponere: n̄ solum ad vitæ novæ custodia
sed e ad præteritorum peccatorum vindictam et castigaõem, nam claves sacerdotum n̄ ad
solvendum duntaxat, sed et ad ligandum concessas, & antiqui Patres credunt et docent.
et ibid. Can. 15. si quis dixerit claves Ecclia datas esse tm̄ ad solvendum n̄ e ad ligandu
et propterea sacerdotes dum imponunt pœnas confitentibus agere contra finem clavium
et contra institutionem Chri anathema sit. merito proinde tenet Ecclia satisfactionem
eē partem sacramenti a Christo institutam.

Obijcies in Lege nova comendari remissio peccatorum gratuita ergo Christus nullatenus
mandavit in sacramento pœnitentiæ imponere pœnas satisfactorias.
Probatur ans Matth. 10. v. 8. gratis accepistis gratis date. ad Rom. 3. v. 24.
iustificati gratis per gratiam ipsius. Apocal. 22. v. 17. accipiat aquam vitæ gratis.
R. D. ans remissio peccatorum quoad culpam et pœnam æternam, sola promittitur gratis
eo sensu quod iustificaõ nobis n̄ contingat per vires liberi arbitrii sed per gratiam Dei
C. ans gratis id est sine obligaõe ad aliquam pœnam temporalem N. ans et cons. textus allati
nil probant contra doctrinam Ecclia de satisfacõe. in primo e prohibitio tm̄ aplis ne
quid mercedis accipiant pro ministratione miraculorum in secundo et tertio nil aliud
significatur quam quod gratia sanctificans et gloria nobis conferantur ex gratia Dei per Christum.
Inst. 1mo. sacramentum pœnitentiæ ex sua institutione e iudicium absolutorium, misericordia
tribunal clementiæ ergo ex sua institutione confert remissionem gratis e sine obligatione
ad pœnam temporalem.
R. N. cons. quia ut sacramentum pœnitentiæ dicatur iudicium misericordiæ sufficit quod per illud
remittatur culpa et pœna æterna, neque e mutatio damnaõis in pœnam aliquam
temporalem impedit quominus Deus dicatur nobiscum misericorditer agere maxime cum
talis pœna temporalis multipliciter nobis utilis sit ut prolixius prosequitur Trid. sess. 14
c. 8. et postea subdit inde eē quod etsi Christus voluerit in hoc sacramento deberi imponi pœnam
n̄ tm̄ propterea existimarint sacramentum pœnitentiæ eē forum iræ et pœnarum.
Inst. 2. S. Chrysost. hom. 2. in psal. 50mum ait: ubi misericordia postulat iudicium
n̄ sancit, ubi misericordia petitur pœnæ locus n̄ e. ergo si in sacramento pœnitentiæ ex divina
institutione obtineatur misericordia, in eo locum n̄ habet pœna.
R. D. cons. si in sacramento pœnitentiæ obtineri misericordia integram sive probetur inde-
gentiam culpæ et totius pœnæ C. cons. si obtineri misericordia n̄ ita integram
probetur indulgentiam N. cons. S. Chrysost. hoc loco miratur cur David remissis
iam petit nihilominus imploret Dei misericordiam, cum tm̄ plerumque ubi miseri-

cordis ē nil amplius timeri soleat, Sa ibid: respondet Vaudem merito veniam misericordiam postulare qā nūc ablatum ē pētm, sed pristinus vitor necdum ē remotus, vulnus sanatum, necdum aūt abolita cicatrix. qd idem ē ac si diceret Vaudem merito rogare misericordiam, qā etsi pētm deletum ē quoad culpam n̄ tn̄ quoad poenam temporalem aliquis ita manifestē agnoscit, s. doctor qd necesse sit ut remissio pētō quoad culpam et poenam aeternam solliciti simus de poena tēli; quare cum ait ubi misericordia, ibi poenae locus n̄ ē, loquitur de ea tm̄ misericordia p. qām eo integra nobis indulgentia, qualis n̄ sit dari in sacto poenitia.

Inst. 4. author de vera et falsa poenitia c. 9. ait: infidelitas ē ab eo qui ipsus ē dimidiatam expectare veniam, qd eo ipso qd in sacto poenitiae deus veniā dat integra quoad oēs poenas & tēles.

R. D. vanus expectare dimidiatam veniam quoad culpam C. ānus. quoad poenam temporalem N. ānus et qtiam. verba citata authoris videntur pugnare contra eos, qui dicebant olim, pētā quoad culpam dimissa redire, si poenitens desinat pie vivere, et contra eos quosdam moderni haeretici dicunt deum n̄ vere remittere pētā quoad culpam, sed tn̄ tegere qd proprie ē dimidiate remittere. in sentia aūt Catholica deus vere remittit pētā, sed tn̄ iustus de cāus statuit poenam quidem distam ab illa qām peccator aeternaliter pati deberet. hoc aūt minime dedecet aut misericordiam aut iustitiam Dei, sed potius maxime decet huic idem author c. 18. etsi quarsus pētor mortem evadat aeternam n̄ tn̄ poenitibus qd evad= at oēm poenam.

Inst. 4. poenitens in sacto poenitia accipit integram veniam quoad culpam qd ē quoad oēm poenam

C. Ubi gratia qui accipit veniam quoad culpam, fit amicus et filius Dei adoptivus, sed reservatio poenae ē incompatibilis cum tali amicitia cum procedat ex animo vindictae et odii.

R. D. C. ubi ānus m reservatio poenae aeternae C. m tēlis N. m et sicut distinguendo N. qt. reservatio poenae tēlis remissa culpa n̄ procedit ex odio et vindicta contra poenitentem, sed potius ex affectu iustitiae, et providentia paterna erga eos, nam ut inquit S. Gregor. l. 9. moral. c. 27. ab Electis suis iniquitatum maculas studet afflictione tēli abstergere, quas in perpetuum n̄ vult in eis videre, quos ē amat, castigat.

Ins. 5do nullum existit praeceptum Chri quo iubeantur sacerdotes poenam impo= nere poenitentibus, qd potius convenit ut absolvant poenitentes sine impositione poenae ad exemplum Chri, qui sine tali satisfactione absolvit.

R. D. aff. pulum tbn explicitum in sacra script. traditu seorsim sive interpretatione Cn̄um aut Eccliae C. aff. 2 nullum tbn implicitum ista interpretatioem Eccliae et praxin ejus perpetuam P. aff. et pbam. institutio satisfactionis sacramentis aeque siquidem sufficienter eruitur ex data Aplis potestate solvendi et ligandi prout habentur ex interpretatione Cn̄um et praxi Eccliae q ratione tali omnibus fidelibus imposuit, ut satisfactionem sacramentum poenitentiae ex Chri institutione administrari debere sine satisfactione ex his.

Inferes primo. n. esse dependere a placito sacerdotis ul imponat vel n. imponat poenitentiam, sed per se loquendo teneri ad aliquam poenitentiam imponendam nisi ex parte poenitentis sit impotentia quamvis adimplendi. ratio ex dictis est qa institutio sacramenti postulat exigit ut sacerdos se conformet sententiae sui ... exigentis poenam ... ex sua parte procuret ea quae sunt de integritate sacramenti; ut praestet quae pertinent ad munus solvendi et ligandi, sed ad hoc omnino sltm ordinarie ex parte sacerdotis requiritur impositio poenitentiae qua

Dixi tn primo sacerdotem ad id per se loquendo ordinarie teneri; qa praeter impotentiam satisfaciendi ex parte poenitentis n. desunt casus in quibus multi putant sacerdotem posse absolvere sine impositione poenitentiae ut videbimus ... Dixi 2do nisi adsit impotentia nam si poenitens v.g. proximus morti sit omnibus sensibus destitutus, ita ut nullam omnino possit implere poenitentiam, sic nec debet, nec potest ad impossibile obligari neque satisfactio actualis in tali casu est de integritate sacramenti ut supponi ex dictis q. 3na ar. 3. nisi tn contrarius vellet sequi sententiam S. Antonini, qui putat in tali casu aliquid imponendum esse circumstantibus et haeredibus moribundi; quivis tn casuistae ... quod si moribundus aliqualem adhuc levissimam poenitentiam implere possit, talis ei debet imponi v.g. pia aspiratio, invocatio ssmi nominis.

Inferes 2. hanc obligationem imponendi poenitentiam obstringere confessarium ordinarie sub gravi peccato ne scienter omittat imponere poenitentiam si hoc aliqui imponi possit et debeat. ratio est qa sacerdos graviter obligatur nil eorum scienter omittere, quae ex Chri institutione pertinent ad integritatem sacramenti, et ab Eccliae cum summa sollicitudine sunt servata sunt atque ... deinde talis deliberata omissio videtur esse aliquo contemptu fieri posse videtur. multi tn tenent quod contra hanc obligationem possit aliquid ~~obligari~~ peccari tn venialiter ex parvitate materiae ut si quis confitentem aliquid tm veniale, et alia peccata iam expiata absolveret sine impositione poenitentiae, qa violare integritatem sacramenti in materia levi n. videtur excedere peccatum veniale, sg. si quis levem poenitentiam n. impleat.

Inferes 3tio sacerdotem imponere poenitentiam n. per modum consilii et suasionis, sed per modum praecepti. ratio est qa impositio poenitentiae est exercitium potestatis ligandi ut dictum est ex Trid. sess. 14 c. 8. sed poenitens n. ligari per suasionem tantum

* ubi de satisfactione et integritate ... in substantiali ... q. 9 ...

Sed praeceptum go ca deinde sacerdos debet imponere poenitentiam ut iudex et p
sententiam iuridicam non tm ad futura peccata custodiam sed et ad praeteritorum peccatorum
vindictam, ut ibid: docet Trid: sed iudex in vindictam delicti non decernit poenas
sola p consilium go ca hinc

Infertur 4. Contra Scotum et plures Scotistas poenitentem ordinarie graviter obligari
ad acceptandam et implendam poenitentiam Sacramentalem a Confessario rationabiliter impositam.
ratio est imo quia poenitens non minus ac Confessarius graviter obligatur adeo ex Christi
instituto sit de integritate Sacramenti poenitentiae, atqui ut supponitur tam certum inter catho-
licos ex Lateran. 4. Florent. et Trid. satisfactio est talis ergo ca. Ergo ex Trid.
Sess. 14. c. 8. sacerdos ex potestate ligandi potest et debet rationabiliter praecipere aliquam
poenitentiam, quam poenitens tenetur eam acceptare et implere, nam ius et obligatio
praecipiendi supponit obligationem obediendi, alioquin sacerdos frustra haberet talem
potestatem, possetque facile liberare ab anxia illa et gravi obligatione decernen-
di poenitentias congruas, quasdam sollicite passim praecipit Ecclesia, modo confiteren-
tes poenitentes et ut ait Scotus haberent propositum recipiendi poenam a Deo hic et
in purgatorio infligendam, hoc autem manifeste repugnat aliis Conciliis et praxi
universae Ecclesiae hinc Sotus hic q. 4. sed: 1. ad 2. simpliciter inquit falsam
esse eorum opinionem qui dicunt hominem licite posse recusare poenitentiam Sacramentalem et velle
satisfacere in purgatorio Maldonatus autem c. 5. de satisfactione ait: qui dicit
nolo hic agere poenitentiam sed in purgatorio, blasphemat nec iudicio contra miseri-
cordiam Dei, non intelligens quod benignitas Dei ad poenitentiam illum adducat, et sententiam
iuridicam et imponitentes eam appellat ad purgatorium.

Dixi tamen imo ordinarie graviter teneri; conveniunt enim casuistae posse quosque contra talem
obligationem delinquere venialiter ut si quis sine contemptu omitteret poenitentiam valde levem
Dixi 2do poenitentiam Sacramentalem rationabiliter impositam quod est faciendum sit si poenitentia excedat
vires poenitentis dicetur art. 4. denique rationes allatae pugnant tamen pro satisfactione
Sacramentali hinc alia lis restat an hoc extra Sacramentum teneatur satisfacere in hac vita
dum advertit sibi in Sacramento non fuisse impositam poenitentiam satis convenientem gravitati
suorum delictorum. pro qua sit

Propositio 3tia. quamvis convenientissimum sit ut quilibet extra Sacramentum pro peccatis
suis in hac vita satisfaciat, nemo tamen ad id sub peccato videtur obligari extra Sacramentum.
Prob. 1ma pars contra haereticos qui opera satisfactoria quae fideles extra assumunt hypo-
crisis assimulant. imo Sacra Script. saepe testatur Deum delectari eiusmodi
operibus, et eorum intuitu remittere gravissimas poenas quas alioquin inflixisset. ergo

Alijs patet ab exemplis pene innumeris. Sic Ninivitae Jonae 3. paucorum dierum ieiuniis, in cinere et alijs actis averterunt subversionem suae civitatis. Achab 3. Reg. c. 21. p ieiunium, cilicia, avertit â se mala sibi intentata propter peccatum. ita ut e Deus dixerit ad Eliam: vidisti Achab humiliatum coram me, quia igitur humiliatus mei causa, non inducam mala in diebus eius.

Hoc ss. PP. ubique suadent ut in hac vita assumamus opera poenitentialia ut evitemus gravissima tormenta purgatorii. Sic S. Chrysost. praeter loca superius allata hom. 42 in Matthaeum: audi inquit Paulum dicentem si nos ipsos iudicaremus non utique iudicaremur, et poenam modo inquies â me ipso rationes vivendi et supplicium exigam, largos lachrymarum effunde fluvios, laboribus ac vigilijs te ipsum affligito. Author de vera et falsa poenitentia c. 18. purgandus est igne purgationis, qui alius saeculum distulit fructum conversionis; hic autem ignis etsi aeternus non sit, miro tamen modo gravis est ...

Studeat ergo quilibet sua delicta corrigere, ut post mortem non oporteat talem poenam sustinere.

Ostenditur tertia ratio maximè quaerit ut quilibet verè poenitens studeat tollere peccatum quantum tolli potest, et sic faciat poenitentiam integram, atque ut dispositio mea q. 2. dictum est, pertinet destruere peccatum non solum quoad reatum culpae sed et poenae. Deinde quartò tenetur quilibet studeat Deo satisfacere non quanto et quantum fieri potest idem ut quilibet â se amoveat impedimenta quaeque â possessione vitae aeternae retardantur. Hinc S. Damian. serm. 18. ne tibi blandiaris inquit, si graviter peccanti levior poenitentia dictatur, cum in purgatorijs ignibus perficiendum sit quod hic minus feceris, quia digna poenitentia fructus quaerit altissimus, et animo evasorit mens qui vivendo qui licita placere non gravaret, sibi tamen ratio magistra praesidet, quae te doceat tamen a licitis abstinere, quantum te meminerit illicita perpetrasse.

Ob hanc rationem SS. PP. ut satis constat ex locis huiusque cit. obligationem satisfaciendi pro peccatis extra sacramentum proponunt disiunctive seu sub conditione tamen, si quis in altera vita nolit cruciari ignibus purgatorijs quod liberum est extra sacramentum vel hic satisfacere vel in purgatorio velle satispati.

Ostenditur 3o si extra sacramentum pro peccatis sub teneremur in hac vita satisfacere, hoc obligatio vel proveniret ex praecepto iustitiae vindicativae vel charitatis propriae vel denique poenitentiae sed nullo ex his tenemur ergo etc.

Probatur in primo non tenemur ex praecepto iustitiae vindicativae quia ut supponitur ex dictis de lege poenali nemo nocens tenetur â seipso exigere poenas positivas delicti sui.

Veinde iustitia vindicativa activa residet tm in superiore pœnam infligente vn reo vo n nisi passive prout inclinat reum ut pœnam delicti libens subeat sibi infligi: q̃o præceptum iustitiæ vindicativæ hic satisfacit qui paratus e libens subire pœnas purgatorii. 2do nec tenemur præcepto charitatis propriæ quia nemo sub pcto tenet sibi procurare tm perfectionem beatitudinis q̃o nec bitionem accelerationem. 3tio nec tenemur præcepto pœnitentiæ; quia præceptum pœnitentiæ n obligat nisi ad procurandam reconciliationem Dei quoad statum gratiæ et avertendam damnationem æternam, vel saltem post ea fruentis e obj tibi superius necessitas pœnitentiæ. Talis autem reconciliatio n impeditur, etsi quis extra sacrm differat satisfacere usque ad satisfactionem in purgatorio.

Obij primo. tenemur sub gravi pcto præcepto iustitiæ et charitatis ante finem vitæ dolere de pctis mortalibus, et amovere reatum culpæ q̃o e pœnæ.

R. N. q. disparitas e quia reatus culpæ gravis separat a Deo ut fine nro ultimo, e q̃s damnum irreparabile; q̃d n fit in reatu pœnæ tpralis.

Obij 2. ex præcepto charitatis propriæ tenemur a nobis amoliri mala graviora q̃o e pœnas purgatorii.

R. D. ans mala q nos efficiunt inimicos Dei, e inferunt damnum irreparabile C. ans mala quæcunque N. ans et cons. pœna purgatorii n facit inimicum Dei neque e damnum irreparabile.

Obij 3. præceptum iustitiæ exigit ut qui complex e pcti sit e complex pœnæ. Deo atque in plerisque pctis e complex peccaminosa voluptatis, q̃o e debet e complex pœna. Sed summo tantum e complex pœna nisi Deo in hac vita satisfaciat q̃o a.

R. D. tm nisi vnus pro utroque satisfacere possit C. tm si possit N. tm et quia ne sub eadem distinctione N. q̃. Deus auget satisfactionem solius aie in purgatorio, adeoque ea sola e pro qua ibidem satisfaciendi sit maxime quia aia cum corpore n efficit nisi unicam personam q dr peccare puniriq q̃d n e ubi complices pcti sunt personæ distinctæ adeoque contrahunt reatum distinctum. ex his

Inferunt Casuistæ hoiem n solum n peccare mortaliter si differat extra sacrm satisfacere usque ad purgatorium sed e quoque id laudabiliter fieri posse, ut si oia sua bona opera quatenus sunt satisfactoria ex charitate offerat pro aiabus in purgatorio paratus pro suis pctis ibidem aliquando satisfacere.

Articulus 3tius.

Quales sint Conditiones et quinam effectus satisfactionis.

Suppono ad opus satisfactorium sive intra sive extra sacramentum requiri 1mo ut sit voluntarium liberum et imperative et elicitive; ratio est quia satisfactio prout fit a viatore est opus morale sicut meritum, et actus hujus proprie dicti sunt.

Fieri autem elicitive, id est, ut ponatur immediate ab ipsa voluntate vg. actus charitatis, fraequens delectatio peccati, et imperative, id est ut imperetur a voluntate et fiat vel sustineatur ab alia potentia; vg. flagellatio et eleemosyna etc. hinc est satisfieri potest per flagella sponte et a Deo inflicta prout a nobis patienter tolerantur, quia libere cujusmodi oblata ardua amplectimur, ut docet Tridentinum sess. 14. c. 9.

2do ut sit opus bonum et honestum et quidem bonitate supernaturali: ratio est quia ut definivit Tridentinum sess. 14 c. 8. et can. 14 satisfactiones nostrae fiunt ex fide, per Christum et ex dignitate qua juvamur ad satisfaciendum et cultus Dei, et per eas merentur remotionem impedimentorum quae nos ab executione nostri finis retardant, sed opera quae fiunt ex fide et Christi meritis in ordine ad removenda impedimenta quae nos retardant ab executione finis ultimi debent esse bona bonitate supernaturali.

3tio ut sit opus aliquo modo poenale et afferat aliquid afflictionis. ratio est 1mo quia sacrae scripturae et Patres supra assignati passim requirunt ad satisfactionem opera poenalia ut Joelis 2 convertimini ad me in jejunio etc. Matth. 11 in cinere et cilicio poenitentiam egissent. 2do quia Tridentinum sess. 14. c. 8. et 9. can. 13 dicit Deo per temporalia flagella satisfieri posse tum sponte susceptis, tum a sacerdote injunctis et a Deo inflictis et patienter a nobis toleratis. 3tio quia punitio seu actus justitiae vindicativae fit per opus poenale, sed satisfactio est punitio etc.   notant tamen plerique theologi non esse necessarium ut talis poenalitas reipsa percipiatur interne et externe, aut ipsa sit ab arduitate cuilibet actui virtuoso propria prout repugnat alicui bono sensibili, sed sufficere ad satisfactionem quemlibet actum virtutis qui ex natura sua habet aliquam difficultatem, etsi illa non percipiatur, alias qui delectaretur oratione, actibus charitatis erga Deum et proximum, non posset per hos actus satisfacere quod falsum est cum Tridentinum sess. 14. can. 13 dicat posse satisfieri per quaelibet pietatis opera. His suppositis triplex restat difficultas.

1ma an ex parte operis satisfactorii requiratur ut sit aliquo indebitum, an vero satisfieri possit per opus aliunde praeceptum. 2da an ex parte satisfacientis requiratur status gratiae ut censent communiter theologi contra Scotistas qui volunt quod satisfactio condigna saltem in sacramento fieri possit in statu peccati. 3tia denique an ex parte Dei requiratur acceptatio.

Propositio 1ma. Omnis opera satisfactoria ordinarie debent esse supererogatoria et aliquo indebita, absolute tamen loquendo possunt satisfieri per opera iam aliunde debita.

Pbr prima pars, quia satisfactio est poena quaedam imposita in vindictam peccatorum, quae ordina-
rie non fiunt per opera alias iam debita independenter a peccatis; ergo per opera alioquin iam
debita non habetur eadem vindicta, nisi forte quis ponitur ad ea ratione quadam obli-
gationis astringi. Ideo ordinarie plus requiritur ab eo qui praeter alias obligationes
et pro suis peccatis satisfacere tenetur quam ab eo qui non tenetur peccatum pro quo satisfacere
debet, sed hoc non fieret si ordinarie satisfactio poneretur in opera iam aliunde debita, quia
paria onera imponerentur innocentibus et nocentibus. Vide S. Anselm. l. cur Deus
homo c. 20. ait: cum reddis aliquid quod Deo debes etsi non peccasti, non debes computare pro
debito quod debes ex peccato.

Pbr 2da pars: Concil. Trid. sess. 6. c. 6. docet quod fideles in iustitia per Christum accepta
crescere et magis iustificari possunt per observantiam mandatorum Dei cooperante
fide etc. et sess. 14. c. 9. declarat posse pro peccatis satisfieri per flagella divinitus
nobis inflicta et patienter tolerata, quod satisfactio fieri potest per opera alioquin iam debita.

Pbr quia imo quia Trid. in priori loco dicit fidelem magis iustificari posse per obser-
vantiam mandatorum, homo autem magis iustificatur non solum quod plures gradus gratiae
sanctificantis acquirit, sed et dum a reatu poenae fit magis immunis, quod dum magis
iustificatur per observantiam mandatorum fit et magis immunis a reatu poenae.
Ideo in loco posteriori docetur satisfactionem fieri posse per patientem tolerantiam
malorum temporalium, ad quam autem iam aliunde tenemur ex lege naturae cum impatientia
sit peccaminosa quod etc.

Patet hoc perfectissime satisfacit pro peccatis qui pro fide moritur, item qui dat
Eleemosynas, et tamen ad haec tenemur ex aliis praeceptis saltem in certis circumstantiis quod etc.
imo si non posset satisfieri per opera aliunde debita, nullatenus possemus Deo satisfacere,
cum omnia nostra bona opera innumeris ~~aliis~~ titulis Deo sint debita.

Obs. imo non potest solvi duplex debitum unica solutione, sed hoc fieri posset si possemus
Deo satisfacere per opera aliunde debita quod etc.

R. Dist. M. unica solutione quae ~~tam~~ formaliter quam materialiter sit unica, C. M.; quae materialiter
unica et duplex autem formaliter seu aequivalenter, N. M. et subd. distinguo Min. et Cons.
si opus aliquod bonum imponatur et illud assumatur ad satisfactionem, duplicem bonitatem
formalem habet et aequivalet duobus actibus distinctis, quorum uno satisfacit legi, altero
solvatur pretium satisfactionis; quare si v.g. auditio sacri die festo et aliquod obe-
dientiae in religioso sit actus unus materialiter, per eum tamen et implere potest
praeceptum Ecclesiae et votum et satis poenitentia prout habet ex duplici intentione
acquirit duplicem bonitatem formalem.

Instes imo. ut quis satisfacis talem bonitatem sortem duplicem unius actus requirit ut Deus eum acceptet ad utrumque finem sed hoc gratis et absque merito. q[uod] e[st] c[ontra]

R. N. m[ajorem] talis e[st] acceptatio constat tum praesumptive ex sacra script. ubi commendat Dei liberalitas erga peccatores tum praxi specialiter ex doctrina et praxi Ecclesiae quae divinae intentionis conscia est; constat autem saepe tales satisfactiones imponi aliunde iam debentis id sciente nec prohibente Ecclesia; ut probat aperte docet Trid. Sess. 14. c. 9. tantam esse divinae munificentiae largitatem ut non solum poenis sponte susceptis et a sacerdote impositis, sed etiam flagellis a Deo inflictis patienter toleratis quas aliunde aeque tolerare tenemur.

Inst. 2. satisfactio plerumque a Theol. definitur redditio aequivalentis ex aliàs indebitis, q[uod] Deus non acceptat satisfactionem ex aliis debitis

R. D. ant. satisfactio perfecta iuxta rigorem iustitiae C. ant. imperfecta qualis fit inter hominem et Deum condigna tantum N. ant. et q[uo]d.

Inst. 3. S. Anselm. l. Cur Deus homo c. 11. ait: cum aliquis, q[uo]d abstulit iniuste solvit, hoc debet dare, q[uo]d ab illo non posset exigi si alienum non rapuisset; sic ergo debet omnis qui peccat honorem quem Deo rapuit solvere q[uo]d e[st] satisfactio imperfecta q[uae] intercedit inter hominem et Deum debet fieri ex aliàs indebitis.

R. D. omnis satisfactio imperfecta q[uae] fit saltem de congruo pro reatu culpae per dolorem C. pro satisfactio imperfecta q[uae] fit pro poena temporali N. q[uo]d S. Doctor loquitur hic de satisfactione congrua q[uae] fit pro culpa ex aliàs indebitis, q[uae] fit per voluntariam retractationem peccati q[uam] homo non debet aliunde nisi peccasset. Et si quis contendat eum loqui e[tiam] de satisfactione pro poena temporali dicipt, cum velle tm, q[uo]d ordinarie satisfactio fieri debeat ex aliàs indebitis, non vero q[uo]d absolute aliter fieri nequeat.

Obj. 2do. ad satisfactionem condignam requiritur ut per eam extinguatur ius activum creditoris sive condonatio sed per satisfactionem ex aliunde debitis non sic extinguitur ius activum Dei q[uo]d non p[otes]t satisfieri de condigno.

R. D. m[ajorem] ad satisfactionem condignam q[uae] fit ad rigorem iustitiae C. m[ajorem] ad satisfactionem condignam imperfectam et q[uae] fit infra rigorem iustitiae N. m[ajorem] et c[ontr]a m[inorem]. sub eadem distinctione N. q[uo]d satisfactio q[ua]m poenitens reddit Deo pro poena temporali sive ex aliunde debitis sive ex indebitis quatenus nequam pertingat ad perfectionem rigorosae iustitiae, neque enim est vera condonatio ex parte Dei, sed p[otes]t esse aequalis poena debita, adeoque digna ut acceptetur in ordine ad deletionem poenae. Ex dictis infertur imo q[uo]d confessarius ex prudenti motivo possit condonans poenitenti imponere opera aliunde v.g. ex voto et praecepto debita; ut si videat poenitentem iam –

satisfecisse, cum habeat opportunitatem alia opera praestandi; et e converso, si timeat poenitentem, qui alias in observandis praeceptis, regulis aut votis valde negligens est, nullo modo impleturum esse alia opera supererogatoria, tunc dignae discretio prudentis confessarii, vel imponendo opus aliunde iam debitum potius poenitentis profectui consulat, quam novis illum obligationibus onerando periculo exponat. extra hos casus tamen ordinarie non debet imponi opera aliunde iam debita, tamet confessarius pro suo officio servet iustitiam vindicativam, tum vel plus exigat a peccatoribus quam merentur. ex quo

Infertur 2. quod si confessarius indeterminate imposuerit ieiunium, auditionem missae, recitationem rosarii, non censetur sibi imposuisse ieiunium alias indebitum, nisi ex eius verbis aliud colligatur. ratio est, quia confessarius sic iudicandus est voluisse facere quod pro suo officio ordinarie praestare debet, nisi contraria eius intentio aliunde constet; tunc ordinarie tenetur imponere opera aliunde indebita. quod si e. g. tempus est si ex verbis eius colligatur aliud, ut si dicat abstinebis die veneris ad satisfaciendum pro peccatis, audies die festo sacrum, intelligendus voluisse imponere abstinentiam alias debitam, et unum tamen sacrum supererogatorium.

Infertur 3. quod si confessarius imponat opus iam aliunde debitum, poenitens tenetur illud subire ex intentione speciali per tale opus satisfaciendi. ratio est quia per opus aliunde iam debitum non satisfacit nisi ex bonitate illa sacramentali quam habet per intentionem specialem qua refertur ad satisfactionem ut dictum est. oportet igitur ut adsit talis intentio, non satisfacit per opus aliunde debitum, quia deficiente tali intentione speciali, opus illud caret bonitate illa sacramentali satisfactoria.

Propositio 2da. ad satisfactionem condignam ex parte satisfacientis praeter statum viae requiritur status gratiae sanctificantis.

Prima pars de statu viae, eadem est ratio satisfactionis quae est meriti, sed ad meritum requiritur status viatoris quod constat ex verbis Christi Joan. 9. v. 4. venit nox quando nemo potest operari, sed ait Origenes hom. 3. in psalm. 36. dicit salvator hoc dicit de illo tempore quod erit post hoc saeculum tempore quo unusquisque pro malis suis recipiet poenas quod est, tunc anima post hanc vitam non satisfacient quamvis voluntarie perferant poenas, quia post extra statum viae non competit voluntariam acceptationem in statum satisfactionis, sicut in hac vita competit illam acceptationem, alioquin animae per intensissimos et frequentissimos actus charitatis quos eliciunt brevi tempore pro maximis poenis satisfacerent.

Pbr 2da pars 3tiae: nemo sine charitate habituali seu gratia sanctificante potest de condigno praestare sat in ordine ad vitam aeternam sed hoc est falsum si quis extra statum gratiae potest condigne satisfacere ergo etc. ma supponitur tamquam certa ex doctrina de gratia iuxta illud Apli ad Corinth. 13. v. 3. si distribuero in cibos pauperum omnes facultates meas ex charitatem autem non habuero nil mihi prodest, ubi loquitur de charitate de qua ad Rom. 5. v. 5. ait charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per spiritum s. qui datus est nobis. mi autem probatur quia satisfacere de condigno est condigne removere impedimenta quae nos retardant a consecutione finis ultimi ergo si quis in statu peccati mortalis potest condigne satisfacere pro poenis peccatis, falsum est quod extra statum gratiae nil possimus praestare de condigno in ordine ad vitam aeternam.
2do Trid. sess. 14. c. 8. docet quod omnis nostra satisfactio fit per Christum in quo vivimus in quo meremur, in quo satisfacimus facientes dignos fructus poenitentiae, sed hic insinuatur quod ad dignam satisfactionem ratio exigatur ut vivamus et satisfaciamus in Christo ergo est ut existamus in gratia. mi certa quia vivere in Christo etc. nil aliud est quam vivere et satisfacere in statu gratiae ergo
3tio. satisfactio condigna debet habere veram rationem poenitentiae, cum sit pars illius, sed qui existit in peccato mortali et in tali statu sine dolore satisfacit, non ponit satisfactionem quae habeat rationem poenitentiae ergo etc. Deniq. ut nostra satisfactio sit condigna necesse est ut fundetur in amicitia cum Deo, sed satisfactio hominis in peccato mortali existentis non fundatur in amicitia cum Deo ergo etc. mi patet.
Probatur mi satisfactio nostra non est ex rigore iustitiae, ergo ut sit condigna debet fundari in amicitia cum Deo, et ex illa a Deo acceptari opera autem hominis Deo inimici a Deo non acceptantur, nam dona impiorum non probat altissimus Eccles. 34.
Obi. Primo in satisfactione civili ut quis solvat debitum non requiritur ut sit amicus et gratus creditori, sed sufficit ut solvat pecuniam debitam, ergo etc. in satisfactione condigna quae fit Deo non requiritur status gratiae seu amicitiae.
R. N. cons. disparitas est quia satisfactio civilis saltem ordinarie fit iuxta conditiones rigorosae iustitiae, adeoq. creditor tenetur eam acceptare; satisfactio autem quae fit Deo pro poena debita cum non sit ex rigore iustitiae, indiget a Deo gratiose acceptari in ordine ad satisfactionem cum eam innumeris aliis titulis exigere possit, talis autem acceptatio supponit statum amicitiae inter hominem et Deum.
Inst. non satisfacere condigne est reddere Deo aequale pro poena debita, sed sine statu gratiae sanctificantis reddi potest aequale ergo
R. D. ma est reddere Deo aequale quod acceptet in ordine ad deletionem poenae C. ma est reddere Deo aequale independenter a tali Dei acceptatione N. ma et sic distincta mi N. cons. ratio nam Deo opera innumeris titulis Deo debemus, adeoq. peccatum non possumus reddere aequale Deo pro poena debita, nisi Deus illud in hunc finem acceptet ut dicitur propositione sexti,

Ergo in hunc finem n̄ acceptat opera bona inimici Dei condigna in eum finem.
Inst. 2. poena illa spiritualis n̄ ē infinita, qd adaequari pt p poenam aequalem absq dignitate
et grā satisfacientis, et acceptaōe Dei.
R. poterit adaequari pt in actu primo C. qd: in actu 2do et reipsa ita ut efficaciter tollat
poenam N. qd. Valor satisfaōis in actu 2do n̄ sumitur tm a poenalitate operis, sed etiam ab
acceptaōe Dei, ut aūt Deus acceptet in satisfaciente requiritur status grāe et dignitas, sicut
enim talia opera bona condigna acceptantur a Deo in ordine ad removenda impedimenta quae
a consecutione Beatitudinis retardant.
Inst. 3. reliqui actus poenitentiae ut detestaō et dolor de peccatis eliciti a peccatore adhuc destituto
grā sanctificante acceptantur a Deo in ordine ad delendum reatum culpae et poenae
aeternae, qd a fortiori opera satisfactoria posita extra statum grāe acceptantur in
ordine ad deletionem poenae spiritualis.
R. D. ant. acceptantur de congruo et ex pura misericordia, et ad summum ex fidelitate
qua misericorditer promisit ea acceptare C. ant. acceptantur tamquam condigna in illum finem
N. ant. et sequela. Disparitas fundata N. qd. imo valde incertum ē utrum opera in statu peccati
mortalis, facta sint satisfactoria de congruo tum qa talis satisfaōo requireret speci-
alem Dei liberalitatem incertum ē aūt utrum Deus ea velit ordinarie erga peccatores
tum qa poena n̄ remittitur quamdiu perseverat reatus culpae tum denique qa promissio
divina de poena spirituali remittenda iis qui in hac vita satisfecerint facta ē justis
seu iustis post poenitentiam, ut facile patebit examinanti testimonia ē quibus ex Scriptura
probata ē existentia satisfaōis.
Inst. 4. Ecclesia olim saepe exigebat satisfaōem fieri ante absolutionem, qd
praerequirit satisfaōem digne fieri et a Deo acceptari in ordine ad remissionem poenae spiritualis
etsi fieret ab hoē grā sanctificante destituto. Atqui certum qa peccator ante abso-
lutionem adhuc ē in statu disgrāe nisi qd ita saepe contingit, accessisset cum contritione
perfecta.
R. D. ant. saepe ante absolutionem exigebat satisfaōem Canonicam quae fieret Ecclesiae
in ordine ad reparanda scandala, et ad explorandam peccatorum dispositionem poenitentis,
et ad cavenda alia mala C. ant. exigebat satisfaōem saltem in ordine ad delendum
coram Deo reatum poenae spiritualis N. ant. et cons. qd Ecclesia n̄ exegerit illas poenas ad
solvendum coram Deo illum reatum antequam poenitentes per absolutionem essent
Deo reconciliati, et ex hoc solo patet qd nunquam Ecclesiae persuasum fuerit hoēm posse
Deo digne satisfacere pro poenis peccato debitis quamdiu perseverat reatus culpae mortalis,
cur aūt quandoque exegerit tales poenas magis declarabitur dicendis ex. sequ.

Insti 5a. Ecclia defacto imponit quoque poenitentias in ordine ad expiandam poenam temporalem, quas
moraliter impossibile est implere in statu gratiae quod indicat satisfactionem proprie dictam pro
poena temporali esse in statu peccati factam acceptari a Deo. antecedens videtur certum quia de facto sacerdo=
tes pro gravioribus peccatis imponunt ieiunia et preces per certos dies totius anni et plurium
mensium, est autem moraliter impossibile ut peccator qui ex diuturna consuetudine peccandi nu=
tritus pravis inclinationibus deordinatus est tamdiu perseveret sine gravi peccato, potest ergo in statu
gratiae implere totam illam poenitentiam.
R. permisso antecedente N. cons. dico est sacerdotes quoque tales poenitentias imponant, minime
tamen intendunt ut peragantur in statu peccati mortalis, et est procedunt iuxta praesentem
[illegible] poenitentis qui spondet posthac vitare peccata gravia, adeoque implere iniunctam poenam
in statu gratiae etsi praevideat peccatorem re relapsurum, antequam talem poenitentiam imple=
verit imponunt eam non solum in poenam peccatorum commissorum, sed maxime est ad futurorum
correctionem, ut si relabatur citius revocetur ad confessionem pro recuperando statu gratiae
in quo poenitentiam suam compleat.
Insti 6. qui in statu peccati adimpleret poenitentiam a sacerdote impositam satisfaceret
praecepto confessarii, ergo et satisfaceret pro poena coram Deo.
R. permisso antecedente N. cons. disparitas est quod plus requiratur
ut per actum aliquem utiliter praestemus aliquid in ordine ad vitam aeternam, quam ut per
illum satisfaciamus praecepto humano, hic plus requiritur ut per actum a superiore prae=
ceptum, v.g. ieiunium, auditionem sacri, mereamur augmentum gloriae, quam ut satisfaciamus
tantum praecepto superioris. Dixi tamen probabilius quod plerumque negatur ab iis qui volunt
poenitentiam in statu peccati non impletam debere repeti, cogitare confessario imponatur ad intentionem
ut per illam satisfiat Deo.
Obj. 2do. poenitentia in peccato mortali adimpleta non est actus malus, ergo est Deo acceptabilis
ad satisfactionem.
R. transeat antecedens N. cons. talis actus et in se forte malus non sit, non est tamen satis dispositio
meritorius aut satisfactorius in ordine ad vitam aeternam. Deinde antecedens plures
negant, qui volunt poenitentiam [illegible], cum sit pars sacramenti, esse peccatum, si in statu dis=
gratiae adimpleatur tamen minus verum videtur, cum sit tantum pars integralis, quae non videtur
videtur exigere statum gratiae ut partes essentiales sacramentorum imo cum sit pars sacramenti mortuorum
videtur poni posse sine novo peccato in statu peccati mortalis.
Inferes poenitentiam in statu mortalis adimpletam non solum non habere effectum si quo ponitur
sed nec revivificare recuperato statu gratiae, quia opera bona quae alioquin exigit in statu gratiae
poni, revivificare non potest si nunquam fuerint viva, sed satisfactio, cum exigat poni in statu gratiae =

e opus mortuum si ponatur in statu peccati q. e. a.

Propositio 3tia. ut opus sit satisfactorium reipsa proxime et in actu 2do requiritur acceptatio Dei, quatenus opus sit de condigno aequale poenae [illegible] a Deo statutae acceptetur in ordine ad deletionem illius. Est contra Vasquez et Scholasticos.

Prob. Concil. Trid. sess. 14. c. 8. expresse docet satisfactionem nostram non ita nostram esse, ut non sit per Christum, in quo vivimus, cuius cooperatione, et in quo satisfacimus, facientes fructus dignos poenitentiae, qui ex illo vim habent, ab illo offeruntur Patri, et per illum acceptantur a Patre. et c. [illegible] docet maximum divinae largitatis et amoris erga nos argumentum esse, quod apud Deum Patrem per Christum satisfacere possimus, quo omnis opera nostra [illegible] in statu gratiae facta [illegible] se et actu primo habeant dignitatem quandam ad deletionem poenae purgatorii, ut tamen reipsa in actu 2do formaliter satisfactoria sint, dependent a libera Dei acceptatione.

Contra. Si opera nostra non sint satisfactoria per se ipsa formaliter et in actu 2do independenter a libera Dei acceptatione, quo iis positis Deus sine omni iniustitia nihilominus posset reservare statutam poenam, sed hoc non. q. e. a.

Resp. Nego min. Probatur. Deus cum sit supremus Dominus omnium operum liberum nostrorum, non posset nobis facere iniustitiam, etsi positis quibuscunque nostris operibus reservaret nobis poenam quam in aeterna gratuito mutavit in temporalem. 2do Deus pluribus aliis titulis potest sine omni iniustitia exigere et acceptare quaecunque nostra opera satisfactoria nemo est iniustus etsi [illegible] [illegible] alii. 3tio Deus tam [illegible] [illegible] nullo [illegible] tenetur acceptare poenam aliam ab illa quam ipse taxavit, sicut neque creditor in hunc tenetur acceptare [illegible] pro oleo debito, etsi eiusdem valoris sit cum oleo, sed Deus ordinarie taxat poenas in purgatorio, quas in hac vita reipsa sustinere non possumus, quo positis quibuscunque nostris operibus satisfactoriis Deus sine omni iniustitia posset nobis reservare illas poenas, adeoque ut nostra opera in actu 2do sint condigne satisfactoria indigent ut a Deo acceptentur.

Obj. opus poenale est de se satisfactorium de condigno ante omnem acceptationem si de se est aequale poenae [illegible]; sed de se est aequale. q. e. a. certa ergo acceptatio non reddit illud aequale, si de se inaequale sit, sicut contritio quae de se est inaequalis ad deletionem culpae et poenae aeternae nunquam efficitur aequalis et condigna per solam acceptationem, quia acceptatio tali operi est extrinseca nec auget illius valorem.

Resp. D. m. est de se satisfactorium de condigno in actu primo C. m. in actu 2do formaliter N. m. et [illegible] me sub eadem distinctione N. c. sicut moneta aequalis pecuniae alio titulo creditori debitae et in actu primo habet valorem ut sit aequalis summae quam debeo in auro, nunquam tamen in actu 2do reipsa tollet debitum nisi creditor

ultro acceptet, sit neque satisfactio nostra etsi in se possint aequivalere poenis purgatorii, non sunt in actu 2do talem, nisi a Deo acceptentur in illum finem.

Inst. imo posito solo opere de se condigno et habente aequalitatem cum poenis purgatorii Deus nihil potest amplius iuste exigere, quod tale opus independenter a divina acceptatione est in actu 2do satisfactorium est.

Probatur quia creditor nihil potest amplius iuste exigere quando positum est totum quod debebatur, ut est nulla remanet inaequalitas, sed posito solo opere de se condigno, et moraliter aequivalente poenis purgatorii ponitur totum quod debebatur Deo ergo etc.

R. D. maiorem Creditoris quando positum est totum ex bonis non alio titulo creditori debitis, et eo modo quo debebatur C. maiorem quando positum est totum sed ex bonis alio titulo iam creditori debitis, nec eo modo quo debebatur N. maiorem et similiter distinctam minorem N. consequentiam. ut satisfactio in actu 2do quae independenter a divina acceptatione est deletiva poenae ita ut Deus nihil possit amplius iuste exigere, deberet fieri per eandem rem quam debitum contraxit iudex Deus, et ex bonis nullo alio titulo exigibilibus.

Inst. 2o omnia mala independenter ab omni Dei decreto merentur poenam in actu 2do, ergo et omnia bona in actu 2do merentur remissionem poenae independenter a Dei acceptatione.

R. permisso antecedente N. consequentiam. disparitas est quia ut opus bonum independenter a Dei acceptatione sit in actu 2do satisfactorium, debet esse illud ipsum quod Deus per modum poenae determinavit, tale autem opus non potest se solo subire reus, adeoque nec satisfacere per aliud opus nisi illud Deus acceptet, in malis autem actibus hoc non dependet ab acceptatione iudicis, quia opus malum seipso causat reatum poenae, a iudice quam a peccante causabilem.

Inst. 3o SS. PP. et sacra script. ubique docent nos posse redimere poenas, quod possumus satisfacere independenter a divina acceptatione, sicut debitor redimit debitum ponendo solutionem.

R. D. antecedens nos posse redimere poenas dependenter a divina acceptatione C. antecedens independenter ab ea N. antecedens et consequentiam. SS. PP. ubique supponunt quod nisi Deus acceptet nostra opera, ea de se non sint satisfactoria in actu 2do cum reipsa non solvant quod debemus ex debito divina. Ex his infero imo.

Infero imo quod per opera satisfactoria infallibiliter consequamur remissionem poenae totius vel partis poenae quam Deus decrevit ordinarie in altera vita. ratio est quia ut habetur ex sacra script. SS. PP. et conciliis maxime Trid. sess. 14 C. 8 et 9. Deus acceptavit eiusmodi opera satisfactoria in ordine ad deletionem poenae ubique, ut et quoties docent Patres ex opere operantis quantum ad satisfactionem sufficientem quae est pars sufficienti, ex opere operato autem quantum ad satisfactionem extra sufficientem. dixi 1o imo per satisfactionem remitti poenam totam, —

ē ex pte tn̄, prout nimirum satisfactio moraliter aequalis ē ł inaequalis poenae statutae, quare si in foro poenitentiae imponatur satisfactio, ut incipiunt clave ordinaria idē confessarius imponat contritam q̄ ualet potius proportionatam; nec tn̄ reipsa talis ē, ł ordinarie totam debitam poenam tollit cum pareos quinis sententia docet, qa ecclesia nō pro arbitrio statuendi, sed pro sua libitu debita satisfactioni annexuit remissionem totius poenae;

Jn dici rāo remitti poenam qm̄ Deus ordinarie decrevit in purgatorio; qa pro poenis quas Deus quoque in hac vita extraordinarie infligere decrevit, nullibi promisit se acceptaturum eē satisfactionem, et hinc rāo reddi pt, cur 2. Reg. 12. David austera plurium dierum poenitentia ō se ñ amoliri fuerit poenam illam qm̄ Deus p prophetam eidem designavit, ut ne ut moreretur filius ei in adulterio natus. Itur de facto Deus saepe iustos castiget in hac vita eti oblig ponant valorem moraliter aequalem poenae sibi debitae.

Artlus 4tus.

Solvunt Dubia Practica circa Satisfactionem.

Quaeres imo qualis et qualis satisfactio imponi debeat confessis.

R. Conc. Trid. sess. 14. c. 8. his verbis: debent sacerdotes Dni quantum spiritus et prudentia suggesserit pro qualitate criminum et poenitentium facultate salutares et convenientes satisfactiones iniungere, ne si forte peccatis conniveant et indulgentius cum poenitentibus agant, levissima quaedam opera pro gravissimis delictis iniungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur; habeant autem prae oculis ut satisfactio quam imponunt non sit tn̄ ad vitae novae custodiam et infirmitatis medicamentum, sed etiam ad praeteritorum peccatorum vindictam et castigationem. ex his

Infertur imo. Concil. Trid. pro iniungendis satisfactionibus in foro interno sacramentali nullam certam regulam in particulari praescribere voluisse, sed confessariis arbitrandum reliquisse qd cuique poenitenti imponendum sit. ut patet illis verbis quantum spiritus et prudentia suggesserit. Hinc

Infertur 2. qd licet Ecclesia olim plures canones poenitentiales ad rigorem disciplinae Ecclesiasticae conservandum sanctissime ordinaverit, ac progressu temporis, locorum et personarum saepius providissime mutaverit, illos tn̄ in concilio Trid., quamvis ut habetur in praefatione sess. 14. tam exactis et plenis doctrinam de poenitentia tradere professa ē, iustas ob causas noluerit renovare quamvis iam tunc a pluribus saeculis maiori ex parte in desuetudinem venerant. rāo patet ex dictis quia satisfactionem privatam tantum prudentiae et discretioni confessariorum reliquit; imo poenitentiam publicam quoque pro peccatis publice scandalosis iudicio episcopis commisisse ut videre est sess. 24. c. 8. de reformatione.

Infertur 3tio. confessarium ut regulam generalem iniungendi satisfactionem à Trid:
praescriptam observet, non posse pro suo libitu et pace dedare satisfactionem, sed debere
ad duo potissimum attendere, nempe ad qualitatem criminum et poenitentis facultatem. Circa
qualitatem criminum, quae ideo est singulatim aperienda, attendenda sunt non modo
species et numerus, sed etiam circumstantiae, ex quibus illorum gravitas augeri et minui potest
ut: an ex infirmitate, simplici, repentino animi motu, an vero ex malitia aut prava
quadam et inveterata consuetudine ortum trahant; iuxta quorum qualitatem etiam
satisfactiones qualificari debent. Secundo attendenda est poenitentis facultas, hoc est, ut expli-
cat rituale romanum titulo de ordine administrandi sacramentum poenitentiae, habenda est
ratio status, an poenitens sit clericus an laicus. conditionis, an sit pauper
dives, liber vel servus, aetatis et item dispositionis poenitentium. ubi tamen nullatenus
procedendum est ex affectione, favore, timore aut augustiore personarum, quod gravis-
sime prohibet Concil. Carthag. 4. c. 74. Sed consideranda sunt hae circumstantiae ne
poenitentia quam confessarius ex peccatorum qualitate aestimat congruam et culpae proportionatam,
personae poenitentis disconveniat, ut si pauperi et filiofamilias imponeret eleemo-
sinas, operariis et debilibus ieiunia, coniugibus longiores peregrinationes, ex
quibus in suspicionem gravis commissi criminis venire possint. Ex his

Infertur 4. plures esse causas ob quas poenitentiam leviorem quam aliquin ~~poenitentia~~ petita esse
mererentur, prudens confessarius imponere potest et quandoque debeat. Inter alias poenitentis infirmitas,
ex qua, quam poenitentiam proportionatam peccatis implere non potest. de quo iam supra ac-
tum est ubi est ab infantibus casu 26. q. 7. Secunda est infirma dispositio animi ob
quam prudenter timetur eum non esse impleturum graviorem poenitentiam, quo in casu valet no-
tabile illud Gersonis in regulis moralibus de poenitentia: tutius est cum parva poenitentia
quam sponte suscepit et verisimiliter adimplet, ducere confessos ad purgatorium, quam
cum magna non implenda ad infernum. ubi tamen monendus est poenitens, ut poenitentiam suis
delictis non commensuratam aliis operibus satisfactoriis ultro assumptis suppleat.
3tia. Si prudenter credit poenitentem iam prius satisfecisse ex parte, per frequentem confessionem
et alia pietatis opera. 4ta. Tempus iubilaei et indulgentiae de quarum [illegible].
5ta. Denique quotiescumque confessarius prudenter iudicare potest minorem poenitentiam magis expedire
saluti aeternae poenitentis; potius est attendenda in ipso hoc satisfactionis sacramento
poenitentis, quam vindicta peccatorum, cum ex impositione poenitentiae minoris nihil omnino decedat de satisfactione
Deo debita, propterea quia si est poenitens in hac vita non plene satisfaciat, solvet
in alia usque ad novissimum quadrantem. Hinc S. Thom. in quarto distinctione 20.
q. 1. ar. 2. quaestiun. 2. ad 3tium ait: sacerdos minorem poenitentiam iniungens non peccat,
cum quasi ex industria minorem poenitentiam imponens plus prodest poenitenti quam noceat, et
ideo negligit minus damnum ut maius evitet.

Infertur .. confessarium considerata conditione et qualitate peccatorum, itemque facultate et dispositione poenitentis, debere curare ut satisfactio correspondeat non tantum quoad quantitatem, sed etiam quoad qualitatem peccatis et poenitenti, sed maxime est ut quoad qualitatem fiat quantum fieri potest in remedium medicinalis, et ad novae vitae custodiam: et vindicativa ad peccatorum praeteritorum castigationem. patet ex verbis citatis Trid. . hoc amplius ut monet rituale Roman. loc. cit. si quantum fieri potest confessarius contrarias peccatis poenitentias imponat scilicet avaris eleemosynas, libidinosis et gulosis ieiunia et alias carnis afflictiones, superbis humilitatis officia, desidiosis devotionis studia orationem, rudientibus humanitatis et charitatis obsequia erga inimicos, raro confitentibus et saepe relabentibus frequentiorem usum sacramentorum, blasphemis orationes, iracundis et impatientibus actus patientiae. — Denique notandum est quod ut idem alias monet cit. Tit. Rit. n. 115. ex dictis satisfactionum genere maxime convenit poenitentibus praecipere, ut inter alia satisfactoria opera pro iis praestent, qui in hac vita in Deo decesserint devotas Deo preces et alia pietatis officia praestent.

Quaeres 2. an sacerdos gravem poenitentiam sub levi obligatione possit iniungere?
R. Probabilius negative ratio est quod confessarius potest et debet iniungere poenitentiam in satisfactionem Christi, sed Christi institutio est, ut poenitentia gravis obliget graviter. quod est contra Christi; sed Christi institutio est ... legislator humanus in materia alias indifferenti possit pro libitu obligare graviter vel leviter, id tamen non potest confessarius in sacramento poenitentiae, in quo non agit proprio nomine, nec versatur circa materiam alias indifferentem, nam satisfactio debet imponi ratione et authoritate Christi;

Quae: 3tio. an possit absolvi poenitens, qui poenitentiam non vult acceptare, dicens se velle satisfacere in purgatorio. R. Negative. ratio est quia talis est indispositus ad gratiam: nam ille est indispositus ad gratiam qui in sacramento poenitentiae non vult praestare quae ex lege Dei et Ecclesiae tenetur sed ex his tenetur acceptare poenitentiam rationabiliter impositam ut supponitur ex dictis hic ar. 2. quod est ...

Quae: 4. quid si poenitens quantumvis omnem poenitentiam sed tamen quae proponitur renuat pro aliqua ad aliam? R. in hoc casu cavendum est utrumque extremum scilicet ne nimia severitate poenitens abigatur in desperationem, et e contra nimia facilitate et conniventia permittatur in peccatis sordescere, faciendum itaque est in tali casu, quod monet S. Carolus parte 4. actorum Mediolanensium, ut proposita gravitate peccatorum, et rigore antiquorum eiusmodi peccatis statutarum per canones poenitentiales ... poenitens ad recipiendam poenitentiam libenter acceptandam; expedit est ut aliquando proponantur alia poenitentia quas facilius acceptet, ut monet rituale parisiense.

titulo de sacto poenitentiae. quod si autem poenitens qui veniunt se difficilem ostenderet in acceptandis poenitentiis, recoatur ad diversitatem iniunctis praestat cum sive absolutione dimittere quam inefficaciter absolvere, melius est e ingt. Voart in celebri sua instructione confessariorum c. 9. ut in tali casu poenitens natus confessus sine absolutione quam p absolutionem deceptus sine remissione abscedat. Hinc communissime rejiciunt regula quam quidam post Caietanum fecerunt: nulli unquam negandam esse absolutionem ex eo solo quod nolit acceptare poenitentiam.

Qu: 5. quid agat poenitens si sibi poenitentia iniuncta videatur nimis rigida et suo statui improportionata, neutri, gravamine proposito, confessarius eam velit mutare.

Resp. poterit quidem tacuisse poenitentiam poenitentiae sine peccato antequam recipiat absolutionem petita humiliter venia a tali confessario transire ad alium et confessus rursum omnibus peccatis ab eodem cum faciliori poenitentia accipere absolutionem. ratio est, quia poenitens potest se subiicere cui vult confessario, ex iis qui habent confitendi licentiam modo non permittat fieri absolutionem, dum non vult cogitat acceptare poenitentiam; alias est irreverentiam irrogat sacramento praesertim si talis poenitentia ex mente confessarii non excedat reatum poenae apud Deum debitae, quod in praesenti Ecclesiae disciplina vix unquam contingere potest.

Quaer. 6. an etiam quoad poenitentiam iniuncta possit mutari in casu quo eam poenitens acceptasset, et postea reperiret eam sibi nimis difficilem.

Quaestio procedit de poenitentia alias non iniusta, neque absolute impossibili, talis est mutabilis obligaret poenitentem.

R. imo poenitens nunquam potest authoritate propria opera poenitentiae iniuncta substituere aequale et etiam melius imo nec mutare circumstantiam talis poenitentiae, est communis sententia doctorum. ratio est imo quia inferior non potest mutare praeceptum superioris in aequale et etiam melius sic fidelis non satisfacit praecepto ieiunandi per susceptionem sacramenti Eucharistiae. rdo renunquam mutare sententiam iudicis. 3tio ut satisfactio sit pars sacramenti, et elevata ad suum effectum, debet procedere ab expressa et actuali voluntate confessarii, cuius solius est istrare opera satisfactoria. denique in materia obedientiae non tam consideratur rei praeceptae bonitas, quam humilis submissio, quod si poenitens mutaret opus praeceptum in melius, non tamen obediret confessario ac proinde nec satisfaceret.

Dices qui vovit potest votum mutare in melius, et etiam in aequale quod et poenitens poenitentiam.

R. N. consequentiam. disparitas est quia impositio poenitentiae est a voluntate superioris et iudicis, quam poenitens mutare non potest, votum vero non aliunde imponitur. deinde in voto attenditur potius quod potest gratum illi cui votum, quamdiu ergo de gratia illius voluntate non constat praesumendum est gratius illi fore opus quod in se melius est, ac proinde votum in tale opus mutari potest, non tamen in obedientia, ubi superior suam voluntatem declaravit.

R. 2do. quivis confessarius poenitentiam mutare pt iusta de causa v.g. bona fide cum poenitens existimat se non posse eam implere sine periculo suspicionis aliorum, vel laesione sanitatis, licet non sit confessarius qui eam iniunxit, sed etiam si ille facile adiri non possit, etsi iusta causa adeundi alium, alius etiam inferior eam mutare pt. ratio est imo quia sic nulla fit iniuria sacramento, sed potius providetur eius integritati; cum alias poenitentia non esset implenda. 2do quia quilibet sacerdos approbatus habet potestatem independentem ab alterius iudicio iudicandi poenitentem, quod si poenitens sua peccata noviter subiiciat clavibus, poterit quilibet confessarius mitiori iudicio eum obligare ad aliam poenitentiam.

Denique quod idem possit confessarius vel inferior, ut parochus possit mutare poenitentiam ab Episcopo iniunctam etiam propter peccata non reservata patet, tum quia parochus quoad peccata non reservata non habet minorem potestatem absolvendi ac Episcopus, adeoque audita tali confessione potest denuo absolvere poenitentem eique imponere satisfactionem quam facilius impleat; secus dicendum est si talis poenitentia imposita fuisset ob peccata reservata parocho, non enim potest cognoscere iudicare et absolvere de peccatis sibi reservatis, ita neque pro illis potest statuere poenitentiam sacramentalem, quae non nisi ab absolvente dari pt.

Dices in iudicio fori exterioris unus iudex non pt mutare sententiam alterius nisi sit superior; item par in parem non habet imperium, denique ad revocandam sententiam iudicis unius, necessaria est via appellationis ad superiorem, qui aequalis in favore non pt. ut habetur c. ut debitus hon. et aliis titulo de appellationibus, quod nec in iudicio sacramentali unus confessarius alteri aequalis non pt mutare poenitentiam ab alio iniunctam.

R. Huic pt disparitas est quia confessarius secundus mutans poenitentiam non mutat, nec irritat sententiam primi, sed tantum imponit eam iuxta novas circumstantias, vel ex sua praesumptione quod alter non imposuisset talem poenitentiam si scivisset et attendisset specialia gravamina, quae nunc proponit poenitens, iudicat eum non obligare, vel ex potestate sua qua fit imponentem et eius peccata, pronuntiat novum iudicium adeoque non exercet imperium in priorem confessarium sed in poenitentem. neque in tali casu fit appellatio ad novum iudicem, sed potius talis absolutio et impositio novae poenitentiae fit per modum novae revisionis intra idem tribunal quod saepe etiam fit in foro externo sine appellatione nec denique haec via sacramentum reddit mutilum, quia eadem satisfactio quae a 2do confessario imponitur integre sacramento sufficit, cum sit pro iisdem peccatis, quae non requirunt duplicem satisfactionem. ex his

Infertur imo mutationem poenitentiae neque posse fieri extra administrationem sacramenti poenitentiae, alioquin non esset sacramentalis, ergo eam mutationem non posse fieri a 2do confessario nisi poenitens confiteatur eadem peccata quae confessus est apud priorem, imo nec aliter fieri posse etc.

& a primo confessario si hic fuerat oblitus pcta prægravia, aut timeat notabile periculum propter quod impositio ... poenitentia non faciat moraliter unum iudicium cum priori confessione, ratio est quia alius confessarius puniret sine cognitione causæ. 3tio. Solem multorum iam licite fieri potest sine gravi causa, quia potestas confessarii data est ad ædificationem non vero ad destructionem, sed confessarius tali potestate uteretur ad destructionem quia cooperaretur pcto, quod comitteret poenitens nolendo exequi poenitentiam iustam, ex nulla ratione obliganti mutabilem.

Quæres 7. an poenitentia ratio impleri debeat ante absolutionem.

R. Negative et sententia contraria quam sustinent aliqui novi dogmatistæ in gallia sine errore sustineri non potest. ratio est quia sententia contraria damnata est a Sixto IV. inter propositiones Petri Oxoniensis; hinc facultas parisiensis eandem ad lucem iterum revocatam anno 1644. damnavit ut temerabilem. 2do quia sententia contraria damnat praxim ~~modernam~~ universæ Ecclesiæ, quæ imposita tantum et acceptata satisfactione solet absolvere solita est nisi in casibus particularibus, et necessitas satisfactionis publicæ aliud exigeret. 3tio sententia contraria supponit posse tolli reatum poenæ temporalis antequam tollatur culpa et reatus poenæ æternæ, imo supponit absolutionem sacerdotis non esse reconciliativam coram Deo, sed declaratoriam tantum remissionis, quam volunt fieri sola contritione confessione et satisfactione, quæ omnia falsa sunt. testimonia quæ pro contraria opinione citari solent intelligenda sunt de satisfactione publica, et reparatione scandali, quæ quandoque ante absolutionem exigi solent, et loquuntur de iis tantum casibus, ubi per dilationem absolutionis, et impositionem quorundam operum poenitentialium exploranda est dispositio poenitentis.

Quæres denique an poenitentia possit impleri per alium. R. Negative, quia præceptum poenitentiæ est personale, et si poenitens non potest illud implere per se non tenetur per alium, unde damnata est propositio contraria ab Alexandro 7. quod tamen intelligendum est, de casu quo confessarius id non expresse permittit ut possit fieri per alium.

Articulus 3tius.

De satisfactione per indulgentias et suffragia.

Quæritur hic an ratione iubilæi et indulgentiarum sacerdos possit aut debeat minuere et plane remittere satisfactionem iniungendam. pro hac tamen quæstione notio supponendum est imo quod sit et qualis indulgentia 2. an et a quo concedi possit, negarunt enim olim Waldenses, Wiclefistæ et moderni hæretici indulgentias in ecclesia concedi posse. 3tio quorum—

conditiones requirant ex parte concedentis et volentis lucrari indulgentias. de quibus ex professo prolixe tractant inter alios Bellarm. pluribus libris, Gobathus in quinario tractatum theologico iuridicorum tr. 3. et 4. ut ordine ad praxim prolixissime Laym. l. 5. tr. 7. et novissime Bernardus ab Eberg in iure ecclesiastico universo parte 2da titulo 7. et alii ex quibus quae de indulgentiis hic praesupponenda sunt, breviter exponam propositiones sequentes.

Propositio 1ma. Indulgentia quae vulgo a Catholicis bene definitur: relaxatio poenae temporalis pro peccatis actualibus quoad culpam remissis debitae facta ex rationabili causa a praelato ecclesiastico extra sacramentum per applicationem thesauri ecclesiae. colligitur ex celebri extravagante Clementis 6ti quae incipit unigenitus de poenitentiis et remiss.

Explicatur. dicitur 1mo relaxatio sicut ab antiquioribus, et passim dicitur in titulo de poenitentiis et remiss. simpliciter appellatur remissio, dubitem autem utrum talis relaxatio seu remissio sit vera solutio per exhibitionem pretii condigni, vel potius absolutio a poenis de quo paulo infra.

Dicitur 2do poenae temporalis: hinc si quandoque in concessione indulgentiarum dicatur per easdem remissionem peccatorum, vox peccati accipitur pro poena temporali peccatorum ut sumitur 2do Machab. c. 12. bonum est orare pro defunctis . . . ut a peccatis solvantur. item si quandoque in tali indulgentiarum dicatur per eas relaxare culpam et reatum, non ita intelligendum quasi indulgentia immediate remitteret culpam, quam ecclesia remittere non potest aliter quam per absolutionem sacramentalem, sed quod per eiusmodi indulgentiam confessariis concedatur facultas absolvendi a quibuscumque peccatis et poenis et censuris ut post alios explicat Gobath tr. 4. n. 17.

Dicitur 3. poenae debitae peccatis actualibus. etiam privato iustitiae et integritatis originalis, aliaeque poenae peccati originalis non remittuntur per indulgentias. praeterea neque poenae quaecumque temporales remitti possunt per indulgentias, sicut nec omnes deleri possunt per satisfactionem, ut dictum est de poenitentiis quas Deus ex speciali causa quandoque in hac vita infligit, hae enim ex speciali gratia Dei et per impetrationem quandoque relaxantur, non per satisfactionem condignam. neque tamen per indulgentias remittuntur illae tantum poenae, quas ecclesia per canones poenitentiales statuit poenitentibus imponendas, ut praetendunt novi quidam dogmatistae, sed etiam poena illa quam poenitens ex Dei dispositione in hac vel altera vita temporaliter luere deberet, ut constat ex citata extravag. unigenitus, et amplius patebit ex dicendis.

Dicitur 4to facta

Dico 2do facta a praelato Ecclesiastico, qui vocibus designat ea effectivis indulgentiam
de qua infra propositione 3tia.
Dico 3tio ex rationabili causa; nam potestas concedendi indulgentias data praecise fuit
per fidelem dispensationem; concessio enim indulgentiarum sine rationabili causa potius
dissipatio quam prudens et fidelis dispensatio est. quamvis autem causa sit legitima,
ad eumque indulgentias concedit, spectat specialiter circumstantias personarum, operum
iniunctorum [illegible] judicari, ut recte monet Bellarminus lib. 1 c. 12, nec est
subditorum est temere de eiusmodi rebus iudicare, licet ut docet Lambertus de
indulgentiis disp. 5. art. 4. periculosum est quascunque indulgentias quolibet ex
causis concessas parvi facere, cum tales indulgentiae, quae annexae metallis, coronis
et similibus, quae aliis minimi momenti videri, ex causis maxime iustis a summo
Pontifice concedi potuerint.
Dico 4to per applicationem thesauri Ecclesiae, pro quo supponendum est ex relata extravag.
Unigenitus, quod in Ecclesia sit thesaurus satisfactionum, qui constat in primis partim
pure ex satisfactionibus Christi infinitis, item ex satisfactionibus superabundantibus sanctorum,
et quibus certum est, multos longe plura passos esse, quam ob peccata propria fuerint pro-
meriti, ut de Beata Virg. negare nemo potest, de S. Joanne Baptista et innumeris
aliis pietas cuilibet facile persuadebit; eiusmodi enim passiones erant non modo
virtus meritoria cuius fructum de facto percipiunt in coelo, sed et satisfactoria,
quae tot ipsis non fuerit necessaria a Deo tamen acceptata est, et servatur in memoria divina,
ac nobis qui in Ecclesia militante cum Sanctis unum sub Christo capite corpus consti-
tuimus applicata maxime utilis esse potest per communionem sanctorum, quam in symbolo fidei
profitemur. praeterea Ecclesia has satisfactiones sanctorum coniungit cum satisfactionibus Christi,
non quod credit infinitas Christi satisfactiones per se non esse ad delendas omnes poenas
nostras, si nobis sufficienter applicentur, sed tum ut veneretur in sanctis virtutem
meritorum Christi, et per applicationes nobis satisfactionum sanctorum tamquam fratrum et
commembrorum nostrorum faciliorem faciat applicationem satisfactionum Christi. huius
ipsius thesauri applicatio ut habetur in citata extravag. unigenitus et [illegible]
sequente congredita est a Christo visibili suo in terris Vicario; quare si
Pontifex et alii Ecclesiae praelati ad hoc facultatem habentes concedat indulgentias
remittuntur nobis poena coram Deo debita per applicationem eiusmodi satis-
factionum Christi et Sanctorum. ex quo
Infers indulgentias recte dici fieri per modum cuiusdam absolutionis
sed non annexam habeat solutionem ex thesauro Ecclesiae; unde conditiones quae indulgentia-

pars 10ma.

est remissio, qua liberamur a poena, quam divina iustitia dare debemus; adeoque respectu poenitentis fit per modum absolutionis, cum in hac remissione fiat applicatio eadem satisfactionum Christi, fit aliqua solutio divinae iustitiae. Indulgentia autem respectu defunctorum, in quos utpote extra statum viae positos Ecclesia nullam habet exercere iurisdictionem ligando et absolvendo, fit per modum solutionis tantum seu suffragii, sicut si rex Galliae captivum apud Turcas detentum liberaturus pecuniam solvat, non liberat eum ex data sibi iurisdictione quam in solo suo regno habet absolvendum, sed per viam solutionis tantum. Ex quibus infertur 2° differentia inter indulgentiam proprie dictam et suffragium potissimum tamen est, quod suffragium non fiat per modum absolutionis ex potestate iurisdictionis, neque necessario a superiore ecclesiastico cum applicatione thesauri Ecclesiae, sed fiat per modum simplicis solutionis, qua quis ex valore operis alicuius satisfactorium Deo offert, et ex speciali intentione alteri applicat, ut illi prosit ad remissionem poenae. Suffragari enim hic nil est aliud quam alterum iuvare suis satisfactionibus, et suffragium nil aliud est quam applicatio operis satisfactorii facta alteri in ordine ad redimendum illius reatum poenae temporalis. Unde si Papa dat indulgentias defunctis applicabiles, nil aliud agit, quam quod certo alicui pio operi alliget determinatam partem thesauri ecclesiastici, quae a fidelibus per modum suffragii possit applicari defunctis in purgatorio. Nec de potestate concedendi indulgentias, fit contra haereticos.

Propositio 2da. Est in Ecclesia Christi potestas concedendi indulgentias.

Probatur. Datur in Ecclesia potestas largiendi indulgentias, si sit in Ecclesia thesaurus infinitus satisfactionum Christi et sanctorum, qui ab Ecclesia possit applicari extra sacramentum fidelibus a culpa gravi liberis in relaxationem poenae temporalis coram Deo debitae. Sed datur talis thesaurus ab Ecclesia hoc modo applicabilis, quod quia iam certum est et abiecisse haereticos fateri admittere; nam per potestatem dandi indulgentias nil aliud intelligimus quam potestatem dispensandi et applicandi fidelibus extra sacramentum praedictas satisfactiones. Quod si detur in Ecclesia thesaurus ille et potestas eum extra sacramentum applicandi fidelibus, datur potestas dandi indulgentias. Probatur antecedens per partes, imo quod detur thesaurus ille infinitus in Ecclesia. Datur thesaurus ille in Ecclesia infinitus et inexhaustus, si dentur satisfactiones Christi et sanctorum infinitae nec ab Christo aut sanctis eius necessariae aut utiles, quae constituunt in Ecclesia bonum aliquod commune, sed supersunt dotes satisfactoriae Christi et hae quidem simpliciter infinitae; satisfactiones autem sanctorum supersunt plurimae, eaeque superfluae nec sanctis necessariae, quia plurimi eorum longe plures satisfactiones praestiterunt quam ipsi indigerent ad delendum reatum poenae sibi debitae, qui etiam nullus fuit ut in B. V. et maxime exiguus ut in plurimis sanctis; et hae=

satisfacties constituunt in Ecclesia bonum aliqd commune, eo modo quo bona civium sine certo herede decedentium ex iure gentium pertinent ad rem publicam, et constituunt in ea bonum aliqd commune. [illegible] Deus non obliviscitur eiusmodi satisfactionum Christi et Sanctorum superfluarum, neque illae a Christo et Sanctis applicatae sunt certis tantum fidelibus quibusdam tanquam [illegible] suis heredibus vel solis illis prosunt, ergo adhuc permanent in acceptatione et memoria Dei, pertinentque ad bonum commune totius Ecclesiae quae illarum est heres.

Probatur 2da pars quod talis thesaurus sit applicabilis fidelibus non culpa gravi liberis. 1mo quia nulla potest ostendi aut Metaphysica aut moralis implicantia, ob quam fieri non possit talis applicatio. 2do Deus in Ecclesia Christi universa, Sanctorum communio viventes iustos tum in hac tum in altera vita constitutos sub uno capite Christo bonis suis mutuam sibi opem ferre posse, non minus ac sicut unius corporis membra se mutuo iuvant, ergo satisfactiones quas posuerunt caput nostrum Christus et Sancti tanquam commembra nostra, applicari nobis possunt ad solutionem poenarum temporalium.

Probatur 3tia pars quod talis applicatio fieri potest ab Ecclesia; bona quae spectant ad communitatem possunt ab eo qui curam communitatis habet ex legitima causa dispensari, et applicari singulis et omnibus membris communitatis, sed talis thesaurus satisfactionum Christi et Sanctorum spectat ad commune bonum totius Ecclesiae, ergo ab eo qui curam Ecclesiae habet dispensari potest et applicari pro iusta causa certis Ecclesiae membris; ac proinde, cum, ut aliunde suppono, summus Pontifex Monarchicam totius Ecclesiae curam gerat, ab eo dispensari potest. 2do Christus per illa verba Matth. 16. v. 18. ego dico tibi quia tu es Petrus et super hanc Petram . . . et tibi dabo claves regni coelorum quodcunque ligaveris etc. Petro eiusque successoribus promisit, et per illa Joan. 21. v. 17. et sequentibus pasce oves meas contulit potestatem, non solum pascendi spiritualiter fideles, sed et removendi quaecunque vincula, quae ab ingressu coelorum impedire possunt, nulla est ratio est cur hanc potestatem restringamus ad aliqua tantum eiusmodi vincula, sed reatus poenae [illegible] est vinculum aliquod retardans ab ingressu beatitudinis, ergo summus Pontifex illud solvere potest per applicationem thesauri Ecclesiae. 3tio concessio indulgentiarum ab ipso tam Ecclesiae exordio in usu fuit ut statim dicetur, sed non fiebat aliter quam per applicationem satisfactionum Christi, ergo semper est creditum in Ecclesia reliquisse potestatem talem thesaurum dispensandi. Denique ipsimet etiam haeretici per administrationem [illegible] remittunt peccatoribus omnem poenam, ut fatetur expresse Molinaeus evasionum C. 8. ar. 29. ubi de ministris Calvinistis ait: remittunt ergo omnes et singuli peccata et quoad omnem poenam tam aeternam quam temporalem per applicationem satisfactionum Christi; ergo talis applicatio fieri potest ab Ecclesia.

Obi. denique ulta pars qd soli applicão fieri potest extra suppliciorem alicuius fidi:
Omo qa ex una pte haeretici negant proinde pnt talem applicaõem extra sntm
fieri n. poe ex altera aut pte certum e talem applicaõem sine quinquam proinde
eiô maxime utilem e Eccliae, qd proinde credi pt Ecclam a Chro potestatem
accepisse applicandi hunc thesaurum e extra sntm. Rdo haeretici ostendunt
quemlibet fidelem independenter ab influxu alicuius sntm tantus gratiam poe per
solam fidem sibi applicare satisfaões Chri, unde ergo idem fieri a potest fide-
libus per Vicarium Chri extra sntm. deniq neidum et satisfaõ sanctorum nobis
applicari pnt extra sntm, qd e satisfaões Chri, n e l potior rao proinde eum
altero. Dz ans Obi satisfaões sanctorum nobis applicari pnt ab Eccliâ, ut modo
demonstratum e, sed applicari n pnt intra sntm, qd extra.
Chaz in Ecclia si fuit usus indulgentiarum, ab ipsis iam Aplis praedicatus.
Qd in Ecclia e potestas concedendi indulgentias.
Obz ans indultione sui imo Ecclia saeculo S. Paulus 2. ad Corinth. 2. v. 7. et
sqq ad preces Corinthiorum ptem poena ex authoritate Chri remisit incestuoso
illi quem ipse ad Corinth 5o. a caeteris fidelibus separaverat in poenitiam. verba
Apli sunt: sufficit illi qui eiusmodi e obiurgatio haec ... ppter qd rogo ut confir-
metis in illum charitatem ... cui aut aliqd donastis, id e donari rogastis,
et ego donavi, nam et ego qd donavi, si qd donavi, ppter vos in persona Chri.
2do saeculo idem testatur Tertul. l. 1. ad Martyres ubi docet remissas ab
Epis poenas publicas poenitibus rogatu martyrum in carceribus detentorum, idem
professa tradidit S. Cyprian. qui et sermone de lapsis reprehendit illos sacerdotes
qui propria authoritate absolverent poenites sine oi satisfaõe, ibidem l. 3.
Epistola ad ... qui libellum supplicem ad Epos a Martyribus acceperant,
auxilio eorum adiuvari pnt apud Dnum in delictis suis. 3tio saeculo
Concil. Ancyranum anno 298. can. 5. et saeculo 4to anno 325. Nicaen-
um imum can. 11. permiserunt Epis ut ex iusta ca poenitibus aliqd de poena
ptis debita relaxare pent. eodem saeculo S. Ambros. l. 1. de poenit. c. 6.
probat potestatem poenas remittendi ex relato facto Apli. idem manifeste
probant exempla Pontificum qui saeculo 4to et subsequentibus solennes indulgentias
concesserunt ut S. Sylvestri qui concessit plenarias Visitantibus Lateranum
Gregorii Magni, qui concessit indulgentias stationum. Sergii, Paschalis,
Urbani 2di et aliorum de qbus multa in decretalibus titulo de poenitentiis et remissi:

et apud Bellarm. lib. 1. c. 2. c. 14. hinc Concilium Trid. sess. 25. sub finem de indulgentiis post plura alia Concilia sic statuit: cum potestas conferendi indulgentias a Christo Ecclesiae concessa sit, atque illa huiusmodi potestate divinitus sibi tradita antiquissimis etiam temporibus usa fuerit, sacrosancta synodus indulgentiarum usum Christiano populo maxime salutarem sacrorum Conciliorum authoritate probatum in Ecclesia retinendum esse docet, et praecipit, eosque anathemate damnat qui eas aut inutiles esse asserunt vel eas concedendi in Ecclesia potestatem esse negant.

Obj. Ecclesia non potest in foro Dei, sed remittere poenas peccatorum extra sacramentum spectat ad forum Dei ergo.

R. D. non habet potestatem circa ea, in quibus non habet potestatem a Christo communicatam C. m. circa quae Christus potestatem communicavit N. m. et subd. dist. m. N. cs. sicut Ecclesia non potest remittere quoad culpam in sacramento nisi a Christo potestatem accepisset; sic nec potest remittere poenas temporales extra sacramentum nisi specialem facultatem desuper obtinuisset; quod autem Christus talem ei potestatem contulerit constat ex dictis.

Inst. 1. Scriptura sacra, Concilia et testimonia Patrum citata non agunt de remissione poenarum coram Deo debitarum, sed tantum de remissione poenarum canonicarum coram Ecclesia, quae ex iis non potest probari dicta potestas.

R. N. ass. nam tum potestas solvendi vincula quae ab ingressu coeli impediunt, sed ... cario esse potestas etiam solvendi coram Deo poenas debitas, nulla enim alia retardat a coelo. 2do Paulus illi Corinthio remisit poenas non in persona sua, seu authoritate propria aut Ecclesiae, sed in nomine Christi, adeoque remisit poenam non eam tantum quam debebat Ecclesiae, sed coram Deo, ut etiam expresse docent Epiphanius haeresi 59. Ambros. l. 1. de poenit. c. 6. S. Anselm. et alii in hunc locum. 3tio etiam Tertullianus loquitur de poenis quae Deo debitae rogatu Martyrum remittebantur ab Episcopis, ut patebit ex loco mox citando ubi lapsus in haeresin hanc suam sententiam revocavit. De S. Cyprian. pariter non est dubium, cum expresse dicat poenitentes poenis ... apud Deum per indulgentias. 4to idem omnino consequitur de Pontificibus qui per singula saecula varias indulgentias concesserunt, eosque largiti sunt per applicationem thesauri Ecclesiastici, et tamen beneficium summe utile poenitentibus, sed si per indulgentias illas non ... tantum liberare poenitentes a satisfactionibus canonicis, ita ut remanerent poenae coram Deo debitae, nec opus fuisset in hunc finem applicare satisfactiones Christi et Sanctorum, nec eae indulgentiae fuissent utiles fidelibus, sed potius summe noxiae quia fecissent, ut hoc remissa sibi satisfactione huius vitae, manerent obnoxii poenis purgatorii,

quas longè utilius et facilius foret in hac vita expiare, adeoque remitterent poenas
coram Deo debitas, quae alioquin per poenas Ecclesiasticas abstergi debuissent, imo
per indulgentias non remittuntur poenae Ecclesiasticae nisi prout hae coram Deo satisfactoriae
sunt, non vero aliae quae ordinantur ad reparandum scandalum et satisfaciendum iustitiae
publicae utriusque fori, nemo enim per indulgentias liberatur a reatu suspendii
et alterius supplicii fori civilis, aut aliis multis fori exterioris Ecclesiastici.

Inst. 2. Si in Ecclesia sit potestas per dispensationem satisfactionum Christi et Sanctorum
remittendi poenas coram Deo debitas, Ecclesia posset imo deberet per tale remedium
omnibus simul remittere poenas omnes, et sic plane tollere purgatorium, consequens est quod non.

R. N. sequelam; nam sicut Ecclesia, quamvis habeat potestatem remittendi omnia peccata non
tamen ideo nec potest simul remittere omnibus peccata, sed iis tantum, et tunc, ubi reperit sufficientem
causam remissionis; sic etsi habeat potestatem remittendi poenas, non tamen ideo statim
potest simul remittere poenas omnes, sed tunc solum, ubi adest legitima causa indulgentiarum
ut habetur ex tradit. utriusque de poenitentia et remiss: quod si Ecclesia non sit potestas
dissipandi, sed fideliter tantum et prudenter dispensandi thesaurum satisfactionum
Christi et Sanctorum.

Inst. 3. Thesaurus ille est fictitius, quod et indulgentiae ex eius dispensatione gestae.
Probatur: nam non potest dici ubi sit. quod etc.

R. N. consequens et eius probationem. nam satisfactiones Christi et Sanctorum dicuntur thesaurus Ecclesiae, quatenus
cum toto valore quem haberent si non actu ponerentur, manent in memoria et
acceptatione Dei, et dum a concedente indulgentias Deo offeruntur, et applicantur
fidelibus, Deum efficaciter movent ad poenas peccatorum remittendas.

Inst. 4. Satisfactiones Christi sufficienter nobis applicari possunt per sacramenta, quod superflua
sit earundem applicatio per indulgentias.

R. imo retorquendo sufficienter nobis applicari et solent haeretici per solam
fidem quod superflua sit earundem applicatio per sacramenta.

R. 2. D. ant. sufficienter applicari possunt absolute loquendo, et abstrahendo
a mediis per quae de facto Deus eas nobis applicari voluit Conc. ex hypothesi
quod Deus de facto eas multiplici remedio voluerit applicari N. ant. et consequentiam
voluisset quidem Deus illas satisfactiones nobis applicare per unicum remedium de facto
autem ex speciali bonitate voluit eas nobis pluribus modis applicare, sicut ... imo

ex speciali intentione sine fructu applicavit, quod Magdalenae et Latroni integram peccatorum indulgentiam concessit. Quod eadem applicari voluit per plura saecula [illegible] per dispensationem summi Pontificis vicarii sui ut ex dictis constat.

Inst. 5. Saltem sine gravi iniuria Christi indulgentia non potest ~~repeti ex meritis Christi~~ satisfactione sanctorum; ergo

R. D. ant. ex satisfactionibus sanctorum independenter a meritis Christi et ex his solum absolute nam propter satisfactiones Christi C. ant. ex satisfactionibus sanctorum prout eam suam efficaciam trahunt ex meritis Christi, N. ant. et cons.: Cum satisfactiones sanctorum ex meritis Christi habeant efficaciam delendi poenas peccatorum et nihilominus maneant in memoria et acceptatione Dei quam satisfactiones Christi, hinc sine omni Christi iniuria concurrunt ad constitutionem thesauri Ecclesiae, et ab ea dispensari possunt.

Inst. 6. Si satisfactiones sanctorum possunt concurrere ad concessionem indulgentiae, eandem est concurrere possunt satisfactiones reproborum non modo quod in hac vita iusti sunt, sed et quod in altera sunt damnati, absurdum consequens ergo.

Sequela mihi videtur certa, quia tales satisfactiones cum effectum suum non habeant in reprobis pertinent ad thesaurum Ecclesiae.

R. N. sequel. et eius probationem, nam satisfactiones reprobi quod est in peccato et inferno sunt opera mortificata hinc non possunt esse in thesauro Ecclesiae, ut possunt satisfactiones iustorum in gratia perseverantium.

Inst. 7. Tertull. l. de pudicit. c. 22. ait: sufficiat Martyri propria delicta purgasse, ingrati et superbiae est in alios spargere, quod pro magno fuerit consecutus . . . si nihil ipse deliquisti plane palore pro me, si vero peccator es quomodo oleum faculae tuae sufficere et tibi et mihi poterit. ergo

R. N. cons. posset quidem haec Tertulliani verba in sano sensu exponi de iis Martyribus qui non plus praestiterunt, quam pro satisfactione suorum delictorum indigebant; sed hoc est seduso ad falsitatem [illegible] cognoscendam sufficit, quod Tertullianus hunc librum scripserit, postquam non solum inciderat in haeresim Montani, qui negavit omnem remissionem peccatorum, quam Ecclesia docet fieri –

ministerio horum, sed est postquam amiserat usum rectae rationis subministrium est
illius libri volens alicui dissuadere 2das nuptias, quas cum Montano negavit
licitas esse sibi obiicit, quod Apostolus eas permittat; et respondet, quod Apostolus
in tali permissione non procedat ex divino spiritu sed humano affectu. ibidem
2das nuptias appellat adulterium idque probare conatur falso hoc discursu: qui
viderit mulierem ad concupiscendum eam iam adulter est; sed qui ducit mulierem
eam vel videt et desiderat; nemo enim nec visam nec desideratam ducit;
item hoc alio non minus absurdo: oportet semper orare, quod et sic abstinere a
coniugio. imo sub finem illius tractatus allegat alios inauditum scriptum
Evangelium sanctae propheticae Priscae ex quibus omnibus clarum est Tertull.
dum hunc librum scribebat non minus factum quam Montanistam fuisse
adeoque locus citatus ad nil aliud valet, quam ut videatur quonam sit fuerit doctri-
na de indulgentiis in Ecclesia Catholica contra quam scripsit Tertullianus.
conferre, imo solum summum Pontificem ex iure divino et potestate a Christo imme-
diate acceptam posse concedere indulgentias, alios vero pastores non nisi ex concessione
Pontificis. ratio est ex dictis, quia concessio indulgentiarum est dispensatio thesauri
Ecclesiae, sed haec ex iure divino pertinet ad solum summum Pontificem. quod
ubi est unica dispensatio bonorum communium in republica Monarchica
spectat per se ad solum praelatum supremum ad alios vero non nisi ex ipsius
concessione, sed solus summus Pontifex in republica Ecclesiastica est supremus
Monarcha idque ex iure divino ut supponitur ex dictis alibi. ergo ad ipsum
solum ex iure divino pertinet dispensatio thesauri Ecclesiastici. - ut
2do dispensatio thesauri Ecclesiastici est actus iurisdictionis spiritualis
in Ecclesia bona, imo et membra, si sermo sit de indulgentiis vivorum
sed talis iurisdictio competit soli summo Pontifici ex iure divino, aliis autem Ecclesiae
praelatis per participationem et concessionem summi Pontificis, nam ut dispositum
sequentibus dicemus, episcopi potestatem ordinis immediate a Deo, iurisdictionis tamen
a summo Pontifice habent. hinc
Inferes 2do: Archiepiscopos aliosque non posse concedere alias indulgentias, quam eas quas
concedendi a summo Pontifice potestatem habent. ratio est: quia non possunt concedere indulgentias
nisi dependenter a facultate sibi facta a summo Pontifice, ergo non possunt alias
concedere praeter eas, ad quas summus Pontifex iis potestatem fecit.

quare de facto ex iure cōi Epi n pnt cōcedere indulgentias nisi unius anni
in die dedicaois Ecclia, et alias ex iusta caā vg. in anniversario dedicaois
indulgentias 40 dierum; qā Innoc. 3. in Concil. Lateran. relato c. cum ex eo
de poenit. et remiss. ita restrinxit facultatem hanc Epōrum; unde si
Epi ultra limites suae facultatis indulgentiam cōcedant, ea irrita ē
quoad excessum, ut habē c. nro. de poenit. et remiss. et c. et ultimo eodem
titulo in 6to. nec pnt cōcedere nisi suis subditis vivis, ut habē c. qd aū
de poenit. et remiss. l. haec tn potestas, et dependeat a summo Ponte n tn
delegata dici dēt, sed ordinaria, qā ex iure cōi annexa ē iurisdictioni
ordinariae Epōrum, ac proinde eam aliis delegare pnt. ex quo

Infero 3. praeter Epos ordinaria iurisdictione praeditos neminē pōe
cōcedere indulgentias nisi ad id specialem et expressam facultatem a
summo Ponte nominatim obtinuerit, ut habē c. accedentibus de excessibus
praelatorum. hinc si Abbates aliique religionum superiores admittant
externos ad cōmunionem bonorum operum totius ordinis ē cōgregaois, n
cōferunt indulgentias, tum qā ad id iurisdictionem n habent, tum qā n pnt
sltm directe et immediate iis applicare bona specialia ordinis, haec ē
antequā fiant et dum fiunt a religiosis valide applicari pnt q tn
mentem superioris, cum vō facta st nec specialiter a religiosis applicata,
veniunt in cōmunem thesaurum Ecclia, quem nemo sine speciali licentia
summi Pontfs dispensare pt. adeoque p eiusmodi admissiones ad cōmunionem
bonorum spiritualium nil aliud fit, qm qd tales in cōmunionem admissi fiant
qsi membra religionis pro qbus singuli religiosi ē ex speciali sua et
libera intentione, ē ex obedientia quotidie Deo supplicant, et sltm
de cōgruo impetrant multa bona.

Infero 4to. pōe qdm Concil. cum summo Ponte cōgregatum ex iusta caā
concedere quaslibet indulgentias, n tn si cōgregetur ē generale suprema sede
vacante, ratio mē ē, qā qd pt summus Pontfex solus, hoc a potiori pt cum
concilio, atque ... ro. ... ratio ... qā v. supponit ex dictis, ubi de conciliis
concilium ē generale vacante sede congregatum ea tn praestare pt, quae

et ad Eccliae regimen narea pt, donec electio Pontif. facta sit, p
concedere om̃ indulgentias, n̄ ē narium ad regimen Ecclae in casu proposito,
adeoq. tale concilium n̄ pt concedere alias indulgentias, praeter eas, quas quilibet
Epus seorsim concedere poet.

Propositio 3tia indulgentia imo ex pte effectus dividitur in plenariam et
partialem, ex pte subti cui alligatur in personalem, realem, et localem. 3tio
ex pte modi quo conceditur in indulgentiam per modum absolutionis, et p modum
suffragii.

Explicatur indulgentia plenaria quae alias et totalis t plenissima vocatur,
ē ea, p qm remittitur tota poena pro pcctis quoad culpam remissis hic t in purga-
torio alioqn luenda. Partialis ē qa pter aliqm illius poena relaxat.
talis ē qa dr indulgentia 3tiae ptis pctorum, indulgentia unius t plurium
annorum, Carena, quadragena, quaratena, septena. p indulgentiam
3tiae ptis pctorum nil aliud intelligitur qm remissio poenae 3tiae ptis pctis debitae.
per indulgentiam unius t plurium annorum intelligitur remissio poenae qm quis pro
expiandis coram Deo poenis per unum t plures annos in hoc vita iuxta
Canones Ecclae subire debuisset, hinc si qdoq. dari indulgentia plurium
millium annorum ut in indulgentiis stationum dici solet, intelligitur remissio poenae
ad qm coram Deo expiandam poenitens pluribus annorum milibus sm rigorem
Canonum in poenitentia persistere debuisset. per indulgentiam Carena
intelligit remissionem poenae
Gobath hic num: 293. ex c. quesiti de ?mribus, intelligit remissionem poenae
inchoanda p ieiunium 40 dierum in pane et aqua, et p septem subsequentes
annos observanda in aliis operibus poenitentialibus pro varietate criminum.
quaeius Laym: hic c. 3. num. 1. ex Glossa in citatum c. quesiti intelligit tm
remissionem poenae luenda in pane et aqua extra consortium hominum per
40 dies. Quadragena indulgentia ē remissio illius solemnis poenae,
quae cum certis caeremoniis inchoabatur in die cinerum et durabat usq. ad coenam
Dni de qua multa Gratian: dist. 50. c. qd incipit in cap: quadragesima.
Indulgentia quaratena ē remissio poenitentiae in suo modo ieiunandi
per 40 dies transigenda. Indulgentia septena ē remissio poenae p septennium
iuxta varietatem delictorum in variis operibus poenalibus persolvendae, quare

Si in bullis reperiuntur haec nomina nil aliud significant quam per totam indulgentiam
remitti illas purgatorii poenas, quae in hac vita per Carenam, quadragenam etc.
iuxta Ecclesiae iudicium fuissent expiandae.

Inter indulgentias plenarias praecipua est ea quae vocatur Jubilaeum, haec vox apud
Hebraeos significabat annum remissionis vel quemlibet 50um quo scilicet: 25 et
27. iubebantur Judaei non solum gratis remittere delicta et debita omnia sed etiam
restituere bona quae ab aliis per hypothecas, emptiones, traditiones etc. obtenta possidebant.
item servos suos libertate donare, ab agricultura vacare, et frui iis quae
superioribus annis comparaverant, et terra eo anno sine cultura produceret.
inde translata est haec vox apud Christianos ad significandum solemnem illam et
plenariam remissionem, quae a multis iam saeculis in Ecclesia Romana, quovis
anno saeculari concedi solita a Bonifacio 8vo anno 1300 per extravag:
antiquorum de poenit. et remiss: stabilita, deinde a Clemente 6to anno
1350. ad quemvis annum 50um reducta per extravag: Unigenitus eodem titulo.
et tandem a Paulo 2do anno 1475. ad quemvis annum 25^{tum} dilatatae.
Jubilaeum sic sumptum ab indulgentia plenaria simplici in eo potissimum
differt, quod praeter plenariam poenarum remissionem tribuat cuilibet confessario
approbato facultatem absolvendi in foro interiori quoque a peccatis et censuris
tam summo Pontifici quam Sto reservatis, et commutandi pleraque vota et annexam
habeat suspensionem omnium aliarum indulgentiarum plenariarum extra urbem pro
eo tempore quo durat Jubilaeum, ut statuit Sixtus IV extravag: quemadmodum
de poenit. et remissionibus excepta forte indulgentia plenaria pro articulo mor=
tis concessa Religiosis. huic per omnia similis est indulgentia quae in forma Jubilaei
ex iustis causis quoque extra annum sacrum a summo Pontifice concedi potest, ut fieri
solet a Pontificibus noviter creatis et alias ob causas publicas, de utroque
Jubilaeo multa utiliter legi possunt apud Gobath tract. ea de re satis longo.

Indulgentia personalis est ea quae per se directe conceditur certis quibusdam personis sine
relatione ad certum locum vel tempus, talem quilibet privatus a Pontifice rogare
et obtinere potest.

Indulgentia realis est ea quae affigitur certae cuidam rei v.g. Medalio, rosario etc.
ut quicumque illud habuerit et eo fuerit usus illa gaudeat.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK gefördert durch Baden-Württemberg MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

Indulgentia localis certo alicui loco sacro annexa e, ut eam obtineat qui
locum illum devote visitaverit et in eo oraverit, et hanc lucrari pt e qui
prae populi multitudine ingredi nequit modo prosertim si bullae originalis
visitaõem Ecclia speciis foret si detrale posit ocipore ingressum. hinc non
ut fert comune axioma indulgentia in tantum valent, qtm sonant, haec diruto
diruto loco cui affixa fuit perit, nisi ibidem reaedificet Ecclia, qa n loco
praecise, sed Ecclia annectitur, ipsi am sltm in eodem loco reaedificet Ecclia,
videtr manere indulgentia, qa e eadem moralitr Ecclia quae prius.
Indulgentia per modum absolutionis e ea q dat p actum iurisdictionis n
solum in thesaurum Ecclia, sed e in personam cui dat, talis e indulgentia vivorum.
Indulgentia p modum suffragii e ea q dat p actu iurisdictionis l in ipsum
thesaurum tm, ut si Confessor aliquas indulgentias imediate applicare pro
defunctis p modum purae solutionis, et in thesaurum et personam illam
defunctis p modum purae solutionis, talis st indulgentia, quas summi Pontifices
pro alia lucrari indulgentias; tales st indulgentia, quas summi Pontifices
Rex concedit fidelibus vivis per modum suffragii applicandas defunctis
his suppositis ad quaestionem imo loco propositam, an scilicet indulgentia
poenit aut debeant minui poenitentia, sentit plures sunt negative in quos Valentia
et Castalius apud Gobath de Jubileo num: 171. Generalis de sanctis poenitentia
c. 7. q. 9. alii econtra sunt cum S: Thoma, Bonaventura, Paludano, Sylvestro
et plerisque tum antiquioribus tum recentioribus affirmative apud Gobath loco cit:,
quorum sententia videtur conciliari pôt quare sit.
Propositio 1ma ratione indulgentia pt Sacerdos minuere satisfaõem qtus e
vindicativa, n vo qtus medicinalis et natura e ad cautelam in futurum.
Probr ima pars poena peccati debita per indulgentias remittitur, qo obligatio
imponendi satisfaõem qtus punitiva e. 2a pars constat ex dictis, qtia certae
qa remissio realis poenae ptlis p indulgentias, remanet debitum persolvendi poenam,
adeoque nec eam imponendi; quare si quis certo lucrer indulgentiam plenariam,
pt confessorius eidem remittere totam satisfaõem qtus punitiva e, si vo lucrer
indulgentiam partem tm, poterit eidem remittere poenitentiam vindicativam ex
ea pte qua respondet indulgentiae. hinc Bonifacius quicquid instituit-

& restauravit indulgentias Jubilei, reprehendit confessarios qui poenitentibus imponebant poenitentias iuxta praescriptum Canonum poenitentialium.

Let 2da pars Confessarius non minus est medicus cui incumbit providere poenitenti de cautela in futurum per media convenientia, quod et tamquam iudex potissimo forte debeat remittere poenitentiam omnes vindicativa cum lucranti indulgentias, non tamen potest remittere satisfactiones ab se medicinales.

Quia per indulgentiam minuitur quidem obligatio ad poenam, non vero tollitur necessitas medicinae spiritualis, quia indulgentia non moderatur passiones, nec tollit pravam consuetudinem aut occasiones peccandi, ideo circa hoc confessarius poenitenti lucranti indulgentias debet consulere imponendo satisfactiones medicinales iuxta dicta superius ex Trid. sess. 14. c. 8.

Quae ratio cur Trid: sess. 14. c. 8 dicit imponendas esse poenitentias hoc est, ut poenitentes a peccato revocent, et cautiores in futurum efficiant. Ita haec tales sunt procasu quo poenitens lucratur indulgentias, quod est in illo casu imponendo est poenitentia.

R. 1. quia ratio cur doceat imponendas esse poenitentias medicinales est ex C. m. cardo= cat imponendas esse poenitentias vindicativas. 2. quia confessarius me ... ejusdem. Quam idem respondendum est ad illud quod auctores contra sententiam obiiciunt ex bulla Jubi= laeari Pauli 2di quae incipit ineffabilis ubi Pontifex sic loquitur, ut mortis huius et damnationes detrimento et evitent, se aliqualis meritoriis operibus peccata sua omni ex parte studeant expiare quibus verbis Pontifex nihil aliud voluit quam ut per opera ad jubilaeum requisita poenitentes se dignos reddant plenaria poenarum remissione, et per alia bona opera maxime medicinalia peccatorum reliquias pravas consuetudines studeant eradicare. Ex his

Infertur poenitentem qui prudenter credit se obtenturum fructum indulgentiae plenariae posse monere confessarium, ut intuitu talis indulgentiae satisfactionem mitiorem imponat; non tamen admitti posse videtur quod placet ex recentioribus docent posse poenitentem in tali casu omittere satisfactionem a confessario sibi iniunctam, & eam propria authoritate mutare in leviorem medicinalem, cum est incertum sit an confessarius eam imposuerit in vindictam, an vero in medicinam, tamen non potest poenitens dicta authoritate uti, imo non desunt ex nostra sententia authores, qui monent ex=

unquam hoc tempore pro attributu indulgentiarum iniungi satisfactiones solito leviores,
quia satisfactiones hoc tempore imponi solitae vix excedunt poenitentias pure medicinales,
cum neque attingant severitatem satisfactionis antiquae; quare confessarius est in hoc
sententia cavere debet ne nimia facilitate disciplina Ecclesiastica penitus enervetur.
Capite cum eo de poenit. et remiss:
Inferes 2. confessarium teneri imponere satisfactionem punitivam quotiescunque non
est certus moraliter poenitentem obtinuisse et mox obtenturum esse indulgentiam,
ratio est in dubiis quia confessarius ordinarie tenetur imponere satisfactionem punitivam
nisi iusta causa aliud exigat, quod si non sit moraliter certus poenitentem tam esse liberum
et mox liberandum a reatu poenae, debet iniungere satisfactionem punitivam
maxime cum non minus teneatur sequi sententiam probabiliorem ac iudex in foro fori.
Denique si velit minuere poenitentiam ratione indulgentiarum ordinarie debet
monere poenitentem id fieri propter indulgentias, quas credit lucraturus, ut
ita diligentius exequatur opera pro indulgentiis requisita et ne, quod saepe fieri
solet ob levitatem poenitentiae iudicet peccata sua leviora fuisse, in eorum emendatione negligentior.
Propositio 5ta. Potest satisfactio propriis quoad culpam remissis debita solum
extra sacramentum suppleri per suffragia aliorum.
Probatur potest homo iustus iuvare alterum transferendo in illum satisfactiones suas quibus
liberetur a reatu poenae eodem modo, ac si essent ab illo elicita, quod iustus pro
alio satisfacere potest est de dogmate.
Probatur autem primo ex verbis Apostoli ad Colossenses 1. v. 24. adimpleo ea quae desunt
passionibus Christi in carne mea pro corpore eius quod est Ecclesia; sed hic apostolus nil aliud
significare voluit, quam se offerre passiones suas pro fidelibus Ecclesiae membris ad hoc
ut passiones Christi iis fiant in actu secundo utiles; sic enim hoc verba exponunt S. Augu:
in psalm. 61mum, Gregorius in cap. 9num libri 1mi Reg. Anselm. Thomas
et alii in hunc locum. 2do ex eodem apostolo 1 ad Corinth. 12. v. 12. ad Ephes.
4. v. 4. fideles iusti sunt viva unius corporis membra, quod sicut viva unius corporis
membra se invicem iuvant per communicationem suarum operationum, sic etiam in corpore mystico
Ecclesiae fideles inter se possunt communicare fructum satisfactionum, idque requirit communio
sanctorum quam profitemur in symbolo.
Confirmatur. Ecclesia potest nobis applicare fructum satisfactionum ex meritis Christi et sanctorum

prout hae reposita sunt ad thesaurum Ecclesiae quae est illorum haeres, quod ipsi dum
viverent, et haberent dominium suorum bonorum operum, eadem poterant
applicare aliis fidelibus; non est videre cur Ecclesia illas satisfactiones fidelibus applicare
possit, postquam earum haeres effecta est, non vero ipsi dum liberam habebant potestatem
circa easdem disponendi. huic Catechismus Romanus: de 5to praecepto numero 99: in
eo insigni summa Dei bonitas maximis laudibus praedicanda est, qui humanae imbe-
cillitati hoc condonavit, ut quae divina gratia praeditus sit, alterius nomine possit, quod Deo
deberet persolvere, ac pro altero satisfacere, utque quodam modo alter alterius
onera portare videatur ad Galatas 6. v. 2.

Obiicitur nullus praeter Christum potest sua merita dare alteri, quod nec suas satisfactiones.
Respondeo permisso antecedente negatur consequentia disparitas est quia donatio meritorum foret illorum quibus de
condigno meremur gradum gloriae esset imprudens, privaret nos aeterna, et perfectiore
coniunctione cum Deo nostro ultimo fine; sed translatio satisfactionis in alterum privat
tantum fructu temporali imo forte nullo, saltem eos qui satisfactione propria non indigent,
et interim auget meritum, quo quis perfectius cum ultimo fine aeternum coniungimur,
atque hinc patet cur Christus nobis sine imprudentia merita sua donaverit, quam agit
maiori coniunctione cum ultimo fine, quippe qui, quia Deus est, sibi ipse finis ultimus,
qua vero homo est, per unionem hypostaticam fini ultimo

Obiicitur 2. si quis potest in alium transferre suas satisfactiones, et hoc faciendo potest insuper
apud Deum mereri, ratio admittendus est in unico opere progressus infinitus in merito
et satisfactione, sed hoc admitti non potest ergo etc.

Probatur sequela maioris si quis dicat: ego omnes satisfactiones meorum operum transfero in
defunctos, et licet vg. audiat sacrum illiusque fructum satisfactorium applicet
animabus defunctis, elicit actum charitatis meritorium, qui ut sunt omnes alii actus boni,
sit est satisfactorius, hic fructus satisfactorius generatur illa intentione alteri
applicatus iterum sit meritum et fructum satisfactorium hic iterum alterius et
sic in infinitum quod possibile sit tali applicatione nunquam sisti potest in una satis-
factione, quin hoc iterum sit meritoria ac proinde rursus satisfactoria ergo etc.

Respondeo negata sequela et probatione, quia talis est tantum meritum et fructum satisfactorium
finitum tantum, qui sistat in illa satisfactione quam ipse applicat ultimam alia
est satisfactio quas ipse tantum ipse applicat, non tamen meritum distinctum a merito
finito illius actus quo generaliter applicat omnes suas satisfactiones.

Inst. 2. in tali casu quaecunque satisfactio assignari ultima, iam e applicata, qo iam tt meritum aliud ac proinde actionem novam satisfaciendi, alias illa non e ultima satisfactio.

R. D. ans. iam e applicata generaliter et confuse, tn C. ans. e applicata speci-aliter et distincte, tn se N. ans. et qt.; nam ut aliquis habeat meritum distinctum, distincte cognosci, intendique debet; quare cum ut supponitur talis fructus satisfact-onis non amplius distincte cognoscatur, ac proinde nec applicetur in se, non tt ulterius meritum distinctum a merito qd respondet uno illi actui generali quo hoc applicat omnes suas satisfactiones, tale autem meritum in se finitum e, sicut si quis dicat volo efficaciter si fieri posset dare eleemosynas infinitas, non tt infinite meri-tum talis actus tendat in objectum infinitum, qm secundum se non nisi finite et confuse cognitum et volitum, ut autem haberet meritum distinctum ex objectis infinitis, deberet eorum bonitas distincte cognosci et intendi ut suppono ex dictis ubi de moralitate actuum humanorum.

Obj. Ideo debitum poenae illa e personale, ut nemo contrahere possit, illius ob-ligationem mere per alterum, qo nec pt mere per alterum solvi.

R. N. qt. alias Christus pro nobis non satisfecisset, disparitas autem e inter contrahendum et solvendum tale debitum, qd contrahi non possit debitum poenae nisi per culpam libere admissam, liberalis autem solutio non requirit libertatem illius pro quo solvitur, ut e in debitis civilibus manifestum e.

Inst. 1. Ex Apto onus suum unusquisque portabit, qo manebit quilibet dignus sua poena, tt alius pro eo satisfaciat.

R. D. ans. unusquisque suum onus portabit quoad culpam propriis actibus non expiatam C. ans. quoad poenam subdo nisi per alium sublevetur eidem si sublevetur aliena satisfactione N. ans. et qt. Aplus praecipue loquitur de onere culpae, qo autem hoc quoad ~~culpam~~ poenam per alium sublevari possit, constat ex testimoniis Aplicis prolatis, et maxime ex satisfactione Christi pro nobis posita etc.

Inst. 2. qui reus e poenae, nec per se satisfacit in eodem sti statu poenae est, tt alius pro eo satisfaciat; qo e quoad poenam non sublevari aliena satisfactione.

R. N. ans. qa posita solutione satisfactione, unusquisque tandem teneatur solvere realis poena, eatenus talis non manet poena dignus ac proinde nec manet in eodem statu cum ex debitore fiat non debitor.

Insts 3. per meam contritionem non possum tollere alterius culpam, ergo nec per meam satisfactionem alterius poenam.

R. N. cons. disparitas est quia contritio non est condigna satisfactio pro culpa, nec Deus eam acceptat pro alio peccatore; deinde voluntas Dei ex qua scimus posse satisfieri pro alio quoad poenam non vero quoad culpam universaliter hic disparitatem subministrat, pro aliis argumentis quae hic a paritate sumi solent. ex his.

Infertur 1mo. salva fide negari non potest, quod per suffragia iustorum possint alii iuvari in satisfactione, dum quia Trid. sess. 25. decreto de purgatorio declarat Ecclesiam ex sacris litteris et antiqua Patrum traditione id semper docuisse, adeoque ut ait eiusdem Concilii Catechismus non esse relictum hic dubitandi locum, dum quia Theologi gravissime temerariam et erroneam appellabant privatam quorundam sententiam, qui ante modernos haereticos negarunt per suffragia iustorum pro aliis sive vivis sive defunctis satisfieri posse.

Infertur 2. satisfactionem per suffragia fieri non tantum per modum impetrationis, sed et solutionis condignae. quod 1mo modo fieri possit, ita ut iustus per orationes a Deo impetret, ut alteri gratis remittat poenam partem, et concedat auxilium efficax quo adiutus ipsemet ponat opera satisfactoria, et sic expiet suum reatum, vix unquam aliquis dubitavit, cum in sacris litteris ubique legatur, quod iusti suis precibus alios iuvare possint, ut Job ultimo: ite ad servum meum Job ille orabit pro vobis. 2do Machab. 12. sancta et salubris cogitatio est pro defunctis orare ut a peccatis solvantur. Ad Rom. 15. obsecro vos fratres, ut adiuvetis me in orationibus. quod autem fieri etiam per modum solutionis quae de condigno debetur apud Deum reatus poenae, clare indicis erui.

Infertur 3. satisfactionem per suffragia non minus ac per indulgentias non modo esse condignam sed esse certam et infallibilem. ut contra Caietanum et paucos alios omnes docent cum D. Thom., modo tamen ex parte gaudentis indulgentiis et suffragiis quam ex parte illius in quem transferuntur indulgentiae et suffragia adsint debitae conditiones. ratio est quia ut solutio de se condigna infallibiliter habeat suum effectum, nil amplius requiritur nisi acceptatio Dei, atqui Deus infallibiliter acceptat solutionem condignam per indulgentias et suffragia factam. minor certa est; 1mo negative quia nullum plane fundamentum est asserendum quod Deus aliquando non acceptet indulgentias et suffragia, dum concurrunt omnes conditiones requisitae. 2do positive quia Deus Ecclesiae, cui concessit facultatem satisfaciendi per indulgentias et suffragia promisit se acceptare indulgentias et suffragia si adsint debitae conditiones, alias se dubitare possemus de valore indulgentiarum et suffragiorum etiam dum scimus adesse omnes conditiones necessarias, quod est contra doctrinam Ecclesiae. Sed –

Quaeres quaenam Conditiones requirantur ex parte conferentis et accipientis indulgentias et suffragia ut hoc certo habeant effectum.

R. 1mo in Concedente indulgentias requiritur 1o legitima authoritas, qualis autem et in quibus dubium est superius. 2do legitima et rationabilis causa sine qua indulgentiae valide concedi nequeunt. constat ex extravagante unigenitus, ubi Clemens VI. dicit Christum Ecclesiae reliquisse thesaurum per suos vicarios salubriter et ex rationabilibus causis dispensandum, et ex Concil. Constant. sess. ult.: ubi dicitur suspectos de haeresi interrogandos esse an credant summum Pontificem posse concedere indulgentias ex causa rationabili. iudicium autem de tali causa non est penes subditos, sed penes concedentem indulgentias a quo ut suspicio.

R. 2do ex parte lucrantis indulgentias requiritur 1mo ut sit baptizatus et filius Ecclesiae, 2do ut sit subditus illi a quo percipit indulgentias. C. quod autem de poenitentibus et remiss. 3tio ut sit immunis ab excommunicatione maiori, hoc est privat communione bonorum spiritualium. 4to ut sit in statu gratiae eo tempore quo indulgentiae fructum intendit percipere, cum indulgentia est poenae temporalis remissio quae culpae remissionem supponit. imo probabilior et longe tutior sententia est apud Sellarum c. 13 lib. 3 eum qui intendit lucrari indulgentias debere esse in statu gratiae et tunc, cum iniuncta pro indulgentiis opera perficit, quia id et in bullis Pontificum ordinarie exprimitur, et subiunctum dat, nam ea opera habent quandam rationem satisfactionis, quae a Deo non acceptatur nisi fiat in statu gratiae. 5to denique ut exequatur ea omnia quae a concedente indulgentias exiguntur, ita ut neque ignorantia aut impotentia excuset, nisi concedens indulgentias fecerit facultatem declarandi confessariis ea opera in alia mutandi.

R. 3. ex parte offerentis suffragia solum ex opere operantis, dicta requiritur 1mo status gratiae, extra quem nec pro seipso satisfacere potest de condigno, quo longe minus pro alio. potest tamen sacerdos transferre fructum satisfactorium sacrificii in alium etsi celebret in peccato mortali, quia hic principalis offerens est Christus, cuius opus non vitiatur per peccatum sacerdotis. 2do requiritur status viatoris, extra quem non datur satisfactio neque pro se, neque pro alio, sed tantum satispassio pro reatu proprio. 3tio requiritur ut habeat determinatam intentionem saltem virtualem offerendi suam satisfactionem pro alio, et ea destinandi ipsum opus satisfactorium ad hoc, sic illa non debetur ad eius suffragium.

R. 4to ex parte illius pro quo offertur suffragium requiritur 1o status gratiae, 2do est quia sine hoc non habet sufficientem communicationem cum aliis membris corporis Ecclesiae, quum sit membrum mortuum. 2do ut culpa pro cuius poena offertur suffragium

sit remissa, qa remissio poenae supponit remissionem culpae. 3tio ut actualiter
indigeat satisfacione et in hac vita et in purgatorio, qa suffragium n. pt reservari
pro culpa futura, sicut nemo satisfacere pt pro peccatis futuris.

Quaeres iterum quonam indulgentiae annullatae sint per decreto congregationis
sacris indulgentiis et reliquiis praefectae qd incipit delatas a [illegible]
et impressi iussu ab Innoc. XI. die septima Martii anno 1678.

R. p illud ptim falsas et apocryphas, ptim irritas et dudum revocatas,
vel alio ex capite nullas declaratas fuisse sigillatim plurimas indul-
gentias partes, maxime quae certis imaginibus Rosariis, oraonibus, numismatibus
seu medaliis annexae eorumque circumferebantur tamquam validae, cum tamen omnino falsae
et apocryphae, et iam ante revocatae fuerant. inter eas recensent plures quae
hodiedum in variis libellis tamquam validae falso putantur ex quibus in nris partibus
notiores sunt illae quae dicuntur concessae osculo depictae plagae in humero Christi, et mensurae
altitudinis Christi, aut imaginis exhibentis vulnus lateris eius et osculo mensurae
plantae B. Virginis. Item quae dicuntur concessae gestantibus funiculum S. Francisci
Assisii et S. Francisci de Paula [illegible] confraternitatem Cortigerorum reci-
tantibus quotidiem antiphonam Angelus Domini [illegible] Item quae concessae dicuntur reci-
tantibus hymnum Te Matrem Dei laudamus. dicentibus laudes sanctissimi sacramenti,
et illam oraonem ave filia Dei Patris etc. et ad S. Annam ave gratia plena
quae prohibetur. et dicentibus oraonem illam de sacra sindone Deus qui nobis
in sacra sindone etc. et illam aliam de passione Christi, Deus qui pro redemptione mundi.
item quae dicuntur concessae fuisse 12 stellarum corona B.V. et crucibus Caravacensibus
et oraoni quae reperta fuisse dicitur in sepulchro Christi etc. item denuo revocantur et
tamquam nullae declarantur universaliter omnes indulgentiae quae concessae fuerunt quibuscumque
coronis, rosariis, [seu numismatibus] granis, crucibus, et imaginibus sacris ante decretum Clementis
octavi editum anno 1597. Item omnes omnino indulgentiae concessae regularibus
quorumcumque ordinum ante decretum Pauli 5ti quod incipit Romanus Pontifex
editum anno 1606 die 23 Maii, nisi cum demum Romani Pontificis authoritate
fuerint innovatae. ex his

Infers n. esse revocatas indulgentias a Paulo 5to per decretum citatum regularibus
concessas, proinde longe minus revocatas esse alias indulgentias quae fuere subsequenter—

Pontif certo concessa sit; alij ita hodie penitus indubitatas esse illas, quas ad
preces Ildefonsi de Mier ordinis nostri per hispaniam procuratoris gene-
ralis anno 1671. die 19. decemb. in s. festo principali ordinis nostri oibus religiosis
utriusque sexus, fidelibusque ritè confessis ac sacra communione refectis aliquam nostri
ordinis ecclesiam devotè orantibus pro pace Christianorum Principum concessit
Clemens 10 decreto singulari cuius initium est: Concessa nobis à Dno quod cum
permissu et approbatione superiorum authenticè reimpressum Salisburgii
anno 1674. 2do facile illatio est: quia etsi hae nostrae indulgentiae
concessae fuerint y annis ante relatum decretum congregationis, de his tamen in
dicto decreto nec fit mentio specialis, ut patet legenti, nec generalis, quia
generaliter non revocat indulgentias regularibus concessas nisi eas, quae ante decretum
Pauli 5ti concessa, et per dictum ejusdem Pontif decretum jam revocata
jam limitata jam fuerant.

Quaestio 5ta.

De Forma Sacramenti Poenitentiae.

Suppono tamen certum apud Catholicos esse contra paucissimos in quaestione
Palludanum quod ad formam huius sacramenti ita essentialiter requirantur verba formalia, ut
ad eam neque nutus, neque alia signa verbis aequivalentia in ullo casu sufficere
possint, sicut sufficere possunt in iudicijs humanis imo et in sacramento Matrimonii. hoc tamen
cum ex sola Dei voluntate pendeat aliunde rogari non potest quam ex Christi institutione, quae
habetur ex perpetua traditione et praxi Ecclesiae, quibus insistens ~~Trid~~ Florent:
in decreto unionis et Trid. sess. 14. c. 3. declararunt formam huius sacramenti
stare in illis verbis ministri ego te absolvo etc; quare hic solum quaeritur
1mo in quibus verbis consistat essentialiter forma absolutionis. 2do quem sensum habeat.
3tio. an absolutio dari possit et debeat per deprecationem. 4to an possit sub conditione
dari. 5to an uni à pluribus et ab uno pluribus simul dari possit. quae totidem
articulis expedientur.

Articulus imus.

In quibus verbis essentialiter consistat forma absolutionis.

Iuxta Rituale Romanum, ut et nostrum et alia passim Dioecesana sacerdos absoluturus poenitentem ordinarie plura verba proferre debet. Sic primo recitat illud: misereatur et indulgentiam. Secundo imposita poenitenti manu prosequitur Dominus noster Jesus Christus te absolvat &c. Tertio formans crucem super poenitentem ait: ego te absolvo &c. Tandem subdit passio Domini nostri Jesu Christi &c. Ex his autem certum est quod ad absolutionem proprie dictam non sint necessaria quae antecedunt et quae sequuntur verba illa ego te absolvo a peccatis tuis in nomine Patris &c. Sic est expresse declaratur per ipsum rituale romanum dum Tridentinum sess. 14. c. 3. ubi postquam dixerat formam sacramenti poenitentiae positam esse in illis ministri verbis ego te absolvo &c. subiungit: quibus quidem verbis de ecclesiae sanctae more preces quaedam laudabiliter adiunguntur, ad ipsius tamen formae essentiam nequaquam spectant, neque ad sacramenti huius administrationem sunt necessaria. Quaeritur itaque hic solum quaenam verba ex illis ego te absolvo &c. sint de essentia sacramenti pro qua sit

Propositio. Tota forma essentialis consistit in his duobus verbis Te absolvo, eaque sub valorem sacramenti sufficiunt et ita sunt necessaria, ut sine eorum aliquo vel formaliter vel saltem aequivalenter prolato nulla sit absolutio.

Probatur primo illa verba constituunt essentiam formae sacramenti poenitentiae, quae cum adiunctis circumstantiis exprimunt proprium sacramenti effectum, atqui verba illa te absolvo id exprimunt, ergo.

Probatur minor verba illa te absolvo prolata super confessum poenitentem sufficienter determinantur ad significandam absolutionem a peccatis, sed hoc est effectus sacramenti, ergo sufficienter exprimunt effectum sacramenti.

Probatur secundo verba haec: absolvo te, et remitto tibi ex se, et communi usu hominum significant remissionem peccatorum, etsi nullum aliud verbum addatur, ergo etiam in sacramento poenitentiae possunt habere rationem formae, etsi seorsim ab aliis proferantur.

Probatur antecedens qui offensam passus ab alio in vulgari hominum sermone nil aliud dicere solet dum vult remittere iniuriam quam: ego condono et remitto tibi. Item in oratione Dominica dicimus tantum: dimittimus debitoribus nostris, et tamen ex communi sensu intelligitur

nos remittere peccata in nos commissa. Item si Judex forensis relato delicto diceret absolvo te, censeretur absolvere a culpa reum ergo etc.

Contra Catechis: Trid: a Pio 5to approbatus expresse asserit de essentia formae Sacramenti poenitentiae esse haec verba absolvo te.

Obiicies imo. verba illa absolvo te sunt indifferentia ad significandam absolutionem a censuris, et a peccatis et a debito subeundi denuo peccata sua clavibus ergo se solis non sufficiunt ad significandum effectum sacramenti.

R. D. ant. sunt indifferentia si proferantur extra circumstantias iudicii sacramentalis C. ant. dum proferuntur super poenitentem peccata sua confessum N. ant. et subconsequentiam; quia verba illa in talibus circumstantiis prolata sufficienter determinantur ad significandam absolutionem sacramentalem a peccatis, et extra eas circumstantias prolata nunquam determinata sint ad eam significandam.

Inst: 1. si ex eiusmodi circumstantiis tollatur aequivocatio verbi ego absolvo, illud deberet ad significandam absolutionem a peccatis non erit necesse ut adiiciatur particula te ad determinandam personam quae absolvitur, falsum consequens ergo etc.

Probatur sequela minor. tunc non est necesse adiicere pronomen demonstrativum Te si sola vox absolvo ex circumstantiis determinatur ad significandam absolutionem huius potius quam alterius personae. Atqui ergo etc.

Probatur minor. vox absolvo te prolata super confessum, et petentem absolutionem de peccatis ex tali circumstantia sufficienter determinatur ad significandam potius absolutionem a peccatis quam a censuris ergo et sola vox absolvo ex eiusmodi circumstantiis etc.

R. N. sequelam ultimi argumenti disparitas est quia ex perpetua traditione Ecclesiae constat Christum sic instituisse sacramentum poenitentiae, ut in illo non minus ac in baptismo voluerit personam recipientem expresse determinari non tantum circumstantiis, sed per vocem ex sua impositione determinatam ad significandam talem personam cum tamen aliunde voluerit vocem baptizo et absolvo ex circumstantiis solis determinari posse ad significandam liberationem a peccatis. tunc est frustra huius fieret argumentum ex paritate iudicii humani, et traditis materialibus ubi tacetur pars personae, sufficiens est hic obiicitur disparitas est voluntas Christi sic instituentis sacramentum poenitentiae ut voluerit exprimi personam absolvendam.

Inst: 3. in sacramento poenitentiae non necesse exprimi persona absolventis ergo nec absolvenda.

R. N. quia persona absolvens satis intelligitur per solam vocem absolvo prolatam in prima persona, sic est autem et personam absolventis exprimit non ita personam quae absolvitur.

Obj. 2. in forma absolutionis necesse est exprimere authoritatem illius, in cuius nomine sacerdos absolvit, ergo non sufficiunt haec duo verba absolvo te, sed necessaria est expressio SSmae Trinitatis.

R. N. ant. quia id neque ex sacra script. neque ex Ecclesiae tradit. ostendi potest invocationem SSmae Trinitatis simpliciter necessariam esse ad formam absolutionis, imo contrarium colligitur ex institutione huius sacramenti, ubi Christus simpliciter contulit potestatem absolvendi et retinendi peccata, sine dubio autem adjecisset invocationem SSmae Trinitatis, si voluisset eam exprimi in absolutione, sicut adjecit in institutione bapti. quare recte S. Thom. ait liberum esse sacerdoti apponere et omittere illa verba in Nomine Patris etc. si talis fuerit ordinatio Ecclesiae.

Inst. imo ad valorem sacramenti debet adhiberi forma per Ecclesiam praescripta quae non sit detracta ex Evangelio, atqui Ecclesia detraxit haec verba absolvo te a peccatis in Nomine Patris etc.

Obiim decretum Eugen. in Concil. Florent. exprimit eam formam totam, Trid. sess. 14 c. 3 ait formam absolutionis sitam esse in illis verbis absolvo te etc. Rituale Rom. praescribit totam ergo etc.

R. D. ma. si detracta sit ab Ecclesia tanquam simpliciter necessaria ad sacramentum C. si detracta sit tantum ad majorem expressionem actus et authoritatis ex qua agit sacerdos N. ma. et subd. distincta ... Ecclesia in locis cit. praescribit quidem eam formam integram sed tantum ad expressionem significationis et instructionem fidelium, non vero ad valorem sacramenti, neque volebat decidere quaestionem inter Theologos controversam quaenam ex iis verbis necessaria sint ad absolutionem; adeoque licet peccaret sacerdos contra praeceptum Ecclesiae non proferendo integram formam ordinariam posset tamen valide absolvere per sola verba absolvo te.

Inst. 2. non valida est absolutio per formam falsam sed talis esset in forma absolutionis exprimere nomen Dei forma falsa est. ergo etc.

Obiim forma absolutionis sine expressione authoritatis divinae significat sacerdotem absolvere authoritate propria, sed forma qua sacerdos absolvit authoritate propria falsa est ergo etc.

R. N. ma. utriusque argumenti; nam verba illa absolvo te etc. sola significant sacerdotem absolvere ex authoritate quam habet in tali officio, licet non authoritatem propriam sed divinam ergo etc.

Inst. 3. ideo in forma baptismi necessaria est expressio SSmae Trinitatis quia illius effectus est dependens a Deo, sed et effectus sacramenti poenitentiae est dependens a Deo ergo etc.

R. N. ma. nam alias in omni sacramento deberet exprimi divina authoritas, quia in omni sacramento effectus est dependens a Deo. ista ratio cur in baptismo necessario exprimatur authoritas divina est quia Christus sic instituit. ideo quia per baptismum homo profitetur fidem cuius praecipuum mysterium est SSma Trinitas.

quod si requirit omnia sancta administrari cum invocatione Sanctissimae Trinitatis, hoc tamen de ordinarie fieri debere intelligitur, in quo sensu a Christo et Ecclesia est ordinatum, non vero in omnibus ut valide fiant.

Obiicies 3. ut forma Sacramenti poenitentiae valida sit, debet habere sensum completum, sed habet sine illis verbis: a peccatis tuis, non habet sensum completum, ergo etc.

Resp. nego minorem nam ut ex dictis constat verbum absolvo in tali circumstantia prolatum significat absolutionem fieri ab iis, a quibus poenitens humiliatione facta petit absolvi, petit autem absolvi a peccatis, ergo etc.

Inst. imo semper forma non est completa donec proferantur verba ultima confessionis integrae, quod non est completa ante prolatas voces a peccatis tuis.

Resp. D. nisi illa verba in prioribus iam contineantur C. si contineantur, N. [illegible]

Verba illa a peccatis tuis continentur in hac voce absolvo te.

Inst. 2. hinc sequitur sola illa duo verba absolvo te concurrere ad effectum Sacramenti poenitentiae et gratiam remissivam peccatorum produci hoc ipso dum voces illae integre prolatae sunt, quod videtur falsum, ergo etc.

R. cum D. Thom. concedendo antecedens. nam ratio est quia effectus Sacramenti tunc producitur quando significatio sensualis formae sufficienter completa est, ut audientes illam sufficienter intelligere possint. Et consequenter verba illa a peccatis tuis semper forma iam completa accederent. hinc si quis moreretur prolatis a sacerdote solis vocibus: absolvo te, et sacerdos alia verba non adderet, omnino censendus esset absolutus, quod etiam verum est in casu quo sacerdos legitima intentione absolvendi poenitentem a suis peccatis diceret absolvo te et postea mutata intentione subiungeret alia verba quam a peccatis tuis.

Inst. 3. hinc sequitur poenitentem iam absolvi dum sacerdos recitat illam orationem Dominus noster Jesus Christus ... et ego authoritate ipsius te absolvo, falsum, ergo etc.

R. N. sequelam, nam quia sacerdos dum recitat illa verba non habet intentionem absolvendi a peccatis sed a censuris ex his.

Infertur non esse de essentia formae particulam illam: omnibus, quam quidam sacerdotes in absolutione adiicere solent. ratio est, imo quia nullum ex reliquis verbis sufficit esse de forma, ergo multo minus illa vox omnibus. Ideo quia non habetur in ullo concilio nec in rituali Romano aut ullo alio universaliter approbato. imo non desunt qui additionem illius vocis reprehenderunt, et est quia cum sacerdos intendit absolvere ab omnibus etiam venialibus, est periculosum, accidit quia poenitentes ordinarie nec dolent nec se accusant de omnibus venialibus

— Contendit.

& intenderit absolvere ab omnibus mortalibus et tunc solum superfluum est, quod unum mortale sine alio dimitti nequit. excusari tamen potest si proferat ex intentione absolvendi poenitentem ab omnibus tam venialibus quam mortalibus de quibus secundum debito dolore accusavit. Confer 2. validas esse formas, quibus sacerdos diceret, remitto tibi, condono, absolvo, Hebraea. ratio est quia valet forma quae non differt substantialiter a forma simpliciter narratio, talesque non differunt quia sunt synonima cum illa absolvo te, quilibet tamen sub gravi peccato tenetur se conformare universali praxi Ecclesiae.

Articulus 2dus.

Quem sensum habeant verba formae ... absolutionis.

Huic quaestioni occasionem praebuit difficultas illa quae reperitur in explicando, quomodo sacerdos vere absolvat illos qui non confitentur nisi peccata et prævia contritione perfecta, et sic supposita sententia poenitentia aliquis iam remissa; mirum est in quot sententias hii abierunt, et modo illi qui olim putabant ad sententiam poenitentiae requiri contritionem perfectam, sed alii et omnes qui iuxta doctrinam Ecclesiae admittunt peccata aliquis iam remissa esse rationem sufficientem absolutionis, imo et alii ut Magister sentent. in 4to dist. 18. docent sensum absolutionis hunc esse: ego pronuntio, seu declaro peccata tibi esse remissa. 2do alii cum Gabriele hunc sustinent: ego absolvo te ab obligatione peccata denuo confitendi. 3tio Hugo Victor putat eius verbis significari: ego te absolvo a poena aeterna. 4to Alensis et S. Bonavent.: remitto tibi poenam temporalem. 5to Medina hunc fingit: aperio tibi ianuam regni coelestis. 6to Caietan. putat solum in casu quo peccata ante absolutionem remissa sunt, formam habere hunc sensum: libero te a reliquiis peccatorum scilicet ab inordinatione ac pravis inclinationibus etc. 7. Conink putat verba absolutionis significare indeterminate et vago quodam modo liberationem et a culpa et a poena si adsit, et solum ob indignitatem quandam ad recipienda Christi beneficia, quam putat remanere in eo qui aliquando peccavit quomodocumque etiam iustus sit. 8. Thomistae plerique et multi ex recentioribus putant hunc esse sensum formae: ego tibi impendo sententiam seu beneficium absolutionis; qui sensus ne sit identicus et nugatorius a Gonetto hic disputatione ultima num. 53. Rhodes disput. 2. q. 2. sect. 2 § 3. et aliis sic exponitur: ego confero tibi sententiam, quae est absolutivum a peccatis dicte, et confero tibi gratiam ex sententia sua=

Ultima

remissivam peccatorum; stante per absolutionem sacramentalem directe significata et causata virtualis remissio peccati, seu positio gratiae ex natura sua habilis virtutem expellendi peccatum, esti in hoc aliunde eum inveniat obiciculo non fit actualiter fiat illa remissio. Denique Cardinal de Lugo cum quo sentiunt plerique Scotistae et alii recentiores putant sensum formae simpliciter hunc esse: ego tibi remitto peccata tua. cum quibus sit

Propositio. sensus verborum formae absolutionis est; ego tibi remitto peccata tua.

Probatur imo Christus instituens formas sacramentorum non mutavit significationem vocum ex quibus constat, ab hominibus impositam, sed ea relicta voces illas cum natura elevavit ad esse sacramenti; ut patet in aliis sacramentis. Atqui significatio ab hominibus imposita his verbis ego te absolvo a peccatis tuis: non est alia quam; ego tibi remitto et condono peccata tua ergo etc.

Probatur 2do verba absolutionis faciunt illum sensum quem sacerdos apprehendit dum absolvit sed sensus quem apprehendit sacerdos non est alius quam hic remitto tibi peccata tua etc. ergo. minor certa est quia sacerdos profert illa verba ad significandum verbis id est sensibiliter, quod ille mente apprehendit, alias contra et praeter mentem loqueretur. probatur minor Nam sacerdos absolvendo apprehendit, et vult directe proferre illud, quod faciendi a Christo potestatem habet; sed potestatem habet per absolutionem sacramentalem remittendi peccata, ergo absolvendo apprehendit et vult remissionem peccatorum directe. adde significatum directum illarum vocum absolvo te etc. est remissio peccatorum, non autem infusio gratiae, exhibitio sacramenti, remissio poenae, apertio paradisi etc. quae sacerdos et nullatenus, vel non nisi paenitus indirecte apprehendere potest dum profert verba absolutionis.

Confirmatur: nulla ex praedictis sententiis satisfacit huic difficultati, nec alio quomodo fingi potest explicatio verborum formae ergo etc.

Probatur antecedens breviter rejectione aliarum opinionum. Sit: sententia prima Magistri damnata est a Concil. Trid. sess. 14. c. 3. et 6. item can. 1. 3. et 9. et satis refutata manet ex dictis supra q. 1. ar. 5. ubi de effectu sacramenti poenitentiae. 2do explicare nequit quomodo absolutio dari possit solis venialibus cum non sit obligatio confitendi vel nec peccata iam sit remissa deinde potestas clavium immediate ordinatur ad remissionem peccatorum non vero ad remissionem obligationis confitendi. 3tia sententia supponit quod remissio peccati quoad culpam remaneat reatus poenae aeternae qui tollitur per absolutionem, quod coincidit cum propositionibus damnatis Baii relatis supra q. 1. ar. 5. 4ta sententia supponet sacerdotem non absolvere a peccatis sed a poena tantum quod ibidem refutatum est. 5ta supponit quod poenitens remissa sibi culpa tamen mortalis maneat adhuc et indignus regno coelesti, quod iterum coincidit cum propositionibus Baii.

ctâ supponit falsum nempe qd pariter vi praecise absolutionis liberet â pravis inclinationibus, q. n. sunt pcta. 7º supponit rem in hoc vita fieri remissionem pctorum quoad culpam et poenam omnino sed etiam sit recordari pctorum in ordine ad poenam aliquam, nam illos qui aliqdo peccârunt sit indignos reputat ad beneficia, quamvis aliàs â poena et culpa liberi deinde talis indignitas n. erit infinita, qd hoc poterit eam tollere, et tn postea absolvi si denuo pcta clavibus subiiciat nec dici poterit â quonam absolvat. Denique nec ordina opinio quae omnium celeberrima e nunquam exponae videtur admitti posse, nam si dicat sensum formae e ego tibi impendo sacrm absolutionis, tunc e sensus identicus et purè nugatorius, et absolutio habebit seipsam pro obto cum sit praecipua pars talis sacri, hoc autem dici n. pt cum absolutio n. seipsam, sed pcta tollenda pro obto habeat. Deinde absolvo in tali sensu potius est aliqd actum sacrto, illudque supponeret, neque concurreret ad illius effectum sicut si quis porrigendo Eleemosinam do tibi Eleemosinam, illa verba fit qd mere actum Eleemosina. neque denique in eadem opinione dici pt sensum formae e ego confero tibi grâam qtm ex de se remissivam pcti. imoe talis expositio videtur supponere qd conferat quod confessorius forme conferat grâam quod negatum e ubi de causalitate sacrorum in genere. 2º sensus formae specialis n. e adhiberi sit vere est et sacrtis si pcta in sacrto poenitentiae remitterent pcta per condonaôem actuam sine infusione grâae sanctificantis sicut verum est ego te absolvo, et hoc liberaret â pcto qd neque n. e talibus sensu ego tibi confero grâam. 3tio si forma habet tunc sensum n. posset absolvi is, forma qui confiteret mera pcta venialia, quia grâa sacri poenitentiae n. e de se remissiva venialium quippe quae n. opponant grâae sanctificanti. denique vox absolvo l. remitto in forma absolutionis dat habere eandem significationem quam ht in illis locis ubi Christus ait quorumque solveritis quorum remiseritis pcta etc. sed nullus Pontifex, nullum Concil: nullus scriptura inspirata ante Suarezium his Christi verbis talem significationem tribuit, qualem hae formae opiniones fingunt formae absolutionis, qd standum e significationi eius simplici litterali

Obj. 1º remittere offensam e cedere iuri ad eam puniendam, sed confessarius dum absolvit â pctis iam aliàs remissis n. pt. Dici n. e cedere iuri ad ea punienda, qd dum absolvit ab eiusmodi pctis absolutio n. significat remitto tibi pcta.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

Probatur nemo potest cedere iuri quod aliquando quidem fuit sed non amplius durat ut si Petrus debuit 100 florenos et illos solverit, non possum vere et serio dicere cedo iuri quod habui ad talem solutionem et remitto tibi debitum quod sibi in casu proposito
confessarius non potest remittere debita iam expiata.

R. D. consequens argumenti: nemo potest cedere iuri etc. si ius illud sublatum fuerit per condignam satisfactionem ut accidit in exemplo allato. Concedo si remissum fuerit per gratuitam condonationem ut contingit in remissione peccatorum quoad culpam. Nam eiusmodi condonatio gratuita culpa toties confirmari sex potius iterari, quoties confessarius absolvit a peccatis aliunde remissis.

Instabis. immo remittere peccatum est efficere ut peccatum quod antea erat, non sit amplius, quod ut peccatum remittatur vi absolutionis gratuitae debet adhuc existere dum remittitur.

R. D. consequens debet adhuc existere si remittatur primo. Concedo si remittatur 2do, seu olim facta remissio firmetur per novam absolutionem. Nego consequens. sicuti ut quis contrahat iterum obligationem ex voto, illa obligatio praecedens non debuit, ut autem reiteret votum, et obligatio inde contracta confirmetur non necesse est ut quis careat voto, ita est ut quis primo absolvatur non debet prius esse absolutus, ut autem absolvatur 2do, non necesse est ut habeat aliquod peccatum actualiter perseverans.

Instabis 2: ut quis alium a vinculis solvat, seu emittat ex carcere debet adhuc esse in vinculis et carcere, quod est ut sacerdos vere et serio absolvat a peccatis confitentem debet existere in illis. Antecedens certum est nisi enim est iustitia sibi iam a pluribus annis est carcere et vinculis soluto non nisi ridicule diceret ego tua vincula solvo, te de carcere eximo.

R. N. consequens: disparitas est quod emissio e carcere solutio corporalis vinculorum sunt actiones physicae ac proinde non magis possunt iterari circa idem omnino obiectum, ac alia eiusmodi actiones materiales, quae ita mutant suum obiectum ut circa illud amplius versari non possint. sic nemo potest conterere eundem lapidem etc. aliud autem est de actibus moralibus ut sunt cessio iurium, obligationes, condonationes, dolor de delicto, petitio veniae et alia eiusmodi quae circa idem obiectum iterari saepius possunt; quare sacerdos vere et serio in sensu obvio idem obiectum iterari saepius possunt; quare sacerdos vere et serio in sensu obvio de eisdem peccatis saepius dicere potest ego te absolvo non minus ac poenitens de eisdem: ego doleo, retracto mea peccata etc.

Instabis 3. si absolutio sacerdotis circa peccata iam remissa in sensu obvio iterari et verificari posset, poterit etiam iterari sacramentum matrimonii inter easdem personas matrimonio iam ligatas, et sic in sensu quovis quo doceat personas contrahentes esse nuncupatos matrimonii,

Conjuges toties poterunt conferre gratiam sacramentalem, quoties iterabant mutuum consensum falsum consensus ergo etc.

R. N. seql. ratio disparitatis est, quia in sacramento Matrimonii semel legitime contracto non amplius datur materia sacramentalis proxima. Talis est materia et ima traditio, qua conjuges mutuo sibi tradunt ius in sua corpora, talis autem ima traditio repeti non potest sicut in sacramento poenitentiae denuo iterari potest confessio eorundem peccatorum.

Inst. 4. Si absolutio directe cadere potest in peccata iam remissa iterato clavibus subjecta, poterit etiam absolvi qui peccatum peccavit falso confessus ergo etc.

R. N. seql. tunc est propositio: te absolvo etc. erit falsa, quia non habet obiectum.

Inst. 5. in sacramento extremae unctionis verba illa formae indulgeat tibi Deus: verificantur etiam infirmus nunquam actu peccaverit ergo est in pari casu verba absolutionis.

R. N. quia ratio disparitatis: quia ut saltem ... in extrema unctione verba formae illius ex institutione sua conditionata sunt, cum dicat Jacobus si in peccatis fuerit dimittentur ei, et sic in omni casu conditionis verificari potest, non ita est de forma absolutionis.

Obj. 2. Sacerdos cum absolvit vere confert sacramentum absolutionis, ergo verba formae habent hunc sensum tibi impendo sacramentum absolutionis.

R. N. quia aliàs etiam qui baptizaret nil aliud diceret quam: confero tibi sacramentum baptismi, quod dici non potest, quia talis formae sensus potius supponit quam faciat sacramentum, forma autem sacramentorum non supponit, sed tamen pars intra sacramenta constituit, et immediate significat effectum sacramenti et non ipsum sacramentum ipsum.

Inst. imo ex receptis absolutio significat quod causat, atqui causat gratiam quatenus est de se remissivam peccati, ergo eandem significat et sic sensus formae erit ego tibi confero sacramentum quatenus est de se absolutivum, et gratiam quatenus est de se remissivam peccatorum.

R. D. m. significat concomitanter implicite et indirecte quod causat C. significat directe et formaliter N. m. et dispensa m. sub eadem distinctione N. conseq. absolutio significat directe remissionem peccati, hoc autem ut aliunde novimus fit per infusionem gratiae, unde hoc ipso quo significatur remissio peccatorum, significatur etiam, sed concomitanter tamen et indirecte infusio gratiae.

Inst. 3. S. Tho. 3. p. q. 84. ar. 3. ad 5tum tradidit illam expositionem ego tibi impendo sacramentum absolutionis ergo etc.

R. D. ans tradidit tamen meliorem et subtiliorem quam fuit inspectio formae a Lombardo allata C. ans tradidit tamen absolute certam et suam N. ans et quia S. Doctor loco cit. refert et vero reicit tamen ignominiosam sententiam expositionem a Magistri sententiarum confictam et subdit: certam ... ego te absolvo, id est, sacramentum absolutionis

sibi imperando ipsi talem expositionem non refert loco suam sed ut priori meliorem qualem eam libenter agnoscimus.

Articulus 3tius.

An forma absolutionis debeat aut possit esse deprecatoria.

Deprecatorie proferri si sacerdos per eam optet tantum, et a Deo precetur veniam poenitenti; eam sic proferri non solum posse, sed et debere tenuerunt olim quidam Patres ut Alensis, Maieron, Lortavent etc. sed eorum sententiam iam tunc D. Thom. opusculo 22. temerariam, praesumptuosam, alii vero post Trid. eam plerumque erroneam appellant. eam tamen diu sepultam hodie saltem quoad priorem partem, quod valeat si deprecatorie proferatur, noviter suscitavit post Morinum Launoyus, Juenin et plures alii in gallia, quos citat et sequitur Du hom: in summario tom. 6 dissertatione contra c. 3. contra quos cum communi sit

Propositio: Forma absolutionis ut valeat, debet non deprecatorie, sed absolute indicative et saltem imperative proferri iudicialiter.

Probatur 1mo argumento D. Thom. ex institutione huius sacramenti petito: Christus instituens sacramentum poenitentiae non dixit quorum peccata Deum remitti petieritis, sed absolute quorum peccata remiseritis remittuntur eis, ergo forma absolutionis ex sua institutione non deprecatoria, sed absoluta est et authoritativa.

Probatur 2. Concil. Florent. in decreto unionis et Trid. sess. 14. c. 3. docet formam absolutionis in qua praecipua huius sacramenti vis sita est, esse verba illa ego te absolvo etc. et quamvis de more Ecclesiae laudabiliter soleant adiungi preces, eas tamen non esse de ratione formae; atqui verba illa ego te absolvo non sunt deprecatoria, sed absoluta, cum sacerdos indicative significet se Dei nomine remittere peccata ergo etc.

Confirmatur 1mo ex eodem Trid. sess. 14. c. 6. absolutio sacerdotis est ad instar actus iudicialis quo a sacerdote velut a iudice sententia pronuntiatur, sed sententia iudicialis a nullo iudice est substituta tamen deprecatorie profertur, nec sic prolata valet ergo etc.
2do si absolutio posset esse deprecatoria, poenitens sic absolveretur per verba illa praecedentia; misereatur tui etc. et indulgentiam etc. et Dominus noster Jesus Christus te absolvat, quia sacerdos illa profert optando, et rogando veniam peccatorum poenitenti; sed hoc est falsum, tum quia ut declaravit Trid. loco cit.: illae preces non pertinent ad formam absolutionis in qua praecipua sacramenti vis sita est; tum quia illa verba a quolibet etiam non sacerdote, et super quemlibet peccatorem etiam non dispositum ad absolutionem proferri possunt optative. 3. si valeret forma deprecatoria sequeretur quod Ecclesia approbaret

ino ordinaret, ut in eodem sacto successive adhiberent istor̃ forma, quorum qualibet sufficeret ad conficiendum sacrum, quod nec non potest admitti cum Ecclesia ubique talem abusum improbet quoque. Seq. cum nec pari, quia Ecclesia in rituali Rom. ordinat, ut in eodem sacto ordinarie dicantur prius illae oratioes, et postea modo proferantur verba illa ego te absoluo &c.

Obj. imo Christus in institutione sacri poenitentiae per verba illa quorum remiseritis non aliter dedit potestatem remittendi peccata, quam per gratiam sanitatum dederit potestatem pellendi morbos, daemonia &c. sed per gratiam sanitatum non contulit potestatem morbos indicative et absolute pellendi, sed deprecative tantum, ergo &c. min. videtur certa quia Christus dum Marc. 3. v. 15. legitur Apostolis dedisse potestatem curandi infirmos et eiiciendi daemonia non nunquam absolute dixit curate infirmos, ut refert Lucas c. 10 v. 9. et Marc. c. ult. daemonia eiicient, serpentes tollent &c. min. vero ex eo constare videtur, quod Apostoli tali potestate usi fuerint tantum deprecative sic Petrus act. 9. v. 34. curans illum paralyticum dixit: Aenea sanet te Jesus Christus.

R. imo. N. min. nam et si ex verbis quibus Christus illam contulit potestatem contulit Apostolis non posset eruì diversus modus quo volebat illam potestatem exerceri si tamen utriusque potestatis collatio consideretur prout sub traditione et praxi Ecclesiae, certum fit, quod in institutione sacri poenitentiae contulerit potestatem absolute et iudicialiter remittendi peccata per gratiam vero curationum nullatenus determinaverit modum eam administrandi, quare haec et ab Apostolis diversimode exercita fuit. hinc

R. 2. N. c. min. saepe enim legitur tum Apostolos tum alios Sanctos gratiam curationum non deprecatorie sed absolutis verbis indicative et imperative administrasse sic act. 3. illi claudo dixit Petrus tibi dico surge et ambula &c.

Instabis imo. Sancti Patres plerumque formam absolutionis solent vocare orationem et deprecationem sacerdotis, sic S. Augus. l. 3. de bapt. c. 18: manus impositio non sicut baptismus repeti non potest, quid enim est aliud nisi oratio super hominem &c. ergo signum est Christum non instituisse formam absolutionis per modum sententiae iudicialis.

R. N. cons. verum est Sancti Patres formam absolutionis vocant orationem et volunt tantum quod totum illud complexum ex premissis precibus et forma absolutionis dicatur oratio aliquo sensu sicuti officium divinum dicitur oratio seu preces horariae quamvis multa in eo sint, quae non stricte oratio v.g. lectiones scripturae, vitae Sanctorum &c. et nomen orationis minus proprie sumunt prout absolutio sumpta se absoluta movet Deum per modum impetrationis, ut per infusionem gratiae peccata remittat. eo modo quo verba consecrationis saepe appellant preces et supplicationes sacerdotum, cum tamen certum sit formam consecrationis non esse deprecatoriam.

Inst. 2. Eccl. Latina diu usa e in absolutione ritu deprecatorio qd P.P. dū
foam appellant oraoem et instituunt modum absolvendi oino deprecatorium.
ans loqu certum supponit Duhamel loco cit: ex antiquis ritualibus ubi n reperiuntur
nisi oraoes pro sacti poentia.

R. D. ans usa e ritu deprecatorio apparenter et materialiter quoad voces praecise hosce
deprecatorio formaliter et ex intentione absolventis N. ans et qd. imprimis hic
incertum e an Eccl. olim in absolutione sacti usa fuerit formula quadam depre-
catoria apparenter; et e in antiquissimis quibusdam ritualibus n reperiri foa
absoluta, qualis defacto ubique adhiber; inde tn inferri n pt Eccl. tn n adhi-
buisse foam aliquam absolutam, foa e sactorum olim fere sola traditione
transmittebant ad posteros, nec facile inserebant libris publicis, ne cum libri
tales inciderent in manus gentilium verba sactorum ab eis profanarent. deinde
etsi in quibusdam antiquis ritualibus reperiant hae verba: absolvat: sed potius
ut alii legentes absolvit te Pater filius et Spus S.; hoc tn tn n fuerunt foa
ipsa absolutionis, sed tn oraoes futis illi ipsis n ipsis Cong. quo adhiber
iuxta rituale Rom: ante foam. et si constituerint foam, n fuerunt deprecatoria
nisi materialiter et apparenter, et e sf imperativa ex intentione proferentis et
indicativa absoluta alioqs n censi iudiciaria.

Inst. 3. author qsta quem agit hic D. Thom. opus. 22. supponit foam indi-
cativam tn n fuisse antiquiorem 30 annis, qd prius fuerat oino deprecatoria
qsta videt certa cum S. Thom: talem suppositionem n redarguat.

R. N. qd. nam S. Tho: ibidem talem suppositionem arguit mendacii, ex eo
qd Chrus iam tc ante annos mille ducentos dixerit, quaecunqs solveritis et quorum
remiseritis, atqs ita instituerit absolutionem iudicialem, qualis n e deprecatoria.

Inst. 4. magist. sent: quamvis ex oibus antiquis P.P. solicite collegerit foas
sactorum nullibi tn mentionem facit foa absolutionis absolutae, imo Guillelmus
Parisiensis aperte scribit: qfessarius n dicit more judicum forensium: absol-
vimus te, sed magis oraoem facit super eum ut Deus det graam et absolutionem qfe

R. cum D. Thom. ibid. N. qd. qa neqs Lombardus mentionem facit alterius foae
deprecatoriae neqs Guillelmus per ea verba voluit aliud qm qd qfessarius n absolvat
tamqm iudex supremus, sed tamqm Chri vicarius, qui ponit foam sacti, qua posita Deus det
graam. recte ut ibidem ait utriusqs huius Doctoris authoritas n impediebat qm
Parisienses suo tempore oes docerent absolutionem verbis absolutis dandam ee.

Obj. 5. Ecclesia graeca de facto utitur forma deprecatoria, quam signum est talem esse olim apud Latinos in usu fuisse, eamque de facto approbari ab Ecclesia Latina, quae non negat graecos valide absolvere. Aliqui authores sententiae contrariae supponunt ex ritualibus graecis recitatis ab Arcudio l. 4. de concordia Ecclesiae occidentalis et orientalis c. 3.

R. Negatur antecedens et eius probatio, nam ut apud Gotti tom. disp. 17. n. 22. refert Goar, qui ex ordine S. Dominici propagandae fidei causa diu versatus est in partibus orientalibus, in Euchologio quod de ritibus graecorum recenter edidit, graeci quidem more Latinorum praemittunt absolutioni has preces: Dominus et Deus noster qui mandatum ligandi et solvendi peccata discipulis tradidit, delicta tua condonat seu deleat: etc. Sed deinde absolute subiungunt: Ego vero indignus eius servus absolvo te etc. et habeo te absolutum, quod iuxta Arcudium loco cit. in pluribus graecis codicibus signat, ac: te absolvo. Unde quod ibidem refert Arcudius in aliquibus locis graecos aliquando adhibuisse formam deprecatoriam inde, aut fortuitum est ex errore.

Obj. 2. Modus proferendi sententiam iudicialem indicative arguit in iudice potestatem principalem, sed sacerdos non habet potestatem principalem absolvendi a peccatis, ergo non absolute sed deprecatorie debet proferre formam.

R. Negatur minor, nam etiam iudices delegati sic proferunt sententiam absolute, imo haec est de essentia sententiae iudicialis, nam modus deprecatorius in natura iudicii non signat potestatem iudicandi aut procedendi per modum iudicis, sed tantum potestatem mediatam [illegible] apud iudicem. Constat autem ex libris antiquis [illegible] sacerdotes in sacro poenitentiae instituti esse non intercessores, sed iudices. Non videtur tamen negari posse ecclesiam olim quibusdam in locis adhibuisse formulas, quibus ad signandam in sacerdotibus potestatem tantum delegatam utebatur ad reprimendas calumnias haereticorum, qui eidem imponebant sacerdotes remittere peccata potestate absoluta et principali. Tales reperiuntur illae: Deus te absolvat, et te absolvat Christus, sed non deprecatorie proferebantur, sed et indicative et imperative, non quod sacerdos proprie imperet Deo ut absolvat, sed quod tali modo loquendi intimet suam intentionem et voluntatem qua ex potestate iudiciaria sibi collata vult hominem a Deo peccatis liberari.

Articulus 4tus.

An absolutio dari possit sub conditione.

Conditio sub qua datur absolutio est vel homo esse de praeterito, si dependeat ab aliqua re et tantum praeterito v. g.: si restitueris rem ipsam ablatam, te absolvo. Et ideo de praesenti v. g.: si vere doles, si ex animo es dispositus ad restituendum, te absolvo.

et 3tio. de futuro vg. si post hac n amplius* peccas te absolvo: praeterea condi-
tio de praesenti et e possibilis et pertinens ad sacrum vg: si vere doleas, et e
impossibilis aut impertinens ad sacrum vg: si sim omnipotens te absolvo.

Propositio. n valet absolutio data dependenter a conditione de futuro aut
praesenti et impossibili, bene tn data dependenter a conditione de praeterito et
praesenti possibili sive pertineat ad sacrum sive n.

Pbr imo pars: minister absolvens sub conditione de futuro et profert verba sui
absolutionis conditionata, ut tn nolit pro ea conficere tunc et nunc sacrum, sed modo
pro tempore quo conditio implebitur! et per formam conditionale prolatam tunc et nunc vult
constituere sacrum ita tn ut nolit per eam significari aut conferri sacri effectum,
sed tunc solum quo conditio implebitur sed neutro modo valide conferri potest absolutio
sub conditione de futuro quod Co

Probatur n imo modo: tum quia tunc quo implebitur conditio n sunt amplius verba sacri,
nec materia proxima sacri; adeoque tunc n potest confici sacrum, tum etiam quia ex institutione
Christi sacerdos conferens sacrum debet habere intentionem conficiendi sacrum tunc et nunc,
deinde nec valide fieri potest secundo modo,
cum ponitur materia et profertur forma sacri: et est sit velle suspendere eius effectum,
quia minister n potest velle ponere totum sacrum, et
cum e sacra natura causent suos effectus, ex. subito tunc et nunc ille dispositio effectus
sacrorum n dependent a ministro, ut possit velle eos poni et n poni positio ille sacro

Pbr 2da pars: absolutio data sub conditione praesenti impossibili sive hoc pertineat
ad sacrum et n, impedit effectum sacri, quod absolvo sub tali conditione data n valet.

Pbr ans. talis conditio adiecta impedit intentionem absolvendi quod. ans patet.
hoc ipso quo quis dicat volo te absolvere si sim omnipotens n potest habere
intentionem absolvendi, cum implicet talis conditio a qua vult dependere intentionem suam

Pbr 3. et 4. pars: ad valorem sacri sufficit ut sit omnium aliorum requisitorum et
sufficiunt tria: ipsa materia forma et intentio ministri tunc et nunc volentis facere
quod Christus instituit, sed nullum ex his excludit per conditionem de praeterito et de praesenti
possibili adiectam absolutioni, si reipsa posita, et ponatur conditio dependenter a qua
datur absolutio. ergo Co.

Pbr m imo n deest materia sit dolorifera poenitentis confessio et nec forma, tam e supposito
integre profari quoad essentia. nec denique est intentio ministri, nam sacerdos
absolvens dependenter a conditione de praeterito et praesenti possibili vult tunc et nunc
absolvere, si ipsa posita sit, et ponatur talis conditio vg. si restituisti et paratus es
restituere, ergo si conditio de praeterito impleta sit et de praesenti impleatur, dum datur absolutio
dependenter a tali conditione, intentio conditionata ministri hoc ipso transit in absolutam, adeoque
adsunt omnia sacri requisita.

Et/ar. sntm poenitia sit administrari implicite et virtualiter exercito sub tacitis quibusdam conditionibus de praeterito et praesenti, quod est data sub eiusmodi conditionibus explicitis valet. Contra certa est, quia conditio explicita solum adiecta nisi sensum sui efficaciter annullet, non magis impedit valorem sntm quam conditio virtualiter adiecta. Atque autem constat, quod nullus confessarius absolvit nisi sub tacitis his conditionibus: si sis baptizatus, si habeant veram potestatem absolvendi, et/c. Dices conditiones quocunque, quae non tollunt significationem verborum absolutum non impediunt effectum sntm, sed conditiones de futuro id impediunt. Ergo etc.

R. N. m quia verba ego te absolvo significant sacerdotem hic et nunc velle sntm absolvere. Conditio autem de futuro vel de praesenti impossibili adiecta absolutioni hunc sensum tollit. Ex his infertur posse quosque sacerdotem ex rationabili causa dare absolutionem sub conditione de praeterito et praesenti v.g. si dubitet an puer confitens sit legitime dispositus et capax absolutionis, nec possit de tali dispositione fieri certior, non autem licere absolutioni adiicere conditionem de futuro.

Articulus 5tus.

Expediuntur reliqua dubia practica de absolutione.

Quaeres 1. an et quomodo pluribus simul dari possit absolutio?

R. in casu necessitatis ubi imminente pluribus morte non potest fieri sufficienter successive absolutio singulorum in particulari, potest utique simul pluribus valide dare absolutionem, mutato tantum particula te in vos dicendo ego vos absolvo etc. Ratio imi est quia hic subsistit valor sntm, quod habeant omnia illius essentialia, sed in tali casu habentur omnia essentialia, scilicet confessio aliqua generalis, dolor, et absolutio non mutata substantialiter essentialiter: quod etc. Ratio 2di est, quia solum debet accommodari intentioni absolventis, alias esset falsa et contra mentem absolventis, sed in tali casu sacerdos habet intentionem absolvendi multos simul. Ergo etc.

Quod autem id licite fieri non possit, nisi in tali periculo, ratio est, quia extra hunc casum nulla potest assignari sufficiens et rationabilis causa recedendi a communi et perpetua Ecclesiae praxi absolvendi singulos sigillatim.

Q. 2. an et quomodo uni a pluribus ministris dari possit simul absolutio?

R. imo possunt plures sacerdotes simul absolvere eundem poenitentem. Ratio est, quia possunt idem poenitens eadem peccata vel successive vel simul pluribus sacerdotibus confiteri in ordine ad absolutionem, quod si possunt plures successive possunt absolvere ab iisdem, ergo etiam si sint plures simul possunt absolvere eundem. Sed tunc est sntm solum virtualiter multiplex. Dubium tantum restat, an singuli debeant dicere ego te absolvo, an vero valeret nos te absolvimus etc. R. 2. cum plures absolvunt simul valide possunt etiam dicere, nos te absolvimus. Ratio est, quia sola substantia sntm suam significationem exprimit in hac materia, nec aliquid amplius significat quam concursum alterius simul absolventis, quod talis forma non obest valori sntm poenitentiae. Quae hic proponi possent de dilatione vel recusatione absolutionis, resolventur in disputatione sequenti.